

“การتابอดเป็นเคราะห์กรรม
ที่ร้ายแรงที่สุดที่ผมเคยประสบ
แต่การتابอด ก็ได้สร้างโอกาสที่ดี
ที่สุดให้กับผม”

ศ.ดร.วริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์

10 ชีวิต 10 แรงแบบดาลใจ

นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์

10 ชีวิต 10 แรงแบบ ดาลใจ

นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์



170.-

9 789742 991968

10 ชีวิต 10 แง่ขนตาใจ

คำนำ

ISBN 978-974-299-196-8

ที่ปรึกษา แพทย์หญิงวัชรารัฐ ไร่ไพบุลย์

บรรณาธิการ นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์

ผู้เขียน นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์

ออกแบบปกและรูปเล่ม สิบเจ็ดธันวา

พิมพ์ครั้งที่ 1 มีนาคม 2556 จำนวน 1,500 เล่ม

พิมพ์ที่ บริษัท ต้นเงินการพิมพ์ จำกัด

จัดพิมพ์และเผยแพร่ โดย สถาบันสร้างเสริมสุขภาพคนพิการ (สสพ.)

88/39 อาคารสุขภาพแห่งชาติ ชั้น 3 ถ.ติวานนท์ 14 ต.ตลาดขวัญ

อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000

ราคา 170 บาท

ขอขอบคุณภาพจาก <http://pongphun.wordpress.com> • <http://krunongkala.blogspot.com>

• <http://www.modxtoy.com> • <http://www.facebook.com/happy2reading/posts/> • <http://www.ch7.com/> • <http://movie.sanook.com> • <http://www.dek-d.com>

• <http://www.matichon.co.th> • <http://thaigramophone.com> • <http://forum.02dual.com>

• <http://4825003.multiply.com> • <http://4825003.multiply.com> • <http://astrohamburg.wordpress.com>

ข้อมูลทางบรรณานุกรมหนังสือ

วิชัย โชควิวัฒน์.

10 ชีวิต 10 แรงแบบดาลใจ.-- นนทบุรี : สถาบันสร้างเสริมสุขภาพคนพิการ (สสพ.), 2556. 280 หน้า.

1. การดำเนินชีวิต--แง่จิตวิทยา. II. ชื่อเรื่อง. 158.1

ISBN 978-974-299-196-8

หนังสือเล่มนี้เป็นเรื่องราวของบุคคล 10 คน ทั้งเพศและไทย เป็นชาวต่างประเทศ 7 คน คนไทย 3 คน ทุกคนล้วนเผชิญความยากลำบากด้วยข้อจำกัดของความพิการทางกายหรือจิตใจ แต่ทุกคนสามารถฟันฝ่าจน “รอดปากเหี่ยวปากกา” และประสบความสำเร็จ สามารถสร้างผลงานอันเป็นประโยชน์ได้มากมายแตกต่างกัน หนังสือเล่มนี้จึงตั้งชื่อว่า “สิบชีวิตสิบแรงบันดาลใจ” ทั้งนี้ ด้วยความหวังว่า ตัวอย่างชีวิตของทั้งสิบท่านนี้จะช่วยเป็นแรงบันดาลใจให้ทุกท่าน โดยเฉพาะผู้ที่มีข้อจำกัด ไม่ว่าด้านร่างกายหรือจิตใจก็ตาม

นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์

คำแนะนำ

ชีวิตที่ดำเนินไปของผู้คน ต้องมีพลังที่จะช่วยขับเคลื่อนให้ชีวิตได้เคลื่อนไปในทิศทางที่ปรารถนา บางคนสามารถสร้างและสั่งสมพลังในตัวเองได้ แต่บางคนอาจมีบางช่วงเวลาที่พลังถูกกดทอนหรือมอดไปด้วยความเหนื่อยล้า หากในสังคมเราจะมีแหล่งเติมพลังชีวิตให้ผู้คนได้ ก็คงเป็นแหล่งที่ “สร้างแรงบันดาลใจ” นั่นเอง

แรงบันดาลใจที่มาจากชีวิตจริงของเพื่อนมนุษย์ เป็นแรงบันดาลใจที่มีค่าและความหมายของความเกี่ยวโยงเกื้อกูลกัน

สถาบันสร้างเสริมสุขภาพคนพิการ (สสพ.) ซึ่งทำงานสร้างองค์ความรู้ไปสู่การเปลี่ยนแปลงของระบบสังคมและสุขภาพ ที่จะเอื้อต่อการมีคุณภาพชีวิตของคนที่มีความพิการหรือคนที่ใกล้ชิดกับความพิการ ได้เห็นว่าเรื่องราวชีวิตของคนที่ผ่านมาประสบการณ์ความพิการมักสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้คนที่ทั่วไปได้เป็นอย่างมาก จึงขอให้คุณหมอวิชัย โชควิวัฒน์ ซึ่งท่านเป็นทั้งนักอ่านและนักถ่ายทอดช่วยเลือกหนังสือประสบการณ์ชีวิต 10 ชีวิตที่จะช่วยสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้คนได้ มาแนะนำกับท่านผู้อ่าน ด้วยลีลาการเล่าผ่านตัวอักษรที่จะทำให้ท่านทั้งหลายได้รับการจุดติดพลังแห่งชีวิตขึ้นมาอีกครั้ง แล้วลุกไปหาหนังสือเรื่องราวชีวิต ทั้ง 10 ชีวิตมาอ่านต่อให้พลังแห่งชีวิตท่านได้โชติช่วงขึ้นมาอีกครั้ง

ด้วยความหวังว่าทุกชีวิตในสังคมเราจะเติมเปี่ยมไปด้วยพลังจากแรงบันดาลใจ ที่มีใช่เพียงมุ่งไปสู่แค่สิ่งที่เราสนใจ แต่เพื่อเกื้อกูลกันและกัน ให้ทุกคนได้มีชีวิตที่เคลื่อนไปข้างหน้าอย่างเป็นสุขด้วยกัน

สถาบันสร้างเสริมสุขภาพคนพิการ (สสพ.)

คำนิยาม

แรงบันดาลใจ คือพลังนิวเคลียร์ในตัวมนุษย์

ในอะตอมของสสารมีพลังงานมหาศาลซ่อนเร้นอยู่ ฉะนั้น ในตัวมนุษย์ก็เช่นเดียวกัน

แรงบันดาลใจทำให้มนุษย์ธรรมดากลายเป็นพระพุทธรูปเจ้าก็ได้ และก็ทำให้ทำอะไรอื่นๆ ได้ที่ตามธรรมดาทำไม่ได้ ความสามารถพิเศษนี้บางทีก็เรียกว่า อัจฉริยภาพ ทุพพลาภ-อัจฉริยภาพ เป็นคู่แฝดกัน

เพราะคนที่มีความพิการหรือทุพพลภาพของอวัยวะอย่างใดอย่างหนึ่ง เขาไม่ได้พิการทั้งตัว เขาไม่ใช่คนพิการ เขามักจะพิการเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่งอย่างเดียว แต่อย่างอื่นอีกหลายอย่าง นอกจากจะไม่พิการแล้ว ยังอาจจะดีกว่าคนธรรมดาด้วยซ้ำไป เพราะธรรมชาติจะเพิ่มศักยภาพในส่วนอื่นๆ เหล่านั้น ไปจนกระทั่งมีความสามารถพิเศษบางอย่างที่คนธรรมดาทำไม่ได้ ที่เรียกว่าอัจฉริยภาพ ต้องถือเป็นหลักว่า ทุพพลาภกับอัจฉริยภาพเป็นคู่แฝดกัน

ถ้าเข้าใจเช่นนั้น สังคมควรมองคนพิการด้วยสายตาใหม่ แทนที่จะมองว่าคนพิการเป็นภาระ (Burden) แต่มองว่าคนพิการเป็นประโยชน์ เช่น สามารถให้คำปรึกษาเพื่อคลายทุกข์ เพราะคนพิการได้ผ่านความทุกข์มาแล้ว จึงมีความสามารถที่จะเอาชนะทุกข์ คนธรรมดาในสังคมมีทุกข์มาก

ด้วยประการต่างๆ แต่มีความสามารถน้อยในการเอาชนะทุกข์ คนพิการสามารถเป็นที่ปรึกษาในการคลายทุกข์ของคนทั้งหลายได้เป็นอย่างดี ดังนี้ เป็นต้น

ในหนังสือเล่มนี้ “10 ชีวิต 10 แรงบันดาลใจ ” ที่คุณหมอวิชัย โชควิวัฒน์ ได้รวบรวมมาจากที่ต่างๆ เป็นเรื่องราวของคนที่มีความพิการหรือทุพพลภาพอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่ภายใต้ความทุพพลภาพนั้นกลับมีอัจฉริยภาพอันยิ่งใหญ่ที่สร้างผลงานในด้านต่างๆ ให้เป็นประโยชน์ต่อเพื่อนมนุษย์

คุณหมอวิชัย โชควิวัฒน์ เป็นนักเลงหนังสือ ทั้งชอบอ่านชอบเขียน และชอบถ่ายทอดให้เกิดประโยชน์กับผู้อื่น ควรจะมีคนไทยแบบนี้เยอะๆ ระบบการศึกษาไทยในรอบร้อยปีที่ผ่านมาล้มเหลวในการสร้างบุคลิกคนไทยที่พึงประสงค์ เพราะไม่ได้มีวัตถุประสงค์เช่นนั้น บุคลิกเหาะๆ แหะๆ ในปัจจุบันไม่สามารถเผชิญสถานการณ์ความเป็นจริงในศตวรรษที่ ๒๑ ที่ซับซ้อนห่อผลและยาก เราต้องการบุคลิกคนไทยที่มีความเข้มแข็งในความสุจริต ความเห็นแก่ส่วนรวม การเห็นคุณค่าในงาน อดทน รับผิดชอบ ใฝ่เรียนรู้ ระบบการศึกษาเป็นระบบที่ใหญ่มาก ถ้าระบบการศึกษามุ่งสร้างบุคลิกคนไทยที่พึงปรารถนา โดยไม่ต้องไปห่วงเนื้อหา เพราะคนที่มีบุคลิกดังกล่าวเขาหาเนื้อหาที่จำเป็นได้มากกว่าที่ครูสอน ประเทศไทยก็จะเปลี่ยนแปลง

จึงขอขอบคุณคุณหมอวิชัย โชควิวัฒน์ และสถาบันสร้างเสริมสุขภาพคนพิการ (สสพ.) ที่จัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้ รวมทั้งทำเรื่องอื่นอีกนานัปการ ด้วยหัวใจของความเป็นมนุษย์เพื่อสุขภาวะของคนพิการและคนที่คิดว่าไม่พิการ ขอให้หนังสือเรื่อง “10 ชีวิต 10 แรงบันดาลใจ” ก่อให้เกิดแรงบันดาลใจอย่างใหญ่หลวงแก่มหาชน ว่าในตัวของท่านแต่ละคนมีศักยภาพที่ประดุจพลังนิวเคลียร์ในมนุษย์ซ่อนเร้นอยู่ ที่สามารถ “ระเบิดออกมาจากข้างใน” แล้วยังประโยชน์ต่อเพื่อนมนุษย์ และสรรพสิ่งอย่างมหาศาล

ประเวศ วะสี

สารบัญ

ยอดหญิงเฮเลน เคลเลอร์.....	10
ศาสตราจารย์วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์ นักสู้ชีวิต ผู้เปลี่ยนเคราะห์เป็นโอกาส.....	30
โอโตทาเกะ ฮิโรทาดะ ผู้เกิดมา “ไม่ครบห้า”.....	42
บุรุษลึกลับผู้อยู่ในฉากซ่อนเร้น ของการจัดทำพจนานุกรมออกซ์ฟอร์ด.....	66
สตีเฟ่น ฮอว์กิง : อัจฉริยะในร่างพิการ จากมุมมองของ “คู่ชีวิต”.....	94
คีตกวีลูกทุ่ง ไพบูลย์ บุตรขัน.....	116
คริสโตเฟอร์ รีฟว์ : ยอดซูเปอร์แมน.....	152
สตีเฟ่น คิง : นักเขียนดัง นักสู้ชีวิต.....	186
ด้านอื่นของชีวิต ชิดนีย์ เชลดอน.....	218
ชุดประดาน้ำและผีเสื้อ.....	274

ขอตนึงเฮเลน เคลเลอร์

“เราไม่สามารถเรียนรู้ที่จะกล้าหาญและอดทน
ถ้าโลกนี้มีแต่ความรื่นรมย์”

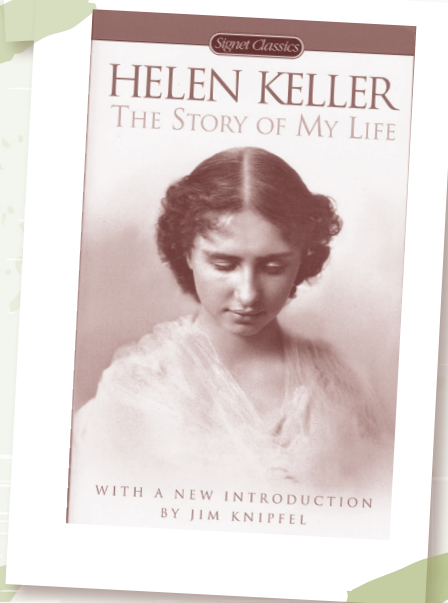
จดหมายลงวันที่ 1 มีนาคม 2433 ของเฮเลน เคลเลอร์ วัย 10 ขวบ

ถึง “เพื่อนต่างวัย” คนหนึ่งของเธอ

นายแพทย์โอลิเวอร์ เวินเดลล์ โฮล์มส์ วัย 81 ปี

กวี นักประพันธ์ และนายแพทย์ผู้มีชื่อเสียงของสหรัฐ

หลายปีมาแล้ว ผมเดินทางไปญี่ปุ่น ผ่านร้านหนังสือที่สนามบินเห็นหนังสืออัตชีวประวัติของเฮเลน เคลเลอร์ ชื่อ “The Story of My Life” ปกเป็นรูปเฮเลน เคลเลอร์ในวัยสาวก้มหน้าน้อยๆ มองไม่เห็นดวงตาทั้งสองข้างที่บอดสนิทของเธอ ผมพลิกดูราคา 840 เยน ลด 5% เหลือ 800 เยน เทียบกับราคาปก 4.95 ดอลลาร์สหรัฐแล้วแพงกว่าราคาปกราว 70% แต่ผมตัดสินใจซื้อทันที เพราะเชื่อว่าหนังสือเล่มนี้คงไม่มีวางจำหน่ายในเมืองไทย ซึ่งคงจะราคาถูกกว่ากันมาก



อันที่จริง ผมเคยอ่านอัตชีวประวัติของเฮเลน เคลเลอร์เล่มนี้ในพากย์ภาษาไทย ซึ่งเป็นหนังสือแปลชุด “เสรีภาพ” เล่มที่ 29 แปลโดย “อาภรณ์ชาติบุรุษ” ซึ่งปกเป็นภาพวาดฝีมือจิตรกร ปยุต เงากระจ่าง พิมพ์ครั้งแรกตั้งแต่ พ.ศ. 2512 แต่เพราะหนังสือเล่มนี้ซึ่งพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ซิกเน็ต (Signet) เมื่อปี 2545 เป็นฉบับเฉลิมฉลองครบรอบร้อยปีของฉบับพิมพ์ครั้งแรก เนื้อหานอกจากส่วนที่เป็นอัตชีวประวัติแล้ว ยังรวบรวมจดหมายจำนวนมากที่เฮเลนเริ่มหัดเขียนส่งไปเป็นฉบับแรกและฉบับต่อๆ มาอีกมากมายหลายฉบับ แสดงให้เห็นพัฒนาการการเขียนหนังสือของเธอ นอกจากนี้ยังมีภาพถ่ายโทรสารฉบับหนึ่งจากจดหมายของเฮเลน และฉบับพิมพ์ครั้งนี้ยังมีคำนำโดยจิม คินิฟเฟล นักเขียนประจำกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์นิวยอร์กเพรส ซึ่งเป็นคนพิการทางสายตาเขียนให้เป็นพิเศษด้วย

เฮเลน เคลเลอร์ เป็นบุคคลที่น่าสนใจอย่างยิ่ง เพราะเธอพิการตั้งแต่ยังเป็นเด็กเล็กอายุแค่ 19 เดือน โดยเชื่อว่าสาเหตุเกิดจากการล้มป่วยด้วยโรคอีดำอีแดง (Scarlet Fever) ซึ่งทำให้เธอเกือบเสียชีวิต แต่รอดมาได้โดยเชื้อไวรัสได้ทำลายประสาทตาและหูของเธอทำให้เธอตาบอดและหูหนวกสนิท แต่เธอสามารถเอาชนะความพิการร้ายแรงทั้งสองนี้มาได้ เธอไม่เพียงสามารถพัฒนาจนอ่านออกเขียนได้เท่านั้น แต่ยังพูดได้ โดยเริ่มหัดพูดตั้งแต่คนฟังไม่รู้เรื่องจนกลายเป็นนักพูดที่ยิ่งใหญ่ สามารถสร้างผลงานที่เป็น

คุณูปการให้แก่โลกได้มากมาย จนนับได้ว่าเธอคือ “ยอดหญิง” โดยแท้ โดยเป็นทั้งนักพูดและนักเขียนที่มีชื่อเสียง เขียนหนังสือรวม 12 เล่ม และบทความอีกมากมาย เป็นนักต่อสู้เพื่อคนพิการ นักต่อสู้เพื่อสิทธิสตรี นักต่อต้านสงคราม นักต่อสู้เพื่อผู้ใช้แรงงานและคนยากจน เธอมีโอกาสร่วมพบปะและสนทนากับประธานาธิบดีสหรัฐทุกคนตลอดช่วงชีวิตอันยืนยาวของเธอ เธอได้รับปริญญากิตติมศักดิ์จากหลายมหาวิทยาลัย และรางวัลเกียรติยศต่างๆ มากมาย เช่นเมื่อปี 2507 ประธานาธิบดี ลินดอน บี. จอห์นสัน มอบรางวัลเกียรติยศสูงสุดของสหรัฐที่มอบให้พลเรือนแก่เธอ ปีต่อมาเธอได้รับเลือกให้จารึกชื่อในหอเกียรติยศแห่งชาติในงานแสดงสินค้าโลกที่กรุงนิวยอร์ก เรื่องราวของเธอปรากฏในภาพยนตร์และละครหลายเรื่องสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ผู้คนทั่วโลก เมื่อเธอล่วงลับไปแล้วก็ยังมีผู้รำลึกถึงและยกย่องให้เกียรติเธอมากมาย เช่น เมื่อพ.ศ. 2542 เธอได้รับการโหวตจากสถาบันยังเสียงแกลล์ว่าเป็นผู้ได้รับการยกย่อง กว้างขวางที่สุดในศตวรรษที่ 20 ปี 2546 มลรัฐแอละแบมาตั้งชื่อจตุรัสแห่งหนึ่งเพื่อเป็นเกียรติยศแก่เธอในฐานะที่เธอเกิดในมลรัฐแห่งนั้น และโรงพยาบาลเซฟฟิลด์ ในมลรัฐแอละแบมาก็ตั้งชื่อเธอเป็นชื่อโรงพยาบาลเพื่อเป็นเกียรติแก่เธอ ชื่อเสียงของเธอยังขจรขยายไปทั่วโลก หลายเมืองตั้งชื่อเธอเป็นชื่อถนน เช่น ในเมืองจิงาเฟไนสเปน เมืองลวดในอิสราเอล เมืองลิสบอนในโปรตุเกส และเมืองคานในฝรั่งเศส โรงเรียนสอนเด็กเล็กที่ตาบอดและหูหนวกในเมืองไมซอร์

อินเดียนก็ตั้งชื่อเธอเป็นชื่อโรงเรียน โดยผู้ก่อตั้งคือ เค.เค. ศรีนิวาสน นอกจากนี้นี่ยังมีอนุสาวรีย์ของเธออีกมากมาย

เฮเลน เคลเลอร์ เกิดเมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2423 ที่เมืองทuscumbia) ซึ่งเป็นเมืองเล็กๆ ทางตอนเหนือของมลรัฐแอละแบมาในสหรัฐอเมริกา พ่อเป็นนายทหารยศร้อยเอกแห่งกองทัพฝ่ายสหพันธรัฐ (ฝ่ายเหนือ) แม่เป็นภรรยาคนที่สองของพ่อ อายุอ่อนกว่าพ่อหลายปี พ่อมีลูกชายกับภรรยาคนแรก 2 คน เฮเลนเป็นลูกคนโตของภรรยาคนที่สอง มีน้องสาว 1 คน บรรพบุรุษดั้งเดิมเป็นชาวสวิส อพยพมาตั้งหลักแหล่งครั้งแรกที่มลรัฐแมรีแลนด์

แม้เธอจะตาบอดและหูหนวกตั้งแต่ยังเล็ก แต่เพราะเธอมีแม่ที่มีความรักและความฉลาดอย่างล้ำลึกทำให้เธอผ่านคืนวันอันยากลำบากมาได้ ส่วนพ่อก็เป็นคนรักครอบครัวมาก คอยดูแลเอาใจใส่ทุกคนในครอบครัว และยังเป็นนักเล่านิทานที่เก่งมากด้วย เฮเลนพยายามสื่อสารกับคนอื่นโดยการทำท่าทาง เช่น สั่นศีรษะ แปลว่า ไม่ พยักหน้า แปลว่า ใช่ ทำท่าดึง แปลว่า มา ผลัก แปลว่า ไป ถ้าต้องการขนมปังก็จะทำท่าเลียนแบบการตัดขนมปังและทานเลย เวลาแม่แขกมาที่บ้าน เธอมักจะไปร่วมอยู่ในการสนทนาด้วย

และเมื่อแขกจะกลับเธอก็รู้จักวิธีโบกมือลา เมื่ออายุ 5 ขวบ เธอรู้จักการพับเสื้อผ้าและนำไปเก็บเข้าที่ และรู้จักแยกเสื้อผ้าของตนออกจากของผู้อื่น

แต่เพราะการสื่อสารทำได้จำกัด ทำให้อารมณ์ร้ายถูกเพาะบ่มในตัวมาโดยลำดับ ความซุกซนตามประสาเด็กทำให้เธอโดนไฟลวก เกระหัดที่พี่เลี้ยงมาดับได้ทัน เมื่อเธอเริ่มรู้จักการใช้ลูกกุญแจ เข้าวันหนึ่งเธอล็อคกุญแจขังแม่ไว้ในห้องเก็บอาหารที่แม่ชอบเข้าไปทำงานในนั้น บางทีขังแม่ไว้นานถึง 3 ชั่วโมง คนในอยู่อีกส่วนหนึ่งของบ้านจึงไม่ได้ยินเสียงแม่ทุบประตูเรียกให้เปิด ส่วนเฮเลนนั่งเล่นอยู่ที่ชั้นบันไดหน้าระเบียง หัวเราะชอบใจขณะสัมผัสกับเหยือกน้ำซึ่งสะท้อนจากแรงกระทบประตูของแม่

หลังจากได้ครุมาอยู่ที่บ้าน เฮเลนก็แกล้งครูโดยขังเธอไว้ในห้องขณะนำของไปให้ครูตามที่แม่มอบหมาย แทนที่จะให้ของกลับปิดประตูขังครูไว้ในห้องแล้วเอาลูกกุญแจไปซ่อน จนพ่อต้องเอามันไต่ไปพาดหน้าต่างจึงนำครูออกมาได้ หลังจากนั้นหลายเดือนเฮเลนจึงบอกที่ซ่อนลูกกุญแจให้ครูทราบ

เมื่อมีเดรดน้องสาวเกิด ไม่นานเฮเลนก็รู้สึกว่าน้องสาวแย่งความรัก

ของแม่ไปจากเธอ ตักแม่ที่เธอเคยนั่งก็เป็นมิลเดรดได้ไปนั่งแทน เธอเกลียดน้องและอิจฉาน้อง จนคราวหนึ่ง น้องเข้าไปนอนในเปลที่เธอหวงไว้สำหรับตุ๊กตาแสนรักของเธอตอน เธอเล่นโกธรมาก ตรงเข้าไปคว้าเปลทันทีทำให้น้องเกือบตายถ้าแม่ไม่เข้าไปช่วยไว้ก่อน

คราวหนึ่งมีแขกมาหาที่บ้าน เธอเล่นขึ้นไปแต่งตัวเพื่อมารับแขก แต่เธอรู้สึกว่า แขกกับแม่มีได้สื่อสารโดยใช้ภาษาท่าทางของเธอ แต่ใช้ปากเท่านั้น เธอรู้สึกไม่พอใจมาก และพาลพาโล เตะของ ร้องกรี๊ดด้วยความโกรธจนเหนื่อยและหยุดไปเอง ยิ่งเธอมีความต้องการจะติดต่อสื่อสารกับผู้คนมากเพียงใด เธอก็ยิ่งหงุดหงิดมากขึ้น เพราะภาษาท่าทางที่เธอคิดขึ้นมีอยู่จำกัด ทำให้เธอยิ่งว้าวุ่นและพยายามดิ้นรนอย่างสุดแรง แต่ก็ไม่สามารถตอบสนองความปรารถนาภายในที่มีอยู่อย่างรุนแรงได้ หลายครั้งเธอร้องให้จนอ่อนใจ ถ้าแม่อยู่ใกล้เธอจะเข้าไปซบที่ตักแล้วร้องไห้ ความทุกข์ของเธอท่วมท้นล้นใจ

เธอสรุปไว้ชัดเจนว่า “คนเรานั้น เมื่อรู้ว่าตนเองกำลังเดินอยู่ในหุบเขาแห่งความอ้างว้างตามลำพัง ย่อมรู้จักคุณค่าแห่งความรักอันนุ่มนวลจากคำพูด การกระทำ และมิตรภาพของผู้อื่นได้น้อยมาก”

ในที่สุดพ่อแม่ก็ทนเห็นลูกทุกข์อยู่เช่นนั้นไม่ได้ จึงเริ่มเสาะหาหมอเพื่อรักษา เมื่อเธออายุได้ 6 ขวบ พ่อเริ่มจากเดินทางพาเธอไปหาหมอตาทที่เมืองบัลติมอร์ แต่หมอก็ช่วยอะไรไม่ได้นอกจากแนะนำให้ไปหา ดอกเตอร์ อเล็กซานเดอร์ เกรแฮม เบลล์ ที่กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. เมืองหลวง ซึ่งที่นั่นเองประตูสู่ชีวิตใหม่ของเธอก็เปิดแจ่มออก ดอกเตอร์เบลล์ปฏิบัติต่อเธออย่างยอดเยี่ยม อุ้มเธอไว้บนตัก เมื่อเธอสนใจนาฬิกาพกของท่าน ท่านก็เล่นกับเธอโดยทำให้นาฬิกาพกมีเสียงดังได้ การพบกันครั้งนั้นทำให้เธอรู้สึกเสมือนพบ “ประตูที่เปิดรับแสงสว่างจากความมืดมน ความอ้างว้าง ไปสู่ มิตรภาพ ความรู้ และความรักในที่สุด”

เมื่อเธอเขียนอัตชีวประวัติของเธอ เธอเล่นได้เขียนคำอุทิศ ว่า

แด่

อเล็กซานเดอร์ เกรแฮม เบลล์

ผู้สอนคนหูหนวกให้พูด

และทำให้หูที่กำลังเงียฟัง

สามารถได้ยินคำพูดจากฝั่งแอตแลนติกถึงเทือกเขาร็อกกี้

ข้าพเจ้าอุทิศ

เรื่องราวชีวิตของข้าพเจ้า เล่มนี้ให้แก่ท่าน

ครูของเฮเลน คือ แอนน์ แมนส์ฟิลด์ ซัลลิแวน วัยย่าง 21 ปี เกิดในครอบครัวยากจน เมื่ออายุได้ 10 ขวบ เธอและน้องชายก็ต้องถูกส่งไปอยู่ในโรงเรียนเด็กอนาถา ซึ่งมีเด็กอยู่กันอย่างแออัดยัดเยียดจนแอนน์และน้องชายต้องไปอยู่ในห้อง “เก็บศพ” ที่รื้อพัง เมื่ออายุได้ 14 ปี ตาเธอเกือบบอดสนิทจากโรคที่สมัยนี้ไม่มีใครพบในบ้านเราแล้ว คือ โรคกรดสีดวงตาและไม่ได้รับการรักษาจนเธอถูกส่งไปยังสถาบันเพอร์คินส์ ในเมืองบอสตัน ซึ่งเป็นโรงเรียนสอนคนตาบอด แต่โชคดี เธอกลับมามองเห็นได้อีก เธอเรียนอยู่ที่สถาบันเพอร์คินส์จนอายุครบ 20 ปี จึงได้งานไปเป็นครูสอนเฮเลน ครูแอนน์เข้ามาสู่ชีวิตของเฮเลน เมื่อวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ.2430 3 เดือนก่อนเฮเลนอายุครบ 7 ขวบ การพบปะครั้งแรก เป็นความประทับใจของเฮเลนอย่างยิ่ง “ข้าพเจ้ารู้สึกว่ามีผีเข้าไถ่เข้ามา จึงได้ยื่นแขนออกไปโดยคิดว่าเป็นแม่ แต่ใครก็ไม่ทราบได้จับมือไว้ และดึงข้าพเจ้าเข้าไปกอด ผู้นั้นคือผู้ซึ่งจะเปิดเผยความลับทั้งมวลแก่ข้าพเจ้า และเหนืออื่นใดที่ข้าพเจ้าได้รับจากท่านผู้นี้คือความรัก”

แอนน์ แมนส์ฟิลด์ ซัลลิแวน เป็นยอดครู เธอมีทั้งความรู้ และทักษะอันยอดเยี่ยมที่จะสื่อและสอนคนที่ทั้งตาบอดและหูหนวก เหนือสิ่งอื่นใดคือเธอมีทั้ง ความรัก ความเมตตา กรุณา และความมุ่งมั่นอดทนอย่างเปี่ยมล้น

เช้าวันหนึ่งเธอพาเฮเลนไปที่ห้องแล้วมอบตุ๊กตาให้เฮเลน เป็นตุ๊กตาที่เด็กตาบอดที่สถาบันเพอร์คินส์ ส่งมาให้ ขณะที่เฮเลนกำลังเล่นกับตุ๊กตาเธอก็ใช้นิ้วมือเขียนตัวอักษรคำว่า “ตุ๊กตา” บนฝ่ามือของเฮเลนอย่างช้าๆ ทำให้เฮเลนสนใจทันที และเริ่มเลียนแบบ จนเขียนได้ เฮเลนภูมิใจมาก วิ่งลงบันไดไปหาแม่และเขียนอวดท่าน

อีกวันหนึ่งแอนน์สอนเรื่องตุ๊กตาต่อ เฮเลนไม่พอใจต่อการสอนที่รู้สึกว่าการสอนซ้ำซาก จึงฉวยเอาตุ๊กตาด่วนนั้นมากระแทบจนเป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อย โดยเธอไม่รู้สึกละอายใจต่อการกระทำนั้นเลย ตรงกันข้ามกลับพอใจ เพราะแท้จริงแล้วเธอมิได้รักตุ๊กตาด่วนนั้นเลย “ในโลกแห่งความมีดมน ความรู้สึกอันนุ่มนวลอ่อนโยนนั่นเกิดขึ้นได้ยาก”

แทนที่จะโกรธ ครูแอนน์กวาดเศษตุ๊กตาไว้อย่างช้าๆ เตาผิง เมื่อเฮเลนมีท่าทางสบายใจขึ้น ครูแอนน์ก็ได้หยิบหมวกมาสวมให้เฮเลนแล้วพาออกไปเดินเล่น ตามทางเดินมีดอกไม้ส่งกลิ่นหอมหวานที่เฮเลนสัมผัสได้ มีคนกำลัง

“
 คนเรานั้น เมื่อรู้ว่าตนเอง
 กำลังเดินอยู่ในหุบเขา
 แห่งความอ้างว้างตามลำพัง
 ย่อมรู้จักคุณค่าแห่งความรัก
 อันนุ่มนวลจาก
 คำพูด การกระทำ
 และมีรูปภาพของผู้อื่นได้น้อยมาก
 ”

สูบน้ำขึ้นมาจากบ่อ ครูจึงฉวยมือเฮเลนไปรองไว้ได้ก็ยกน้ำเมื่อน้ำไหลผ่านมือ ครูก็เขียนคำว่า “น้ำ” บนมืออีกข้างหนึ่งของเฮเลนอย่างช้าๆ และต่อมาก็เร็วขึ้นเฮเลนยืนนิ่ง สมาริมุ่งไปอยู่ที่การเคลื่อนไหวของนิ้วมือครูบนมือของตนเอง “ทันใดนั้นข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณเองได้หลุดออกมาจากเมฆหมอกอันหนาทึบ และสิ่งนี้ได้หลั่งลิ้มมาเป็นเวลาช้านานได้กลับมาสู่ความคิด และสิ่งนั้นคือความมหัศจรรย์ของภาษา ซึ่งได้เปิดเผยให้ข้าพเจ้าเข้าใจแล้ว” เมื่อกลับถึงบ้านเฮเลนคลำทางไปที่เตาผิง หยิบเศษตุ๊กตาขึ้นมาพยายามประกอบมันขึ้นมาใหม่ เฮเลนร้องไห้ สำนึกผิดในสิ่งที่ได้กระทำลงไป เธอเขียนไว้ว่า “เป็นครั้งแรกที่ข้าพเจ้ารู้สึกเสียใจในการกระทำของตนเอง”

ต่อมาครูสอนให้เฮเลนเข้าใจเรื่องธรรมชาติ เธอเขียนไว้ว่า “เมื่อมีความรู้มากขึ้น ข้าพเจ้ารู้สึกว่าโลกนี้น่าอยู่ ครูสอนให้ข้าพเจ้ารู้ว่า นก ดอกไม้ และตัวข้าพเจ้านั้นเป็นมิตรต่อกัน” ขณะเดียวกันเธอก็ได้รับประสบการณ์สอนให้รู้ว่า “ธรรมชาตินั้นไม่อ่อนโยนและน่ารักเสมอไป” เพราะบางครั้งก็มีภัยธรรมชาติ เช่น พายุฝน

จากเรื่องราวรอบๆ ตัว ครูได้นำพาเฮเลน “ก้าวจากความงู้ในการเรียกชื่อสิ่งของต่างๆ ไปสู่ความคิดอันเปรียบเสมือนหนทางอันกว้างใหญ่ คือ เมื่อเราเริ่มที่จะเข้าใจข้อความบางตอนของเช็คสเปียร์”

สองปีต่อมาเธอกลับไปกรุงวอชิงตันอีกครั้ง คราวนี้เธอสงบขึ้นมาก บนรถไฟ เธอนั่งข้างๆ ครู สนใจฟังทุกสิ่งทุกอย่างที่ครูพูด ครูมองออกไปนอกหน้าต่าง แล้วเล่าให้เธอฟังถึงความสวยงามของแม่น้ำเทนเนสซี ทุ่งนาป่าเขา ไร่ฝ้ายอันกว้างใหญ่ และชาวนิโกรที่หัวเราะร่าเริงอยู่ตามสถานีรถไฟ

ภาษาเขียนของเธอก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว สามเดือนครึ่งหลังจากเริ่มเรียนรู้คำคำแรก เธอก็ใช้ดินสอเขียนจดหมายสามสี่บรรทัดไปถึงญาติ ยี่สิบห้าวันต่อมา เธอเขียนจดหมายสามย่อหน้าสั้นๆ ถึงแม้ จากภาษาที่ยังผิดบ้างถูกบ้าง เธอเริ่มเรียนรู้ “สำนวน” (idiom)

เมื่ออย่างเข้า 10 ขวบ เธอก็ก้าวกระโดดเข้าสู่อีกโลกหนึ่งคือเรียนพูด โดยเหตุบังเอิญจากการรับรู้เรื่องราวของ แรคนิลด์ คาทา เด็กตาบอดและหูหนวกชาวออร์เวที่ได้รับการสอนให้พูด ทำให้เธอเกิดความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะเรียนพูดและครูก็พาเธอไปหานางซารา ฟูลเลอร์ ครูใหญ่โรงเรียนฮอเรสมาน และเริ่มเรียนพูดเมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2433

ครูฟูลเลอร์ใช้วิธีให้เฮเลนเอามือลูบไปบนใบหน้าของนางเบาๆ เพื่อคลำตำแหน่งของริมฝีปาก ลิ้น เมื่อครูเปล่งเสียงออกมา ภายในชั่วโมงแรก เธอก็เรียนรู้ที่มาของการเปล่งเสียงพยัญชนะและสระ 6 ตัว เอ็ม พี เอ เอส

ที่ โอ จากนั้นครูให้บทเรียนเธอ 11 บท และประโยคแรกที่เธอเปล่งออกมาคือ “อากาศร้อน” แน่หนอนยังเป็นประโยคที่ตะกุกตะกัก ขาดเป็นห้วงๆ ฟังแทบไม่รู้เรื่อง แต่ทำให้เธอ **“รู้สึกชื่นชมยินดีเมื่อรู้ว่าตนเองสามารถเปล่งเสียงพูดคำแรกออกมาได้ แน่หนอนเป็นความรู้สึกคล้ายๆ กับว่าได้เดินออกจากคุกแห่งความเงียบที่ไม่เคยได้ยินสรรพสำเนียงใดๆ แม้สำเนียงแห่งความรักก็ไม่เคยได้ยิน.....”**

จากคำพูดที่ตะกุกตะกัก กะท่อนกะแท่น เธอใช้ความมานะ บากบั่น ฝึก ฝึก และฝึกบ่อยๆ จนสามารถพูดให้คนใกล้ชิดฟังรู้เรื่องมากขึ้นๆ แน่หนอนเธอต้องต่อสู้กับความเหนื่อยหน่าย ท้อถอย จนในที่สุดก็พูดได้ เมื่อเธอมั่นใจว่าพูดได้ก็แทบคอยวันเวลากลับบ้านไม่ไหว จนเมื่อรถไฟมาถึงสถานีใกล้บ้าน แม่และพ่อมารอรับอยู่แล้ว ดวงตาของเธอเต็มไปด้วยน้ำตาเมื่อแม่ดึงเธอเข้าไปกอดและพูดอะไรไม่ออกเมื่อได้ฟังเธอพูดกับแม่ มิลเดรตน้องสาวฉวยมืออีกข้างหนึ่งของเธอไปจูบและเต้นอยู่ข้างๆ พ่อแสดงความภาคภูมิใจและความรักด้วยการยืนดูอยู่เงียบๆ ข้างๆ เธอนึกถึงคำพยากรณ์ในพระคัมภีร์ที่ว่า “ภูเขาและทะเลจะแยกออกต่อหน้าท่านเพื่อร้องเพลง และต้นไม้ทุกต้นในทุ่งนาจะตบมือชื่นชมยินดี”

แต่ชีวิตย่อมไม่โรยด้วยดอกกุหลาบ เมื่ออายุได้เพียง 11 ขวบ เฮเลน

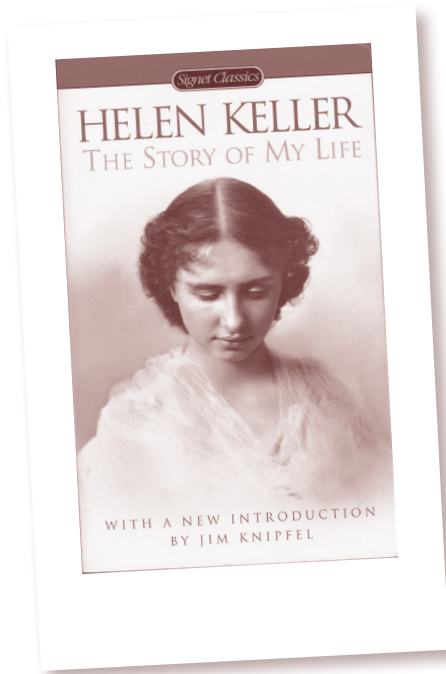
ก็ประสบกับวิกฤตในชีวิตครั้งสำคัญเมื่อเธอเขียนความเรียงขึ้นเรื่องหนึ่ง ซึ่งต่อมามีผู้กล่าวหาว่างานชิ้นนั้นเธอลอกเลียนมาจากของผู้อื่น (Plagiarism) ซึ่งถือเป็นความผิดร้ายแรง เธอถูกสอบสวนเพื่อเอาผิดต่างๆ ที่เธอไม่ได้ตั้งใจลอกเลียนหรือลอกลวงผู้ใด แต่คงเป็นเพราะเธอได้ฟังเรื่องราวมาแล้วประทับอยู่ในความทรงจำของเธอ และเธอก็ลืมไปแล้วว่าฟังจากใครที่ไหน เมื่อเขียนขึ้นก็เขียนออกจากใจ และสมองน้อยๆ ของเธอเอง เหตุการณ์ที่เธอถูกสอบสวนโดย “คณะลูกขุน” ซึ่งมีคนตาบอด 4 คน คนตาดี 4 คน เป็นฝันร้ายของเฮเลน ทำให้เธอเกิดการหวาดระแวงและเกือบจะสูญเสียความมั่นใจเคราะห์ดียังดีที่มีคนจำนวนมากเข้าใจ และเห็นใจเธอ โดยเฉพาะอเล็กซานเดอร์ เกรแฮม เบลล์ ซึ่งพยายามสืบหาข้อเท็จจริงด้วยความเป็นธรรม และครูแอนน์ ซัลลิแวน ซึ่งเชื่อมั่นและให้กำลังใจเธออย่างมั่นคงที่สำคัญเพราะ “สุจริต คือเกราะบัง ศาสตร์พร่อง” ในที่สุดเธอก็ประคองตัวฝ่าวิกฤต ศึกษาเล่าเรียน และกล้าที่จะเขียนต่อมา

เธอประสบความสูญเสียครั้งใหญ่ในปี พ.ศ. 2439 ขณะอายุได้ 16 ปี เธอเสียทั้งพ่อ และนายจอห์น พี. สปอลดิ้ง ซึ่งเป็นผู้ให้ความเมตตากรุณาช่วยเหลือทั้งเธอและครูแอนน์ ซัลลิแวน อย่างมาก แต่เธอก็ไม่ท้อถอย การเรียนของเธอก้าวหน้าขึ้นโดยลำดับ เธอได้ไปเรียนในนิวยอร์ก เรียนทั้งภาษา

เยอรมัน ฝรั่งเศส ละติน กรีก รวมทั้งวิชาที่ยากที่เธอไม่ชอบ คือ คณิตศาสตร์ เรขาคณิตจนในที่สุดก็สามารถสอบเข้าเรียนในวิทยาลัยแรตคลิฟฟ์ได้แน่นอนว่าตลอดเส้นทางการศึกษาในฐานะผู้พิการเช่นเธอ ทำให้เธอต้องเผชิญอุปสรรคขวากหนามมากมาย จนบางครั้งเธอแทบหมดกำลังใจ โชคดีที่ครูแอนน์ ซัลลิแวน เข้าใจอยู่เคียงข้าง ให้กำลังใจ และช่วยเธอแก้ปัญหาฝ่าฟันอุปสรรคไปได้จนตลอดรอดฝั่ง

ที่วิทยาลัยแรตคลิฟฟ์นี้เอง ที่เธอได้เขียนอัตชีวประวัติของเธอขึ้นจนสำเร็จ และได้ตีพิมพ์ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2445 ขณะเธออายุได้ 22 ปี

แม้จะเป็นหนังสือเล่มแรกของเธอซึ่งเขียนขึ้นขณะศึกษาอย่างหนักในวิทยาลัย ซึ่งขณะนั้นมีอุปกรณ์ช่วยเหลือคนพิการอย่างเรื่อน้อยมาก เธอพึ่งอาจารย์ไม่ได้ยิน ต้องอาศัยครูแอนน์ ซัลลิแวน ช่วยถ่ายทอดคำบรรยายโดยการใช้นิ้วเขียนบนมือของเธอ ทำให้เธอจดเล็คเชอร์ไม่ได้เลย แต่อัตชีวประวัติเล่มนี้ก็เขียนขึ้นได้อย่างหมดจดงดงามยิ่ง เล่าเรื่องราวชีวิตของเธอไว้ทุกแง่มุม ทั้งเหตุการณ์ในชีวิตและความยากลำบากในการเอาชนะความพิการ รวมทั้งวิธีการแสวงหาความรู้และความสุขในชีวิตอย่างหลากหลาย ตั้งแต่การอ่านหนังสือที่ทำสำหรับคนตาบอดที่มีอยู่แทบทุกเล่มใน



หลายภาษา การดูละคร การฟังดนตรี การออกไปทัศนศึกษา การออกไปสัมผัสชนบท การดูการแข่งขันกีฬา เป็นต้น นอกจากนั้นเธอยังเล่าถึงการไปพบบุคคลที่สำคัญอย่าง โอลิเวอร์ เวนเดลล์ โฮล์มส์ ซึ่งเธอทำให้ท่านผู้นี้ถึงกับหลั่งน้ำตาเมื่อเธอได้กลั่นหนังสือ แล้วเอามือกวาดไปสัมผัสหนังสือ เมื่อครูแอนน์บอกว่าหนังสือเล่มนั้นคือบทกวีของเทนนิสัน เธอก็ท่องบทกวีของเทนนิสันออกมาบทหนึ่ง

ทันที ทำให้น้ำตาของโอลิเวอร์ เวนเดลล์ โฮล์มส์ หยดลงบนมือเธอ

หลังอัตชีวประวัติของเธอตีพิมพ์ออกมาได้ปีเดียว เธอก็เขียนหนังสือออกมาอีกหนึ่งเล่ม คือ “มองโลกแง่ดี” (Optimism)

เฮเลนจบการศึกษาจากแรดคลิฟฟ์เมื่อ ปี 2447 ขณะอายุได้ 24 ปี หลังจากนั้นเธอเขียนหนังสืออีก 2 เล่ม คือ “โลกที่ฉันอยู่อาศัย” (The World I Live In) เมื่อปี 2451 ขณะอายุได้ 28 และ “บทเพลงแห่งกำแพงหิน” เมื่อ

ปี 2453 ขณะอายุได้ 30 ปี ตลอดชีวิต เธอเขียนหนังสือรวมทั้งสิ้น 12 เล่ม และบทความอีกมากมาย

เฮเลนเป็นทั้งนักพูดและนักเขียนที่ทรงอิทธิพล ได้ออกไปแสดงปาฐกถาทั่วทุกรัฐในสหรัฐ เธอสร้างภาพยนตร์และแสดงนำในภาพยนตร์ เรื่องซึ่งคือประวัติชีวิตของเธอเอง

เธอมีบทบาทมากมายในสังคม นอกจากในสหรัฐแล้วเธอยังเดินทางท่องเที่ยวไปทั่วยุโรป เป็นผู้ก่อตั้งมูลนิธิสาธารณกุศลจำนวนมาก ชื่อของเธอปรากฏเป็นชื่อของสถาบันและอาคารมากมาย เธอถึงแก่กรรมที่เมืองเวสต์พอร์ต ในมลรัฐคอนเนตทิคัต เมื่อ พ.ศ. 2511 สิริรวมอายุได้ 88 ปี ครูแอนน์ ซัลลิแวน จากเธอไปตั้งแต่ พ.ศ. 2479 ขณะอายุได้ 70 ปี หลังจากอยู่กับเฮเลนยาวนานถึง 49 ปี เฮเลนจึงอยู่โดยไม่มีครูแอนน์ซัลลิแวนเคียงข้างยาวนานถึง 32 ปี

เฮเลน เคลเลอร์ ได้รู้จัก พบปะ และติดต่อกับบุคคลร่วมสมัยของเธอมากมาย หนึ่งในนั้นคือ มาร์ค ทเวน นักประพันธ์เรื่องนามของสหรัฐ เธอ

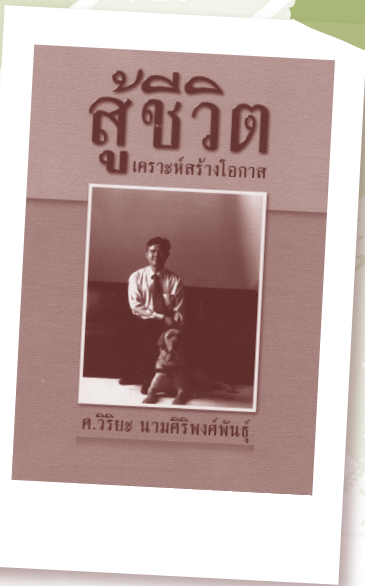


เฮเลน เคลเลอร์

กล่าวถึงมาร์ค ทเวนว่า “ข้าพเจ้ารักมาร์ค ทเวน ใครบ้างจะไม่รักท่านผู้นี้
แม้แต่เทพเจ้าก็อศรัยมาร์ค ทเวนไม่ได้” ส่วน มาร์ค ทเวน ได้กล่าวถึง
เฮเลนว่า บุคคลที่น่าสนใจที่สุดในรอบศตวรรษเดียวกันกับเขามีอยู่สองคน
คนหนึ่งคือพระจักรพรรดินโปเลียน โบนาปาร์ต อีกคนหนึ่งคือ เฮเลน เคลเลอร์



“
เมื่อมีความรู้มากขึ้น
ข้าพเจ้ารู้สึกว่โลกนี้น่าอยู่
ครูสอนให้ข้าพเจ้ารู้ว่า
นก ดอกไม้ และตัวข้าพเจ้านั้น
เป็นมิตรต่อกัน
”



ศาสตราจารย์วริช นามศิริพงศ์พันธุ์
นักสู้ชีวิต ผู้เปลี่ยนเคราะห์เป็นโอกาส

ศาสตราจารย์วริช นามศิริพงศ์พันธุ์ เป็นผู้พิการทางสายตาตัวอย่าง
ของไทย ที่สามารถเอาชนะความพิการของตนเอง สู้ชีวิตด้วยความมานะ
บากบั่น จนประสบความสำเร็จมาโดยลำดับ ตั้งแต่เรียนจบเป็นนิติศาสตร์
บัณฑิตโดยสอบได้ที่ 1 ในคณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ชนะคน
ตาดีในรุ่นเดียวกันทั้งหมด และได้สร้างผลงานวิชาการจนได้รับตำแหน่ง
ศาสตราจารย์ที่แม้คนตาดีก็ทำผลงานจนถึงขั้นนี้ได้ไม่มากนัก ทั้งนี้อาจารย์
วริชต้องเผชิญปัญหาอุปสรรคในชีวิตมามากมาย น่ายินดีที่อาจารย์วริชได้

เขียนอัตชีวประวัติขึ้นไว้ หลังจากที่ได้ที่ 1 ที่คณะนิติศาสตร์ ธรรมศาสตร์ จนเป็นข่าวใหญ่ในหน้าหนังสือพิมพ์เวลานั้น ทำให้มีคนไปสัมภาษณ์ท่านมากมาย ท่านจึงได้เขียนประวัติของท่านขึ้นเป็นกิจลักษณะ ซึ่งหนังสือดังกล่าวได้สร้างแรงบันดาลใจให้แก่คนจำนวนมากทั้งคนพิการและคนปกติทั่วไป

พื้นเพครอบครัวของอาจารย์วิริยะเป็นคนจีนโพ้นทะเลซึ่งอพยพมาทำมาค้าขายอยู่ในกรุงเทพฯ จนเกือบจะซื้อห้องแถวเป็นของตัวเองแถวสำเพ็งได้ แต่เกิดวิบัติกรรมไฟไหม้ ทำให้หมดเนื้อหมดตัว แม่อาจารย์วิริยะจึงกลับไปตั้งหลักที่บ้านพ่อแม่ที่อำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา เริ่มตั้งตัวใหม่ได้หนึ่งปีพ่อแม่จึงย้ายตามไป อาจารย์วิริยะจึงเกิดที่อำเภอคง มีพี่น้องท้องเดียวกันรวม 9 คน อาจารย์วิริยะเป็นคนที่ 8

อาจารย์วิริยะก็เหมือนเด็กผู้ชายในเมืองเล็กๆ ในชนบท คือเติบโตมากับธรรมชาติ ประเพณี และวิถีชีวิตชาวบ้าน และเป็นเด็กซุกซนจนถึงขั้นเคยแค้นหักถึง 2 ครั้ง การหว่านแต่เล่นสนุกไปวันๆ ส่งผลให้เป็นคนเดียวในหมู่เพื่อนๆ ที่สอบเข้าเรียนต่อชั้นมัธยมไม่ได้ จนต้องขอให้พี่ชายไปขอรุณให้ได้เรียนต่อซึ่งพี่ชายรับปากจะช่วยแต่ต้องให้สัญญาว่าจะเอาใจใส่และขยันเรียน อาจารย์วิริยะจึงเปลี่ยนชื่อเป็นวิริยะ ซึ่งแปลว่าขยันหมั่น

เพียร จากเดิมชื่อเป็นจีน คือ เด็กชายเด็กแข็ง แซ่หนา (เด็กแข็ง แปลว่าสติปัญญาเป็นเลิศ) อาจารย์วิริยะพยายามตั้งหน้าอุทิศสาหะจนเรียนดีขึ้นตามลำดับ แต่แล้วชีวิตก็กลับผกผันเมื่อไปหยิบ “ของ” สิ่งหนึ่งมาเล่น บังเอิญของชิ้นนั้นเป็นระเบิดสำหรับระเบิดหิน จนเกิดระเบิดทำให้นิ้วมือซ้ายขาดไปสองนิ้ว และตาบอดทั้งสองข้าง แม่เตี้ยและพี่ๆ จะพาไปรักษาถึงศิริราชและที่อื่นๆ แต่ก็สิ้นหวัง ทำให้จิตใจหดหู่ ท้อแท้มาก โชคดีที่มีผู้แนะนำให้ไปเข้าเรียนที่โรงเรียนสอนคนตาบอดซึ่งเวลานั้นมีเพียงแห่งเดียวในประเทศไทย

ปกติโรงเรียนสอนคนตาบอดจะรับเด็กอายุไม่เกิน 12 ปี แต่อานิสงส์จากผลการเรียนที่ดีในระยะหลัง แม่อายุจะถึง 15 ปีแล้ว แต่ทางโรงเรียนก็รับ โดยอาจารย์วิริยะได้มีโอกาสพบซิสเตอร์โรสแม่อธิการ และ มิสเจนนีฟ คอลฟิลด์ หญิงอเมริกันตาบอดผู้ก่อตั้งโรงเรียนแห่งนั้นด้วย และทั้งสองท่านเป็นผู้ตัดสินใจรับอาจารย์วิริยะเข้าเป็นนักเรียนประจำ

เพียงวันแรก อาจารย์ก็ “เห็นแสงสว่าง” เพราะนอกจากรับเข้าเรียนแล้ว แม่อธิการยังพูด “จับเข้าไปในหัวใจ” สอนอาจารย์วิริยะมิให้ตั้งคำถาม “ทำไม” ที่ทำร้ายตัวเอง แต่ให้คิดเสมอว่าทุกคนล้วนอยู่ตรงกลาง มีทั้งคนที่ดีและด้อยกว่าเรา ให้ตั้งคำถามว่า “ทำอย่างไร” เราจะใช้เวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุด

คำพูดของแม่อธิการทำให้อาจารย์วิริยะ “ได้ดวงตาเห็นธรรม” เกือบจะในฉับพลัน จน “ไม่อยากเชื่อเลยว่าวิธีคิดที่ถูกต่อนั้นสามารถที่จะช่วยให้ความโศกเศร้า ความหงุดหงิด อึดอัด ความเสียใจของมนุษย์ลดลงไปได้มากทีเดียว”

ต่อจากนั้น มิสเจนนีวีฟ ยังชี้ว่าจะต้องเชื่อมั่นว่าแม้ตาบอดก็สามารถทำอะไรต่ออะไรได้ โดยได้ยกตัวอย่างคนที่ประสบความสำเร็จมากมาย เช่น อาจารย์วิรัช ศรีตุลานนท์ คนตาบอดคนแรกของไทยที่จบปริญญาตรี จากคณะอักษรศาสตร์จุฬาฯ ขณะนั้นเป็นอาจารย์สอนหนังสือที่โรงเรียนสอนคนตาบอดที่อาจารย์วิริยะจะได้รับการดูแลจากอาจารย์วิรัชด้วย ฯลฯ

ระหว่างแม่อธิการคุยกับอาจารย์วิริยะ ท่านมีงานอื่นแทรกเข้ามาเป็นระยะๆ เช่น มีหนังสือมาให้เซ็น มีผู้ศรัทธามาบริจาค มีแขกมาพบ แต่หลังเสร็จภารกิจเฉพาะหน้าท่านก็จะกลับมาคุยกับอาจารย์วิริยะต่อ ทำให้อาจารย์วิริยะยอมรับว่า “ท่านทั้งสองได้เปลี่ยนชีวิตของผมจากคนที่หมดหวัง ที่หมดอาลัยตายอยากในชีวิตที่โศกเศร้าหดหู่ที่พร้อมจะร้องไห้ได้ทุกเมื่อ มาเป็นคนที่มีความหวังและมีพลังที่จะต่อสู้กับชีวิตต่อไป”

นอกจากเปลี่ยนทัศนคติต่อชีวิตและชี้ให้เห็นศักยภาพของคนพิการ

แม่อธิการและมิสคอลฟิลด์ ยังชี้หนทางการพัฒนาตนเองให้ใช้ชีวิตแบบพอเพียงรักงาน กินอยู่อย่างเรียบง่าย รู้จักจัดการทรัพย์สิน รู้จักการความสัมพันธ์กับผู้อื่นต้องไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน และสุดท้ายคือการฝึกฝนตนเองในส่วนความสัมพันธ์กับพระเจ้า รู้จักการใช้เวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุด



อาจารย์วิริยะไม่เชื่อว่าคนพิการสามารถช่วยผู้อื่นได้ แม่อธิการก็ชี้แนะว่า เรื่องแรกคือให้ยิ้ม เพราะ “การยิ้มของคนตาบอดนั้นได้ช่วยให้หลายคนไม่ฆ่าตัวตาย และได้ช่วยให้หลายคนไม่ท้อแท้กับชีวิต แต่มีพลังที่จะต่อสู้กับชีวิตต่อไป...”

การสนทนากับมิสคอลฟิลด์นั้น ภาษาอังกฤษที่อาจารย์วิริยะเรียนมาหลายปีจาก “บ้านนอก” แทบไม่ช่วยอะไรได้เลย ต้องมีแม่อธิการช่วยแปลตลอดแต่ต่อมาอาจารย์วิริยะก็ฟันฝ่าอุปสรรคนั้นจนได้ไปศึกษาต่อในสหรัฐและจบมาได้ด้วยดี เรื่องอักษรเบรลล์ ประสบการณ์แรกของอาจารย์วิริยะคือไม่คิดว่าจะเรียนได้ แต่หลังจากค่อยๆ เปลี่ยนทัศนคติการมองชีวิตและด้วย

“
การتابอด
เป็นเคราะห์กรรม ที่ร้ายแรงที่สุด
ที่ผมเคยประสบ
แต่การتابอด ก็ได้สร้างโอกาสที่ดี
ที่สุดให้กับผม
 ”

การฝึกฝนไม่นานเรื่องนี้ ก็กลายเป็นเรื่องง่าย เรื่องการใช้พิมพ์ดีด นิ้วกลาง และนิ้วนางมือซ้ายที่ขาดไปพร้อมส่วนที่เหลือที่ถูกจำกัดการเคลื่อนไหว เพราะการยึดของแผลเป็น มิสคอลฟิลด์ก็ช่วยให้ได้รับการผ่าตัดแก้ไขจาก หน่วยแพทย์ในกองทัพสหรัฐที่มาประจำการในประเทศไทย ทำให้สามารถใช้พิมพ์ดีดได้อย่างคล่องแคล่วในเวลาต่อมา

อย่างไรก็ดี หนทางชีวิตย่อมมิได้โรยด้วยดอกกุหลาบอาจารย์วิริยะ ต้องประสบปัญหาตั้งแต่วันแรกๆ เมื่อถูกเพื่อนคนตาบอดชนจนล้มปากแฉะ เพราะไปกีดขวางทางเขา ไม่เดิน “ชิดซ้าย” ตามกติกา เรื่องนี้ทำให้อาจารย์วิริยะถึงกับห่อไปพักหนึ่งเลย

เพียงเดือนเศษที่อยู่ในโรงเรียนสอนคนตาบอด แม่อธิการก็เรียก อาจารย์วิริยะไปพบแจ้งว่าจะส่งไปเรียนหนังสือร่วมกับคนตาดีที่โรงเรียน เซนต์คาเบรียล โดยให้ไปตั้งต้นเรียนซ้ำชั้น มศ.2 แทนที่จะเป็น มศ.3 ที่เคยเรียนมาแล้ว ทั้งนี้เพราะชั้น มศ. 2 มีคนตาบอดเรียนอยู่ด้วย 4 คนจะได้ช่วยกัน และจะต้องเดินทางไปกลับเอง และต้องช่วยตัวเองแทบทุกอย่าง

การได้รับเลือกให้ไปเรียนที่เซนต์คาเบรียลนี่ถือเป็นรางวัลอย่างดี เพราะปกตินักเรียนที่จบ ป.7 ที่โรงเรียนสอนคนตาบอดจะได้รับการพิจารณา

แยกเป็น 3 กลุ่ม ถ้าเรียนไม่เก่งก็จะให้เรียนที่โรงเรียนต่อไป ถ้าเรียนไม่ดีและโตแล้วก็จะส่งไปเรียนฝึกอาชีพที่ศูนย์ฝึกอาชีพคนตาบอดปากเกร็ด ถ้าเรียนเก่งก็จะส่งไปเรียนร่วมกับเด็กทั่วไป อาจารย์วิริยะจึงต้องออกไปเผชิญโลกภายนอก ต้องพบเจอปัญหามากมาย เช่น เดินตกท่อจนบาดเจ็บ ถูกเพื่อนล้อ ไม่เท่าเขาไปทำให้คนตาดีสะดุดจนล้ม ไม่เท่าหัก เดินคลำทางไปจับหน้าอกผู้หญิงเข้าโดยบังเอิญจนถูกต่อว่าอย่างแรง ฯลฯ แต่อาจารย์วิริยะก็ฟันฝ่ามาได้ เทอมแรกสอบได้ 59 % แม้คะแนนไม่ดีแต่ก็ผ่าน ขณะที่เพื่อนนักเรียนทั้งตาดีตาบอด สอบตกถึงครึ่งชั้น ต่อมาสอบได้ถึง 80 % ได้ที่ 3 ของห้อง

ต่อมาเมื่ออิการและมิสคอลฟิลด์ได้เรียกอาจารย์วิริยะไปพบ สอนให้รู้จักตั้งเป้าหมายชีวิตและหนทางสู่เป้าหมายนั้น พร้อมกับให้การบ้านไปคิดว่า จะตั้งเป้าหมายในชีวิตของตนเองอย่างไร อาจารย์วิริยะกลับมาศึกษาใคร่ครวญ พุดคุย ปรึกษาหารือ จนในที่สุดก็ได้คำตอบที่แน่วแน่คือ 1) จะประกอบอาชีพทางด้านกฎหมาย ไม่ไปขายลอตเตอรี่เหมือนคนตาบอดโดยมาก 2) จะอุทิศชีวิตต่อสั้ให้คนตาบอดมีศักดิ์ศรีและมีสิทธิเท่าเทียมกับบุคคลอื่น เพื่อสืบทอดอุดมการณ์ของเมื่ออิการและมิสคอลฟิลด์ เมื่ออิการและมิสคอลฟิลด์ฟังแล้วก็สอบถามถึงเหตุผลที่ตัดสินใจเช่นนั้น และได้เตือนให้ทราบว่าจะต้องประสบอุปสรรคขวากหนามอีกมาก ดังต่อมามีผู้ใหญ่มาก

เตือนว่ากฎหมายเมืองไทยไม่อนุญาตให้คนตาบอดมีอาชีพทางกฎหมาย ทั้งเป็นผู้พิพากษา อัยการ ทนายความ หรือแม้แต่รับราชการเป็นอาจารย์สอนกฎหมาย จึงแนะนำให้เรียนทางอักษรศาสตร์เหมือนอาจารย์วิรัชแทน แต่อาจารย์วิริยะก็ยืนยันหนักแน่นที่จะเป็นผู้บุกเบิก สานฝัน และต่อสู้ต่อไป

เพื่อให้บรรลุความฝัน อาจารย์วิริยะได้วิเคราะห์ปัญหาและวางแผนยุทธศาสตร์อย่างเป็นระบบ เริ่มจากการตั้งใจศึกษาเล่าเรียนให้ดีที่สุด จนได้ไปเรียนต่อชั้น มศ. 4 - 5 ที่โรงเรียนอัสสัมชัญ บางรัก แม้จะต้องเจอปัญหามากมาย โดยเฉพาะต้องเริ่มเรียนปูพื้นฐานภาษาฝรั่งเศส เพื่อให้เข้าเรียนได้โดยทางโรงเรียนกำหนดคะแนนสอบผ่านไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ซึ่งนับว่าสูงมาก แต่อาจารย์วิริยะไม่ท้อและทำคะแนนได้ถึงร้อยละ 88 เมื่อเตรียมซั้ซ้อมเดินทางไปโรงเรียน ก่อนโรงเรียนเปิดเทอมก็เจอครุอาวุโสที่ไม่เห็นด้วยกับการรับนักเรียนตาบอดเข้าเรียน มาขัดขวางและประกาศต่อต้านแต่ด้วยความช่วยเหลือของเมื่ออิการและมิสคอลฟิลด์ รวมทั้งความเมตตาและทัศนคติอันก้าวหน้าของผู้บริหารโรงเรียนอัสสัมชัญเอง ในที่สุดอาจารย์วิริยะก็สามารถเข้าเรียนได้ และเมื่อจบ มศ. 5 ก็ทำคะแนนได้ดี จน “ติดบอร์ด” อันดับที่ 24 ของประเทศ เป็นข่าวฮือฮาไปทั่ว ในขณะที่โรงเรียนดังๆ ของรัฐบาลปฏิเสธที่จะรับคนตาบอดเข้าไปเรียน เพราะไม่ต้องการเป็นภาระและเป็น “ตัวถ่วง” ผลการเรียนโดยรวมของโรงเรียน

หลังจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อาจารย์วิริยะก็สามารถสอบ เอนทรานซ์เข้าธรรมศาสตร์ได้ตามเป้าหมาย และผลการเรียนก็ดีเยี่ยมได้ เป็นที่ 2 ของชั้น แพ้เพื่อนสนิทคือ ชัยวัฒน์ สถาอโนต์ ซึ่งได้ที่ 1 เพียง คนเดียวเท่านั้น ปีต่อมาจึงได้เข้าเรียนในคณะนิติศาสตร์สมปรารถนา เมื่อ เรียนจบก็สอบได้ที่ 1 ของคณะ ชนะคนตาดีทั้งหมด ได้รับพระราชทานทุน ภูมิพล และต่อมาได้บรรจุเป็นอาจารย์ที่คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์สมความตั้งใจ นับเป็นคนพิการที่เป็นข้าราชการพลเรือนคนแรก ตาม พรบ. ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2518 ที่ได้แก้ไขเปิดโอกาสให้คนพิการ รับราชการได้ โดยกำหนดว่า ผู้ที่จะขาดคุณสมบัติจะต้อง “ทุพพลภาพจน ไม่สามารถปฏิบัติงานได้” เท่านั้น

ระหว่างเป็นนักศึกษาที่ธรรมศาสตร์ อยู่ในช่วงต่อสู้เพื่อประชาธิปไตย ต่อกับยุค “ประชาธิปไตยเบ่งบาน” อาจารย์วิริยะได้ร่วมขบวนการนักศึกษา อย่างเข้มแข็ง เมื่อเข้ารับราชการแล้วก็ได้ทำงานด้วยความตั้งใจมุ่งมั่นตาม เป้าหมายในชีวิตที่ได้ตั้งไว้จนมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ในระดับชาติมากมาย โดยได้ไปศึกษาต่อจนจบปริญญาโทสาขากฎหมายภาษาอังกฤจากมหาวิทยา ลัยฮาร์วาร์ด

หนังสืออัตชีวประวัติของอาจารย์วิริยะ นามศิริพงษ์พันธุ์ เล่มนี้

นอกจากเล่าประสบการณ์อันทรงคุณค่า สะท้อนถึงการเอาชนะความสิ้นหวัง และความพิการได้ด้วยความมานะบากบั่น โดยมีผู้ชี้ทางและสนับสนุนช่วยเหลือที่ดี อาจารย์วิริยะได้บันทึกคำสอนอันทรงคุณค่าของแม่เอธิการโรสแมว์ และมีสคอลฟิลด์ไว้อย่างดี และได้สร้างชีวิตของตนขึ้นอย่างงดงาม จนพูด ได้ว่า “การตาบอดเป็นเคราะห์กรรมที่ร้ายแรงที่สุดที่ผมเคยประสบ แต่การ ตาบอดก็ได้สร้างโอกาสที่ดีที่สุดให้กับผม” ทำให้ผมได้พบคนดีๆ อย่างซิส เตอร์ โรสแมว์ และมีสเจนนีวีฟคอลฟิลด์ และได้รู้หลักธรรมดีๆ จากท่านทั้งสอง..... **สังธรรมแท้คือ เคราะห์มักสร้างโอกาส แต่ความประมาทก่อให้เกิด เคราะห์ โอกาสหรือเคราะห์อยู่ที่ตัวเรานั้นเอง** ด้วยเหตุนี้เองพระคุณเจ้า พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) จึงกล่าวเตือนสติพวกเราอยู่เสมอ **‘คนฉลาด ทำเคราะห์ให้เป็นโอกาส ส่วนคนประมาททำโอกาสให้เป็นเคราะห์’** ”





ไอโตทาเกะ ฮิโรทาดะ ผู้เกิดมา “ไม่ครบห้า”

เรื่องเล่าจากหนังสือ “ไม่ครบห้า”
ไอโตทาเกะ ฮิโรทาดะ เขียน
พรพนงด์ นิชมิตา แปล

คำว่า “ไม่ครบห้า” เป็นสำนวนญี่ปุ่น หมายถึงภาวะร่างกาย “ไม่สมประกอบ” คล้าย “อาการไม่ครบ 32” ของไทย ญี่ปุ่นเรียกคนร่างกายไม่สมประกอบว่า ไม่ครบห้า เพราะคนปกติจะมีห้าส่วนคือ หัว 1 แขน 2 ขา 2 รวมเป็น 5

หนังสือ “ไม่ครบห้า” เป็นอัตชีวประวัติของ “ไอโตทาเกะ ฮิโรทาดะ” ซึ่งมีร่างกายไม่สมประกอบในลักษณะ “ไม่ครบห้า” อย่างชัดเจน เพราะแขน

ขาทั้ง 4 ข้าง “กุด” หมด มีลักษณะเหมือน “มันฝรั่ง” ยาวราว 10 เซนติเมตร งอกออกมาจากไหล่และสะโพก

แม้จะพิการรุนแรงขนาดนี้ แต่โอโตทาเกะ อิโรทาตะ ประกาศอย่างชัดเจนว่า “ผมเกิดมาพิการ...แต่...ผมก็มีความสุขสนุกทุกวัน” หนังสือเล่มนี้เขียนขึ้นอย่างสนุกสนานตลอดเล่ม และอย่าง “มืออาชีพ” โดยแท้ เพราะอ่านสนุก ไร้อารมณ์ ขวนตืดตามด้วยเนื้อหาที่กระชับ ฉับไว เต็มเปี่ยมด้วยสาระ สูงด้วยคุณค่า อย่างแท้จริง โดยเฉพาะเมื่อได้ฝีมือแปลของพรอนงค์ นิยมคำ นักแปลวรรณกรรมญี่ปุ่นฝีมือเยี่ยม ที่งานแปลทุกเล่มสูงด้วยคุณภาพ ทั้งความถูกต้อง สละสลวย ประณีต งดงาม เพราะแปลทั้งด้วยใจรักและด้วยฝีมือที่ “เข้าขั้น” อย่างแท้จริง

หนังสือเปิดฉากชีวิตตั้งแต่วัยเด็กโดยพูดถึงความพิการของตนอย่างสนุกสนาน ไม่มีกลิ่นอายของความทุกข์หรือความน้อยเนื้อต่ำใจแต่อย่างใดเลย เมื่อเข้าเรียนอนุบาลเพื่อนๆ พากันแปลกใจ “เมื่อเห็นผมทีไร ทุกคนจะเข้ามาตอมเหมือนนมด บางคนแตะแขนขาของผมดูแล้วระดมคำถาม ไม่หยุดว่า ‘ทำไม? ทำไม?’ ผมก็จะอธิบายว่า ‘ผมไม่สบายในท้องแม่อีกเลย ไม่มีแขนไม่มีขา’ เด็กๆ ก็จะพูดว่า ‘เหอะ’ แล้วยอมรับเป็นเพื่อนด้วยกัน”

เมื่อยังเป็นทารกเขามีปัญหาไม่ยอมนอน กลางคืนก็เอาแต่ร้อง กลางวันก็ไม่ค่อยนอน ทำให้แม่ต้องเหน็ดเหนื่อยทั้งกลางวันกลางคืน และเขาก็ได้รับฉายาว่า “นโปเลียน” เพราะพระเจ้าจักรพรรดิองค์นั้น “นอนเพียงวันละ 3-4 ชั่วโมงเท่านั้น”

ปัญหาแรกที่เขาต้องประสบคือหาโรงเรียนประถมรับเข้าเรียนยาก มีโรงเรียนหนึ่งยอมรับแต่ “คณะกรรมการการศึกษา” ของจังหวัดให้ “ทบทวน” เพราะมองไม่ออกว่าเด็กจะเรียนได้อย่างไร จะเขียนหนังสือและร่วมกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างไร จนแม่ต้องพาเขาไปแสดงตัวต่อคณะกรรมการ เพื่อยืนยันว่า “เด็กคนนี้ทำอย่างนี้ได้แหละ” และเขาก็ได้แสดงให้เห็นคณะกรรมการด้วยความภาคภูมิใจ “เอาดินสอหนีบไว้ระหว่างแก้มกับแขนสั้นๆ แล้วเขียนอักษรให้ดู เอาช้อนและส้อมวางไว้ริมจาน แล้วตักอาหารกินโดยใช้กฎของแรงจذب ใช้ปากคาบกรรไกรไว้ข้างหนึ่งแล้วใช้แขนกดอีกข้างไว้ พร้อมกับขยับใบหน้าเพื่อตัดกระดาษ และแสดงท่าเดินด้วยขาสั้นๆ โดยร่างของผมนั่งอยู่ในรูปตัว L เหมือนเดิม”

ในที่สุดคณะกรรมการก็อนุญาตให้โรงเรียนรับเขาเข้าเรียนโดยครูทาเคจิ ซึ่งมีประสบการณ์สูงจนได้ฉายาว่าคุณครูคุณปู่แสนอดทน “ขอเป็นครูประจำชั้นให้เอง” ซึ่งครูทาเคจิต้องใช้ประสบการณ์และความพยายามอย่าง

สูงพันฝ่าปัญหาอุปสรรคมากมายทั้งจากตัวของโอโตทาเกะ และปัญหาจากเพื่อนร่วมชั้น สิ่งที่น่าทึ่งว่าก้าวหน้าที่สุดคือความพยายามให้ลูกศิษย์พัฒนาตัวเองให้ใกล้เคียงเด็กปกติ โดยตั้งกติกา “ห้ามช่วยเหลือ” และต่อมาไม่อนุญาตให้ใช้ “เก้าอี้ล้อ” ไฟฟ้า เพื่อช่วยการเคลื่อนไหวซึ่งหลายคนคัดค้าน แต่คุณครูปฏิเสธไม่ยอมฟังด้วยเหตุผลหนักแน่น “อยากจะเอ็นดูตอนนี้สักเท่าไร ก็ทำได้ แต่วันหนึ่งเด็กคนนี้จะต้องเผชิญชีวิตตามลำพัง หน้าที่ของคุณคือจะต้องคิดว่าจำเป็นต้องทำอะไรให้กับเด็กในปัจจุบันเพื่ออนาคตในวันข้างหน้าของเขา”

ต่อมาโอโตทาเกะยืนยันว่าคุณครูถูกต้อง “หากผมใช้เก้าอี้ล้อไฟฟ้าตลอดมาตั้งแต่เริ่มเข้าโรงเรียนประถม ผมจะต้องกลายเป็นคนพิการที่ไม่สามารถแยกจากเก้าอี้ล้อไฟฟ้าได้เลย และถ้าเป็นเช่นนั้น ลองวาดภาพชีวิตประจำวัน คงจะแตกต่างกับชีวิตปัจจุบันมากโข ความรู้สึกสบายใจก็คงจะแตกต่างกันด้วย ดูเหมือนคุณครูตั้งใจเข้มงวดกับผม ยอมให้โอโตทาเกะคิดว่าเป็นครูดู และอยากเป็นครูที่ลูกศิษย์พูดในภายหลังว่า “ครูดูแต่ดีใจที่ได้เป็นศิษย์ในชั้นของคุณครูทาเคจิ ความเข้มงวดที่แท้จริงคือความเมตตาที่แท้จริง พอคิดถึงคุณครูทาเคจิ ความหมายของคำพูดประโยคนี้นี้ เสียดแทงลึกเข้าไปในใจ”

ทั้งๆ ที่มีข้อจำกัดอย่างมาก แต่วิชาที่โอโตทาเกะชอบคือพลศึกษา เขาพยายามร่วมทำกิจกรรมกับเพื่อนๆ ทุกอย่าง ตั้งแต่ กายบริหาร วิ่ง โหนบาร์ กระโดดเชือก ซึ่งเพื่อนๆ ก็ช่วยกันคิดหาวิธีให้เขาร่วมกิจกรรมโดยสร้าง “กติกาโอโตจัง” กำหนด “แต้มต่อ” ให้ ซึ่งหลังจากเรียนร่วมกันมาหนึ่งปีทุกคนก็เข้าใจเขาและรู้ว่า “ถ้ากำหนดแต้มต่อให้ โอโตจังก็จะร่วมกิจกรรมทุกอย่างได้เหมือนทุกคน” เขาทำได้แม้กระทั่งร่วมปีนเขาโอโบอันสูงชันในกิจกรรมเดินทางไกลร่วมกับเพื่อนๆ ได้ขึ้นไปจนถึงยอดเขา ได้กินข้าวปั้นบนยอดเขาโคโบซึ่งโอโตทาเกะเห็นว่าเป็นการกินอาหารที่อร่อยที่สุด

ยิ่งกว่าความพิการรุนแรง ช่วงวัยแห่งการเจริญเติบโต กระดูกแขนของโอโตทาเกะเจริญเร็วจนทำท่าจะทะลุปลายแขนทำให้เกิดอาการปวดทรมานมาก สิ่งที่เคยทำได้หายไปทีละอย่าง จนต้องได้รับการผ่าตัดหลายครั้ง แต่แต่ละครั้งต้องอยู่โรงพยาบาลนาน การไม่มีแขนขาทำให้ตัวเล็กต้องปรับขนาดยาสูบให้เหมาะสม และไม่มีหลอดเลือดตามแขนขาให้ทงน้ำเกลือ ต้องไปให้บริเวณลำคอ เพิ่มความหวาดเสียวมากขึ้น แม้เมื่อจะเข้าห้องผ่าตัดเขาพยายามจะรักษาฟอร์มไม่ร้องไห้ แต่พอบานประตูห้องผ่าตัดปิดพื้นหน้าน้ำตาพ่อแม่ก็ไหลเป็นทาง หลังผ่าตัดต้องเข้าเฝือกและอยู่ในโรงพยาบาลนานแรมเดือน ขณะนั้นเขายังเรียนชั้นอนุบาลและประถม นอกจากความกลัวการผ่าตัดและความเจ็บปวดทรมานแล้ว ยังต้องเผชิญกับ

ความแข็งแรง คุณครูทาคิจิทราบเรื่องจากแม่และกังวลใจมาก จึงชวนเด็กนักเรียนเขียนจดหมายถึงโอโตทาเกะ ปรากฏว่าเด็กทุกคนก็รู้สึกและลงมือทำบางอย่างไปแล้ว เช่น เขียนสมุดโน้ตให้เพื่อนๆ เขียนถึง ปัญหาการเรียนให้ครบถ้วน เอาขนมปังไปฝากเยี่ยมที่บ้าน ซึ่งโอโตทาเกะย่อมประทับใจมาก เพราะ “ความรู้สึกของทุกคน คือกำลังใจชุบชีวิตผมในโรงพยาบาล”

คุณครูทาคิจิเป็นครูประจำชั้นของโอโตทาเกะอยู่ 4 ปี ก็เกษียณอายุได้ คุณครูโอกะ มาเป็นครูประจำชั้นคนใหม่ คุณครูโอกะเป็นคนร่างใหญ่ สมัยเรียนหนังสือเคยเป็นนักกีฬาอเมริกันฟุตบอลและเคยอาสาเป็นครูประจำชั้นโอโตทาเกะตั้งแต่แรก แต่ครูใหญ่เห็นว่าประสบการณ์ยังน้อยสำหรับชั้นเรียนที่มีเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือมากอย่างโอโตทาเกะ จึงเลือกคุณครูทาคิจิทำหน้าที่อยู่จนเกษียณอายุ เมื่อคุณครูโอกะเข้ามาทำหน้าที่ครูประจำชั้น โอโตทาเกะเริ่มมี “ปัญหา” กับเพื่อนๆ มากขึ้น เพราะเพื่อนๆ ทุกคนพากันเติบโตจนรูปร่างแตกต่างจากโอโตทาเกะมาก แนวคิดของคุณครูทาคิจิที่จะให้โอโตทาเกะทำเหมือนเด็กคนอื่นทุกอย่างจึงเริ่มมีปัญหามากขึ้น แม้จะใช้ระบบ “แต้มต่อ” ก็ตาม คุณครูโอกะสังเกตเห็นความลำบากของโอโตทาเกะที่ต้องช่วยทำความสะอาดห้องเรียนเหมือนเพื่อนๆ แต่ทำได้เพียงเอาผ้าเช็ดแห้งหนีบไว้ที่ขาแล้วถูห้อง จะใช้ผ้าเช็ดเปียกก็ไม่ได้เพราะขาที่สั้นมากจะทำให้กันเปียกไปด้วย คุณครูโอกะจึงเปลี่ยนแนวคิดในการสร้าง

พัฒนาการของโอโตทาเกะใหม่ โดยให้โอโตทาเกะทำหน้าที่แตกต่างจากเพื่อนๆ วิธีการแรก คือ นำเครื่องพิมพ์คอมพิวเตอร์ ที่เรียกว่า เวอร์ตโปรเซสเซอร์ มาให้โอโตทาเกะหัดพิมพ์ แล้วทำหน้าที่พิมพ์เอกสารของห้องเรียน เหมือนเป็นเลขานุการของชั้น และเพื่อเป็นการจูงใจก็ตั้งเป็นบริษัท “โอโตอิโรการพิมพ์” โดยนำตัวแรกของชื่อนามสกุลโอโตทาเกะมาตั้งชื่อ “บริษัท” ให้โอโตทาเกะเป็นประธาน ปรากฏว่าโอโตทาเกะเรียนรู้และทำหน้าที่ได้ดีจนสามารถช่วยพิมพ์เอกสารของห้องเรียนรวมทั้งของห้องเรียนอื่นๆ ได้มาก



ต่อมาคุณครูโอกะก็ชักชวนโอโตทาเกะลงแข่งขันวิ่ง 100 เมตร แต่เพราะระยะทางขนาดนั้นเขาต้องใช้เวลาวิ่งถึง 2 นาที ขณะที่เด็กคนอื่นที่วิ่งช้าที่สุด จะใช้เวลาแค่ 20 วินาที จึงตกลงให้โอโตทาเกะตั้งต้นวิ่งที่จุด 50 เมตรแทน โอโตทาเกะต้องฝึกซ้อมกับมิโนรุเพื่อนสนิทอย่างหนัก ในที่สุดก็วิ่งถึงเส้นชัยจนได้ ท่ามกลางเสียงเชียร์ของเพื่อนๆ ครูและผู้ปกครอง แม้จะเข้าที่ไหล แต่ก็ได้รับเสียงปรบมือกึกก้อง

สิ่งที่ยากที่สุดสำหรับโอดทาเกะที่จะต้องทำให้ได้คือการว่ายน้ำ ซึ่งทางโรงเรียนกำหนดให้นักเรียนชั้นประถม 6 จะต้องว่ายน้ำให้ได้ระยะทาง 25 เมตร สภาพร่างกายที่สูงเพียง 70 ซม. ขณะที่สระน้ำลึกกว่าหนึ่งเมตร ทำให้เขาหยังไม่ถึงพื้น จึงลงสระน้ำคนเดียวไม่ได้ เมื่อน้ำสาดใส่หน้าก็ไม่สามารถใช้แขนปัดน้ำออกได้ เป็นผลให้โอดทาเกะมีอาการ “กลัวน้ำ” ตั้งแต่แรก แต่ครูก็ไม่ลดละ ได้ใช้ความพยายามจนเขาค่อยๆ เรียนรู้วิธีลอยตัวจนเริ่มว่ายน้ำได้ แต่ตลอดห้าปีแรกเขาว่ายน้ำได้ระยะทางไกลแค่ 6 เมตรเท่านั้น เด็กคนอื่นเมื่อว่ายน้ำไปสักครึ่งทางเกิดหมดแรง ก็สามารถพักโดยยืนบนพื้นสระ ก่อนจะว่ายต่อไปจนครบ 25 เมตร แต่โอดทาเกะทำเช่นนั้นไม่ได้ ในที่สุดต้องใช้แผ่นโฟมช่วยให้ลอยตัว จึงว่ายจนถึงได้ โดยใช้เวลาถึง 1 นาที 57 วินาที ซึ่งเป็นที่โหลในชั้น แต่เพื่อนๆ ทั้งในชั้นและจากโรงเรียนอื่นพากันปรบมือให้ คุณป้าผู้ปกครองคนหนึ่งไปในงานวันนั้นถึงกับร้องไห้เลย

ทางด้านการพัฒนาสมอง คุณครูโอกะใช้วิธีให้เด็กนักเรียนสอบแข่งขันวัดอันดับความเก่งอักษร “คันจิ” ปรากฏว่าโอดทาเกะได้แชมป์เป็นประจำ เพราะข้อจำกัดของร่างกายทำให้ได้อ่านมากกว่าเพื่อนๆ หลังเลิกเรียน จึงมีเวลาค้นหาคำศัพท์จากพจนานุกรมได้มากกว่าเพื่อนๆ

เหนืออื่นใด **ความพิการของโอดทาเกะที่คุณครูกำหนดให้เพื่อนๆ**

ทุกคนให้ความช่วยเหลือ ได้ปลุกฝังให้เด็กนักเรียนในชั้นเป็นคนใจดีอย่างชัดเจน คุณครูโอกะบอกว่า “เพราะห้องเรามีฮีโร่ เวลาไม่มีใครเดือดร้อน เราก็จะช่วยกันโดยธรรมชาติ เป็นห้องที่มีความเมตตาดีจริงๆ” ประสบการณ์เช่นเดียวกันนี้เกิดกับเพื่อนของโอดทาเกะ ซึ่งทำงานเป็นครูพี่เลี้ยงเล่าให้เขาฟังว่า “เมื่อเริ่มฤดูใบไม้ผลิปีนี้ มีเด็กดาวนซ์ซินโดรมมาอยู่ในความดูแลของฉัน ตอนแรกๆ เด็กในห้องก็ตกใจ ไม่กล้าเข้าใกล้ แต่พอเวลาผ่านไปสักเดือนสองเดือน ห้องของเราก็เกิดบรรยากาศของความมีเมตตาขึ้นมา โดยมีเด็กคนนั้นเป็นศูนย์กลาง”

ในที่สุดโอดทาเกะก็เรียนจนจบชั้นประถมศึกษาไปได้ด้วยดี และเข้าสู่ระดับมัธยม ซึ่งโรงเรียนมัธยมโองะรับโอดทาเกะเข้าเรียนโดยไม่มีปัญหาอะไร คงเพราะตอนประถมปลาย โอดทาเกะไปโรงเรียนเองโดยไม่ต้องมีใครต้องดูแล และยังสนุกสนานกับชีวิตในโรงเรียนยิ่งกว่าคนอื่น

พอเข้าเรียนชั้นมัธยม เด็กนักเรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมชมรมต่างๆ โอดทาเกะทำเซอร์ไพรส์ให้ทุกคนโดยเฉพาะพ่อกับแม่โดยการสมัครเข้าชมรมบาสเกตบอล ร่างที่เตี้ยมากเป็นข้อจำกัดอย่างยิ่ง แต่เขาก็ขยันฝึกซ้อมจนวิ่งเลี้ยงลูกและส่งลูกได้ เริ่มจากหัดเลี้ยงลูกอยู่กับที่ ต่อด้วยการวิ่งเลี้ยงลูกจากมือซ้ายที่ถนัด เริ่มหัดเลี้ยงลูกด้วยมือขวา และสลับซ้ายขวาจวนครูให้

“

ความพิการของโอโตทาเกะ
ซึ่งคุณครูกำหนดให้เพื่อนๆ ทุกคน
ให้ความช่วยเหลือ
ได้ปลูกฝังให้เด็กนักเรียนในชั้น
เป็นคนใจดีอย่างชัดเจน

”

ลงแข่งขันได้ แน่นอนว่า เขาทำให้ทีมมีสภาพเหมือนลงแข่งแค่ 4 คน สู้กับ
อีกทีมซึ่งมีครบ 5 คน แต่ทั้งโค้ชและเพื่อนร่วมทีมต่างพร้อมใจให้เขาช่วย
ทีมลงแข่ง

นอกจากกิจกรรมกีฬาแล้ว โอโตทาเกะยังเข้าร่วมกิจกรรมด้าน
“วัฒนธรรม” อย่างแข็งขัน ถึงขั้นลงสมัครเป็นผู้แทนของชั้นในคณะ
“กรรมการบริหารด้านวัฒนธรรม” โดยแข่งขันกับเพื่อนที่อยู่ในแมนชั่นตรง
ข้ามบ้านของเขา คู่แข่งของเขาคือนักเรียนเก่ง และยังเป็นหนึ่งใน “สาม
หัวโจกประจำหมู่ 1” ในชั้นด้วย คะแนนเสียงของทั้งคู่สูสีกัน ซึ่งในที่สุดโอโต
ทาเกะสามารถเอาชนะได้ แต่ชนะแล้วก็ไม่สบายใจ เพราะบ้านของทั้งสอง
อยู่ใกล้กัน เวลากลับบ้านก็ไปทางเดียวกัน แต่น่ายินดีที่เพื่อนยอมรับ
ความพ่ายแพ้โดยสุจริตและแสดงออกโดย การบอกว่า “วันนี้เราจะไปเล่นบ้าน
นายนะ” เมื่อไปถึงก็บอกแม่โอโตทาเกะว่า “คุณป้าอะ ผมแพ้โอโตซะแล้ว
แพ้แค่นี้เอง น่าเจ็บใจจังอะ” แม่ตอบว่า “แล้วยังอุตส่าห์มาเล่นด้วย
หรือ? ดีจังนะ เด็กผู้ชายนี้ไม่เรื่องมากดี” โอโตทาเกะเขียนถึงเพื่อนคนนี้
อย่างน่ารักมาก ว่า “ไม่ใช่หรอกครับ ไม่ใช่เพราะเป็นผู้ชายแล้วไม่เรื่องมาก
อย่างที่แม่ผมคิด แต่เขาคำนึงถึงความรู้สึกของผม จึงสู้นอดกลั้นความรู้สึก
เสียใจเอาไว้ ตอนนี้เพื่อนทำอะไร อยู่ที่ไหนนะ? ได้เรียนหมอมตามที่เคยฝึกฝน
หรือเปล่าละ? คนอย่างเพื่อนรับรองว่าเป็นหมอดีแน่นอน”

ในช่วงมัธยมต้นนั่นเอง โอโตทาเกะพบ “ฮิโร” ของเขาซึ่งมาจากโรงเรียนประถมเดียวกัน แต่ไม่เคยเรียนห้องเดียวกัน เมื่อขึ้นไปเรียนชั้นมัธยม “ยัตจัง” เริ่มเบื่อเรียน โตเรียน แอบสูบบุหรี่และมีพฤติกรรมแบบ “นักเรียนนักเลง” โอโตทาเกะ มองความแปลกแตกต่างนั้นเป็นเสน่ห์ดึงดูดอย่างมาก จนเริ่มโตเรียนไปกับยัตจัง ซึ่งชวนเขาสูบบุหรี่ แต่เขาปฏิเสธ และยัตจังก็ไม่เคຍยันเคຍอีก โอโตทาเกะ “รู้สึกผิดเหมือนกันที่โตเรียน แต่ความสุขที่ได้อยู่กับเขา พัดเอาความรู้สึกผิดของผมหายไปหมด” ครูเตือนโอโตทาเกะว่า “อย่าไปเกี่ยวข้องกับหมอนั่นนะ” และเตือนยัตจังว่า “อย่าไปยุ่งกับโอโตทาเกะนักนะ” ในสายตาของครูและคนทั่วไปมองว่ายัตจังเป็น “เด็กเลว” แต่โอโตทาเกะมองว่าเขาไม่ใช่ “คนเลว” แน่นอน สุดท้ายยัตจังก็เรียนไม่จบ ต้องออกจากโรงเรียนกลางคันขณะเรียนอยู่ชั้นมัธยมปลาย แต่เขาก็ไม่ได้เสียคน และกลายเป็นช่างไฟฟ้าที่กลับตัดผมเรียบริยและย้อมผมให้กลับเป็นสีดำดังเดิม

แม้โอโตทาเกะจะสุมเสี่ยงที่ไปคบและซึมซับกับ “นักเรียนนักเลง” อย่างยัตจัง แต่ด้านดีก็คือ สถานะที่เป็นคนเรียนเก่งจนเป็น “คนเด่น” และมีลักษณะ “อวดดี” จนอาจมีเด็กบางคน “หมั่นไส้” ใ้เด็กพิการนั้น” แต่เขาก็ไม่เคยถูกใครรังแกเลย

ในชั้นมัธยมต้นนั่นเอง แม้จะพิการอย่างมาก แต่ความเด่นความดังของโอโตทาเกะก็ทำให้นักเรียนหญิงรุ่นน้องเขียนจดหมายบอกรัก เริ่มจากฉบับแรก และต่อมาอีกหลายฉบับถึงชั้นโอโตทาเกะมอบ **“กระดุมเม็ดที่สอง”** ให้ กระดุมเม็ดที่สองของเครื่องแบบนักเรียนชาย “คือเม็ดที่อยู่ใกล้หัวใจที่สุด นักเรียนหญิงจึงมักขอจากคนที่เธอชอบในวันจบการศึกษา” แม้ในที่สุดโอโตทาเกะจะ “ไม่สามารถตอบสนองความรู้สึกของเธอได้” **แต่เธอคือผู้ลบปมด้อยความพิการของเขาในเรื่องความรัก “เธอคือผู้ที่ทำให้ผมเกิดความรักกล้าหาญต่อความรักในภายหลัง”**

จากมัธยมต้น ก็ถึงเวลาหาโรงเรียนมัธยมปลายที่ดีที่สุด โอโตทาเกะฝันอยากเข้าโรงเรียนมัธยมโทยามะ สังกัดมหานครโตเกียว ซึ่งเป็นโรงเรียนเก่าแก่มีประวัติยาวนานกว่าร้อยปี แต่คนที่จะเข้าโรงเรียนนี้ได้คะแนนต้องสูงมากทุกวิชา คะแนนหลักทั้ง 5 วิชา ได้แก่ ภาษาอังกฤษ ภาษาญี่ปุ่น คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา และวิทยาศาสตร์ โอโตทาเกะทำได้ดีมาก แต่คะแนนที่จุดมากคือพลศึกษาเพราะเขาได้เพียง 1 จากเต็ม 5 ฉะนั้นเขาต้องทำคะแนนวิชาอื่นๆ ให้สูงล้ว นอกจากนั้นบ้านเขายังอยู่ไกลจากโรงเรียนมาก จึงแทบเป็นไปได้ที่เขาจะเดินทางไปโรงเรียนเป็นประจำทุกวัน แต่แล้วทุกอย่างก็เป็นไปได้ เมื่อพ่อของเขาตัดสินใจย้ายบ้านไปอยู่ใกล้โรงเรียน ซึ่งกว่าจะหาบ้านใหม่ได้ก็แสนยาก เพราะทางเข้าต้องไม่เป็นชั้นบันได ถ้าอยู่ชั้น



สองต้องมีลิฟท์ ตรงทางเข้าต้องมีที่ว่างสำหรับไว้เก้าอี้ล้อ เวลาที่มีจำกัด แต่ในที่สุดพ่อก็หาจนได้ และรีบทำสัญญา เพราะมีรายอื่นมาติดต่อไว้ด้วย แรงกดดันจึงอยู่ที่โอโตทาเกะจะต้องสอบเข้าให้ได้ ซึ่งในที่สุดโอโตทาเกะก็ทำได้ พ่อแม่บอกภายหลังว่า ที่ตกลงทำสัญญาก็เพราะ “มั่นใจในตัวลูกชาย”

พ่อเข้าโรงเรียนมัธยมโทยามะได้ โอโตทาเกะก็ทำตามความฝันอีกขั้นคือ ขอสมัครเข้า**ชมรมอเมริกันฟุตบอล** ซึ่งปกติจะต้องเป็นคนปกติร่างกายใหญ่โตเท่านั้น แต่เพราะความฝังใจกับคำกล่าวของศัลยแพทย์คนหนึ่งที่ว่าตัดให้เขา บอกว่า “พวกอเมริกันฟุตบอลโทยามะน่าทึ่งมาก” ในที่สุดทุกฝ่ายก็หาหนทางที่เหมาะสมให้แก่เขาได้ เพราะเมื่ออเมริกันฟุตบอลจะต้องต่อสู้กันด้วยพลังกล้ามเนื้อมหาศาล แต่ “พลังปัญญา” ก็มีความสำคัญไม่แพ้กัน โอโตทาเกะได้รับมอบหน้าที่ด้าน “ข้อมูล” ของคู่ต่อสู้ โดยรวบรวมข้อมูลให้รอบด้านป้อนเข้าคอมพิวเตอร์ นำมาวิเคราะห์เพื่อวางแผนการเล่นของทีม โอโตทาเกะยังได้รับอนุญาตพิเศษให้เข้าร่วมประชุมเวลาโค้ชตัดสินตำแหน่งของผู้เล่นน้องใหม่ และบางครั้งก็ทำ

หน้าที่ดูแลการฝึกซ้อมด้วย และแล้วสิ่งที่ไม่คาดฝันก็บังเกิดขึ้นเมื่อทีมของโทยามะสามารถพิชิตแชมป์โตเกียว ซึ่งนับเป็นครั้งที่สองในประวัติศาสตร์ของโรงเรียนโทยามะ แต่ไม่สามารถไปถึงฝัน “แชมป์คันโต” คือแชมป์ภาคตะวันออกของเกาะฮอนชูได้

โรงเรียนมัธยมโทยามะไม่ได้มุ่งการเรียนการสอนในชั้นเรียนเท่านั้น ทุกปีในเดือนกันยายนจะมี “เทศกาลโทยามะ” ซึ่งนักเรียนปีหนึ่งจะเป็นผู้จัดแสดงนิทรรศการ ปีสองจัดแสดงละคร และปีสามจะต้องผลิตภาพยนตร์ห้องละ 1 เรื่อง เพื่อนๆ เชียร์ให้โอโตทาเกะสมัครเป็นผู้นำกับ แต่โอโตทาเกะรู้ว่าเพื่อนชื่อ มิชิโอะมีความรู้ความสามารถดีกว่าตนมาก จึงไม่ยอมทำตามแรงเชียร์ของเพื่อน ห้องเรียนจึงมีมิชิโอะเป็นผู้นำกับ โอโตทาเกะเป็นผู้ช่วยผู้นำกับ โอโตทาเกะพึงพอใจในหนังและผลงานชิ้นนี้มาก

โอโตทาเกะมิได้เรียนเก่งไปทุกวิชา การที่เขามุ่งมั่นทุ่มเทให้แก่ชมรมอเมริกันฟุตบอล ทำให้คะแนนบางวิชาของเขาต่ำมาก วิชาคณิตศาสตร์ ซึ่งเป็นวิชาที่เขาไม่ชอบ คะแนนเต็ม 200 เขาเคยสอบได้แค่ 7 คะแนน

โอโตทาเกะก็เหมือนเด็กคนอื่น ๆ ที่มีความฝันอยากเป็นโน่นเป็นนี่มาตั้งแต่ยังเด็ก เริ่มจากอยากเป็นนักเบสบอลตั้ๆ ที่มีแขนขาหลุด ต่อมาตอน

เรียน ป.3 ป.4 อยากเป็นนักเล่นหมากรุกอาชีพ พออยู่ชั้น ป.6 รุ่งๆ ก็อยากเป็นประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา ถึงชั้นมัธยมต้นอยากเป็นทนายความ เพราะตอนนั้นชอบเถียงแม่จนแม่ประชดให้ว่า “ถ้าลูกชอบต่อล้อต่อเถียง ชอบเอาชนะด้วยปากละก็ เป็นทนายความซะเลยสิ” โอโตทาเกะฟังแม่ประชดก็เกิดอยากเป็นทนายความจริงๆ เพราะคิดว่า “เป็นทนายความนี่เทดี” และฝันเช่นนั้นอยู่หลายปี แต่พอใกล้ขึ้นชั้นมัธยมปลายความอยากเป็นทนายเกิดจางหายไป และเริ่มเคืองคิ้วว่าไม่รู้ตัวเองต้องการอะไร และพาลคิดต่อไปว่าเมื่อ “ไม่รู้ว่าจะตัวเองอยากทำอะไรแล้วจะเรียนมหาวิทยาลัยไปทำไม” เพราะปักใจกับคติชีวิตที่ว่า “ผมไม่ยอมทำงาน เพราะไม่รู้จะทำอะไรดีเด็ดขาด” ความคิดเช่นนั้นทำให้หมดไฟที่จะทุ่มเทดูหนังสือเพื่อสอบเข้ามหาวิทยาลัยไปดื้อๆ ขณะที่เพื่อนๆ พวกเขามุ่งเข้ามหาวิทยาลัย บางคนวิ่งหาโรงเรียนกวดวิชา แต่โอโตทาเกะยังไม่รู้จะไปไหนกับเขา

เคราะห์ดีมีเพื่อนคนหนึ่งมาพูดว่า “โอโต นายน่าจะอุดมคติเกินไป อายุ 18 ปี แค่นี้ จะมีสักกี่คนที่รู้ว่าตัวเองอยากจะทำอะไร จริงอยู่ เราเข้ามหาวิทยาลัยเพื่อเรียนในสาขาที่เราอยากทำ ถ้าใครทำอย่างนี้ได้ก็ดีที่สุด แต่เราก็น่าจะเข้ามหาวิทยาลัยเพื่อแสวงหาสิ่งที่เราอยากจะทำก็ได้เนี่ย”

ประโยคนี้เองทำให้โอโตทาเกะตาสว่าง ตกลงใจจะเข้ามหาวิทยาลัย

ซึ่งเขาเล็งมหาวิทยาลัยวาเซดะไว้แล้ว เพราะมหาวิทยาลัยแห่งนี้เป็นมหาวิทยาลัยเอกชนเก่าแก่ที่มีชื่อเสียงมาก ข้อสำคัญอยู่ใกล้ๆ โรงเรียนโทยามะ และอยู่ฝั่งตรงข้ามหรือเยื้องๆ บ้านของเขนั่นเอง แต่จะเข้ามหาวิทยาลัยวาเซดะได้ไม่ใช่ง่ายๆ ต้องแข่งขันสูงมาก เขาจึงต้องไปหาโรงเรียนกวดวิชาซึ่งก็ต้องไปเจอปัญหาใหญ่ เพราะโรงเรียนกวดวิชาโดยมากไม่ “พร้อม” ที่จะรับคนพิการมากๆ อย่างโอโตทาเกะ เนื่องจากสถานที่ไม่เอื้ออำนวย ตั้งแต่เรียนจนจบชั้นมัธยม โอโตทาเกะได้รับการดูแลช่วยเหลือจากครู พ่อแม่และเพื่อนๆ จนไม่รู้สึกรู้ว่าเป็นคนพิการ แต่พอถึงคราวต้องหาโรงเรียนกวดวิชาที่เจอปัญหาก็รู้สึกรู้ว่า “นี่คือครั้งแรกที่ผมต้องชนกำแพงในฐานะคนพิการ” เคราะห์ดีที่สุซูกาฟจิตเขาดีเยี่ยม จึง “เพียงแค่รู้สึกแปลกใจเท่านั้นว่าหืมม คนนั่งเก้าอี้ล้อเข็นลำบากเหมือนกันนะ”

โชคดี สุดท้ายโรงเรียนกวดวิชาแห่งหนึ่งก็รับเขาเข้าเรียน แต่ช่วงแรกเขายังหวังเหี่ยวสนุกสนานกับเพื่อนๆ ขณะที่จะต้องทุ่มเทดูหนังสือสอบ แล้ว “จะมีหวังหรือ”

แม้จะมาจากโรงเรียนชั้นดี แต่พื้นฐานความรู้บางวิชาของโอโตทาเกะอ่อนมาก ชั่วโมงแรกในวิชาภาษาอังกฤษ อาจารย์พื้นเรื่องโครงสร้างพื้นฐานของประโยค คือ ประธาน (S-Subject) กริยา (V-Verb) กรรม (O-Object)

โอโตทาเกะยังไม่รู้เลยว่ามันหมายถึงอะไร ห้องนอนที่บ้านเขาก็แคบ ตั้งได้แต่เตียง กับตู้เสื้อผ้าเท่านั้น ไม่มีที่พอให้ตั้งโต๊ะหนังสือ ถ้าจะดูหนังสือที่บ้านก็ต้องลงไปดูในห้องนั่งเล่น ซึ่งอยู่ข้างๆ พ่อแม่ซึ่งกำลังดูโทรทัศน์ โอโตทาเกะจึงต้องใช้ห้องหนึ่งที่บ้านโรงเรียนเป็นที่ดูหนังสือ เมื่อกลับบ้านก็ดูการถ่ายทอดเบสบอลกับพ่ออย่างสบายอารมณ์ และเข้านอนตั้งแต่สี่ทุ่มเศษ เขามีสภาพเหมือนเด็กประถมคือ ต้องนอนให้พอ ไม่เช่นนั้นวันรุ่งขึ้นจะไม่ค่อยมีแรงทำอะไรไม่ไหว แต่การจัดระบบเช่นนี้ทำให้เขาได้ดูหนังสือวันละมากกว่า 10 ชั่วโมงทุกวัน และนอนพอด้วย แต่พอถึงวันสอบ ซึ่งเขาสมัครสอบเข้าถึง 5 คณะ ขณะสอบวิชาที่สอง ในวันแรก เกิดปวดศีรษะมากะทันหันเนื่องจากอุณหภูมิห้องเย็นกว่าที่คาด และเครียดด้วย ทำให้เสียสมาธิอย่างมาก สอบเสร็จก็ไม่มีหวังจะเข้าได้สักคณะ พ่อแม่ก็ไม่คิดว่าจะสอบได้ ตอนนั้นพ่อแม่ไม่ได้หวังว่าเขาจะสอบได้หรือไม่ ได้แต่ปรึกษากันว่าจะปลอบใจลูกอย่างไรดีตอนที่เห็นลูกคอดกกลับบ้าน ซ้ำร้ายรายการทำนายโชคชะตาทางโทรทัศน์เช้าวันฟังผลสอบ ยังทำนายคนราศีเมษอย่างโอโตทาเกะว่า “จะต้องอับอายต่อหน้าคนจำนวนมาก” แต่ผลกลับตรงข้าม เข้าสอบได้ทั้ง 5 คณะ และต้องใช้เวลาราวหนึ่งสัปดาห์ตัดสินใจเลือกเข้าเรียนในคณะเศรษฐศาสตร์การเมือง

มหาวิทยาลัยวาเซดะ มีชมรมต่างๆ ให้เลือกถึง 2-3 พันชมรม โอโตทาเกะ

เลือกเข้า “สมาคมฝึกพูดภาษาอังกฤษ” (English Speaking Society : ESS) ซึ่งเขาทุ่มเทฝึกซ้อมอย่างหนักในการประกวดสุนทรพจน์ภาษาอังกฤษ แข่งขันกับสมาชิกที่เป็นนักศึกษาใหม่ถึง 200 คน บางคนเคยไปเรียนต่างประเทศมาแล้วด้วย ผลการแข่งขัน โอโตทาเกะแทบไม่เชื่อตัวเอง เพราะเขาได้ชนะเลิศ!

หลังชนะเลิศแสดงสุนทรพจน์ โอโตทาเกะก็ลาออกจากสมาคมฝึกพูดภาษาอังกฤษ เพราะไม่ชอบกิจกรรมอื่น เช่น ละครภาษาอังกฤษ และเปลี่ยนไปเข้าสมาคมนักศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจนานาชาติแทน ได้เข้าร่วมกิจกรรมฤดูร้อนซึ่งเป็นกิจกรรมใหญ่ใช้งบประมาณถึงหนึ่งล้านเยน เนื้อหาหลักของงานคือ “ไลฟ์ดีไซน์” หรือการร่วมกันคิดออกแบบชีวิตว่า “เราจะมีชีวิตอย่างไร” โอโตทาเกะสนุกกับงานนี้มาก และจากงานนี้เขาก็เริ่ม “ค้นพบตัวเอง” ว่าชีวิตนี้จะมุ่งทำเพื่อคนอื่นและเพื่อสังคมได้แค่ไหน “จะมีเมตตาต่อคนรอบด้านได้เพียงใด จะแลกเปลี่ยนความเข้าใจกับคนจำนวนมากขนาดไหน... ขณะเดียวกันผมต้องให้ความสำคัญที่สุดกับตัวเองด้วย” นอกจากนั้น โอโตทาเกะยังเริ่มครุ่นคิดว่า “คนพิการอาจจะทำอะไรบางอย่างไม่ได้ แต่ก็น่าจะมีอะไรบางอย่างที่คนพิการเท่านั้นทำได้ และเริ่มตระหนักว่าที่แล้วมา “ผมไม่ได้ใช้ประโยชน์ของความพิการที่ได้รับติดตัวมา หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือมันกลายเป็นสมบัติที่สูญเปล่า” คตินั้นเขาคิดถึงเรื่องเหล่านี้

จนดีสอง ทั้งๆ ที่ปกติเขาจะนอนราวสี่ทุ่มเท่านั้น แต่ความครุ่นคิดคืบนั้น “ผมคงไม่มีวันลืมไปชั่วชีวิต”

รุ่งขึ้น เหมือนเทพเจ้าบันดาล มีเพื่อนมาชวนทำกิจกรรม “สร้างชุมชน” ที่ “ปลอดสิ่งกีดขวาง” (Barrier-free) สำหรับคนพิการและคนชรา เพื่อนมาปรึกษาเพราะต้องการความเห็นโดยตรงจากคนพิการอย่างโอโตทาเกะ งานนี้จึงเหมือน “โอกาสอันดีที่สวรรค์ประทานให้”

งานเทศกาลรักสิ่งแวดล้อมช่วงฤดูร้อน (Eco-Summer Festival) ครั้งแรก มุ่ง “การทดลองขยะเป็นศูนย์ระหว่างเวลาเปิดเรียน” ต่อมาจึงตั้งเป็น “คณะกรรมการสร้างชุมชนเพื่อชีวิตวาเซดะ” ขึ้น โอโตทาเกะเข้าร่วมงานเทศกาลตั้งแต่ครั้งที่สอง ทำหน้าที่ผลิตใบปลิวโฆษณางาน เพื่อส่งไปยังหนังสือพิมพ์และบ้านหนึ่งหมื่นหลัง และรับผิดชอบ “ทัวร์เก้าอี้ล้อสำหรับเด็ก” ทำหน้าที่บรรยายให้เด็กที่มาร่วมงานฟัง ด้วยความหวังว่า “อีก 30 ปี ชุมชนนี้จะไม่มียี่สิบเก้าอี้” เขาต้องแสดงสุนทรพจน์ตอนจบ และต้องทำหน้าที่ยื่นข้อเสนอให้มหาวิทยาลัยเป็นเขตปลอดสิ่งกีดขวาง

ก่อนจะยื่นข้อเสนอให้รองอธิการบดี เขาออกลูกเล่นว่า “เพื่อนผมเตือนว่า ถ้ามหาวิทยาลัยมีอุปกรณ์พร้อม นายก็จำเป็นต้องเข้าเรียนนะซี”

เรียกเสียงหัวเราะครืนจากผู้ที่นั่งล้อม ท่านรองอธิการบดีก็เล่นมุขตอบว่า “เราจะพิจารณาเรื่องนี้ เพื่อไม่ให้โอโตทาเกะคุณมีข้ออ้างในการไม่มาเรียน” เรียกเสียงฮาอีกครั้งจากผู้ฟัง

ต่อมามีงานใหญ่ คือการจัดประชุมเพื่อการท่องเที่ยวโดยครั้งแรกจัดในหัวข้อ “ไม่ว่าใคร ไม่ว่าที่ไหน ก็เที่ยวได้สบาย” คราวนี้ก้าวหน้าไปอีกขั้น ในหัวข้อ “จาก Barrier - Free สู่ Universal Design” จากแนวคิดที่ว่า เพราะมีสิ่งกีดขวางจึงต้องทำให้ปลอด แต่ถ้าเราออกแบบสร้างพื้นที่ให้ใช้ได้ทั้งคนปกติและคนพิการตั้งแต่แรก เราก็ไม่จำเป็นต้องติดตั้งอุปกรณ์พิเศษสำหรับคนชราหรือคนพิการ งานนี้เป็นงานใหญ่ใช้งบประมาณถึงเกือบ 4 ล้านบาท เพื่อนๆ เสนอให้โอโตทาเกะรับเป็นประธาน เขาปฏิเสธหลายครั้ง เพราะเพิ่งจะได้ยินเรื่อง Universal Design อายุก็เพิ่งจะ 20 ปี แต่ในที่สุดเขาก็รับหน้าที่ และทำจนลุล่วงไปด้วยดี เพียงแต่ตอนปิดงาน โอโตทาเกะจะต้องขึ้นเวทีกล่าวปิดงาน แต่เขากลับพูดไม่ออกทั้งๆ ที่ปกติเป็นคนพูดเก่ง อย่างไรก็ตามก็ดี เพื่อนๆ ก็เข้าใจดี ทุกคนรู้ว่าเขาเหนื่อยมาก และขอบคุณเขา แทนที่จะขอบคุณตอบ น้ำตาเขากลับไหลออกมาแทนคำตอบ และ ร้องไห้ไม่หยุดเหมือนเด็ก

สุดท้าย โอโตทาเกะกับเพื่อนสมัยเรียนกวดวิชา 5 คน พากันไปเที่ยว

อเมริกาเป็นเวลา 3 สัปดาห์ และพบว่าสหรัฐอเมริกาก้าวหน้าเรื่องผู้พิการกว่าญี่ปุ่นมาก ขณะที่ชาวญี่ปุ่นมองคนพิการอย่างโอโตทาเกะเป็นคนแปลกคนพิเศษ คนอเมริกันมองเขาอย่างคนปกติ สิ่งอำนวยความสะดวกก็พร้อมมากกว่ามาก แม้แต่ในโรงละครก็จัดที่นั่งอย่างเหมาะสมสำหรับคนพิการ สวนสนุกอย่างโรงถ่ายภาพยนตร์ยูนิเวอร์แซลมีการจัดสภาพแวดล้อมสมบูรณ์แบบสำหรับเก้าอี้ล้อ โซว์ทุกแห่งมีที่นั่งสำหรับเก้าอี้ล้ออยู่แถวหน้าสุด และเก้าอี้ล้อสามารถขึ้นไปร่วมการละเล่นทุกอย่างได้ ห้องน้ำสำหรับเก้าอี้ล้อก็สะดวก

โอโตทาเกะพูดถึงพ่อแม่อย่างน่ารักมาก พ่อเป็นสถาปนิก แต่งงานเมื่ออายุ 33 มีลูกเมื่ออายุ 35 เพราะมีลูกคนเดียว พ่อจึงทำหน้าที่เป็นทั้งพ่อและพี่ “เพื่อฝึกไม่ให้ลูกเอาแต่ใจตัวเองเกินไป” “พ่อเป็นคนที่มีความเป็นเด็กมากกว่าผมอยู่หลายส่วนทีเดียว พ่อทีมเบสบอลใจแฉกแพ่ พ่อก็จะหน้าบูด เวลาที่มีขนมหวานหลังอาหารเกินจำนวน พ่อก็จะแย่งกับผม เวลาดูทีวีก็พยายามร้องเพลงตามนักร้อง ทั้งๆ ที่ร้องไม่เป็น” ส่วนแม่นั้นคุณครูทาคาจิบอกว่า “ตามปกติพ่อแม่ของเด็กพิการมักจะเรียกร้องกับทางโรงเรียนว่า ต้องอย่างนั้นต้องอย่างนี้ แต่คุณแม่ของโอโตทาเกะไม่เป็นเช่นนั้นเลย มอบให้ครูทำทุกอย่าง จึงจัดการได้ง่าย” ไม่เฉพาะกับครูเท่านั้น กับตัวลูกชาย แม้ก็จะไม่เข้าไปยุ่งโดยไม่จำเป็น ตอนเข้าโรงเรียนใหม่ๆ เด็กจะเข้าไปรุ่มล้อม

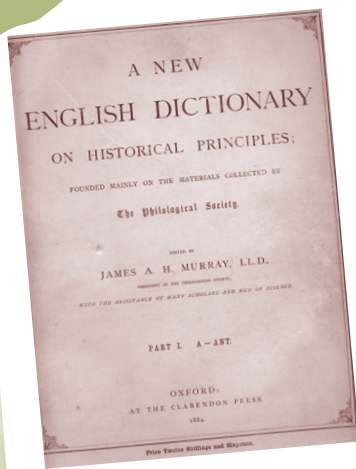
โอโตทาเกะ ชักถามบ้าง ทำท่าเหมือนล้อเลียนบ้าง ทำให้ครู “หายใจไม่ทั่วท้อง” แต่แม่อีกยังใจเย็นบอกว่า “เป็นปัญหาที่เจ้าต้องแก้เอง” เมื่อโอโตทาเกะบอกแม่ว่าจะไปเที่ยวต่างจังหวัดกับเพื่อน แทนที่จะแสดงความเป็นห่วง ชักโน่นชักนี่ว่าจะไปได้หรือ แม่กลับถามทันทีว่าจะไปเมื่อไรให้บอกแต่เนิ่นๆ เพื่อพ่อกับแม่จะได้วางแผนไปเที่ยวระหว่างนั้นด้วย

ท่าทีที่คอยห่วงใย มักทำให้เด็กพิการรู้สึกถึงความพิการตั้งแต่อายุ 4 - 5 ขวบ แต่ท่าทีของพ่อแม่โอโตทาเกะทำให้เขาอยู่มากจนอายุ 20 จึงรู้สึกถึงความพิการ เมื่อต้องตระเวนหาโรงเรียนกวดวิชา

หนังสือ “ไม่ครบห้า” นี้ โอโตทาเกะเขียนอย่างคนมองโลกในแง่ดีโดยแท้ และเขียนได้อย่างสนุก สอดแทรกความคิดเรื่องคนพิการอย่างแหลมคม ผู้แปลคือ พรอนงค์ นิยมคำ ซึ่งเป็นนักแปลฝีมือเยี่ยม แปลงานนี้ด้วยใจรักอย่างแท้จริง ดังเธอได้เขียนไว้ในหมายเหตุผู้แปลว่า “สิ่งที่มีค่าที่สุดในการทำงาน(นี้) คือกำลังใจ ในการฟันฝ่าอุปสรรคทั้งหลาย เมื่อพบผู้พิการที่มีชีวิตอยู่อย่าง สง่างาม สิ่งที่เราจะได้รับอย่างอัตโนมัติ คือ กำลังใจในการสู้ชีวิต ดิฉันขออุทิศงานแปลหนังสือเล่มนี้เพื่อประโยชน์สำหรับผู้พิการทุกท่าน”



บุรุษลึกลับผู้อยู่ในฉากซ่อนเร้น
ของการจัดทำพจนานุกรมออกซ์ฟอร์ด



เกริ่นนำ

พจนานุกรมในโลกปัจจุบัน รวมทั้งในขนาดตึกยาวนาน คงไม่มีฉบับใดยิ่งใหญ่เท่าพจนานุกรมออกซ์ฟอร์ด ซึ่งปัจจุบันมีชื่อว่า Oxford English Dictionary (OED) ฉบับที่ตีพิมพ์ครั้งแรก มีชื่อว่า A New English Dictionary on Historical Principles (NED) เริ่มทยอยตีพิมพ์เล่มแรกตั้งแต่วันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2427 จนถึงวันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2471 เป็นหนังสือรวม 10 เล่ม ต่อมาในปี 2476 ได้จัดเล่มใหม่ รวมภาคผนวกที่จัดทำเพิ่มขึ้น

รวมเป็น 12 เล่ม ในช่วงปี พ.ศ. 2515-2529 มีการตีพิมพ์ภาคผนวกออกมาอีก 4 เล่ม โดยเริ่มจัดทำมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2498 ทำการรวบรวมคำใหม่ๆ ที่เพิ่มขึ้นตั้งแต่พิมพ์เล่มแรก ในปี พ.ศ. 2532 ได้ตีพิมพ์ใหม่ ถือเป็นฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 (OED2) รวมเป็น 20 เล่ม หนารวม 22,000 หน้า รวบรวมคำทั้งสิ้นกว่า 500,000 คำ พร้อมคำอธิบายและอ้างอิงกว่า 2.4 ล้านประโยค

เทียบกับพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ของเรามีเพียงเล่มเดียว หนาเพียง 1,488 หน้าเท่านั้น

พจนานุกรมออกซ์ฟอร์ดฉบับซีดีรอมออกจำหน่ายเมื่อปี พ.ศ. 2535 ขณะนี้สำนักพิมพ์กำลังดำเนินการแก้ไขปรับปรุงเพื่อจัดทำเป็นฉบับพิมพ์ครั้งที่สาม

พจนานุกรมออกซ์ฟอร์ดได้รับการอ้างอิงอย่างกว้างขวางโดยผู้ใช้ภาษาอังกฤษ ทั้งในรัฐสภา ในศาล ในโรงเรียน ในห้องบรรยายและที่อื่นๆ ด้วยการเริ่มต้นประโยคว่า “พจนานุกรมออกซ์ฟอร์ดกล่าวว่า....”

แต่เชื่อหรือไม่ว่า บรรณาธิการคนแรกที่สามารถจัดทำพจนานุกรมออกซ์ฟอร์ดเป็นผลสำเร็จ เป็นคนที่มีพื้นเพจากครอบครัวที่ยากจนในเมือง

“
แต่เชื่อหรือไม่ว่า
บรรณาธิการคนแรก
ที่สามารถจัดทำพจนานุกรม
ออกซ์ฟอร์ดเป็นผลสำเร็จ
เป็นคนที่มิพื้นเพจาก
ครอบครัวที่ยากจน
”

เล็กๆ ชายแดน ต้องออกจากโรงเรียนเมื่ออายุได้เพียง 14 ปี เพราะยากจนจนกว่าจะเรียนต่อได้ และมีบุคคลอีกคนหนึ่งที่มีส่วนช่วยเหลือไม่น้อยในการจัดทำพจนานุกรมฉบับนี้ ซึ่งเมื่อเปิดเผยตัวออกมาแล้ว ยังความตื่นตะลึงให้แก่ผู้คนทั้งหลายเป็นอย่างมาก

พจนานุกรมที่วิญญู่ก่นแล้วของเล่น

ย้อนไปเพียงสักระยะก่อน ยังไม่มีใครจัดทำพจนานุกรมออกมาใช้ สมัยที่เซคสเปียร์แต่งบทละคร ถ้าจะต้องใช้คำแปลกๆ หรือคำที่ไม่ได้ใช้กันบ่อย จึงไม่มีทางจะฟังพจนานุกรมฉบับใดได้ วิธีที่ว่า “ลองค้นหาความหมาย (จากพจนานุกรม หรือสารานุกรม หรือหนังสืออ้างอิงอื่นๆ).....” เพิ่งพบมีการใช้ครั้งแรกโดย นักประวัติศาสตร์ที่ออกซ์ฟอร์ด ชื่อ แอนโธนี วูด เมื่อปี พ.ศ. 2235 หรือเมื่อสามร้อยกว่าปีมานี้เอง

พจนานุกรมอังกฤษ-อังกฤษ ฉบับแรก ตีพิมพ์เมื่อ ปี พ.ศ.2147 แต่งโดย โรเบิร์ต คอว์เตอรี ครูใหญ่โรงเรียนนอร์ทแลนด์ เป็นหนังสือเล็กๆ หนาเพียง 120 หน้า อธิบายศัพท์ยากในภาษาอังกฤษ ชื่อหนังสือคือ A table Alphabetical....of hard unusual English Words

พจนานุกรม อังกฤษ-อังกฤษ ฉบับแรกที่ขยายขอบเขตอธิบายทั้ง

ศัพท์ยากและคำที่ใช้ทั่วไป จัดพิมพ์ขึ้นโดย นาราเนียล เบเลย์ เจ้าของโรงเรียนกนินนอนสเตเพนีย์ มีผู้รู้ประวัติของ นาราเนียล เบเลย์ น้อยมากที่น่าสนใจคือ ในพจนานุกรมฉบับพิมพ์ครั้งแรก มีหลักฐานแสดงความรอบรู้อย่างกว้างขวางของเขา นั่นคือระหว่างปี พ.ศ. 2264-2325 มีผลงานของเขาตีพิมพ์แล้วถึง 25 เล่ม ทุกเล่มล้วนขายดี

พจนานุกรมอังกฤษ-อังกฤษ ที่ยิ่งใหญ่ที่สุดก่อนการจัดทำพจนานุกรมออกซ์ฟอร์ด คือฉบับของ ชามูเอล จอห์นสัน บุรุษผู้ได้รับฉายาว่า “ขานผู้ยิ่งใหญ่แห่งวรรณกรรม” (“Literature’s Great Cham”) จอห์นสันใช้ทีมงานเจ็ดคน เลือกคำจากเอกสารจำนวนมากจนเสร็จเมื่อ พ.ศ. 2293 ต่อจากนั้นใช้เวลาอีก 4 ปี คัด และเรียบเรียง ข้อความคำอธิบายต่างๆ จำนวน 118,000 ข้อความ ในที่สุดได้คำทั้งสิ้น 43,500 คำ ตีพิมพ์ออกมาเป็นหนังสือสองเล่ม เมื่อวันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2298 ในชื่อ A Dictionary of English Language พจนานุกรมฉบับนี้ ตีพิมพ์ถึงครั้งที่สี่ในขณะที่จอห์นสัน ยังมีชีวิตอยู่

พจนานุกรมของจอห์นสันนับเป็นพจนานุกรมที่ยิ่งใหญ่ แต่ยังคงมีความบกพร่องและขาดความสมบูรณ์อยู่มาก เพราะ

- รวบรวมคำจากเอกสารที่เขียนขึ้นในช่วงหนึ่งร้อยห้าสิบปีที่จอห์นสันเห็นว่าเป็นช่วงสำคัญเท่านั้น

• จอห์นสันได้ใส่ทัศนะส่วนตัวลงไปในการอธิบายต่างๆ ซึ่งนักวิชาการบางคนเห็นว่าเป็นการผิดพลาดการจัดทำพจนานุกรม หนึ่งศตวรรษต่อมา ธิออส บาบินตัน แมคคอกเลย์ กวี นักประวัติศาสตร์ และรัฐบุรุษของอังกฤษ (พ.ศ.2343-2402) ถึงกับประณามจอห์นสันว่าเป็น “นักนิรุกติศาสตร์ชั้นเลว” (“a wretched etymologist”)

ความผันผวนจึงในยุ

ผู้จุดประกายความฝันอันยิ่งใหญ่ที่จะจัดทำพจนานุกรมฉบับสมบูรณ์ที่ต่อมาก็คือพจนานุกรมออกซ์ฟอร์ด คือ ดร.ริชาร์ด เซเนวิก เทเรนซ์ เจ้าคณะแห่งมหาวิทยาลัยเวสต์มินสเตอร์ ผู้แสดงปาฐกถาเมื่อห้าค่ำวันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2400 ซึ่งเป็นวันก๊ายฟอว์คส์ (Guy Fawkes Day)* ในการประชุมของสมาคมภาษาและหนังสือ (Philological Society) ที่หอสมุดลอนดอน

หัวข้อปาฐกถาของ ดร. เทเรนซ์ ในวันนั้นคือ “ความบกพร่องบางประการในพจนานุกรมภาษาอังกฤษของเรา” (“Some Deficiencies in Our

* ก๊ายฟอว์คส์ เกิดเมื่อปี พ.ศ.2113 เป็นผู้เชี่ยวชาญเรื่องระเบิด ถูกจับได้เนื่องจากวางแผนกับพวกจะระเบิดรัฐสภา หลังจากถูกทรมานได้ยอมรับสารภาพ และเปิดเผยชื่อผู้ร่วมขบวนการทั้งหมด ถูกประหารชีวิตโดยการแขวนคอที่เวสต์มินสเตอร์ เมื่อวันที่ 31 มกราคม พ.ศ.2149 ทุกวันที่ 5 พฤศจิกายน อังกฤษจะจัดงานเฉลิมฉลอง มีการจุดพลุไฟในงาน

English Dictionaries”) มีผู้เข้าประชุม 60 คน ดร.เทเรนซ์ได้เสนอหลักเจ็ดประการในการจัดทำพจนานุกรม ที่น่าสนใจสำหรับคนทั่วไป คือ

• พจนานุกรม คือที่รวมคำที่มีใช้อยู่ในภาษา (an inventory of the language)[หลักการข้อนี้คือหลักที่ผู้จัดทำพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานยึดถือ ดังปรากฏในคำนำพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493 เมื่อพิมพ์ครั้งที่หนึ่ง ดังนี้ “ในเรื่องคำนั้นถือกันเป็นหลักว่า พจนานุกรมเป็นที่รวมคำที่มีใช้อยู่ในภาษา ดูจะเบี่ยงล้ำมะโนครว ซึ่งเป็นที่รวบรวมจำนวนพลเมืองของชาติ” แต่ในการจัดทำจริง ราชบัณฑิตยสถานดูจะไม่ยึดหลักการข้อนี้นัก]

• พจนานุกรมมิใช่หนังสือแนะนำการใช้คำที่ถูกต้อง ผู้จัดทำจึงไม่มีหน้าที่เลือกคำเพื่อบรรจุในพจนานุกรมโดยพิจารณาว่าเป็นคำที่ดีหรือเลว (เช่นที่ชาмуเอล จอห์นสัน ทำผิดพลาดมาแล้ว) นักจัดทำพจนานุกรมเป็น “นักประวัติศาสตร์” มิใช่ “นักวิจารณ์” การตัดสินใจว่าจะบรรจุคำใดเข้าในพจนานุกรมมิใช่หน้าที่ของเผด็จการคนใดคนหนึ่งหรือคณะใดคณะหนึ่ง พจนานุกรมควรเป็น บันทึกคำทุกคำ ที่ใช้ในช่วงใดช่วงหนึ่ง

• หัวใจของพจนานุกรม คือการบันทึกประวัติของคำแต่ละคำทุกๆ คำ

บางคำอาจใช้มาแต่โบราณและยังคงใช้อยู่ในปัจจุบัน บางคำอาจเป็นคำใหม่ และอายุสั้นอย่างแมลงชีปะขาว (mayfly) บางคำอาจใช้ในช่วงเวลาหนึ่งแล้ว ใช้ต่อๆมาจนดูท่าทางว่าจะใช้กันไปตลอด บางคำอาจดูท่าทางว่าจะอายุสั้น คำทุกประเภทเหล่านี้ล้วนถือเป็นส่วนหนึ่งของภาษา ไม่ว่าจะเป็นคำเก่า ล้าสมัย หรือคำใหม่ที่อาจไม่มีอนาคต ข้อสำคัญ เมื่อใครก็ตามต้องการจะ ค้นหาคำใดก็ตาม จะต้องมีความรู้ในพจนานุกรม ไม่เช่นนั้น พจนานุกรม นั้นก็ไร้ความหมาย เพราะเป็นเอกสารที่คนอ้างอิงถึงไม่ได้

• ในการลำดับประวัติของคำแต่ละคำ จำเป็นต้องรู้ว่าคำนั้นเริ่มใช้ครั้งแรกเมื่อไร แล้วบันทึกกำเนิดของคำนั้นไว้ ซึ่งในยุคที่ยังไม่มีเครื่องบันทึกเสียง จำเป็นต้องค้นหาให้ได้ว่าคำนั้นมีผู้เขียนไว้ครั้งแรกเมื่อไร แล้วคัดลอก ข้อเขียนตอนนั้นเอาไว้ ต่อจากนั้นจะต้องค้นหาประโยคที่แสดงให้เห็นการ บิดผันหรือเปลี่ยนแปลงความหมายของคำแต่ละคำ เพิ่มความละเอียดอ่อน ของความหมายของคำหรือบางครั้งอาจกลายความหมายไปตามที่อารมณ์ ของสาธารณชนกำหนด

แนวคิดดังกล่าวนี้ ชามูเอล จอห์นสันเคยทำแล้วแต่เฉพาะเพื่ออธิบาย ความหมายของคำเท่านั้น ข้อเสนอของ ดร.เทรนซ์ต้องการให้หาประวัติโดยละเอียดของแต่ละคำ ซึ่งแปลว่าต้องอ่านเอกสารทั้งหมด และคัดลอก

ข้อความทุกข้อความที่แสดงประวัติของคำทุกคำเพื่ออ้างอิงถึง จึงเป็นงาน ที่ใหญ่โตมโหฬารและดูไม่มีทางที่จะเป็นไปได้โดยวิธีที่เคยทำกันมาก่อน เพราะจะต้องอ่านวรรณกรรมภาษาอังกฤษทั้งหมด รวมตลอดถึงหนังสือพิมพ์ ทั้งที่ออกในลอนดอนและนิวยอร์ก รวมทั้งนิตยสารและวารสารต่างๆ ส่วนใหญ่ แต่ ดร.เทรนซ์ ได้เสนอวิธีการใหม่ นั่นคือ แทนที่จะทำงานนี้เฉพาะในวง ผู้เชี่ยวชาญ ก็ให้คัดเลือกทีมงานขนาดใหญ่ประกอบด้วยคนนับร้อยๆ คนเข้ามาช่วยทำ โดยทำงานในรูปแบบอาสาสมัครทั้งหมด นั่นคือต้องให้ประชาชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง หรือเป็นการทำงานแบบ “ประชาธิปไตย” โดยแท้จริง

จีล สวองซีที่ผันแก้วสวาช

เพียงสองเดือนหลังการประชุมที่หอสมุดลอนดอน สมาคมภาษาและหนังสือตกลงใจเริ่มโครงการจัดทำพจนานุกรมฉบับใหม่ โดยมีมติเมื่อวันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2401 ผู้ได้รับคัดเลือกเป็นบรรณาธิการคนแรกคือ เฮอเบิร์ต โคลเลริดจ์ บุตรชายของ ชามูเอล เทเลอร์ โคลเลริดจ์ กวี นักปรัชญา และนักวิจารณ์ของอังกฤษ (พ.ศ.2315-2377)

เฟรเดอริก เฟอร์นิวอลล์ เลขาธิการสมาคมได้ออกหนังสือเชิญชวน อาสาสมัครให้ช่วยงานนี้โดยกำหนดแบ่งหนังสือเป็นสามช่วง ที่เชื่อว่ามี พัฒนาการของภาษาแตกต่างกัน

ช่วงแรก ตั้งแต่ปี พ.ศ. 1793 ถึง 2069 ซึ่งเป็นปีที่ตีพิมพ์พระคัมภีร์ใหม่ (New Testament) ฉบับภาษาอังกฤษ

ช่วงสอง ตั้งแต่หลัง พ.ศ. 2069 ถึง 2217 ซึ่งเป็นปีที่กวีเอกมิลตันถึงแก่กรรม

ช่วงสาม นับจากหลังปี 2217 จนถึงขณะนี้

งานของอาสาสมัครคือ ให้แจ้งว่าจะช่วยอ่านหนังสือใด อาสาสมัครจะได้รับการขอร้องให้ทำบัญชีคำทั้งหมดจากหนังสือที่อ่าน นอกจากนั้นอาจได้รับการขอร้องให้ตรวจสอบคำเฉพาะที่ทีมงานจัดทำพจนานุกรมกำลังให้ความสนใจ อาสาสมัครแต่ละคนจะต้องเขียนบันทึกในแผ่นกระดาษ โดยเขียนคำที่กำหนดที่มุมซ้ายบน บรรทัดถัดมาให้เขียนวันเดือนปีที่พิมพ์หนังสือ ถัดมาเป็นชื่อหนังสือหรือเอกสาร พร้อมหมายเลขฉบับ และเลขหน้า บรรทัดถัดลงไปเป็นประโยคเต็มทั้งประโยคที่แสดงการใช้คำนั้น วิธีการดังกล่าวนี้เป็นวิธีการที่นักจัดทำพจนานุกรมยังใช้อยู่จนปัจจุบัน

โคเลอร์ตซ์ ได้จัดทำ “รังกกระจอก” ขนาดกว้าง 9 ช่อง สูง 6 ช่อง เพื่อเตรียมรับเอกสารจากอาสาสมัครได้ 60,000-100,000 แผ่น โดยคาดว่าจะสามารถจัดทำพจนานุกรมเล่มแรกออกมาได้ภายในสองปี เพื่อให้สามารถทยอยพิมพ์ออกจำหน่ายเป็นทุนในการดำเนินการต่อไป

แต่โคเลอร์ตซ์คาดหวังไปหมด เพราะแท้จริงแล้วมีเอกสารจากอาสาสมัครส่งมาถึง 6 ล้านฉบับ และเวลาที่คาดไว้ก็ผิดไปกว่าสิบเท่า

ปัญหาใหญ่เรื่องแรกที่ประสบก็คือ เฮอเบิร์ต โคเลอร์ตซ์ เสียชีวิตเมื่ออายุได้แค่ 31 ปี เพียงสองปีหลังจากรับงาน ยังทำแค่อักษร A ไปได้ไม่ถึงครึ่ง โคเลอร์ตซ์เสียชีวิตเพราะโดนฝนระหว่างเดินทางไปสมาคมแล้วไปนั่งหนาวสั่นอยู่ในห้องทำงานชั้นสองที่ไม่มีเครื่องทำความอุ่นจนเป็นไข้หวัดใหญ่ ก่อนตายเขาเพ้อว่า “ฉันจะเริ่มเรียนภาษาสันสกฤตพรุ่งนี้”

เฟอร์นีวอลล์รับหน้าที่แทนโคเลอร์ตซ์ เฟอร์นีวอลล์เป็นคนมีความรู้แต่มีปัญหาในการทำงานหลายอย่าง รวมทั้งมีปัญหาความประพฤติส่วนตัว โดยเฉพาะในเรื่องผู้หญิง ทำให้เป็นที่เสื่อมศรัทธาของผู้คนในวงวิชาการ เสน่ห์ดึงดูดใจให้อาสาสมัครช่วยทำงานก็แทบไม่มี อาสาสมัครจำนวนมากหยุดงานไปเฉยๆ ในปี พ.ศ. 2422 ปีเดียวอาสาสมัครส่งเอกสารคืนเป็นน้ำหนักถึงสองตัน งานต่างๆ เริ่มอย่างเชื่องช้าและทำท่าว่าจะหยุดชงก์ ในปี พ.ศ. 2411 ชาวในวารสารที่ติดตามงานของสมาคมอย่างใกล้ชิดบอกกับผู้อ่านว่าโครงการนี้คงล้มเหลว

อย่างไรก็ตาม ความดีของเฟอร์นีวอลล์ก็คือการยอมรับว่าตัวเองไม่มี

คุณสมบัติที่จะทำงานนี้ให้สำเร็จ จึงได้พยายามติดต่อกับคนอื่นๆ ในสมาคมให้มารับงานนี้ต่อ หนึ่งในจำนวนนั้นคือ เจมส์ ออกัสตัส เฮนรี เมอร์เรย์

ความหวังเริ่มทอแสง

เจมส์ เมอร์เรย์ เกิดเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2380 ที่เมืองฮาวิค ซึ่งเป็นเมืองเล็กๆ ใกล้ชายแดนด้านสกอตแลนด์ ครอบครัวมีอาชีพขายผ้า และตัดเสื้อผ้าขาย เจมส์เป็นคนที่รักการศึกษาเล่าเรียนมาก แต่ต้องออกจากโรงเรียนเมื่ออายุเพียง 14 ปี เหมือนเด็กยากจนอื่นๆ ในอังกฤษเวลานั้น แต่เจมส์พยายามศึกษาต่อด้วยตนเองอย่างไม่หยุดยั้ง เมื่ออายุ 15 ปี เขารู้ทั้งภาษาฝรั่งเศส อิตาลี เยอรมัน กรีก และละติน เมื่ออายุ 17 ปี เขาได้งานเป็นผู้ช่วยครูใหญ่ที่โรงเรียนในหมู่บ้าน พออายุ 20 ปี ก็ได้เป็นครูใหญ่ของสถาบันแห่งหนึ่งในหมู่บ้าน และยังได้เป็นสมาชิกคนสำคัญของสถาบันวิชาการสาขาประจำเมือง สามารถแสดงปาฐกถาในที่ประชุมของสถาบัน และส่งผลงานทางวิชาการไปยังสมาคมวรรณกรรมและปรัชญาอย่างต่อเนื่อง

แต่แล้วความก้าวหน้าทางวิชาการของเขาเริ่มซบเซา เมื่อตัดสินใจแต่งงาน ขณะอายุได้ 25 ปี กับครูสอนดนตรี สองปีต่อมาได้ลูกสาวแต่เสียชีวิตตั้งแต่วัยแรกเกิด ภรรยาที่ล้มป่วยด้วยวัณโรค แพทย์แนะนำให้หนีอากาศหนาวของแถบนั้นไปอยู่ทางตอนใต้ของฝรั่งเศส แต่รายได้อันน้อยนิดทำให้เจมส์ไปได้แค่

ลอนดอน โดยต้องทั้งอาชีพและแวดวงวิชาการที่ตนเองรักทั้งหมดเพื่อภรรยาไปเป็นเสมียนที่ธนาคารชาร์เตอร์แห่งอินเดีย ทุกสิ่งทุกอย่างดูท่าทางจะจบสิ้น

ทว่าเหตุการณ์หาได้เป็นเช่นนั้นไม่ แม้จะต้องทำงานประจำที่ไม่ตรงจริต แต่เพียงชั่วไม่กี่เดือน เจมส์ก็เริ่มปรับตัวได้ เขาเริ่มศึกษาภาษาฮินดูสถาน และเปอร์เซียในระหว่างเดินทางไปกลับจากที่ทำงาน และได้แสดงปาฐกถาเกี่ยวกับเรื่องนี้ในที่ประชุมทางวิชาการด้วย

ไม่นานภรรยาของเจมส์ก็เสียชีวิต หลังจากนั้นหนึ่งปีเขาแต่งงานใหม่กับสตรีจากครอบครัวฐานะดีและสนใจวรรณคดี แม่ของภรรยาเคยเรียนหนังสือกับชาร์ลอต บรองเต นักประพันธ์สตรีเรื่องนามของอังกฤษ ภรรยาใหม่ของเจมส์จึงเป็นผู้ที่เหมาะสมกับเขาอย่างยิ่ง ทั้งคู่มีลูกด้วยกันถึง 11 คน

เมื่ออายุได้ 30 ปี เจมส์ขอสมัครเข้าทำงานในพิพิธภัณฑสถานอังกฤษ โดยได้บรรยายความรู้ไว้มากมายในโบสถ์ แต่ก็น่าประหลาดที่ทางพิพิธภัณฑสถานไม่รับเขาเข้าทำงาน

แม้ไม่จบปริญญา แต่ผลงานคุณภาพสูงจำนวนมากทำให้เขาได้รับคัดเลือกให้เป็นสมาชิกสมาคมภาษาและหนังสือตั้งแต่ปี พ.ศ. 2412 เมื่ออายุ

ได้ 32 ปี ขณะนั้นเขาได้ลาออกจากธนาคารไปทำงานที่เขารักคือเป็นครูที่ มิลล์ฮิลล์ ซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมมีชื่อในกรุงลอนดอน ตอนที่เฟอร์นิวอลล์ ทาบตามให้เจมส์รับหน้าที่เป็นบรรณาธิการพจนานุกรมออกซ์ฟอร์ด เขา มีอายุเพียง 40 ปี ซึ่งนับว่ายังน้อยสำหรับงานเช่นนั้น เขาได้รับการชักชวนให้ ลองทำตัวอย่างคำที่จะปรากฏในพจนานุกรมเพื่อเสนอให้สำนักพิมพ์ออกซ์ฟอร์ด พิจารณา เขาเลือกคำสี่คำคือ arrow carouse castle และ persuade ส่งไป ให้ออกซ์ฟอร์ดเมื่อปลายฤดูใบไม้ร่วงของปี พ.ศ.2420 แต่ทางสำนักพิมพ์ ไม่สนใจ เฟอร์นิวอลล์จึงลองติดต่อสำนักพิมพ์แห่งใหม่ ได้แก่ สำนักพิมพ์ แมคมิลแลน สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ และที่อื่นๆ แต่ไม่ได้รับความสนใจอย่างจริงจังจากที่ใดๆ คณะผู้แทนของสำนักพิมพ์ออกซ์ฟอร์ดเอง วิจัยตัวอย่างคำในพจนานุกรมที่เจมส์จัดทำเสนอว่า เจมส์ยังต้องทำการ บ้านมากกว่านั้น รวมทั้งไม่ชอบรูปแบบวิธีการออกเสียงที่เสนอ และเสนอ ให้พิจารณาว่าควรตัดส่วนที่เกี่ยวกับเรื่องทางนิรุกติศาสตร์ออกหรือไม่ เพราะ สำนักพิมพ์เองได้พิมพ์พจนานุกรมนิรุกติศาสตร์แยกเล่มออกจำหน่ายแล้ว

ในที่สุดเจมส์ เมอร์เรย์ได้รับเชิญให้ไปพบคณะผู้แทนของออกซ์ฟอร์ด เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2421 เป็นการพบกันครั้งแรกโดยต่างเกร็งเข้าหากัน ทั้งสองฝ่าย แต่เมื่อพบกันจริงๆ ต่างพึงพอใจซึ่งกันและกันจนตกลงหลักการ กันได้และมีการตีพิมพ์ออกจำหน่ายอย่างง่ายดาย แต่การเจรจาในรายละเอียดของข้อ

ตกลงต้องใช้เวลาอีกปีเศษ จึงเซ็นสัญญากันได้เมื่อวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2422 รวมเวลาเกือบ 22 ปี นับจากวันที่ ดร. เทرنซ์ เสนอความคิดเห็นในการแสดงปาฐกถา ที่หอสมุดลอนดอน

ในขั้นต้นคาดว่าพจนานุกรมจะจัดพิมพ์ในรูปแบบเล่มขนาดเล็กพกพา หนาประมาณเจ็ดพันหน้า แบ่งเป็นสี่เล่ม คาดว่าจะใช้เวลาจัดทำประมาณ สิบปี แต่เหื่อความคาดคิดของทุกคน พจนานุกรมที่ทำออกมามีความหนา มากกว่านั้นมาก และใช้เวลานับจาก เจมส์ เมอร์เรย์ รับเป็นบรรณาธิการ รวมถึง 50 ปี รวมเวลานับตั้งแต่ต้นกว่า 70 ปี เจมส์ เมอร์เรย์ ทำงานนี้อยู่ ถึง 36 ปี จนเสียชีวิตด้วยโรคเยื่อหุ้มปอดอักเสบ เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม พ.ศ. 2458 ขณะอายุได้ 78 ปี 5 เดือน มีผู้รับเป็นบรรณาธิการต่อจากเขา 3 คน คือ เฮนรี แบรดเลย์ วิลเลียม อเล็กซานเดอร์ เครก และ ซี.ที.อันยัสน์

งานอันยิ่งใหญ่

หลังเซ็นสัญญาไม่กี่วัน เจมส์ เมอร์เรย์เริ่มต้นลงมือเตรียมงานสอง อย่าง คือ ปรับปรุงสำนักงานสำหรับงานจัดทำพจนานุกรมที่โรงเรียนมิลล์ฮิลล์ เรียกว่า หอคัมภีร์ (Scriptorium) และเขียนจดหมายสี่หน้ากระดาดผ่านสื่อ และส่งตรงไปยังที่ต่างๆ เชิญชวนอาสาสมัครให้ช่วยกันทำงานนี้ต่อ เพราะ “ต้องการความช่วยเหลือจากผู้อ่านทั้งในบริเตนใหญ่ อเมริกา และอาณานิคม

ของอังกฤษทั่วโลก ให้มาช่วยกันทำงานที่เริ่มต้นด้วยศรัทธาอันแรงกล้าเมื่อ ยี่สิบปีก่อนให้สำเร็จ โดยขอให้อาสาสมัครช่วยกันอ่านและสกัดข้อความที่ต้องการจากหนังสือที่ยังไม่ได้อ่าน” สำหรับเอกสารที่อาสาสมัครส่งมาแล้ว ก่อนหน้านั้น และเอกสารอื่นๆ ที่ เจมส์ เมอร์เรย์ รับจากบรรณาธิการคน ก่อนมีหน้าหนังสือถึงสองต้น

ห้าปีเศษหลังจากนั้น หลังจากพจนานุกรมเล่มแรกได้ตีพิมพ์ออก จำหน่ายได้ราวหกเดือน เมอร์เรย์ได้ย้ายสำนักงาน หรือ “หอคัมภีร์” เข้าไป อยู่ในออกซ์ฟอร์ด โดยภรรยาและลูกทั้งสิบเอ็ดคน (ชายหกหญิงห้า) ย้าย เข้าไปอยู่ด้วย เพื่อให้มีเวลาทุ่มเททำงานได้เต็มที่ ริงนกกระจอกได้ทำเพิ่ม เป็น 1,029 ช่อง จากเดิมสมัยโคเลอร์ดจ์ ซึ่งมีเพียง 54 ช่อง แต่ก็ยังไม่พอ ต้องมีชั้นสำหรับเอกสารเพิ่มขึ้นอีกเป็นจำนวนมาก

งานจัดทำพจนานุกรมจะทำอย่างเป็นระบบ ดังนี้

ขั้นตอนแรก หนึ่งในทีมงานจะตรวจสอบเอกสารที่ส่งมาจากอาสาสมัครอย่างคร่าวๆ ว่า ข้อความที่คัดลอกมานั้นสมบูรณ์และตัวสะกดถูกต้อง

ขั้นตอนที่สอง เอกสารแต่ละแผ่นจะถูกแยกเป็นกลุ่มๆตามลำดับอักษร งานนี้ลูกๆของเมอร์เรย์ที่เริ่มรู้หนังสือและพอแยกคำได้จะได้รับคำจ้าง สัปดาห์ละหกเพนนีให้ทำงานนี้วันละครึ่งชั่วโมง

ขั้นตอนที่สาม คำที่คัดไว้แต่ละคำจะถูกเจ้าหน้าที่แยกไปตามประเภท เช่น เป็นคำนาม คุณศัพท์ หรือคำกริยา เป็นต้น

ขั้นตอนที่สี่ ข้อความที่รวบรวมไว้ของแต่ละคำจะถูกนำมาเรียงตาม ลำดับเวลาที่ปรากฏในเอกสารต่างๆ

ขั้นตอนที่ห้า ผู้ช่วยบรรณาธิการจะทำหน้าที่แยกย่อยความหมายที่ แตกต่างของแต่ละคำ ในขั้นตอนนี้อาจจัดทำร่าง นิยามศัพท์ (definition) ขึ้น งานนี้เป็นงานละเอียดอ่อน ต้องการความรู้ ความสามารถพิเศษ

ขั้นตอนที่หก บรรณาธิการจะเป็นผู้ตรวจสอบและอาจจัดหรือแยกย่อย เอกสารเหล่านี้ใหม่ตามที่เห็นว่าเหมาะสม แล้วเขียนเพิ่มเรื่องที่มาและความหมาย ของคำ รวมทั้งการออกเสียง ซึ่งเป็นเรื่องที่ยากและมีความเห็นได้แย้งได้มาก จากนั้นจะคัดเลือกข้อความอ้างอิง (quotation) เป็นขั้นสุดท้าย ซึ่งโดยหลักการ จะเลือกอย่างน้อยหนึ่งประโยคจากงานวรรณกรรมในแต่ละช่วงศตวรรษ เว้นแต่บาง คำที่มีการเปลี่ยนแปลงโดยรวดเร็วก็อาจเลือกข้อความอ้างอิงมากกว่านั้น

ขั้นตอนที่เจ็ด เป็นขั้นตอนสุดท้าย บรรณาธิการจะเป็นผู้เขียนนิยาม ศัพท์แต่ละคำ ที่กระชับ (concise) ดูคงแก่เรียน (scholarly) ถูกต้อง (accurate) และงดงามน่ารัก (lovingly elegant) ส่งไปเข้าโรงพิมพ์

พจนานุกรมเล่มแรกตีพิมพ์ออกมาภายหลังเมอร์เรย์เข้ารับตำแหน่ง บรรณาธิการเกือบห้าปี ทำได้แค่อักษร A ถึง Ant เป็นหนังสือหนา 352 หน้า

จำหน่ายเล่มละ 12 ซิลลิง 6 เพนนี สำหรับในอเมริกาจัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ แมคมิลแลนในนิวยอร์ก จำหน่ายเล่มละ 3.25 ดอลลาร์

จากผลงานอันยิ่งใหญ่ชิ้นนี้ ทำให้เจมส์ เมอร์เรย์ ได้รับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์จากมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด และต่อมาได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็นเซอร์

เมอร์เรย์ คาดว่าจะสามารถทยอยพิมพ์งานนี้ออกมาได้ปีละสองเล่ม จึงต้องเขียนนิยามศัพท์ให้ได้วันละ 33 คำ แต่ความจริงแต่ละคำ เช่น คำว่า approve คำเดียว เมอร์เรย์ใช้เวลาถึงก่อนวัน จึงไม่แปลกที่เมอร์เรย์คาดว่าพจนานุกรมจะเสร็จสมบูรณ์ในเวลาอีกสิบเอ็ดปี แต่ความจริงต้องใช้เวลากว่าสี่สิบสี่ปี

บุรุษกลับร่างโครวัธน

หลังจากประกาศเชิญชวนอาสาสมัครไม่นานนัก เจมส์ เมอร์เรย์ ได้รับจดหมายขอเป็นอาสาสมัครจากนายแพทย์วิลเลียม เซสเตอร์ ไมเนอร์ จดหมายลงท้ายว่า “บรอดมัวร์ โครวอร์น เบิร์คส์”

ช่วง 17-18 ปีหลังจากนั้น คณะผู้จัดทำพจนานุกรมได้รับเอกสารจากนายแพทย์ ไมเนอร์จำนวนมากมาย นับร้อยชิ้นในแต่ละสัปดาห์ หรือประมาณ 20 ชิ้น ในแต่ละวัน เอกสารทุกชิ้นเขียนอย่างประณีตและชัดเจน

จากบันทึกคำปราศรัยเรื่องการจัดทำพจนานุกรมของเซอร์เมอร์เรย์ ที่แสดง ณ สมาคมภาษาและหนังสือเมื่อปี พ.ศ. 2440 เซอร์เมอร์เรย์กล่าวว่า “ปีที่แล้วเราได้รับเอกสารจากอาสาสมัครราว 15,000-16,000 ชิ้น ครึ่งหนึ่งมาจากนายแพทย์ไมเนอร์... ซึ่งช่วยอ่านหนังสือ 50 หรือ 60 เล่ม ส่วนใหญ่เป็นหนังสือหายากของศตวรรษที่ 16-17 ผลงานของเขาจะล้าหน้าไปกว่างานจัดทำพจนานุกรมที่กำลังทำอยู่”

เมื่อผู้จัดทำพจนานุกรมกำลังจัดทำคำว่า art ผู้จัดทำได้เขียนจดหมายติดต่อยังอาสาสมัครหลายคนรวมทั้งนายแพทย์ไมเนอร์ ให้ช่วยตรวจค้นความหมายของคำดังกล่าวที่อาจมีความหมายอย่างอื่น นอกเหนือจากที่พบแล้ว 16 ความหมาย หรือมีข้อความอ้างอิงที่เก่ากว่าที่มีอยู่แล้ว ปรากฏว่ามีจดหมายตอบกลับไปยังคณะบรรณาธิการรวม 18 ฉบับ ในจำนวนนั้น 17 ฉบับคัดลอกประโยคมาได้เพียงฉบับละ 1-2 ประโยค แต่นายแพทย์ไมเนอร์ส่งไปถึง 27 ประโยค ยิ่งความประหลาดใจให้แก่คณะผู้ช่วยบรรณาธิการเป็นอย่างมากว่าอาสาสมัครผู้นี้ นอกจากเป็นคนพิถีพิถันแล้ว ยังเป็นคนที่มีความรู้ลึกซึ้ง นับเป็นอาสาสมัครที่หายากมาก

เอกสารที่หลั่งไหลเข้ามาจำนวนมาก ทำให้ไม่มีใครให้ความสนใจต่อที่อยู่ก่อนข้างแปลกในจดหมายของนายแพทย์ไมเนอร์ เซอร์เมอร์เรย์เล่า

ในภายหลังว่า “ผมคิดว่าเขาอาจจะเป็นแพทย์ที่มีรสนิยมทางวรรณกรรม และมีเวลาว่างค่อนข้างมาก หรืออาจเป็นแพทย์ที่เกษียณอายุแล้วและไม่ได้ทำงานอื่นอีก”

จนกระทั่งวันอังคารที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2440 ซึ่งเป็นวันจัดงานเฉลิมฉลองใหญ่ที่ ควีนส์คอลเลจของมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด เนื่องจากการจัดงานจัดทำ พจนานุกรมคืบหน้ามาด้วยดี ทางมหาวิทยาลัยเห็นสมควรจัดงานเพื่อเป็นเกียรติแก่บรรณารักษ์ โดยปีนั้นเป็นปีเฉลิมฉลองวชิรมโกษา (Diamond Jubilee) หรือฉลองครบรอบ 60 พรรษาแห่งการครองราชสมบัติของสมเด็จพระราชินีวิกตอเรียด้วย ในงานมีอาหารและเครื่องดื่มชั้นดีเยี่ยมบริการ แยกแต่ละคนแต่งตัวประดับประดาเต็มยศ ในงานนี้อาสาสมัครคนสำคัญๆ ที่ช่วยงานจัดทำ พจนานุกรมได้รับเชิญเป็นแขกด้วย หนึ่งในจำนวนนั้นคือ นายแพทย์ไมเนอร์ แต่ปรากฏว่า นายแพทย์ไมเนอร์ ไม่ได้ไปร่วมงานด้วย ยังความประหลาดใจให้แก่หลายๆ คน เพราะโครวธอร์น ที่เป็นที่อยู่ของนายแพทย์ไมเนอร์อยู่ห่างจากออกซ์ฟอร์ดไม่ถึงสี่สิบไมล์ ใช้เวลาเดินทางโดยรถไฟเพียงหกสิบนาที

ดังที่เซอร์ฟรานซิส เบคอน ได้รวบรวมคำจากคัมภีร์และเขียนไว้เมื่อปี พ.ศ. 2167 ว่า “ถ้าภูเขาไม่ไปหาพระมหะหมัด พระมหะหมัดก็ต้องไปหาภูเขา” ดร.เมอร์เรย์ ตัดสินใจขอไปพบ นายแพทย์ไมเนอร์ที่โครวธอร์น ด้วยตนเอง

ดร.เมอร์เรย์ จึงทราบว่า บรอดมัวร์ คือสถานพักฟื้นสำหรับผู้วิกลจริต ที่ก่ออาชญากรรม หรือคุกสำหรับนักโทษที่วิกลจริต ซึ่งตั้งอยู่ที่หมู่บ้านโครวธอร์น ในอำเภอเบอร์คไชร์ และนายแพทย์ไมเนอร์คือผู้ต้องขังหมายเลข 742 ซึ่งถูกศาลตัดสินให้ต้องคุมขังตลอดชีวิต

ชีวิตที่ผกผันของผู้ต้องขังจากแดนไกล

นายแพทย์ไมเนอร์เกิดที่ศรีลังกา เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2377 อายุมากกว่า ดร.เมอร์เรย์สามปีเศษ ในครอบครัวมิชชันนารีอเมริกัน เมื่ออายุได้สิบสี่ปีพ่อแม่ส่งกลับไปเรียนหนังสือที่อเมริกา จนจบการศึกษาแพทย์จากมหาวิทยาลัยเยล เข้ารับราชการในกองทัพบกสหรัฐในตำแหน่งผู้ช่วยศัลยแพทย์ ขณะนั้นอเมริกาอยู่ในช่วงสงครามกลางเมือง ความโหดร้ายทารุณของสงครามก่อความกระทบกระเทือนต่อจิตใจของศัลยแพทย์หนุ่มมากมาย เชื่อว่าเหตุการณ์ที่สร้างบาดแผลทางใจให้แก่ นายแพทย์ไมเนอร์เป็นอย่างมากคือ การที่ต้องทำหน้าที่ตีตราทหารที่หนีทัพจนในที่สุดป่วยเป็นโรคจิต อาการทางจิตของเขารุนแรงขึ้นเรื่อยๆ จนต้องเข้าพักรักษา



เจมส์ เมอร์เรย์

ตัวในโรงพยาบาลโรคจิตและถูกปลดประจำการ

เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2414 นายแพทย์ไมเนอร์เดินทางจากบอสตัน มุ่งหน้าสู่กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ เขาตั้งใจจะไปพักผ่อนในยุโรปสัก หนึ่งปีและหวังว่าจะหายจากโรค

เช้ามีวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2415 ในย่านแลมเบธ ซึ่งเป็นถิ่น คนยากจนในกรุงลอนดอน ไมเนอร์ก่ออาชญากรรมโดยการยิงกรรมกรชื่อ จอร์จ เมอร์เรตต์ ถึงแก่ความตาย เพราะประสาทหลอนว่ามีคนจะเข้าไป ทำร้าย จึงตามออกมาแล้วยิงใส่เหยื่อที่ไม่รู้ชื่อไหนแน่ ที่น่าเศร้าอย่างมาก ก็คือ จอร์จ ผู้ตายมีลูกถึงเจ็ดคนและเมียกำลังอุ้มท้องอยู่อีกหนึ่งคน

ศาลตัดสินว่าจำเลยไม่ผิด แต่วิกลจริตและเป็นอันตรายต่อสังคม ให้ ส่งเข้าสถานพักพิงสำหรับคนวิกลจริตที่ก่ออาชญากรรม “จนกว่าจะเป็นที่พอ พระทัยของสมเด็จพระราชินี” (“until Her Majesty’s Pleasure be known”)

นายแพทย์ไมเนอร์มีลักษณะคุ่มดีคุ่มร้าย อาการสำคัญของเขา คือ ระแวงว่าจะมีคนเข้าไปทำร้ายในยามวิกาล แต่โดยทั่วไปเขาจะดูเหมือนปกติ เงินบำนาญจากกองทัพทำให้เขาอยู่ค่อนข้างสบายในสถานพักพิง หลังจาก

ปรับตัวระยะหนึ่งเขาได้อยู่ในห้องสองห้อง พื้นเพที่มีการศึกษาสูงทำให้เขา สามารถหาความเพลิดเพลินได้จากการอ่านหนังสือ และเขียนรูป เขาสะสม หนังสือจำนวนมากไว้ในห้องหนึ่ง ในห้องหนังสือที่สูงจนจรดเพดาน เมื่อได้ ทราบข่าวการรับอสาสมัครเพื่อช่วยทำพจนานุกรมนั้น นายแพทย์ไมเนอร์ ถูกคุมขังมาแล้วแปดปี เวลาว่างที่มากมายประกอบกับความคงแก่เรียนทำให้ เขาสามารถทำประโยชน์แก่ทีมงานจัดทำพจนานุกรมได้มากมาย เป็นเวลา ยาวนานประมาณ 30 ปี บางช่วงอาการวิกลจริตของเขากำเริบขึ้นจนทำงาน ไม่ได้ ทางทีมผู้จัดทำพจนานุกรมพากันคิดแต่เพียงว่าเขาคงหมดความสนใจ งานนี้ไปแล้ว

ช่วงหลังในสถานพักพิง อาการของเขารุนแรงมากถึงขั้นตัดอวัยวะ เพศตัวเองทิ้ง บั้นปลายชีวิตเขาได้รับพิจารณาว่าน่าจะไม่เป็นภัยต่อผู้อื่นแล้ว และด้วยการช่วยเหลือของน้องชาย เขาได้รับการปลดปล่อยจากบรอดมัวร์ กลับไปอยู่ภายใต้การดูแลในสหรัฐอเมริกาบ้านเกิด จนเสียชีวิตเมื่อวันศุกร์ ที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2463 ด้วยโรคปอดบวม รวมอายุได้ 85 ปี 9 เดือน หนังสือของเขาที่สะสมไว้ได้ยกให้แก่เลดีเมอร์เรย์ ภริยาของเซอร์เมอร์เรย์ ซึ่งต่อมาตกเป็นสมบัติของมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด

โรคของนายแพทย์ไมเนอร์นั้น นายแพทย์แฮมมอนด์แห่งกองทัพบก

สหรัฐอเมริกาจัดไว้ครั้งแรก เมื่อวันที่ 3 กันยายน พ.ศ. 2411 ว่าเป็นโรคโมโนแมนเนีย (Monomania) ซึ่งเป็นคำกว้างๆ หมายถึงโรคจิตที่มีอาการหมกมุ่นในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ขณะนั้นนายแพทย์ไมเนอร์อายุได้ 34 ปี ประมาณสิบปีต่อมามีบันทึกในเวชระเบียนที่สถานพักฟื้นบรอดมัวร์ แห่งโครวธอร์นว่า “เขาสามารถพูดคุยในเรื่องต่างๆ ได้อย่างมีเหตุมีผลเป็นส่วนมาก เขาสนุกกับงานทำสวนเล็กๆ น้อยๆ แต่บางวันก็อารมณ์ไม่ดีและเก็บตัว” เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2461 จิตแพทย์ดาวีเดียน ซึ่งดูแลเขาที่โรงพยาบาลจิตเวชเอลิซาเบธ ในกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. สหรัฐอเมริกา ได้ให้การวินิจฉัยโรคที่จำเพาะมากขึ้นว่าเป็นโรคตีเมนเซีย ปรีคอกซ์ (Dementia praecox) ซึ่งในปัจจุบันคือโรคจิตเภท (Schizophrenia) โรคที่นายแพทย์ไมเนอร์เป็นน่าจะ เป็นชนิดหวาดระแวง (paranoid type) โรคนี้เป็นแล้วระดับเชาวน์ปัญญา (intelligent หรือ intellect) มักไม่เสื่อม แต่สติมักเสื่อมเป็นระยะ

สำหรับเอลิซา เมอร์เรตต์ ภรรยาหม้ายของจอร์จ ทางสถานทูตอเมริกัน ในกรุงลอนดอนได้มอบเงินช่วยเหลือแก่เธอเพื่อไถ่บาปให้คนของประเทศตนที่ก่อโศกนาฏกรรมขึ้น และพระในย่านแลมเบธก็ได้จัดงานกุศลหาเงินช่วยเหลือเธอด้วย นายแพทย์ไมเนอร์เองได้ขอพบเอลิซาในภายหลังและมอบเงินช่วยเหลืออุปการะเธอ เอลิซาไปเยี่ยมนายแพทย์ไมเนอร์เป็นครั้งคราว โดยรับเป็นธุระจัดหาซื้อหนังสือไปให้ด้วย น่าเสียดายที่มีรูปภาพของคนทั้ง

สองไม่ยืนยาวนักเพราะต่อมาเอลิซาหันไปพึ่งสุราและขาดการติดต่อไป

ในพจนานุกรมออกซ์ฟอร์ดฉบับพิมพ์ครั้งแรก ในบรรดารายชื่ออาสาสมัครที่ได้รับการขอบคุณจากบรรณาธิการ มีชื่อที่อยู่ของบุคคลคนหนึ่งรวมอยู่ด้วยเขียนไว้สั้นๆว่า “ดร.ดับเบิลยู.ซี.ไมเนอร์ แห่งโครวธอร์น”

เอกสารที่ใช้ในการเรียบเรียง

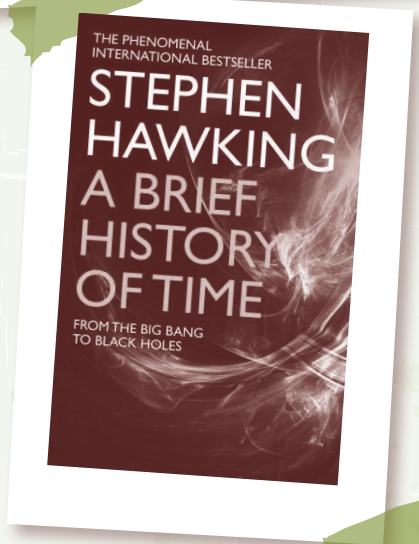
1. Simon Winchester, The Professor and the Madman, Harper Collins Publishers, Inc. New York 1999
2. The New Encyclopedia Britannica, Vol.9 Encyclopedia Britannica, Inc.1997
3. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 พิมพ์ครั้งที่ 1 บริษัทนานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์ กรุงเทพฯ 2546
4. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493 พิมพ์ครั้งที่ 9 โรงพิมพ์ศูนย์การทหารราบ กรุงเทพฯ 2511
5. นพพร สุวรรณพานิช, พจนานุกรมศัพท์นอกตำรา พจนานุกรมฉบับสัปดน อังกฤษ-ไทย สำนักพิมพ์แสงดาว กรุงเทพฯ 2541
6. Encyclopedia Americana, Vol. 7, 11, 18, Grolier International, Inc. 1980

ลำดับเหตุการณ์สำคัญ

กุมภาพันธ์	2380	เจมส์ เมอร์เรย์ เกิด
5 พฤศจิกายน	2400	ดร.ริชาร์ด เซเนวิก เทรนซ์ แสดงปาฐกถา เรื่องเกี่ยวกับพจนานุกรมที่หอสมุดลอนดอน
7 มกราคม	2401	สมาคมภาษาและหนังสือ มีมติให้จัดทำ พจนานุกรมตามแนวคิดของ ดร.เทรนซ์
		เฮอเบิร์ต โคเลอร์ริดจ์ บรรณาธิการคนแรก เสียชีวิตหลังรับงานได้เพียงสองปี
		เฟรเดอริก เพอร์นิวอลล์ เลขาธิการสมาคม รับหน้าที่ต่อ
26 เมษายน	2421	เจมส์ เมอร์เรย์ ได้รับเชิญให้ไปพบเจรจากับ กับคณะผู้แทนของออกซ์ฟอร์ด

1 มีนาคม	2422	ออกซ์ฟอร์ดเซ็นสัญญาโครงการจัดทำพจนานุกรม
29 มกราคม	2427	พจนานุกรมเล่มแรก พิมพ์ออกจำหน่าย
12 ตุลาคม	2440	งานเลี้ยงฉลองใหญ่ที่ควีนส์คอลเลจ มหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด
26 กรกฎาคม	2458	เซอร์เจมส์ เมอร์เรย์ ถึงแก่กรรมด้วยโรคเยื่อหุ้มปอดอักเสบ ขณะอายุได้ 78 ปี 5 เดือน
19 เมษายน	2471	พจนานุกรมฉบับพิมพ์ครั้งแรกเสร็จสมบูรณ์
พ.ศ.	2532	พิมพ์ครั้งที่สอง
พ.ศ.	2535	ฉบับซีดีรอมออกจำหน่าย





สตีเฟ่น ฮอว์กิ้ง : อัจฉริยะในร่างพิการ
จากมุมมองของ “คู่ชีวิต”

เรื่องเล่าจากหนังสือ
“ส่วนนั้นทกาลชีวิตฉันและสตีเฟ่น ฮอว์กิ้ง”

คนไทยที่ผ่านระบบการศึกษามาพอสมควร จะรู้จัก สตีเฟ่น ฮอว์กิ้ง นักฟิสิกส์ทฤษฎีผู้ยิ่งใหญ่ของโลกปัจจุบัน ในฐานะ “อัจฉริยะในร่างพิการ” เพราะเป็นผู้พิการเกือบทั้งร่างจากโรคที่เรียกว่าโรคของเซลล์ประสาทสั่งงานส่วนล่าง (Low Motor Neurone Disease : LMN) เกิดจากเส้นประสาทสั่งงานกล้ามเนื้อของร่างกายแทบทุกส่วนเสื่อมจนสั่งงานกล้ามเนื้อไม่ได้ ทำให้ร่างกายเป็นอัมพาตไปแทบทุกส่วน ในขณะที่ประสาทรับความรู้สึก (Sensory Nerve) ยังดี ซึ่งจะทำให้ยังคงมีความรู้สึกของผิวหนังเป็นปกติ

ทั้งเจ็บ ร้อน แสบ คัน เป็นต้น โรคนี้มักเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า โรค ลู เกห์ริก (Lu Gehrig Disease) ตามชื่อของนักเบสบอลอเมริกันคนหนึ่งที่น่าสงสารและเสียชีวิตจากโรคนี้นี้ตั้งแต่อายุยังน้อย ทำให้โรคนี้ซึ่งพบน้อยมากแต่เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางโดยเฉพาะในสหรัฐอเมริกา เพราะคนอเมริกันสมัยนั้นล้วนรู้จักนักเบสบอลผู้นี้ เนื่องจากเบสบอลเป็นกีฬาอดนิยมาถึงขั้นเป็นกีฬาประจำชาติของสหรัฐ

สตีเฟน ฮอว์กิง เริ่มป่วยด้วยโรคนี้นี้ตั้งแต่อายุแค่ 20 ต้นๆ แพทย์วินิจฉัยแล้วทำนายว่าเขาคงจะมีอายุต่อไปได้อีกไม่เกิน 2 ปี แต่เขาอยู่มาได้จนอายุย่างเข้า 70 ปี แล้ว โดยอาการของโรคเริ่มจากเส้นประสาทส่วนล่างของลำตัวคือขา ทำให้เริ่มมีอาการเดินเซ และหกล้มง่าย ต่อจากนั้นจะลามสูงขึ้นเรื่อยๆ อย่างช้าๆ จนในที่สุดเมื่อไปถึงบริเวณทรวงอกจะทำให้หายใจโดยกลืนเนื้อทรวงอกไม่ได้เพราะกลืนเนื้อจะยกไม่ขึ้น เมื่อลามขึ้นไปถึงลำคอ คอก็จะพับเพราะสมองไม่สามารถสั่งงานกล้ามเนื้อให้ลำคอตั้งตรงไว้ได้ ตามปกติโรคมักหยุดแค่ระดับไขสันหลังไม่ลามขึ้นสมอง เพราะเซลล์สมองมีลักษณะแตกต่างจากเซลล์ประสาทสั่งงาน โรคจึงมักไม่ทำลายเนื้อสมอง สตีเฟน ฮอว์กิง โชคดีที่ได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างดี จึงดำรงชีวิตมาได้แม้ร่างกายจะพิการแทบทุกส่วน เสียงพูดก็แทบจะไม่ได้ยินและมีเพียงบางคนเท่านั้นที่ฟังรู้เรื่อง แต่สมองยังปกติ คงความเป็นอัจฉริยะไว้ได้

โดยความเป็นอัจฉริยะของสตีเฟนนั่นเชื่อกันว่าเลอเลิศระดับเดียวกับอัลเบิร์ต ไอน์สไตน์

การที่สตีเฟนรักษาชีวิตและสมองอันเลอค่าเอาไว้ได้ ผู้มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งคือ เจน ภรรยาคนแรกของเขา ซึ่งใช้ชีวิตร่วมกันอยู่ถึง 25 ปี ก่อนจบลงด้วยโศกนาฏกรรมคือต้องหย่าขาดจากกัน

สตีเฟน ฮอว์กิง เป็นที่รู้จักทั่วโลก จากหนังสือที่โด่งดังของเขาคือ “ประวัติย่อของกาลเวลา” (A Brief History of Time) ซึ่งติดอันดับขายดียาวนานกว่าทศวรรษ ขายได้กว่าสิบล้านเล่มทั่วโลก และมีการแปลเป็นภาษาต่างๆ มากมาย ภาษาไทยมีการแปลออกมาหลายสำนวน เริ่มจากฉบับที่นักดาราศาสตร์คนสำคัญของไทย คือ ดร.นิพนธ์ ทราญเพชร แปลออกมาเป็นคนแรก หนังสือเล่มนี้อธิบายเรื่องจักรวาลซึ่งเป็นเรื่องเข้าใจยาก โดยใช้ภาษาง่ายๆ และเข้าใจได้ง่าย เพราะเขียนโดยอัจฉริยะที่ศึกษาเรื่องนี้อย่างลึกซึ้งและเข้าใจเรื่องราวในระดับทะลุปรุโปร่ง สามารถเขียนให้คนทั่วไปเข้าใจได้ดีพอสมควร โดยทั้งเล่มมีสมการที่นำมาใช้อธิบายเพียงสมการเดียวเท่านั้น คือสมการเปลี่ยนโลก ของอัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ ($E = mc^2$) และมีภาพประกอบอีกเพียงไม่กี่ภาพ ต่อมาฮอว์กิง ได้เขียนอธิบายเรื่องเดียวกันนี้ใหม่ในรูปแบบการเขียนอีกอย่างหนึ่งในชื่อ “จักรวาลในเปลือกนัท” (Universe in the

Nutshell) ซึ่งแปลเป็นภาษาไทยแล้วเช่นกัน หนังสือเล่มนี้เนื้อหาสาระสำคัญเหมือนกับ “ประวัติย่อของกาลเวลา” แต่ใช้รูปแบบการเขียนแตกต่างกัน โดยการใช้ตาราง ภาพ และคำอธิบายแยกหลายเรื่องออกไปไว้ใน “กล่อง” (Box) ต่างหาก คล้ายใส่วงเล็บข้อความยาวมากๆ แทนที่จะเขียนต่อเนื่องกันไป เพื่อให้เข้าใจเรื่องราวได้ง่ายขึ้น

ในหนังสือทั้งสองเล่มของฮอว์กิ้ง มีการสรุปประวัติย่อของฮอว์กิ้งเอาไว้ ช่วยให้ผู้อ่านรู้จักเขาโดยสังเขป ซึ่งมักทำให้ผู้อ่านเกิดปัญหาตามมามากมายว่า อาการป่วยของฮอว์กิ้งเป็นอย่างไร มากน้อยแค่ไหน เขาดูแลตัวเองอย่างไร ใครดูแลเขาบ้าง มีปัญหามากน้อยแค่ไหน ฯลฯ จึงน่ายินดี

ที่เจน ฮอว์กิ้ง ภรรยาคนแรกของเขาได้เขียนเล่าเรื่องราวเหล่านี้อย่างละเอียดละออ ชวนติดตาม เป็นหนังสือเล่มโต ในภาษาไทยเป็นเล่มขนาด 16 หน้ากขยาย หนาถึง 624 หน้า ซึ่งหลายคนเห็นแล้วก็อาจท้อ แต่ผู้สนใจใฝ่รู้ ย่อมยินดีเพราะย่อมหวังได้ว่า จะได้รับรู้เรื่องราวโดยได้อ่านอย่างจุใจ ซึ่งเมื่อได้ตั้งต้นอ่านไปจนจบก็ขอบอกได้เลยว่าไม่ผิดหวัง



สตีเฟ่น ฮอว์กิ้ง กับ เจน ฮอว์กิ้ง

นอกจากเนื้อเรื่องอันน่าสนใจติดตามอย่างมากแล้ว น่าเชื่อว่า ในโลกยุคปัจจุบันซึ่งมีหนังสือออกมาวางตลาดแข่งขันกันมากมาย หนังสือแต่ละเล่มจึงต้องมีการวางแผนอย่างดี ตั้งแต่การวางโครงเรื่อง การลำดับเรื่อง การเล่าเรื่อง การขัดเกลาภาษาสำนวน และอื่นๆ หนังสือเล่มนี้คงเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะในฉบับแปลภาษาไทย ซึ่งแม้ผู้แปลจะอยู่ในระดับ “มือใหม่” และเป็นหนังสือแปลเล่มแรก แต่ก็ต้องชมเชยว่าแปลได้ดี มีการศึกษาค้นคว้าในศาสตร์นอกแขนงที่เรียนมาพอสมควร น่าชมเชย ทำให้หนังสือที่ “มิใช่นิยาย” (Non-Fiction) เล่มนี้ อ่านได้สลื่นไหล เข้าใจง่ายตลอดเล่ม

สาระสำคัญของหนังสือเล่มโตนี้ สรุปได้สั้นๆ เป็น 3 เรื่อง คือ ทำไมเจน จึงตัดสินใจแต่งงานกับสตีเฟ่น ทั้งๆ ที่รู้ว่าเขาป่วยเป็นโรคร้าย และจะอายุสั้นเพียงแค่ 2 ปี แต่งานแล้วทั้งคู่อยู่กันอย่างไร สุดท้ายทำไมจึงต้องแยกทางกัน

แน่นอนว่า เนื้อหาสาระหลักของหนังสือ คือ ช่วงชีวิตที่ทั้งคู่อยู่ร่วมกัน เพราะกินเวลายาวนานที่สุดถึง 25 ปี ช่วงแรกที่ทั้งคู่รู้จักและตัดสินใจใช้ชีวิตคู่ร่วมกันกินเวลาเพียง 2-3 ปี เท่านั้น และเนื้อที่ที่เล่าเรื่องราวช่วงนี้ก็ราว 80 หน้า ในขณะที่ส่วนที่สามเขียนไว้น้อยกว่า

เจนเป็นรุ่นน้องนักเรียนมัธยมของฮอว์กิ้ง อายุห่างกัน 2 ปี เคยเรียน

โรงเรียนเดียวกันสมัยยังเด็ก แต่ไม่รู้จักและไม่เคยพูดจากันเลย จนเมื่อเจนอายุ 18 และสติเฟนอายุ 20 ทั้งคู่จึงเริ่มรู้จักและทำความคุ้นเคยกันช่วงไม่นาน ตามแบบ “ผู้ดี” อังกฤษ นั่นคือมีเวลาไปทำความรู้จักเพื่อดูใจกันเพียงช่วงสั้นๆ ไม่กี่ครั้ง ในระยะเวลาราว 3 ปี ก่อนที่จะตกลงใจแต่งงานกัน

เจนตัดสินใจแต่งงานกับฮอว์กิ้ง ด้วยเหตุผลสำคัญ 2 ประการ ง่ายๆ และตรงไปตรงมา ได้แก่ 1) เพราะเธอรักเขา และเชื่อว่าฮอว์กิ้งก็รักเธอ 2) แม้รู้ว่าเขาจะพิการและอายุสั้น แต่เธอก็ไม่เปลี่ยนใจรักเขา และต่อมาแต่งงานกับเขา เพราะต้องการเป็นผู้ดูแลเขา นับเป็นความรักที่บริสุทธิ์และสูงส่งอย่างแท้จริง

ความจริงสติเฟนไม่ใช่ชายหนุ่มรูปงามและมีเสน่ห์ดึงดูดใจให้ผู้หญิงหลงรัก ชีวิตวัยหนุ่มของฮอว์กิ้งคงจะมีเจนเพียงคนเดียว และเจนก็มีผู้ชายที่เธอสนใจ และต้องการจะรักเพียงคนเดียวเช่นกัน สติเฟน นอกจากมีผู้ชายเจ้าเสน่ห์แล้ว ยังน่าจะดูน่าเบื่อสำหรับผู้หญิงโดยมาก เพราะบุคลิกค่อนข้างแข็ง จริงจัง และไม่ใคร่เอาใจใคร

เมื่อเริ่มคิดจะรักและในที่สุดตกลงใจจะแต่งงานกัน เจนก็ต้องพบเจอปัญหามากมาย ทั้งปัญหาระหว่างเธอกับฮอว์กิ้ง ปัญหาญาติตระกูลของ

ฮอว์กิ้ง และปัญหาความต้องการของเธอเอง ได้แก่ 1) ฮอว์กิ้ง มาจากครอบครัวใหญ่มาก ขณะที่เจนมาจากครอบครัวเล็ก เจนเล่าว่า สติเฟน “ราวกับมีกองร้อยของญาติสนิท” ในงานคราวหนึ่งก่อนแต่งงาน เจนพบลูกพี่ลูกน้องของสติเฟนถึง 32 คน ขณะที่พ่อแม่ของเจนต่างเป็นลูกคนเดียว เธอจึงไม่มี “ลูกพี่ลูกน้อง” เลย เธอจึงซ็อกเมื่อเจอคณาญาติของฮอว์กิ้ง 2) ครอบครัวฮอว์กิ้งในสายตาคนรู้จักเป็นพวก “แปลก” “พิลึก” เพราะล้วนเป็นหนอนหนังสือและคงแก่เรียน 3) ครอบครัวของเจนอยู่ในกลุ่มที่ “กลัวพระเจ้า” ในขณะที่สติเฟนแสดงตัวชัดเจนว่าเป็น “อเทวนิยม” คือไม่เชื่อในพระเจ้า 4) สติเฟนมีน้องสาวชื่อฟิลิปป์า ซึ่ง “ดั่งเงา” รังเกียจเจนตั้งแต่ต้น และแทบไม่เคยเปลี่ยนท่าทีเลย หลังหมั้นหมายเจนกับสติเฟนไปใช้ชีวิตอยู่ด้วยกัน ก่อนถึงวันแต่งงานในช่วงคริสต์มาส ฟิลิปป์ากระแทกเอาอย่างแรงกับสติเฟนว่า “แล้วตอนนี้ พี่รู้สึกว่ามีศีลธรรมสูงขึ้นมั๊ย” ดีที่สติเฟนหัวเราะและแม่ของสติเฟนตอบแทนว่า “ยังไงชะ พี่เขาก็ต้องมีศีลธรรมสูงกว่าเธอแน่ๆ เพราะว่าตอนนี้เขาตกอยู่ใต้อิทธิพลของผู้หญิงที่ดี” กรณีฟิลิปป์านี้ ต่อมาเธอป่วยเข้าโรงพยาบาล เจนตั้งใจจะไปขอ “คืนดี” ด้วยการขอไปเยี่ยม แต่ฟิลิปป์าแจ้งมาชัดเจนว่า ไม่ต้องไป เมื่อญาติๆ เข้าไปเยี่ยม เจนจึงต้องรออยู่ข้างนอก 4) สติเฟนได้แสดงท่าที “เอาตนเองเป็นศูนย์กลาง” ตั้งแต่ก่อนหมั้น เมื่อเจนไปเยี่ยมพร้อมมือข้างหนึ่งที่เข้าเฝือกเพราะเส้นลัมจนกระดูกหัก สติเฟนต้องการให้เจนไปช่วยพิมพ์ใบสมัครงานให้ เขาจึงแสดงท่าทีไม่พอใจ แทนที่

จะเห็นใจ 5) ทั้งสตีเฟนและเจนต่างมิได้มาจากครอบครัวที่ร่ำรวย และประเพณีอังกฤษพ่อแม่ก็ไม่มีหน้าที่สงเสียเมื่อทั้งคู่บรรลุนิติภาวะแล้ว สตีเฟนก็ยังไม่มียศเสีย ทั้งคู่จึงจะต้องเริ่มต้นชีวิตอย่างยากลำบากในทางเศรษฐกิจความเป็นอยู่ 6) เจนเองก็มีความฝันที่จะต้องเรียนให้จบมหาวิทยาลัย โดยพ่อกำหนดว่าแม่แต่งงานแล้วก็ต้องเรียนให้จบปริญญาตรี ซึ่งเป็นการทำให้ชีวิตแต่งงานยากลำบากมากขึ้น เพราะนอกจากต้องดูแลฮอว์กิ้งซึ่งเริ่มพิการแล้ว ยังต้องเรียนให้จบ ในขณะที่ฐานะก็ไม่ดี

เหนืออื่นใดคือ ความพิการของสตีเฟน ซึ่งปรากฏเพิ่มขึ้นๆ และรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ แต่เจนก็ไม่เปลี่ยนใจ คงเป็นดังที่ คาลิล ยิบราน เขียนไว้ว่า “เมื่อความรักเรียกร้องเธอ จงตามมันไป แม้ว่าหนทางจะชันและขรุขระเพียงใด เมื่อความรักโอบปกรอกรายเธอ จงยอมทน แม่ได้ปีกลั้นจะเต็มไปด้วยหนามแหลมที่ทิ่มแทงเธอ” เมื่อรู้ว่า สตีเฟนมีใจกับเธอ ห่วงใยเธอ และในที่สุดขอเธอแต่งงาน เจนจึงเดินไปข้างหน้าด้วยความเชื่อมั่น ดังที่เธอเขียนไว้ว่า

“ด้วยความไร้เดียงสาของวัย 21 ปี ฉันก็เชื่อว่าสตีเฟนจะทะนุถนอมฉัน และจะสนับสนุนฉันให้เต็มเต็มความฝันของตัวเอง ฉันเองก็เชื่อในคำสัญญาที่เขาให้กับพ่อของฉัน คำมั่นที่ว่า เขาจะไม่เรียกร้องอะไรจากฉันมากเกินไป ฉันจะสามารถทำได้ และเขาจะไม่ยอมให้ตนเองกลายเป็นภาระในชีวิตของฉัน...”

ขณะนั้น สตีเฟนอายุ 23 ปี

เจนคงได้ตัวอย่างจากแม่ แม่ตัดสินใจแต่งงานกับพ่อเมื่อรู้ว่าจะเกิดสงคราม และพ่ออาจจะต้องบาดเจ็บหรือพิการ แม่แต่งงานเพราะ “ถ้าหากพ่อบาดเจ็บ ท่านจะคอยเป็นผู้คอยดูแล” นอกจากนี้ เมื่อเจนคุยกับเพื่อนนักเรียนนานาชาติระหว่างไปทัศนศึกษาที่สเปน ตอนนั้นเจนรู้แล้วว่า สตีเฟนจะมีชะตากรรมอย่างไร “ความป่วยไข้ของเขาทำให้ทุกความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับเขาย่อมถูกผูกตรึงเข้าไปสู่ความล่อแหลม เพราะมันย่อมเป็นความสัมพันธ์ที่มีอายุสั้น และทำให้หัวใจแตกสลาย ฉันจะสามารถช่วยให้เขาเติมเต็มตนเอง และพบกับความสุขที่แม้จะแสนสั้นนั้นได้บ้างไหม....” โชคดีของทั้งสองคน เพราะบรรดาเพื่อนๆ ต่างหนุนให้เจนเดินหน้า โดยบอกว่า “ถ้าเขาต้องการเธอ เธอก็ต้องทำให้ได้”

ด้วยเหตุนี้ ตำนานรักอันยิ่งใหญ่ระหว่างสตีเฟนกับเจนก็ได้ดำเนินต่อเนื่องไปยาวนาน มีปัญหามากมายให้ต้องแก้ บางครั้งเกิดความทุกข์ทรมานจนทำให้เจนแทบจะสิ้นหวังในชีวิต



นอกจากต้องยุ่งยากในเรื่องการหางาน หาบ้าน และเรื่องการเรียนรู้ ซึ่งล้วนยุ่งยาก ในขณะที่สติเฟิ่นมีอาการรุนแรงเพิ่มขึ้น จนเกือบเป็น “ลางมรณะ” เมื่อเขาเกิดอาการไอไม่หยุด ไออย่างรุนแรง จากอากาศที่หนาวเย็นในตอนกลางคืน ทำให้หายใจไม่ออก “มันเป็นปีศาจที่ย่องออกมาจากเงามืด และตะครุบลำคอของสติเฟิ่นเอาไว้ โยนเขาไปมา เขย่าเขาราวกับตุ๊กตา เขียบบขี้เขาให้กองอยู่แทบเท้า เขียบบเขาให้ไอขลุกขลักไปรอบๆ ห้อง จนกระทั่งทุกอณูอากาศเต็มไปด้วยเสียงดีนรณพิศพาตๆ ที่ดังก้อง”

อาการป่วยของสติเฟิ่นซึ่งเริ่มจากเดินเซ ผูกเชือกกรองเท้าไม่ได้ แล้วลุกลามเรื่อยๆ จนล้มง่าย ล้มจนพันหัก ต่อมาต้องนั่งรถเข็นและบางครั้งหายใจไม่ออก กลายเป็นภัยคุกคาม ซึ่งเจนรู้สึกเสมือนมันเป็น “มือที่สาม” ที่เข้ามาบ่อนทำลายความสงบสุขในครอบครัว นอกจากนี้การที่สติเฟิ่นอยู่ในวงการนักฟิสิกส์ชั้นสูง ซึ่งภรรยาของคนเหล่านี้โดยทั่วไปมักไม่สามารถยกระดับขึ้นสู่ความร่ำรวยระดับเดียวกันจนถึงขั้นสนทนาวินิจฉัยกันทางวิชาการได้อย่างเต็มที่ วิชาฟิสิกส์จึงกลายเป็น “มือที่สี่” ที่เข้ามาเป็นเสมือนกำแพงขวางกั้นชีวิตครอบครัวด้วย

ในขณะที่ต้องแบกภาระหนักอึ้ง ทั้งเรื่องค่าใช้จ่ายในครอบครัว ความพิการของสติเฟิ่น และภาระการเรียนรู้ของเธอเอง ต่อมาเธอก็ต้องแบกภาระ

อันหนักเพิ่มขึ้น คือ การตั้งท้องและคลอดลูกคนแรก ซึ่งสิบเดือนของการอุ้มท้องและการคลอดทำให้ร่างกายของเธอลดความแข็งแรงลงไปมาก การเดินทางตามสติเฟิ่นไปร่วมประชุมในแดนไกล ทำให้ต้องมีการปรับตัวเรื่องเวลา ขณะที่เจ้าลูกเล็กไม่ต้องปรับตัว หลับ-ตื่น ตามสบาย ประกอบกับเป็นเด็กที่มีพลังเหนือเด็กธรรมดา ทำให้เจนต้อง “รับมือ” กับภาระอันหนักหนาสาหัส ตั้งแต่การดูแลลูกชายในวัยแบเบาะ ต้องตื่นมาดูแลยามที่ร่างกายต้องการการพักผ่อน เมื่อเริ่มเดินได้ ก็ชนมาก เสียงที่จะจมน้ำตายและตกจากที่สูงหลายครั้ง และครั้งหนึ่งก็เกิดเหตุสะเทือนขวัญอย่างแรง เมื่อโรเบิร์ตน้อยหาที่ต่อขาขึ้นไปเหยียบขวดยาที่เหลือของตัวบนหลังตู้เย็นกินจนหมดทุกขวด ผลคือหกล้มและเข้าสู่ขั้นโคมา ต้องเข้าโรงพยาบาลล้างท้องแล้วรอชะตากรรมว่าจะอยู่หรือตาย ทำให้หัวใจของเจนแทบแตกสลาย ซึมเศร้าอย่างหนัก คิดว่าถ้าลูกตายเธอก็คงอยู่ไม่ได้อีกต่อไป “ถ้าหากว่าเขาตาย ฉันก็ควรตายด้วย”

ตลอดช่วงชีวิตที่ต้องแบกภาระอันหนักหนาสาหัสแต่เธอสามารถอดทนฟันฝ่ามาได้ เพราะทัศนคติที่มองโลกในแง่ดี การมีอารมณ์ขัน และการมีชีวิตอยู่กับปัจจุบัน ซึ่งเธอเขียนว่า “หลักการของชีวิตก็คือว่า” มีชีวิตแต่ละวันอย่างที่มีมันเป็นจริง แทนที่จะคาดหวังถึงภาพลวงตาในอนาคตอันห่างไกล” แต่เหตุการณ์ที่ลูกชายเกือบเสียชีวิตครั้งนั้น ได้ทำลายบางส่วนของชีวิตของเธอไปเพราะ “แม้โรเบิร์ตจะรอดชีวิตในวันนั้น แต่บางส่วนของชีวิตฉันกลับ

“
 หลักการของชีวิตก็คือว่า
 มีชีวิตแต่ละวัน
 อย่างที่มันเป็นจริง
 แทนที่จะคาดหวังถึงภาพลวงตา
 ในอนาคตอันห่างไกล
 ”

ตายจากไป บางเสี้ยวเท่านั้น ไม่ใช่ทั้งหมด บางเสี้ยวของการมองโลกในแง่ดีเหลือล้นตามแบบคนหนุ่มสาว ซึ่งเคยเป็นไฟกระตุ้นให้ฉันมีความกระตือรือร้นอย่างมากมาย ตอนนั้นมันถูกฝังลงไปภายใต้ภาระหนักหน่วงของความกังวล เป็นเงื่อนไขที่ไม่มีทางขจัดออกไปจากจิตใจ”

และเธอก็อยู่ต่อมาได้ ไม่นานลูซี่ลูกคนที่สองก็เกิด แน่แน่นอนลูกคือความสุขอันเปี่ยมล้น แต่ก็คือภาระอันหนักหน่วงที่กดทับเธอเพิ่มขึ้น

การตัดสินใจแต่งงานกับสตีเฟน คือ การตัดสินใจที่จะดูแลเขา แต่ในวันภาระที่โถมทับเธอทำให้ความสัมพันธ์ฉันสามีภรรยา กลายสภาพเป็นเสมือนความสัมพันธ์แบบ “นายกับทาส” ขณะที่ “ทำหน้าที่” ที่เธอเองเป็นผู้เลือก เจนก็ต้องต่อสู้กับความต้องการภายในของเธอ นั่นคือการที่ต้องรักษา “คุณค่า” ของตัวเอง

เมื่อเริ่มต้นงานรับใช้สตีเฟนด้วยการพิมพ์งานให้แก่เขา เจนแล้วว่า “ในฐานะที่เป็นลูกสาวของข้าราชการพลเรือนผู้มั่งคั่ง ฉันถูกสอนมาตั้งแต่อายุน้อยให้ใช้ภาษาอย่างแม่นยำ ทั้งต้องตระหนักถึงคุณค่าของความซัดเจนและความรู้มรย นั้น และนี่คือพื้นที่ซึ่งฉันฝึกกำลังร่วมกับสตีเฟน ฉันสามารถช่วยเขาด้วยการใช้สติปัญญาแทนที่จะใช้แค่มือพิมพ์ และฉันยังได้ช่วยสร้างสะพานเชื่อมโยงระหว่างศิลปะกับวิทยาศาสตร์”

สมัยเรียนหนังสือชั้นมัธยม เจนเคยเป็นหัวหน้านักเรียน เธอจึงไม่ต้องการเป็นเพียงแม่บ้านในครอบครัวเท่านั้น เธอต้องใช้ความมานะบากบั่นอย่างยิ่งในฐานะภรรยาที่ต้องดูแลสามีที่พิการ ร่วมสร้างครอบครัวในสภาพ “ปากกัดตีนถีบ” กว่าจะจบปริญญาตรีได้ และเธอก็ไม่ยอมทิ้งความฝันที่จะเรียนจนจบปริญญาเอก ด้วยการลงทะเบียนเรียนที่มหาวิทยาลัยลอนดอน เพราะที่นั่นไม่มีกำหนดเวลาจบ แตกต่างจากเคมบริจที่ให้เวลาแค่ 3 ปี ทำให้เธอต้องเรียนในลักษณะโดดเดี่ยว หาเวลาไปร่วมชั้นเรียนกับเพื่อนๆ ได้ยาก เธอจึงต้องใช้เวลาราว 13 ปีกว่าจะทำดุษฎีนิพนธ์เสร็จก่อนคลอดลูกคนที่ 3 ได้เพียงไม่กี่วัน

แต่ปัญหาที่ร้ายแรงที่สุดของเจนก็คือ การอยู่กับสามีพิการร้ายแรง ขณะที่เธอยังสาวในวัย 30 ต้นๆ ปัญหาเช่นนี้ลูกผู้หญิงด้วยกันย่อมตระหนักดี เฮลมา แพตเตอร์หญิงชาวผู้การุณซึ่งคอยให้ความช่วยเหลือครอบครัวของเธอตั้งแต่ยังยากลำบาก ได้พูดกับเธอก่อนเสียชีวิตไม่นานว่า “ที่รัก... จินตนาการไม่ออกเลยว่า เธอมีชีวิตอย่างไรโดยปราศจากชีวิตทางเพศที่เหมาะสม” ทั้งนี้เพราะสภาพของสตีเฟ่นนั้น ครั้งหนึ่ง เจนได้ยื่นพนักงานทำความสะอาดของโรงแรมแห่งหนึ่งที่เขาไปประชุม “เฝ้า” กันถึงเขาว่า “เจ้าหนุ่มคนนั้นนะ ดูยากับจะตายมีตายแน่ ว่ามัย” “...ท่าทางจะอาการหนักซะด้วย ไกลๆ จะหลุดเป็นชิ้นๆ แล้ว แค่ว่าจะประคองหัวตัวเองก็คงไม่ไหวมั้ง” เรื่องนี้แม้แต่ฟิลิปป์ น้องสาวของสตีเฟ่น ซึ่ง “ซิงซัง” พี่สะใภ้ก็ยัง

บอกกับเจนว่า ถึงเวลาแล้วที่เธอควรจะแยกจากสตีเฟ่น “จริงๆ นะไม่มีใครว่าอะไรเธอหรอก”

ในที่สุดก็มีผู้ชายคนหนึ่งเข้ามาในชีวิตของเธอ เขาเป็นครูสอนดนตรีที่เข้าใจและเห็นใจเธออย่างยิ่ง เธอเองก็มีใจกับเขา เพราะต้องการทั้งคนที่ จะเข้ามาช่วยแบ่งเบาภาระ และเพราะไฟปรารถนาที่เผาผลาญอยู่ใน สัญชาตญาณของเธอด้วย แต่เธอต้องต่อสู้กับคำมั่นสัญญาที่จะซื่อสัตย์ต่อ สตีเฟ่นและยังต้องการรักษาครอบครัว คือทั้งสตีเฟ่นและลูกๆ ไว้ ในขณะที่ “แรงดึงดูดระหว่างเราทั้งคู่รุนแรงนัก” แต่เพราะความรู้สึกอย่างลึกซึ้งว่า “การ ลักลอบเป็นชู้กันเป็นคำที่สกปรกและขัดแย้งกับพื้นฐานทางจริยธรรม ซึ่ง ชีวิตของเราทั้งคู่ถูกปลูกฝังมา”

นับว่าเคราะห์ดีที่ทั้งคู่สามารถรักษาความสัมพันธ์ในแบบความรักใน อุดมคติ หรือ ความรักแบบ “พลาโตนิค” (Platonic love) คือรักและปรารถนา ดีต่อกันอย่างแท้จริง โดยไม่มีเพศสัมพันธ์ต่อกันไว้ได้อย่างยาวนาน

ทว่าดังคำประพันธ์ใน “นิราศเดือน” ของนายมีที่ว่า

“ถ้ารักกันลั่นเปรี้ยงดังเสียงฟ้า	หุจะซาเสียด้วยดังฟังไม่ไหว
แต่เจียบเจียบสียงอิงคะนึ่งไป	เหมือนดังไฟไหม้ฟางสว่างโพลง”

ท่าที่ที่ทั้งคู่แสดงออกต่อกัน และการเข้ามาดูแลช่วยเหลือสติเฟ่นอย่างสนิทสนม ซึ่งที่แรกสติเฟ่นก็หึงและโกรธอย่างรุนแรง แต่ในที่สุดก็ยอมรับได้ ภาพที่ปรากฏต่อคนทั่วไป จึงเชื่อว่าทั้งคู่ “มีอะไรกัน” แน่نون

และช่วงนี้เอง เจนก็ตั้งท้องลูกคนที่สาม เมื่อลูกคลอด แม่ของสติเฟ่นถึงกับถามเจนตรงๆ ว่า “เจน ฉันมีสิทธิ์ที่จะรู้ว่าเด็กคนนี้เป็นลูกใคร ทิโมธีเป็นลูกของสติเฟ่น หรือว่าเป็นลูกของโจนาธานกันแน่” เป็นคำถามที่เสียดแทงเธออย่างรุนแรงร้ายกาจ ทั้งๆ ที่เธอรู้แน่ๆ “ไม่มีทางที่ทิโมธีจะเป็นลูกของคนอื่นนอกจากสติเฟ่น”

สาเหตุสำคัญที่เจนต้องแบกรับภาระมากมายเช่นนี้ เพราะแม่สติเฟ่นจะมีชื่อเสียงก้องโลกแล้ว จนมกุฎราชกุมารแห่งอังกฤษเคยเสด็จไปทรงเยี่ยมเป็นการส่วนพระองค์ แต่รายได้ของครอบครัวก็ไม่มากพอที่จะจ้างคนมาดูแลประจำ ทั้งๆ ที่สภาพความพิการของสติเฟ่นนั้นมากมายเกินกว่าที่เจนและผู้การุณทั้งหลายจะรับไหว โดยเฉพาะเมื่อสติเฟ่นล้มป่วยด้วยโรคปอดบวมซึ่งมักเป็นโรคที่คร่าชีวิตของผู้ป่วยด้วยโรคนี้ และสติเฟ่นก็ต่อต้านการรักษาของแพทย์และพยาบาลอย่างดื้อดึงเสมอด้วย ตราบจนกระทั่งสติเฟ่นได้รับตำแหน่งศาสตราจารย์ลูคาเซียนอันทรงเกียรติยิ่ง ซึ่งเป็นตำแหน่งที่เซอร์ไอแซค นิวตัน เคยดำรงมาก่อน และสติเฟ่นป่วยหนักจน

แทบจะเอาชีวิตไม่รอด จึงมีผู้ยื่นมือเข้ามาให้ความช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ เมื่อมาร์ติน รีส์ ซึ่งเป็น “ศาสตราจารย์พลัมเมียน” หรือ “เมธีดาราศาสตร์” ได้จัดการหาทุนมาเป็นค่าใช้จ่ายจนสำเร็จ และเจนสามารถหาทีมพยาบาลที่ดีมาดูแลสติเฟ่นได้ ทำให้เธอสามารถปลดปล่อยภาระที่เกินกำลังลงได้ ความสัมพันธ์ระหว่างสติเฟ่นกับเธอ จึงเปลี่ยนจากลักษณะนายกับทาส ไปสู่ “ความเป็นมิตรและเท่าเทียม” กันอีกครั้ง และในที่สุดเจนก็สามารถไปสอบป้องกันดุษฎีนิพนธ์ของเธอ และได้รับปริญญาเอกในพิธีที่อัลเบิร์ตฮอลล์ ในไม่ช้าเธอก็ได้งานเป็นครูสอนหนังสือที่ศูนย์การศึกษามัธยมปลายแห่งเคมบริดจ์ ทำหน้าที่สอนนักเรียนที่จะสอบเข้า “ออกซ์บริดจ์” และโดยที่โรงเรียนมีพื้นที่จำกัด จึงอนุญาตให้เธอสอนที่บ้าน โดยเลือกเวลาสอนตามสะดวก ชีวิตช่วงนี้ของเจนจึงลงตัวที่สุด

แต่ท้องฟ้าก็สงบอยู่ไม่นาน เมื่อสติเฟ่นตัดสินใจเขียน “ประวัติย่อของกาลเวลา” จนเสร็จ ส่งร่างแรกเสนอสำนักพิมพ์แล้ว เขาก็ป่วยหนักระหว่างไปประชุมที่เจนีวาด้วยโรคที่อาจคร่าชีวิตเขาได้โดยง่ายคือปอดบวม เขาเกือบไม่รอด แพทย์เรียกเจนเข้าพบเพื่อให้ตัดสินใจถอดเครื่องช่วยหายใจออก แต่เธอให้คำตอบฉับพลันทันทีว่า “สติเฟ่นจะต้องมีชีวิต คุณจะต้องทำให้เขาฟื้น” หลังจากนั้นก็เป็น การต่อสู้อันยาวนานถึง 3 เดือนกว่าจะพาสติเฟ่นกลับบ้านได้ในอีกสภาพหนึ่งคือไม่สามารถพูดได้ เพราะต้องเจาะคอ

และต้องกลับไปเผชิญความยุ่งยากแสนสาหัสใหม่ในการดูแลเขาที่บ้าน โดยต้องจ้างพยาบาลตลอด 24 ชั่วโมง ซึ่งการหาพยาบาลที่มีความรู้ความสามารถเพียงพอและอุทิศตนเต็มตามอุดมคติเป็นเรื่องยากยิ่ง เจนต้องช่วยจัดการให้พยาบาลสามารถดูแลสติเฟิ่นจนเป็นที่วางใจ ต้องรอจนตี 2 ตี 3 จึงจะเข้านอน และหลังจากนั้น “พยาบาลเวรตึกก็ยังมาปลุกฉันบ่อยๆ เนื่องจากเธอไม่สามารถรับมือตามลำพังได้”

ไม่เพียงแต่ปัญหาการดูแลสติเฟิ่นเท่านั้น เจนยังต้องดิ้นรนหาเงินจำนวนมากมาเป็นค่าใช้จ่ายในการจ้างพยาบาล 24 ชั่วโมงต่อเนื่อง จนได้เงินช่วยเหลือจากมูลนิธิจอห์น ดี. และแคทเธอรีน ที. แม็คอาเธอร์ ที่ชิคาโก ในสหรัฐ รวมทั้งหาทางให้เขาสามารถสื่อสารกับโลกภายนอกได้ โดยการเสาะหา จนพบนักประดิษฐ์ที่สร้างคอมพิวเตอร์เฉพาะให้เขาจนได้ และผู้อ่านหนังสือประวัติย่อของกาลเวลา ย่อมไม่ทราบเลยว่า ถ้าไม่มีเจน หนังสือเล่มนี้ก็อาจไม่ออกมาสู่บรรณพิภพ จนเป็นหนังสือขายดีทั่วโลกข้ามทศวรรษ เพราะสติเฟิ่นอาจลาลับจากโลกไปก่อนที่จะทันได้ปรับปรุงต้นฉบับจนเป็นที่พอใจของทุกฝ่าย และสติเฟิ่นได้แสดงความขอบคุณเจนอย่างเป็นทางการ โดยการเขียนคำอุทิศให้แก่เธอ

ทีมพยาบาลที่ไปดูแลสติเฟิ่นที่บ้านตลอด 24 ชั่วโมง ช่วยแบ่งเบา

ภาระอันหนักหนาสาหัสออกจากบ่าของเจน แต่แล้วหนึ่งในพยาบาลที่ไปดูแลสติเฟิ่นนั่นเองที่พารากเขาไปจากเจนทั้งๆ ที่พยาบาลคนนั้นก็แต่งงานแล้ว และวันที่ชนของ ของสติเฟิ่นออกไปจากบ้านก็เป็นสามเษของพยาบาลนั่นเอง ที่มาช่วยชน ชีวิตครอบครัวอันมี “ทั้งรัก ทั้งซ้ง ทั้งหวานและขมขื่น” ของเจนกับสติเฟิ่นก็ถึงกาลอับปาง หลังจากประคับคองกันมาได้ถึง 25 ปี

หลังจากแยกกันอยู่นานนับปี ทั้งคู่ก็หย่าขาดจากกัน สติเฟิ่นแต่งงานกับพยาบาลคนนั้น แต่อยู่กันไม่นานก็หย่าขาดจากกัน เจนแต่งงานกับโจนาทาน และมีชีวิตที่เป็นสุข สามารถยืนอยู่บนขาของตนเองได้อย่างภาคภูมิ น่ายินดีที่สติเฟิ่นยังไปมาหาสู่กับเจน เพราะยังมีลูกชายคนเล็กที่ทั้งคู่ต้องช่วยกัน พุ่มพักทะนุถนอม และเมื่อสติเฟิ่นหย่าขาดจากภรรยาคนที่สองแล้ว ความสัมพันธ์กับเจนก็คือเพื่อนที่ดีต่อกัน

น่ายินดีที่เจนเขียนหนังสือเล่มนี้ขึ้น เพราะสติเฟิ่นเองคงไม่มีโอกาสเขียนอัตชีวประวัติของตนเอง และคนอื่นเขียนก็ไม่มีทางจะเข้าถึงข้อมูลและความจริงได้อย่างลึกซึ้งถึงแก่นเช่นนี้ หนังสือเล่มนี้นอกจากทำให้ทฤษฎีเกี่ยวกับจักรวาลของสติเฟิ่น ฮอว์กิ้ง ชัดเจน สมบูรณ์ขึ้นยังสะท้อนภาพความยากลำบากของครอบครัวที่ต้องดูแลคนพิการ และยังสะท้อนระบบบริการของรัฐที่น่าจะเป็นที่พึงพอใจมากกว่านี้ เพราะอังกฤษได้สร้าง “ระบบบริการสุขภาพ

แห่งชาติ” มายาวนานกว่า 6 ทศวรรษ แต่การเขียนอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาของเจน ก็ทำให้เห็นว่ายังมีความพิการอยู่ในระบบไม่น้อย เรื่องราวทั้งหมดนี้ ควรเป็นกรณีศึกษาที่ดียิ่งสำหรับประเทศไทย ทั้งในเรื่องความรู้ความเข้าใจต่อคนพิการ และครอบครัวของคนพิการ ตลอดจนระบบบริการที่ประเทศและสังคมไทยควรสร้างสรรค์และพัฒนาขึ้น



“
เรื่องราวทั้งหมดนี้
ควรเป็นกรณีศึกษาที่ดียิ่ง
สำหรับประเทศไทย ทั้งในเรื่องความ
รู้ความเข้าใจต่อคนพิการ และ
ครอบครัวของคนพิการ
”



คีตกวีลูกทุ่ง ไพบุลย์ บุตรขัน

เรื่องเล่า จากหนังสือของ วัฒน์ วรลยางกูร

ครูไพบุลย์ บุตรขัน เป็นนักประพันธ์เพลงไทยที่มีชื่อเสียงโด่งดัง มีผลงานเพลงมากมายที่คนไทยตั้งแต่ก่อนยุคเบบี๋บูมเมอร์ คือยุคที่เด็กเกิดมากหลังสงครามโลกครั้งที่สองเป็นต้นมา ตราบจนปัจจุบันจะต้องเคยฟังและชอบเพลงที่เป็นผลงานของเขามาแล้วทั้งนั้น เพราะเพลงที่เขาแต่งที่ถือว่าประสบความสำเร็จมีถึงกว่าร้อยเพลง เฉพาะที่เด่นๆ ที่วัฒน์ วรลยางกูรผู้ยกย่องครูไพบุลย์ บุตรขัน ว่าเป็น “คีตกวีลูกทุ่ง” ตามหนังสือที่วัฒน์ พากเพียรศึกษาค้นคว้าและเรียบเรียงออกมาอย่างดี ก็มีถึง 69 เพลง เพลง

เหล่านี้ไม่เพียงสร้างชื่อเสียงให้แก่ครูไพบูลย์ บุตรขันเท่านั้น แต่ยังสร้างชื่อเสียงให้แก่นักร้องไทยจำนวนมาก ดังปรากฏชื่อเพลงและชื่อนักร้องที่วัฒน์ วรลยางกูร ประมวลสรุปไว้เฉพาะที่สำคัญๆ ดังนี้

“มนต์เมืองเหนือ, น้องนางบ้านนา (สมยศ ทัศนพันธ์), คำน่านม, สามหัวใจ, แม่ศรีเรือน, กลิ่นโคลนสาบควาย (ชาญ เย็นแข), ชายสามโบสถ์, น้ำตาเลือดตก, ตาสีกำสรวล 1-2, สวรรค์ชาวนา, หนุ่มสุพรรณผืนเพื่อ (คำรณ สัมบุญณานนท์), โลกนี้คือละคร, ขวัญใจคนจน, ลิเกชีวิต, มือพี่มีพลัง

(ปรีชา บุญยเกียรติ), มัธยมหลงเหยื่อ, ไอ้ทูลกระหม่อม (ลัดดา ศรีวรรณ), กลิ่นเหล้า, แม่พี่จะขี้เมา, เพลงนี้อุทิศให้เธอ (นริศ อารีย์), นิราศนุช (ชรินทร์ นันทนาคร), มนต์รักอสูร (ทัศนัย ชะอุ่มงาม, วินัย จุลละบุษปะ), ชั่วดีก็ลูกแม่ (วินัย จุลละบุษปะ), สาวชาวสวน (ศิริจันทร์ อิศรางกูร), เสียงดูเหว้าแหว่, เดือนต่ำดาวตก, น้ำตาเทียน, สาส์นรักฉบับล่า, แล้วจะรู้ว่าพี่รัก, อันเป็นดวงใจ, รักรักในจินตนาการ, เหือนดวงชีวา, คีนั่นสวรรค์ล่ม (ทูล ทองใจ), น้ำค้างเดือนหก,



ดอกกระถินในกระท่อม (สุรพล สมบัติเจริญ), ฝนตกบ้านน้อง ฟ้าร้องบ้านพี่ (ชาย เมืองสิงห์), ตามน้องด้อย (ปอง ปรีดา), ข้าวแตกรวง ทรวงแตกรัก (ยงยุทธ เชี่ยวชาญชัย), แอบมอง, เพราะชอบรั้วกัน (ก้าน แก้วสุพรรณ), แม่แดงร่มใบ, ดอกดินถวิลฟ้า (ชัยชนะ บุญนะโชติ), ดอกพะยอมยามยาก (เพลิน พรหมแดน), ยมบาลเจ้าขา, รักคนแก่ดีกว่า (บุปผา สายชล), มนต์รักลูกทุ่ง, นิราศรักนครปฐม (ไพรวลัย ลูกเพชร), ฝนเดือนหก, น้ำลงเดือนยี่, ไอ้ดินกลิ่นสาว (รุ่งเพชร แหล่มสิงห์), ฝนซาฟ้าใส (ยุพิน แพรทอง), เมฆเหล้าเมารัก (ชาติศรี ศรีชล), เพชรร่วงในสลัม, บ้านไร่รัก (ชินกร ไกรลาศ), แว่วเสียงซึ้ง, แคนลำโขง, สวรรค์บ้านนา (เรียม ดาราน้อย), น้ำลงนกร้อง (พรไพโร เพชรดำเนิน), หนุ่มเรือนแพ (กาเหว่า เสียงทอง), น้ำท่วม, แม่ค้าตาคม, ลานรักกลิ่นทม, มนต์รักแม่กลอง (ศรคีรี ศรีประจวบ), โอ้! คนอย่างเรา (ระพีณ ภูไท), หนุ่มตะลุงมุงเหนือ (ไวพจน์ เพชรสุพรรณ) ฯลฯ”

ดูจากรายชื่อ จะเห็นได้ว่าครูไพบูลย์ บุตรขัน มิใช่เป็นเพียง คีตกวี “ลูกทุ่ง” เท่านั้น เพราะเขาแต่งเพลง “ลูกกรุง” ดังๆ ไว้มากมาย เช่น นิราศนุช ที่ นริศ อารีย์ ขับร้อง มนต์รักอสูร ที่ ทัศนัย ชะอุ่มงาม ขับร้องคู่กับ วินัย จุลละบุษปะ และหลายเพลงก็เป็นเพลงดังตั้งแต่สมัยที่ยังไม่มีการแบ่งประเภทเป็นเพลงลูกกรุง-ลูกทุ่ง ไม่ว่าจะเป็น มนต์เมืองเหนือ คำน่านม แม่ศรีเรือน โลกนี้คือละคร น้ำตาเทียน เป็นต้น

ต้องนับว่าครูไพบูลย์ บุตรขัน เป็นผู้ที่มีพรสวรรค์ด้านศิลปะการแสดง โดยแท้ เพราะเรียนจบเพียงชั้นมัธยมปลายที่โรงเรียนส่วสดีอำนวยเวช ใน กรุงเทพมหานคร เมื่อ พ.ศ. 2481 ไม่เคยเข้าเรียนในโรงเรียนสอนการดนตรีที่ไหน แต่เขาสามารถสร้างผลงานเป็นนักประพันธ์เพลงและบทละครได้ ตั้งแต่ พ.ศ. 2485 ขณะมีอายุได้เพียง 24 ปี โดยแต่งเพลงและบทละครให้ แก่คณะแม่แก้วและคณะจันทร์โรภาส ในช่วง พ.ศ. 2485-2490 ต่อมาได้ผัน ตัวเองมาเป็นนักประพันธ์เพลง รวมทั้งบทละครวิทยุ และบทภาพยนตร์ตั้งแต่ พ.ศ. 2490 จนจบชีวิต เมื่อ พ.ศ. 2515 ในวัยเพียง 54 ปี รางวัลผลงานที่ เด่นๆ ได้แก่

1. รางวัลที่ 1 การประกวดบทประพันธ์นาฏดนตรีของกรมโฆษณา การ (ซึ่งปัจจุบันคือกรมประชาสัมพันธ์) ชื่อเรื่อง “ตัวตายดีกว่าชาติตาย” ใน นามปากกา “ศรีบุรุษ” เมื่อราว พ.ศ. 2493
2. รางวัลที่ 1 การประกวดบทประพันธ์นาฏดนตรี (ครั้งที่ 2) เรื่อง “น้ำพระทัยพ่อขุนรามคำแหง”
3. รางวัลแผ่นเสียงทองคำพระราชทานประจำปี 2514 จำนวน 6 รางวัลแน่นอนว่า ถ้าครูไพบูลย์ บุตรขัน มีอายุยืนยาวต่อมา เขาจะต้องได้ รับคัดเลือกอยู่ในทำเนียบ “ศิลปินแห่งชาติ” อย่างไม่ต้องสงสัย

ครูไพบูลย์ บุตรขัน เกิดเมื่อวันที่ 4 กันยายน พ.ศ. 2461 ที่บ้าน ท้องคู้ ตำบลเชียงรากใหญ่ อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี พ่อคือ นายพร้อม ประณีต เป็นคน “คลองน้ำอ้อม” ซึ่งคลองนี้แต่เดิมคือแม่น้ำเจ้าพระยาแต่ แคลลงหลังมีการ “ขุดคลองลัด” ในสมัยพระเอกาทศรถ เมื่อ พ.ศ. 2158 ทำให้ แม่น้ำเปลี่ยนทางเดินไปตามคลองที่ขุดขึ้นซึ่งเป็นเส้นทางสายตรง แม่น้ำเดิม จึงค่อยๆ แคลลง แม่คือ นางพร้อม แก้วช่วง เป็นคนบ้านท้องคู้ ริมฝั่ง แม่น้ำเจ้าพระยาที่ขุดใหม่ พ่อเป็นชาวยุโรปดั้งเดิม ส่วนแม่เป็นเชื้อสายมอญ ที่ วงศ์ตระกูลมาตั้งบ้านเรือนที่บ้านท้องคู้ในสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ ครูไพบูลย์ เป็นลูกชายคนโต มีน้องชายอีก 2 คน คือ ใบ (เทิด) และ บัว (ฉกาจ) สมัย เด็กเรียนชั้นประถมที่โรงเรียนปทุมวิไล (วัดสำแล) อำเภอเมือง จังหวัด ปทุมธานี พออายุไม่ทันถึง 10 ขวบ ก็กำพร้าพ่อ อาชื่อ เจน ประณีต จึงรับ แม่และลูกทั้งสามคนรวมทั้งครูไพบูลย์เข้าไปอยู่ในกรุงเทพฯ แถวปทุมวัน บริเวณห้างมาบุญครองในปัจจุบัน และอาได้ขอพระราชทานนามสกุลใหม่ ในฐานะเป็นข้าราชการกรมการรถไฟ โดยเอาชื่อพี่ชาย คือ บุตร และ ชื่อ บิดา คือ ชัน มาเป็นนามสกุล บุตรขัน และครูไพบูลย์ก็ใช้นามสกุลใหม่นี้ สืบมา ครูไพบูลย์จึงมาเรียนจบชั้นประถมที่โรงเรียนสตรีปทุมวันในกรุงเทพฯ และเรียนจนจบชั้นมัธยมปลาย (ม.8) ที่โรงเรียนส่วสดีอำนวยเวช

ครูไพบูลย์เริ่มทำงานเป็นครูภาษาไทยที่โรงเรียนจันทก้องสิริ ต่อมา

เป็นเจ้าของที่โรงไฟฟ้าสามเสน ก่อนจะหันเหไปเป็นนักประพันธ์เพลงเต็มตัวในเวลาต่อมา ครูไพบูลย์ ได้แสดงแว่อัจฉริยะ ตั้งแต่ครั้งเรียนมัธยม 7-8 ที่โรงเรียนสวัสดิ์อำนวยการ ช่วง พ.ศ. 2479-80 แต่งบทละครวิทยุ จนได้คำตอบแทนถึง 12 บาท “ซึ่งสมัยนั้นซื้อข้าวได้ 15 ถัง หรือเนื้อหมูอย่างดีได้ 40 กิโลกรัม”

ผลงานของครูไพบูลย์ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่แรกเริ่ม ทำให้มีเงินรายได้ค่อนข้างดี แต่ครูไพบูลย์ก็ต้องประสบชะตากรรมอันเลวร้ายเพราะปรากฏอาการของโรคที่สังคมรังเกียจ คือโรคเรื้อน มาตั้งแต่วัยหนุ่ม ดั้งบันทึกของเปล่ง คทวณิช ในหนังสือของ วัฒน์ วรรลยางกูร ที่ว่า

“เมื่อปี 2483 ตอนนั้นผมเพิ่งอายุจะ 18 ไพบูลย์ก็คราว 22-23 ผมเป็นคนหนึ่งที่ชอบวิชาดนตรี โดยเฉพาะหีบเพลงปาก เขียนโน้ตได้ แต่งเพลงได้ แต่ไม่มีใครจะมีหัวนัก พี่ชายชักชวนให้ไปช่วยควบคุมวงหีบเพลงปากวงหนึ่ง ซึ่งมีผู้อุปการะจัดตั้งขึ้นที่โรงไฟฟ้าสามเสน เคยบรรเลงเพลงตามวิทยุและตามวัดมาบ้างแล้ว (สมัยนั้นนิยมวงสตริงแบนด์ และวงหีบเพลงปากกันมาก)...

“คืนแรกที่ผมไป เขาก็กำลังซ้อมกันอยู่ โดยมีพวกเด็กๆ ลูกหลานเป็นผู้เล่น ประมาณ 6-7 คน และก็มีชายหนุ่มคนหนึ่งอยู่ด้วย มือข้างหนึ่งมีผ้า

พันแผลพันนิ้วไว้รอบยังกับนักมวยก่อนจะสวมหมวก แต่มักชอบเอามือข้างนี้ชุก เอาไว้ในกระเป๋า ครูชิตแนะนำให้ผมรู้จักว่าชื่อไพบูลย์ บุตรขัน ทำงานที่โรงไฟฟ้าเหมือนกัน มีหัวหน้าแต่งเพลงจึงได้ให้มาช่วยแต่งเพลงให้วงหีบเพลงปากวงนี้ ซึ่งมีชื่อคณะว่า นฤมิตรบรรเลง พวกลูกวงเรียกเขาว่าครู

โรคเรื้อนเป็นโรคเก่าแก่ มีมาแต่โบราณกาล มีคนเป็นกันมากเพราะเป็นโรคติดต่อ ลักษณะของโรคมักปรากฏอาการนารังเกียจ เช่น “หูหนาดาเล่อ” จนทำให้เรียกโรคนี้อีกชื่อหนึ่งว่า โรคหูหนาดาเล่อ จมูกอาจจะยุบแบนลงหรือถึงขั้นโหว่ แขนขามักจะมีแผลเป็นน้ำเหลืองเกรอะกรังหรือไหลซึม ทำให้คนรอบข้างใกล้ชิดพากันหนีห่างเพราะกลัวติดโรค

โรคนี้เกิดจากเชื้อโรคตัวหนึ่งในกลุ่มเดียวกับเชื้อวัณโรค คือ เชื้อไมโคแบคทีเรียม เลเปร (Mycobacterium leprae) ขณะที่เชื้อวัณโรคคือ ไมโคแบคทีเรียม ทูเบอร์คิวโลซิส (Mycobacterium tuberculosis) โรคเรื้อนแบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือกลุ่ม “เชื้อมาก” และกลุ่ม “เชื่อน้อย” กลุ่มเชื้อมากจะมีอาการรุนแรงและกำเริบขึ้นเป็นครั้งคราว เรียกว่าอาการ “เห่อ” หรือ “ปฏิกิริยาของโรคเรื้อน” (Lepae Reaction) พยาธิสภาพของโรคนี้เกิดจากเชื้อโรคเข้าไปทำลายปลายประสาทและผิวหนัง ตามปกติปลายประสาทที่ผิวหนังจะมี 3 ส่วน คือ 1) ส่วนรับความรู้สึก (Sensory fibre) 2) ส่วนควบคุมสั่งงานกล้ามเนื้อ (Motor fibre) และ 3) ส่วนควบคุมประสาทอัตโนมัติ

(Autonomic fibre) ทำหน้าที่กระตุ้นต่อมเหงื่อและหลอดเลือด เมื่อปลายประสาทเหล่านี้ถูกทำลาย โดยเฉพาะส่วนที่หนึ่ง จะทำให้สูญเสียความรู้สึก ผู้ป่วยโรคนี้เมื่อถูกของร้อน หรือของมีคมจะรู้สึกร้อนหรือเจ็บ จนทำให้เกิดแผลติดเชื้อมีน้ำเหลืองนูนหนอง ซึ่งมักจะพบตามปลายนิ้วมือนิ้วเท้า ขณะที่เมื่อเส้นประสาทอัตโนมัติถูกทำลาย จะทำให้หลอดเลือดหดแคบลงหรือถึงกับตีบตัน อวัยวะจึงขาดเลือดไปเลี้ยง ทำให้นิ้วมือนิ้วเท้าหลุดออกไปเป็นข้อๆ

เชื้อโรคตัวนี้มีลักษณะเฉพาะคือไม่ชอบที่ร้อน จึงมักไปอยู่ตามที่เย็นกว่าในร่างกายมนุษย์คือที่ปลายมือปลายเท้าและที่โพรงจมูก การทำลายอวัยวะจึงพบที่นิ้วมือนิ้วเท้าและที่จมูก โดยนิ้วมือและเท้าหลุดทั้งจากการทำลายของเชื้อโดยตรงและจากแผลติดเชื้อแทรกซ้อน ส่วนที่จมูกเชื้อสามารถทำลายกระดูกบริเวณสันจมูกจนทำให้สันจมูกยุบ และถ้าเป็นมากอาจถึงขั้นทำให้จมูกโหว่ได้

สมัยโบราณ มีสมุนไพรที่รักษาโรคนี้ได้ คือ น้ำมันกะเบา ดังปรากฏในตำราสมุนไพรเก่าแก่เช่นของอินเดีย และที่ผั่นกำแพงนครธม ก็ปรากฏภาพหินสลักการรักษาโรคเรื้อนด้วยน้ำมันกะเบา ซึ่งช่วยให้อาการทุเลาลงได้ แต่มักไม่ถึงขั้นหายขาด และอาจได้ผลน้อยในพวกที่อยู่ในกลุ่ม “เชื้อมาก”

ยาแผนปัจจุบันตัวแรกและใช้กันมานานคือ แดปโซน (Dapsone) ซึ่งต้องกินกันนานถึง 6 ปี และได้ผลระดับหนึ่งเท่านั้น ในกลุ่มเชื้อมากโดยเฉพาะเมื่อมีอาการกำเริบ คือ “เห่อ” จะ “เอาไม่อยู่” มักถึงขั้นต้องใช้ยาสเตียรอยด์ช่วย แต่มีข้อจำกัดเพราะยาสเตียรอยด์จะใช้มากและใช้นานเกินไปไม่ได้ เนื่องจากจะเกิดผลข้างเคียงที่ร้ายแรงต่อร่างกาย เช่น ทำให้เป็นเบาหวาน ความดันโลหิตสูง ไตเสื่อม เป็นต้น

สาเหตุหลักที่ยาแดปโซนได้ผลไม่ดีนัก เพราะมีฤทธิ์เป็นเพียงยาชะลอการแบ่งตัวของเชื้อ (Bacteriostatic) เท่านั้น ไม่ใช่ยาฆ่าเชื้อ (Bactericide) อย่างยารุ่นหลัง

มียาที่ได้ผลดี คือ ไรแฟมปีซิน (Rifampicin) ซึ่งมีฤทธิ์เป็น “ยาฆ่าเชื้อ” ใช้ได้ผลดีทั้งกับวัณโรคและโรคเรื้อน ออกมาเมื่อ พ.ศ. 2524 ปัจจุบันการรักษาใช้ยาผสม 3 ชนิด ซึ่งได้ผลดีและลดระยะเวลารักษาลงได้มากจาก 6 ปี เหลือราว 6 เดือนเท่านั้น ทำให้เรากำลังจะเอาชนะโรคนี้ได้ เพราะแม้กับกลุ่มที่มีเชื้อมาก หรือ กรณีอาการกำเริบ ก็มักจะ “เอาอยู่” แตกต่างจากวัณโรคที่แม้มียาดีกว่าแต่ก่อนมาก แต่ก็ทำท่าจะเอาไม่อยู่ โดยเฉพาะเมื่อมีการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ทำให้คนทั่วไปโดยเฉพาะผู้ติดเชื้อเอดส์ เป็นวัณโรคกันมากขึ้น และเกิดเชื้อโรคดื้อยามากขึ้น

ทั้งวัณโรคและโรคเรื้อนติดต่อกันทาง “ฝู่นละอองฝอย” (Droplet) โดยวัณโรคจะออกมาจากปอดโดยการไอหรือจาม ส่วนโรคเรื้อนมักออกจากเยื่อบุโพรงจมูกซึ่งมีเชื้อไปอออยู่มาก วัณโรคจะติดได้ง่ายกว่า ขณะที่โรคเรื้อนจะติดต่อยากกว่ามาก สาเหตุของความแตกต่างเกิดจากปัจจัย 2 ประการ คือ 1) เชื้อวัณโรคมีการแบ่งตัวเพิ่มจำนวนเร็วกว่ามาก รอบหนึ่งราว 24 ชั่วโมงเท่านั้น แต่เชื้อโรคเรื้อนต้องใช้เวลาถึง 10 วัน ปริมาณเชื้อที่จะแพร่ระบาดได้จึงน้อยกว่ากันมาก 2) วัณโรคติดได้ทุกคน ขณะที่โรคเรื้อน โดยเฉพาะกลุ่ม “เชื้อมาก” จะติดได้เฉพาะคนที่มีความต้านทานหรือภูมิคุ้มกันต่อเชื้อนี้ต่ำ ซึ่งในประชากรทั่วไปมีเพียงร้อยละ 3 เท่านั้น วัณโรคจึงติดง่าย ขณะที่โรคเรื้อนจะติดต่อได้มักต้องอยู่คลุกคลีร่วมกันอย่างใกล้ชิด (Close intimate contact) เป็นเวลาถึง 3 เดือน

สำหรับ ครูไพบูลย์ พิจารณาจากภาพถ่ายซึ่งปรากฏอาการของโรคครูไพบูลย์น่าจะโชคร้ายที่เป็นโรคเรื้อนชนิดเชื้อมาก ในยุคที่ยังไม่มียาดีออกมารักษา เพราะครูไพบูลย์เสียชีวิตไปตั้งแต่ พ.ศ. 2515 ขณะที่ยาที่ได้ผลดีคือไรแฟมพิซินเพิ่งออกมาเมื่อ ปี พ.ศ. 2524 ทำให้ปรากฏอาการทางผิวหนังลักษณะ “หูหนาดาลือ” มีแผลติดเชื้อที่มีหนองสูญเสียเนื้อไปบางส่วน ข้อสำคัญคืออาการปวดที่อาเจียนรุนแรงมาก เพราะเชื้อที่กัดกินเข้าไปถึงปลายประสาทอัตโนมัติเป็นผลให้หลอดเลือดตีบตัน ปลายมือ-เท้า ขาดเลือดไปเลี้ยง ซึ่งนอกจากจะทำให้บางส่วนของนิ้วหลุดขาดไป แล้วยังทำให้เกิด

อาการปวดได้มาก ตามประวัติการป่วยของครูไพบูลย์นั้น “หากโรคกำเริบในฤดูหนาวจะเจ็บปวดตามข้อ ถึงกับชักกระตุก ครางโอยๆ ต้องหามส่งหมอ” อาการปวดประกอบกับความทุกข์จากโรคที่ “สังคมรังเกียจ” น่าจะเป็นเหตุทำให้ครูไพบูลย์ต้องหันไปพึ่งยาฝิ่น ซึ่งมีฤทธิ์แก้ปวดที่แรงที่สุดในบรรดา ยาแก้ปวดทั้งหลายที่มีอยู่และยังมีฤทธิ์ทำให้ “เคลิ้มฝัน” พาให้ผู้เสพพ้นไปจากความทุกข์ทรมานทั้งจากความเจ็บปวดและความทุกข์ใจได้เป็นระยะๆ ปัญหาของฝิ่นก็คือ มันช่วยแก้ปัญหาก็ได้เพียงชั่วคราว ผู้เสพจึงต้อง “พึ่งยา” และในที่สุดก็ตกเป็นทาสของมัน เพราะขาดมันไม่ได้ ชำร่วยอาจต้องเพิ่มขนาดและความถี่ในการเสพด้วย ในที่สุดก็อาจต้องไปพึ่ง “ยา” ที่มีฤทธิ์แรงยิ่งกว่าฝิ่น ก็คือ เฮโรอีน ซึ่งเป็น “อนุพันธ์” ของฝิ่นที่มีฤทธิ์แรงกว่าฝิ่นนับสิบนับร้อยเท่า ทำให้ “หลุดพ้น” ไปจากความเจ็บปวดและทุกข์ทรมานได้ชะงัดขึ้น แต่ก็ต้องตกเป็นทาสของมันรุนแรงขึ้นเป็นเงาตามตัว

การที่ต้องหลีกเร้นหลบหายไปจากสังคม ทำให้เกิดการเก็บกด และครูไพบูลย์ก็มีประวัติหันไปหาความสุขจากสิ่งเสพติด ทั้งบุหรี่ เหล้า และกัญชา ดีที่ต่อมาเลิกบุหรี่และแม้แต่ เฮโรอีน ก็เลิกได้

ตามประวัติ ครูไพบูลย์ เป็น “นักสู้” ดังปรากฏว่า เมื่อสมัยเรียนชั้นมัธยมก็เป็นนักกีฬาต่อมวยจนได้เป็นแชมป์มวยนักเรียน และชีวิตก็ประสบความสำเร็จรวดเร็วพอสมควร แม้จะกำพร้าพ่อตั้งแต่เมื่ออายุได้แค่ 10 ขวบ

“

ครูไพบูลย์ เป็น “นักสู้”
 ดังปรากฏว่า เมื่อสมัยเรียน
 ชั้นมัธยม ก็เป็นนักกีฬาต่อยมวย
 จนได้เป็นแชมป์มวยนักเรียน
 และชีวิตก็ประสบความสำเร็จรวดเร็ว
 พอสมควร แม้จะกำพร้าพ่อตั้งแต่อายุ
 ได้แค่ 10 ขวบ

”

แต่ก็มีญาติอุปการะและสามารถแสดงความเป็นอัจฉริยะโดยหาเงินก้อนโต พอสมควรได้ตั้งแต่วัยหนุ่ม แต่เพราะโรคเรื้อรัง ที่เวลานั้นไม่มีทางรักษาหาย ช้ำยังปรากฏอาการจนเป็นที่รังเกียจแก่สังคม ทำให้ครูไพบูลย์ต้องปกปิด “ปมด้อย” และในที่สุดต้องเร้นกายซ่อนตัวจากสังคม แม้ต่อมาวงการแพทย์ จะทราบว่า โรคนี้ติดต่อยาก แต่สมัยนั้นผู้คนก็ยังเชื่อว่าติดต่อย่าง และ น่ากลัวมาก แน่นนอนว่า ในวัยหนุ่มครูไพบูลย์ย่อมต้องตาต้องใจกับหญิงสาว หลายคน แต่ใครเล่าเขาจะกล้ามารัก มาร่วมชีวิตด้วย แม้จะมีความสามารถ สูง มีชื่อเสียง และหาเงินได้มาก แต่ดังที่หลายคนเล่าไว้ว่า “เงินหาได้เท่าไร ก็ต้องหมดไปกับการรักษาตัว”

จากการสอบถามนายแพทย์ธีระ งามสุต ผู้เชี่ยวชาญเรื่องโรคเรื้อน ทั้งของไทยและขององค์การอนามัยโลก นายแพทย์ธีระ ไม่เคยมีโอกาสดูแล รักษาครูไพบูลย์เลย แสดงว่าแม้สมัยนั้นประเทศไทยจะมีโครงการควบคุม ป้องกัน และรักษาโรคเรื้อนเป็นโครงการใหญ่และสำคัญโครงการหนึ่งของ ประเทศ แต่ครูไพบูลย์ก็คงไม่มีโอกาส “เข้าถึง” บริการเหล่านี้ แต่ไปพึ่ง บริการจากภาคเอกชนแทน แน่นนอนว่าค่ารักษาย่อมต้องสูงตามไปด้วย

เกี่ยวกับเรื่องการรักษาตัวของครูไพบูลย์นี้ อาจารย์ลาวัณย์ โชตามระ ได้เขียนเล่าเหตุการณ์เมื่อพบกันคราวหนึ่งไว้ว่า “คุณบอกดิฉันว่า ไม่ได้รักษา เพราะไม่มีเงิน การรักษาที่ลุ่มๆ ดอนๆ เพราะการเงินที่ไม่ตายตัว ทำให้

สภาพการเจ็บป่วยเป็นไปดังที่เห็นนั้น คุณคงนึกออกว่า ดิฉันได้ถามคุณว่า จะขัดข้องไหม ถ้าหากจะส่งคุณไปยังสถานบำบัดโรคนี้โดยเฉพาะ และคุณได้ตอบว่าไม่มีข้อขัดข้องเลย นี่คือการเริ่มต้นรักษาตัว... ดิฉันเคยพาคุณ อ.ไชยวรศิลป์ ไปเยี่ยมคุณ เพื่อเป็นกำลังใจว่า โรคของคุณนั้นไม่ใช่ว่าเหลือที่แพทย์จะเยียวยาได้ ซึ่งต้องการเวลาราว 3-4 ปี เท่านั้น.....” อ.ไชยวรศิลป์ เป็นนักเขียนสตรีแนวสะท้อนชีวิตสาวเหนือ มีนวนิยายที่มีชื่อหลายเรื่อง เช่น ริมฝั่งแม่ระมิงค์ แม่สายสะอื่น อ. หรือ อำพัน ไชยวรศิลป์ ก็ป่วยด้วยโรคเรื้อนและสามารถรับการรักษาจนหายได้

นอกจากนั้น ในสมัยที่ระบบลิขสิทธิ์ยังไม่ให้ความเป็นธรรมแก่นักแต่งเพลงอย่างครูไพบูลย์ รายได้ทีไรจะนับว่ามากในแต่ละครั้ง แต่ความจริงแล้วก็ไม่มากเท่าที่ควร และไม่มีหลักประกันความมั่นคงของรายได้ด้วย ชีวิตที่ต้องผูกพันกับความนิยมของประชาชน จึงเป็นชีวิตที่ผกผันได้ง่าย ชีวิตของครูไพบูลย์จึงตกต่ำเป็นช่วงๆ เช่น สมัยที่แม่ตาย เมื่อวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2508 ต้องเก็บศพไว้จนถึงวันที่ 5 มิถุนายน จึงได้เผา ครูมงคล อมาตยกุล เล่าไว้ในหนังสืองานศพของครูไพบูลย์ว่า “ผม (มงคล) และเพื่อนฝูงอีก 2-3 คน ได้ไปที่บ้านปทุมธานี พบไพบูลย์นั่งซึมทำอะไรไม่ถูก เขาจะเผาศพมารดาของเขาในวันนั้น ผมไม่ยอม ไพบูลย์บอกว่า ‘ผมทำอะไรไม่ถูก ไม่มีเงิน ก็อยากจะทำให้เสร็จสิ้นไป’ ผมจึงให้เก็บศพไว้ก่อน เรื่องเงินไม่ต้องห่วง ผมจะหาให้เอง”

หลังจากนั้น มงคล อมาตยกุล นำวงดนตรีไปแสดงที่โรงภาพยนตร์ศรียาน ได้เงิน 8,000 บาท โดยขอมาจากเจ้าของโรงหนังก่อน นำมาให้ครูไพบูลย์ ได้จัดงานศพแม่

เบญจมินทร์ หรือ ชื่อจริงคือ ตุ่มทอง โชคชนะ นักร้องและนักแต่งเพลงเพื่อนรักคนหนึ่งของครูไพบูลย์เล่าว่า ทุกครั้งทีไปเยี่ยมครูไพบูลย์ จะหาจังหวะลากลับขณะกำลังคุยกันอย่างเพลิดเพลิน เพราะ “แทบทุกครั้งเมื่อคุณกำลังเพลิดเพลิน ผมมักจะลาจากคุณทันที ทำให้ถึงเป็นเช่นนั้น เพราะผมต้องการไปทั้งๆ ที่คุณกำลังมีความสุข คุณจะรู้สึกถึงความทุกข์ที่เกาะกินคุณอยู่ในร่างกายและจิตใจ คุณไม่รู้หรอกว่า เมื่อผมเดินออกจากบ้านหลังน้อยของคุณที่ปทุมวัน ทุกครั้งผมมักจะมาขึ้นนั่งโดดเดี่ยวและรำพึง....ทำไมหนอ คนที่มีสมองในเชิงกลอนอันยอดเยี่ยมอย่างคุณ พระเจ้าจึงรังแกด้วยให้ทั้งความสมหวังและผิดหวังร้ายกาจเช่นนี้? ”

ยังโชคดี ที่ครูไพบูลย์ ยังมีเพื่อนที่รักและคอยช่วยเหลือเป็นระยะๆ เช่น เมื่อช่วยหาเงินเผาศพแม่ให้แล้ว ครูมงคล ยังชวนให้ครูไพบูลย์ออกไป “สู้โลก” โดยให้ร่วมเดินสายไปกับรวงดนตรีจุฬารัตน์ โดยมีเบียร์เลี้ยงให้ด้วย ทำให้ครูไพบูลย์กลับมาแต่งเพลงได้อีก และได้สร้างเพลงดีๆ ออกมาอีกมากมาย

เมื่อติดฝิ่นและเฮโรอีน เพื่อน คือ “บังละ” (ดารี ประเสริฐสกุล) ก็พาไปอดที่วัดถ้ำกระบอก เมื่อปี พ.ศ. 2502 จนเลิกได้

ความรังเกียจของผู้คน เกิดขึ้นแม้แต่นักร้องที่ครูไพบูลย์แต่งเพลงให้ คือ นริศ อารีย์ ซึ่งร้องเพลงที่ครูไพบูลย์แต่งให้ราว 15 เพลง เช่น กลิ่นเหล้า แม้พี่จะขี้เมา เพลงนี้อุทิศให้เธอ นริศควรจะได้ร้องเพลงของครูไพบูลย์มากกว่านี้มาก เพราะครูไพบูลย์ “ก็ชอบเสียงของผมนะ บอกว่าเป็นเสียงไทยๆ ดี ร้องไทยเดิมได้ ร้องไทยสากลก็ได้” แต่สาเหตุที่นริศร้องเพลงของครูไพบูลย์เพียงเท่านั้น นริศเองเล่าว่า “ความเป็นเด็กของเราเลยกลัวติดโรค ไม่กล้าไปหา เรียกให้ไปต่อเพลงก็ไม่ไป ตอนนั้นแกล้งเป็นหนักมาก ไม่ได้ร้องต่อเพราะผมปอด กลัวเวลาต่อเพลงแกล้งเอามือเคาะ มือก็อย่างนี้ (ทำท่ามือหงิก) เป็นความคิดของผมเอง เลยไม่ได้ร้องเพลงดีๆ อีก เสียตายเหมือนกัน”

ครูไพบูลย์ มีความรักตั้งแต่วัยหนุ่ม อุไรพรรณ วิวิธศิริ ซึ่ง “เป็นคนสวย” และมีความสามารถสูง เป็นเจ้าของละครคณะสิริวิธ ทั้งคู่ทำงานร่วมกัน เช่น ครูไพบูลย์เขียนบทละครเรื่อง “พรหมทัณฑ์” ใช้นามปากกาว่า “ศรีบุรุษ” ให้คณะละครสิริวิธเล่น และยังมีเพลงหลายเพลงที่มีชื่อว่าอุไรพรรณ แต่ง แต่เชื่อว่าครูไพบูลย์มีส่วนในการแต่งหรือ แก้-กลา ให้ ทั้งคู่รักกัน ตั้งแต่ครูไพบูลย์ยังไม่ปรากฏอาการโรคเรื้อน และแม้ปรากฏอาการแล้ว อุไรพรรณก็ยังไปลุกอยู่บ้านครูไพบูลย์สัปดาห์ละ 1-2 วัน โดยไม่มีอาการ

รังเกียจ หรือตีตัวออกห่าง มาทำงานด้านบทธละครวิทยุด้วยกัน พร้อมทั้งนำอาหารมารับประทานด้วยกันที่กระท่อมหลังน้อยของไพบูลย์ที่ปทุมวัน แต่รักของทั้งคู่ก็เป็นเพียงความรักที่ไม่สมหวัง เพราะฝ่ายหญิงรอให้ครูไพบูลย์หายป่วย แต่ยาและการรักษาสมัยนั้นก็ไม่สามารถทำให้ความหวังนี้เป็นจริงได้ และอุไรพรรณก็ครองโสดไปจนเสียชีวิตด้วยโรคชรา เมื่ออายุได้ 70 ปี

ช่วงหลังอุไรพรรณ ขาดการติดต่อกับครูไพบูลย์ไปนาน แต่ความรักและ “คำสัญญา” คงไม่จางหายไป เมื่อทราบข่าวการแต่งงานของครูไพบูลย์ จึงมีปฏิกริยารุนแรง ดัง นคร ฤทธมัทธย์ หรือ “กุงกาติน” นักร้องนักแต่งเพลงผู้เคยดำรงตำแหน่งนายกสมาคมนักแต่งเพลงแห่งประเทศไทย เล่าว่า “ต่อมาครูไพบูลย์แต่งงานกับดวงเดือน เมื่อปี 2512 คุณอุไรพรรณโกรธมาก เสียความรู้สึกรุนแรง เพราะในชีวิตของผู้หญิงคนหนึ่ง อุทิศชีวิตให้กับครูไพบูลย์ เป็นสาวแก่ ไม่แต่งงานจนกระทั่งเสียชีวิต” และในงานพระราชทานเพลิงศพครูไพบูลย์ที่วัดเทพศิรินทราวาส เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2515 ไม่มีใครเห็นแม้แต่เงาของอุไรพรรณ เรียกว่า “โกรธชนิดผีไม่เผา เงาไม่เหยียบ”

เกือบตลอดชีวิต แม้จะหาเงินได้ค่อนข้างมาก ครูไพบูลย์ก็ต้องอาศัยอยู่บ้านแม่ที่ปทุมธานี และบ้านอาที่ปทุมวัน ความฝันที่จะมีบ้านของตัวเองคงเหมือนคนทั่วไป แต่ครูไพบูลย์แปลความฝันเป็นวรรณกรรมอันงดงาม บรรเจิด คือ เพลงรักรักในจินตนาการ

พี่ฉันจะสร้างรังรักสักหนึ่งหลัง
 ณ ริมฝั่งเจ้าพระยาอยู่อาศัย
 แม้ฝันของพี่ไม่เกิดมีอันเป็นไป
 สองชีวิตเราคงได้ร่วมเสนาหา
 รังรักในจินตนาการ
 วิมานรักอันบรรเจิดจ้า
 ริมหน้าต่างปลูกชุ่มลัดดา
 ห้องนอนสีฟ้า ติดม่านชมพู
 ความรักเป็นมนต์ดลใจ
 ฝันไป พลั้งใจต่อสู้อยู่
 คอยพี่เหนื่อยเถิดนะโฉมตรู
 ไม่นานจะรู้ ว่ารังรักอยู่แห่งใด
 รังรักริมฝั่งน้ำเจ้าพระยา
 สุขตา ฝั่งตรงซึ่งอยู่ในใจ
 แม้ความฝันพี่เป็นจริงได้
 พี่จะให้ชื่อว่ารังรักอนุสรณ์
 ความฝันเป็นจริงวันใด
 หัวใจพี่คงจะบินว่อน
 คอยพี่อีกไม่ช้าบังอร
 แม้ใจไม่ร้อน แน่นอนเราได้สุขสันต์

เพลงนี้แต่งตั้งแต่ พ.ศ. 2503 ฝันเป็นจริงเอาเมื่อวันปลายสุดของ
 ชีวิต ครูไพบูลย์มีบ้านที่หมู่บ้านจัดสรรย่านวิภาวดีรังสิต เมื่อ พ.ศ. 2515
 และเข้าอยู่ได้ไม่กี่เดือนก็เสียชีวิต

ช่วงปลายชีวิต อาการของโรคน่าจะสงบไปมาก ในที่สุดครูไพบูลย์ก็
 มีหญิงสาวสวยตกลงปลงใจมาเป็นภรรยา คือ คุณดวงเดือน ดุษฎีวงศ์
 ตามประวัติทั้งคู่พบกันโดยการชักนำของไสล ไกรเลิศ เพื่อนรุ่นพี่ซึ่งแก่กว่า
 ครูไพบูลย์ 4 ปี ได้พาดวงเดือนไปพบ “ป้าไพบูลย์” เป็นครั้งแรก เมื่อปี
 พ.ศ. 2511 แต่ทั้งคู่ก็อยู่กันไม่นานนัก เพราะ
 ครูไพบูลย์จากโลกนี้ไปเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม
 พ.ศ. 2515 รวมอายุได้ 54 ปี ดวงเดือนไม่ได้
 จดทะเบียนสมรสกับครูไพบูลย์ ทรัพย์สินสมบัติ
 ทั้งหมดคือลิขสิทธิ์เพลงจำนวนมากมายที่ครู
 ไพบูลย์สร้างไว้ จึงแทบไม่ตกถึงดวงเดือนเลย
 แต่ไปได้แก่ ฅนกาจ บุตรขัน น้องชายคนเล็กของ
 ครูไพบูลย์ บั้นปลายชีวิต ดวงเดือนได้กลับไปอยู่ที่
 ที่อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่

เมื่อดวงเดือนพบกับครูไพบูลย์นั้น เธออายุ
 ได้ 34 ปีแล้ว เป็นแม่ร้างมานานปี มีลูกติดคนหนึ่ง



ชื่ออ้อย ฝากขายเลี้ยงไว้ที่เมืองแพร่ ดวงเดือนเข้ากรุงเทพฯ มาเป็นครูโรงเรียนราษฎร์เล็กๆ แห่งหนึ่ง แล้วไปอบรมวิชาดนตรีศึกษาที่คุรุสภา จึงได้เป็นศิษย์ครูไสล ไกรเลิศ ได้ช่วยงานเป็นเสมียนให้ครูไสล และเริ่มหัดแต่งเพลง จนได้พบครูไพบูลย์ ช่วยงานกันจนถูกอัยยาศัยและได้แต่งงานกันที่สุดในที่สุด

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2518 และฉบับวันต่อมา ได้ลงข่าวมรณกรรมของครูไพบูลย์ว่า เสียชีวิตเมื่อ “ เวลา 13.30 น. ระหว่างผ่าตัดโรคกระเพาะอาหารเป็นแผล ที่โรงพยาบาลเปาโล มีนางดวงเดือน ดุษฎีวงศ์ ภริยาที่ยังไม่ได้จดทะเบียนคอยเฝ้าดูแล ในชีวิตแต่งเพลงประมาณ 1,000 เพลง ในจำนวนนี้ 6 เพลง ได้รับพระราชทานแผ่นเสียงทองคำจากในหลวง”

เพลงสุดท้ายที่แต่งคือเพลง “วันนี้วันหน้า”

“พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าเฉลิมพลทิฆัมพร (องค์ชายกลาง) รับสั่งให้ตั้งศพที่วัดเทพศิรินทร์ เพื่อเป็นเกียรติแก่วงศ์ตระกูล”

สาเหตุการเสียชีวิตของครูไพบูลย์ น่าจะมี 2 ประการหลัก เรื่องแรก คือ การกินยาของแก้ปวดชนิดหนึ่งเป็นประจำ ยาดังกล่าวนี้อาจมีส่วนผสมของ

แอสไพรินซึ่งกัดกระเพาะ ทำให้เลือดออกในกระเพาะ ประกอบกับเรื่องที่สอง คือ หลังจากประสบความสำเร็จอย่างสูงสุดในชีวิตจากเพลงในภาพยนตร์ มนต์รักลูกทุ่งซึ่งทำสถิติถล่มทลาย ฉายอยู่ที่โรงหนังโคลีเซียมถึง 6 เดือน ทำให้งานประดังประเดเข้ามามากมาย จนต้องเร่งงานอย่างหามรุ่งหามค่ำ ทำให้กินข้าวผิดเวลาเป็นประจำ และน่าจะมีความเครียดอยู่ไม่น้อยด้วย

ครูไพบูลย์ เลือดออกในกระเพาะจะต้องเข้านอนในโรงพยาบาลถึง 15 วัน เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2511 และครั้งสุดท้ายเข้าโรงพยาบาลเมื่อวันเสาร์ที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2515 เลือดออกมากจนต้องให้เลือดมากมาย แต่ก็ไม่สามารถช่วยชีวิตไว้ได้ และจากโลกนี้ไปเมื่อวันอังคารที่ 29 สิงหาคม

ดวงเดือน ดุษฎีวงศ์ เขียนกลอนอาลัยสามีไว้ว่า

เมียจำ

เสียงแผ่วแผ่วเรียกหาว่าเมียจำ

มองดูหน้าผำรักชักใจหาย

ในแววตานั่นบ่งส่งประกาย

ห่วงมิวายจิตจอยอดยอชีวี

บนเตียงไข้เขารอหมอให้เลือด

หน้าขาวเผือดด้วยแผลจิ้งแปรสี
เส้นเลือดใหญ่ในกระเพาะเปราะพอดี
เหตุฉะนั้นแหละหน้าผาดัดพลัน
 เต็มเลือดไปเท่าไหนไหลออกหมด
ไอรันทวียโคใจโคกคัลย์
ได้แต่ส่งตาสองจ้องมองกัน
แววดานนั้นห้วงเมื่อยเสียเหลือใจ
 เพียงคำเดียว “เมื่อยจำ...” ผวาออก
พาวิตกอกสันหวิวหวั่นไหว
“ปู่จำปู่ เลือดเหลือเฟือ” เพื่อปลอบใจ
“จันทรเจ้า” ให้เลือด “ปู่” ทุกผู้คน
 คุณวิเชียร วีระโชติ ช่วยโฆษณา
บริวารกองถ่ายหนัง ทั้งลูขผล
ช่วยชีวิตอุทิศเลือดหลังกมล
ต้นตันจนเหลือย้าคำขอบคุณ
 เสียง “เมื่อยจำ...” ยังแว่วแผ่วในหู
ปู่จำปู่เคยแนบแอบตักหนุน
ได้ประจักษ์วันเมตตาเกื้อการุณย์
มาสิ้นบุญเสียแล้วไอ้แก้วเอ๋ย.

ชีวิตของครูไพบุลย์ บุตรชั้น มีเรื่องน่าเรียนรู้มากมาย ครูไพบุลย์ เกิดในครอบครัวยากจนในชนบท พ่อตายเมื่ออายุได้เพียงสิบขวบ แต่โชคดีที่มีญาติให้ความอุปการะพาเข้ามาอยู่ในกรุงเทพฯ และได้เรียนหนังสือจนจบชั้นมัธยมปลาย คือมัธยม 8 สมัยนั้น จบแล้วก็ได้เป็นครูเลย ต่อมาก็ได้เป็นเจ้าหน้าที่โรงไฟฟ้าสามเสน และเริ่มหันเหมาเอาดีทางดนตรี แต่แล้วโรคร้ายก็เริ่มคุกคาม และบ่อนทำลายทั้งร่างกายและจิตใจ ก่อให้เกิดความทุกข์ทรมานอย่างเรื้อรังและแสนสาหัสจนจบชีวิตด้วยวัยเพียง 54 ปี

น่าสนใจว่า แม้จะต้องทนทุกข์ทรมานจากโรคร้ายจนร่างกายพิการบางส่วน แต่ครูไพบุลย์สามารถสร้างสรรค์งานประพันธ์เพลงได้ถึงประมาณพันเพลง โดยเป็นเพลงที่มีชื่อเสียงโด่งดัง และมีส่วนสำคัญในการสร้างชื่อเสียงให้แก่วงการจำนวนมาก รวมแล้วกว่าร้อยเพลง ผลงานเช่นนี้นับเป็นเรื่องน่าทึ่ง เพราะเพลงแต่ละเพลงเสมือนบทกวีบทสั้นๆ ที่จะต้องสร้างความประทับใจผู้ฟังได้ตั้งแต่วรรคแรก ให้ความหมายอันสะเทือนใจ สร้างอารมณ์ให้แก่ผู้ฟังได้ตลอดจนจบ และยังคงสร้างความดื่มด่ำ ประทับใจให้ติดตรึงและจดจำได้อีกนานๆ การสร้างผลงานเพลงให้ได้เช่นนี้แต่ละเพลงไม่ใช่เรื่องง่าย การที่ครูไพบุลย์สามารถสร้างเพลงที่ให้ความสุขและความประทับใจให้ประชาชนคนไทยได้อย่างยาวนานนับได้หลายทศวรรษ จึงย่อมไม่ใช่เรื่องบังเอิญ หากจะต้องเป็นทั้งพรสวรรค์ และฝีมือลายมืออันยอดเยี่ยม ประกอบกับมีวิธีการทำงานที่เป็นระบบ รวมทั้งจะต้องมีแรงบันดาลใจและพลังใจที่

“
 น่าสนใจว่า แม้จะต้อง
 ทนทุกข์ทรมานจากโรคร้าย
 จนร่างกายพิการบางส่วน
 แต่ครูไพบูลย์สามารถสร้างสรรค์
 งานประพันธ์เพลง
 ได้ถึงประมาณพันเพลง โดยเป็น
 เพลงที่มีชื่อเสียงโด่งดัง
 รวมแล้วกว่าร้อยเพลง
 ”

หนักแน่นเพียงพอด้วย

ตามประวัติ ครูไพบูลย์ มิได้เข้าเรียนในโรงเรียนดนตรีใดๆ ครูสอนคนแรกคือ “แม่แก้ว” หรือ ประวัติ โคจริก และ “พราหมณ์” หรือ จวงจันทร์ จันทรรคณา ซึ่งเป็นนักเพลงรุ่นบุกเบิก ยุค พ.ศ. 2475 ก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง

นายินดีที่ครูไพบูลย์ได้ให้สัมภาษณ์ กุลชาติ เทพหัสดิน ณ อยุธยา นักจัดรายการเพลงชื่อดังในรายการ “เพื่อนรัตติกาล” เมื่อราว พ.ศ. 2512 เล่าถึงวิธีการแต่งเพลงไว้อย่างน่าสนใจ เช่น

“พูดถึงเพลง ง่ายนะมันไม่ง่ายหรอก เพราะว่าเราต้องใช้อารมณ์ ใช้ความรู้สึกละเอียดละไม ไม่ว่าสมัยก่อนหรือสมัยนี้ ถ้าจะให้เพลงที่ดีก็ยากเท่าๆ กัน ใช้ความคิดลึกซึ้ง ละเอียดละไม ต้องใช้เวลาครับ จึงได้ผลงานที่ดีออกมา” พูดถึงแรงจูงใจให้แต่งเพลง ครูไพบูลย์เล่าถึงสมัยที่แต่งเพลงในยุคแรกๆ ว่า

“สมัยนั้นแต่งขึ้นมา เพราะมีอารมณ์รักที่จะแต่ง ไม่มีใครมาจ้างหรือเคี่ยวเข็ญให้แต่งเหมือนสมัยนี้ ช่วงนั้นมีเวลามาก ถ้ามีอารมณ์เพลงดีๆ มีแรงบันดาลใจถึงขีดสุด เพลงหนึ่งก็ราวๆ สามวัน รวมทั้งประติประดอยด้วย”

ถามถึงเพลง “กลืนโคลนสาบควาย” ที่มีชื่อเสียงมาก ครูไพบูลย์ใช้เวลาไม่นานในการแต่งเพลงนี้ ครูไพบูลย์ตอบว่า

“พอสมควรครับ เราต้องคิดสำนวนเพลงนี้ขึ้นมา มีทบทวนแก้ไข มีการกล่าสำนวน เพลงนี้ถ้าแต่งพรวดเอาออกใช้จะมีข้อด้อย แต่ถ้าเราอ่านไปอ่านมาสักสิบเที่ยว เราจะพบว่าควรปรับตรงนั้นนิด ตรงนี้หน่อย ทำให้เพลงมีรสดีขึ้น”

ถามถึงถ้อยคำ ศัพท์แสง สำนวนที่ใช้ เพื่อให้ไพเราะกินใจ ครูไพบูลย์บอกว่า

“เกิดจากการอ่านหนังสือมาก คิดขึ้นเองนี่นานๆ จะมีแวบขึ้นมาสักที เราอ่านหนังสือประเภทกวี เช่น กวีของท่านสุนทรภู่ เกิดอารมณ์แยกออกไป พวกนิราศต่างๆ ท่านมักแทรกอารมณ์โรแมนติก ให้ความตื้นต่ำ ข้อเปรียบเทียบในนิราศของสุนทรภู่จะอิงธรรมชาติอยู่เรื่อยๆ”

หนังสืออย่างกามนิทวาสิฏฐี ก็ “เป็น แรงบันดาลใจด้านชีวิต ด้านความรัก ถือเป็นบรรทัดฐานที่เราก็ก๊เบามาเป็นตำราเหมือนกัน”

ถามว่าบางเพลงเอววรรณคดีมาเกี่ยวบ้างใช่ไหม อย่างเพลงมนต์รักอสูร ครูไพบูลย์ตอบว่า

“เกิดจากการอ่านหนังสือ โคลงโลกนิติ แล้วมานึกถึงความน้อยเนื้อต่ำใจเกี่ยวกับรักผู้หญิงแล้วเขาไม่ค่อยจะรักอะไรพวกนี้ เลยนึกว่าตัวเรานะต่ำต้อย เป็นประเภทอสูร”

เพลงนี้มักกล่าวถึง แร้ง ซึ่ง “เสพ สัตว์ที่มรณัง นฤโทษ”

ครูไพบูลย์ตอบว่า “หมายความว่า แร้ง ถือว่ากินสัตว์ที่เน่าตายแล้ว เรียกว่าสัตว์ถือศีล ผู้มีใจเป็นสาธุชน เรียกว่าใจประเสริฐเหมือนแร้ง ไม่กินของเป็น ของมีชีวิต...”

พูดถึงความรัก ครูไพบูลย์พูดถึงสมัยยังหนุ่มว่า

“ตอนนั้นเป็นธรรมดา ยังหนุ่มยังแน่น ความรักให้แรงบันดาลใจ ไปรักผู้หญิงที่ไหน ก็ให้ในสิ่งที่ดีงาม ไม่ได้เป็นไปในทางทำลาย เป็นสิ่งบันดาลใจ”

ครูไพบูลย์พูดถึงเพลง “ฝนเดือนหก” เพลงดังที่ รุ่งเพชร แหลมสิงห์ ขับร้อง ไว้ที่น่าสนใจว่า

“....เพลงนี้ผมคิดมาเป็นเวลาหกเดือน แนวคิดนะครับ โดยเฉพาะเพลงนี้ ผู้ที่ไม่เข้าใจก็วิจารณ์ไปหลายด้าน บางท่านบอกว่าภาษาจะวิบัติกระมัง เดือนหกแล้วฝนก็ตก ที่นี้เจตนารมณ์ของผมคือไปศึกษาทางเพลงเป็นเวลาถึงหกเดือน คือภาษาและสำเนียงพูดของคนพื้นเมืองทางเหนือ คือ ผมเก็บมาจากชาวพิจิตร สุโขทัย และพิษณุโลก เขาพูดเหนือ มาเป็นทางแบบนี้ครับ ผมก็เรียนโน้ตสากลมา โน้ตตัวสูงไปใส่อักษรต่ำจะเพี้ยนทันที หลักการของการแต่งเพลงก็มีอยู่ ทำไมผมถึงเขียนแบบนี้ เพราะว่าเจตนารมณ์ผมอยากจะดึงวัฒนธรรมภาษาพูดเข้ามามีบทบาทในการเผยแพร่ให้พี่น้องภาคต่างๆ ได้เข้าใจว่าในประเทศไทยมีการพูดหลายสำเนียงภาษา เหนือไปหลายแบบ”

ครูไพบูลย์แต่งทั้งคำร้องและทำนองเพลง ถามว่าแต่งทำนองหรือเนื้อก่อน ครูไพบูลย์ บอกว่า

“เนื้อกับทำนองมันสับๆ กันอยู่ ไม่แน่ครับ บางครั้งเขียนเนื้อก่อน บางครั้งเขียนทำนองก่อน”

ธรรมดาของนักประพันธ์เพลง บางครั้งก็มี “ติด” คิดไม่ออก ครูไพบูลย์ก็เช่นกัน “เคยติดอยู่เป็นเวลาอาทิตย์นึง มีบ่อยเสียด้วย”

สำหรับ เพลงมนต์เมืองเหนือ ซึ่งเป็นเพลงแรกของครูไพบูลย์ที่ได้

อัดแผ่นเสียง และโด่งดังมานานยังมีคนชอบร้องชอบฟังอยู่จนทุกวันนี้ มีประวัติน่าสนใจ เพราะครูไพบูลย์ไม่เคยไปถึง “เมืองเหนือ” จริงๆ อย่าง เชียงใหม่ จนกระทั่ง พ.ศ. 2512 ก็ยังไม่เคยไป เพลงนี้แต่งตั้งแต่ พ.ศ. 2492 ครูไพบูลย์ไปกับวงดนตรีถึงแค่ลำปางเท่านั้น ครูไพบูลย์เล่าว่า

“หลังจากแสดงดนตรีที่จังหวัดลำปาง เสร็จแล้วก็ไปเที่ยวเกาะคา มองเห็นทิวทัศน์ทางเหนือ ผมเป็นคนภาคกลาง การเห็นภูเขาเมฆหมอกห้วย ธารน้ำ ตอนเช้าหมอกกลงแลดูสลับไปหมด มันเร้าความรู้สึก เป็นความตื่นตาตื่นใจ ประทับอยู่ในใจ แต่ยังไม่ได้นึกจะแต่งเพลงทันที เพียงแต่เก็บภาพไว้ในอารมณ์ความรู้สึก สามสี่วันที่อยู่ลำปาง ความประทับใจมากเกินไป เพราะผมมีความใฝ่ฝันจะได้เห็นเมืองเหนือ จุดสำคัญที่สุดคืออยากจะเห็นเชียงใหม่แล้วไม่ได้ไป ผมยืนอยู่ที่สถานีรถไฟลำปาง มองไปตามทางรถไฟ คิดว่าเชียงใหม่จะมีรูปร่างเป็นอย่างไร คิดอยู่ตลอดเวลา พอกลับมาถึงกรุงเทพฯ ผมลงมือเขียนเลย”

แน่นอนว่า วรรณคดีว่า “ริมฝั่งวังน้ำคำลงคงมีแสงจันทร์ คั่นหนึ่งคั่น นั้นพบกันน้องเอย...สองคน” ความจริงแล้วเป็นเพียงจินตนาการ “เป็นภาพความนึกคิด เพราะได้เห็นสภาพของผู้หญิงชาวเมืองแต่งตัวสวยๆ งามๆ นึกไปถึงว่าทางเหนือมีแม่น้ำปิง ได้ยินเขาเล่ากัน มันเกิดเป็นภาพฝันขึ้นมาว่า ไปที่ริมฝั่งน้ำเดือนหงาย จะสวยแค่ไหน อันนี้เป็นอารมณ์กวี ความจริงไม่ได้ไปว่า

วอนสาวอะไรเลย เป็นอารมณ์ของความเป็นหนุ่ม เอาตัวเราเข้าไปเป็นตัวละคร”

เพลงมนต์เมืองเหนือนี้ มีนักศึกษาปริญญาโททางดนตรีจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร ได้ศึกษาวิเคราะห์โครงสร้างดนตรีไว้อย่างเป็นระบบ สรุปว่าเพลงนี้แม้เป็นเพลงแรกๆ ของครูไพบูลย์ แต่ถือว่าเป็นเพลงที่ “สมบูรณ์ทั้งโวหารดนตรี โวหารกวี บวกด้วยเนื้อหา ความคิด มีความหมาย รวมเป็นความสมบูรณ์ คลาสสิก ที่คนรุ่นหลังต้องศึกษาเรื่อยไป”

อีกเพลงที่ควรจกล่าวถึง คือ เพลงค่าน้ำนม ซึ่งคนไทยจำนวนมากยังชอบร้อง ด้วยความซาบซึ้งใจในพระคุณแม่ของทุกคน ลาวัญย์ โชติามระ นักเขียนสารคดีมีชื่อได้เขียนไว้ในนิตยสารภาพยนตร์โทรทัศน์ ฉบับประจำเดือนกรกฎาคม 2508 ว่า

“ชีวิตของเขา นอกจากคุณอา-นายเจน บุตรชั้น ผู้อุปการะมาเสมือนบิดาแล้ว ก็มีแม่เท่านั้นที่เขารักมากที่สุด เพราะแม่เป็นบุคคลเดียวในชีวิตที่เขารักมากเหลือเกิน รักอย่างสุดใจ แม่ไม่เคยรังเกียจเลยแม้แต่น้อย ต่อโรคภัยอันยังเกิดขึ้นแก่ลูกชายคนโต แม้ในขณะที่โรคภัยกำลังคุกคามเขาอย่างรุนแรง แม่ก็เฝ้าดูแลปรนนิบัติพยาบาลโดยไม่มีความรังเกียจกลัวเลยแม้แต่น้อย ทั้งๆ ที่โรคที่เขาเป็นนั้นเป็นโรคร้ายที่ติดต่อกันได้ง่าย”

วัฒน์ วรรณยางกูร เขียนถึงเรื่องนี้ไว้ว่า

“ภาพชีวิตที่มีใช้จากภาพยนตร์คือ ภาพแม่พร้อมคอยดูแลลูกชายวัยหนุ่มซึ่งป่วยด้วยโรคเรื้อน ผิวกาย มือไม้หลายส่วนมีน้ำเหลืองเน่าเฟอะ ในยุคที่โรคนี้ยังไม่มียารักษาให้หายขาดได้ ใครๆ ย่อมหวาดกลัวและรังเกียจที่จะเข้าใกล้

ผิวหนังที่เน่าเปื่อยเกรอะกรัง หากนอนบนฟูกหรือเสื่อธรรมดา

แผลฉ่าหนองน้ำเหลืองปนเลือดย่อมติดกับที่นอนให้ต้องเจ็บปวดทรมาน

คนป่วยด้วยโรคเรื้อนจึงต้องใช้ใบตองรองนอน เพื่อไม่ให้แผลเกรอะกรังติดที่นอน

จะมีใครเล่าที่คอยไปตัดใบตองมาให้รองนอน และคอยเปลี่ยนใบตองที่เขอะด้วยน้ำเลือดน้ำหนองให้แม่เพียงคนเดียวเท่านั้น

แม้ที่เคยอุ้มชูลูกตั้งแต่ยังนอนแบเบาะ และแม่เมื่อลูกโตเป็นหนุ่มแล้ว มามีอันเจ็บป่วยสังคมรังเกียจ

เหลือแม่...แม่เพียงคนเดียวที่ไม่เคยรังเกียจลูกไปตามกระแสสังคม

ลูกจะยังเป็นทารก หรือลูกโตเป็นหนุ่มแล้ว ความรักของแม่ไม่เคยเปลี่ยนแปลง

ชีวิตจริงอันขึ้นชีวิต พลังรักอันงดงามของแม่ เหล่านี้กระมังเป็นที่มาของเพลงอย่าง ‘ค่าน้ำนม’ ”

อาจันต์ ปัญจพรรค์ นักเขียนรุ่นครู กล่าวถึงครูไพบูลย์ว่า

“ผมนับถือที่สุด คนคนนี้เหมาะสมเรียกว่าครู เพราะภาษาไทยท่านชั้นหนึ่ง จะเห็นได้ว่านักเรียน ม.แปดแผนกภาษาสมัยก่อนนี้ ภูมิรู้ด้านภาษาไทยแน่น เขาเรียนเวสสันดรชาดกนี่มีคำเยอะ และเต็มไปด้วยความเปรียบ เทียบพรรณนาโวหาร เพลงของครูไพบูลย์คือกวี เนื้อเพลงคือบทกวี สมบูรณ์พร้อมด้วยรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส ฟังแล้วเห็นภาพอย่างขลุ่ยเป่าแผ่วพลี้วผ่านทิวแถวต้นตาล สามารถบรรยายภาพของเสียงขลุ่ยลัดเลาะผ่านต้นตาล เรียกว่าใช้ภาษาให้จินตนาการยอดเยี่ยม เรามองเห็นเสียงขลุ่ยลัดเลาะมาเลย อีกอย่างชื่อเพลงก็เป็นแบบกลบท เช่น กลิ่นโคลนสาบควาย, น้องนางบ้านนา ผมชอบทุกเพลง ชีวิตเอยไม่เคยสลาย คำว่าชีวิตเอยนี้เป็นกวีเลยนะ อย่าดูหมิ่นชาวนาเหมือนดังตาสี ขึ้นต้นมานี้เป็นคอลัมน์นิสต์เลยนะ คือแสดงความเห็น หรือใบข้าวคมเรียวเกี่ยวแก้มเป็นรอย เป็นเพลงเพลงเดียวที่บรรยายภาพชาวนาโดนใบข้าวบาด (น้องนางบ้านนา) เป็นทั้งกวีทั้งคอลัมน์นิสต์”

หนังสือ “คีตกวีลูกทุ่ง ไพบูลย์ บุตรขัน” เป็นชีวประวัติที่สมบูรณ์ที่สุดของนักประพันธ์เพลงคนสำคัญของไทย นอกจากประวัติของครูไพบูลย์แล้ว ยังเต็มไปด้วยประวัติของนักร้อง นักแต่งเพลงอีกมากมายหลายคน ล้วนน่าสนใจทั้งสิ้น

โดยเฉพาะเกร็ดประวัติเพลงหลายเพลงของครูไพบูลย์ เช่น เพลงสาส์นรักฉบับล่าแดน บุรีรัมย์ หัวหน้าตลกและนักจัดรายการเพลงลูกทุ่ง เล่าว่า “....ครูมักจะชอบคนสวย เห็นเป็นต้องติดใจ แต่ให้เอาจริงก็ไม่เอานะ ครูเป็นคนทีคิดอะไรยาวไกล ไม่มั่งง่ายในเรื่องพวกนี้....จนกระทั่งไปเจอผู้หญิงชื่อฝน ที่สระบุรี เป็นเด็กสาวเฟื่องจบ ม.หก ชอบการแต่งการประพันธ์ แล้วก็มาติดพันครู...” จนตามครูไพบูลย์เข้ามาในกรุงเทพฯ ครูไพบูลย์พาไปเช่าโรงแรมให้อยู่แถวผ่านฟ้า ชื่อเสื้อผ้าให้ แต่ “ไม่มีอะไรกัน” เพราะครูไปอยู่ในโรงแรมกับเด็ก โดยแดน บุรีรัมย์อยู่ด้วยโดยตลอด แม้เด็กจะแสดงออกว่ารัก แต่ครูไพบูลย์ก็หักห้ามใจ ไม่ทำอะไร บอกแดน บุรีรัมย์ ว่า “ไอ้แดนเราจะทำให้ได้ยังไง เราก็กังขารอย่างนี้ ขึ้นทำไปเด็กเขาเสียอนาคตอย่าดีกว่า....” ถ้าใครรู้จักครู จะรู้ว่าครูพูดจริง เพราะปกติก็สุภาพ เป็นผู้ดี ให้เกียรติผู้หญิง เพราะครูเป็นคนรักแม่มาก คือเป็นคนรู้จักคิด ไม่เอาแต่สนุก.....พอผ่านไปสักเดือน เด็กเห็นว่าครูคงไม่มีอะไรมากไปกว่านั้นอีกแล้วก็เลยขอกลับสระบุรี ก่อนกลับให้ที่อยู่กันไว้ เขียนจดหมายติดต่อกัน

เรื่องของ “ฝน” ที่แดน บุรีรัมย์ ยืนยันว่า “ไม่มีอะไรกัน” นี้ หลายคนเชื่อว่า ฝน เป็นหนึ่งในสามผู้หญิงในชีวิตของครูไพบูลย์

วันหนึ่งครูไพบูลย์คิดถึงฝนมาก จึงเขียนจดหมายถึง ปกติ “ต้องมี

ปากกาติดกระเป๋าลอตเวลา สีน้ำเงินกับสีแดง คือสีแดงเอาไว้แก่ ไว้ขีดเส้นได้ จะเน้นอะไร” วันที่เขียนจดหมายถึงฝน เขียนไปๆ ปากกาเงินหมึกหมด ก็เอปากกาหมึกแดงมาเขียนต่อ “เขียนไปแกก็นั่งบ่น คนบ้าอะไรเอาหมึกแดงเขียนจดหมาย แล้วใครเขาจะอยากอ่าน เขียนไปเขียนมาครูก็บอกว่า ชี้เกี่ยจเขียนจดหมายแล้ว เขียนเพลงเลยดีกว่า...” จนออกมาเป็น “สาส์นรักฉบับล่า” ซึ่งมีจินตนาการและแปลความหมายอันบรรเจิดว่า

.....สีน้ำหมึกที่ฉันฉีกอักษร

ถ้าบางตอนเห็นเธอจะต้องสงสัย

เขียนด้วยสีแดง แม้เธอแฉ่งว่าเขียนทำไม

ฉันขอบอกให้ สีเล็ดจากใจฉันจารึกมา

ชลธิ ธารทอง นามจริง สมนึก ทองมา นักแต่งเพลงผู้มีชื่อเสียง มีผลงานเพลงดังๆ มากมาย เป็นศิษย์คนหนึ่งของครูไพบูลย์ พูดถึงเพลงฝีมือครูไพบูลย์ที่ตนชื่นชอบเป็นพิเศษ ว่า “หนึ่งต้องโลกนี้คือละคร..... สอง น้ำตาเทียน ...สามคือสาส์นรักฉบับล่า”

ข้อเขียนตอนต้นๆ ของหนังสือเล่มนี้ ที่น่าจะเป็นบทสรุปชีวิตของครูไพบูลย์ บุตรขันก็คือ

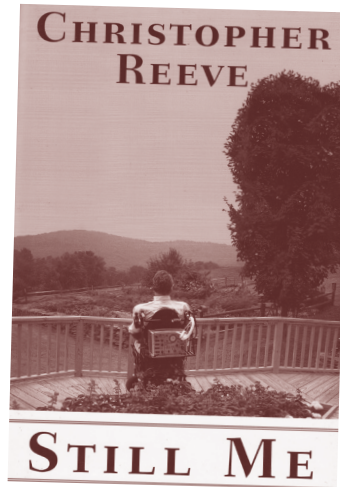
“โรคร้ายทำให้เขาทุกข์ทรมานทั้งทางร่างกายและจิตใจ แต่มันกลับทำให้เขามุ่งมั่นสร้างสรรค์ผลงานเพลง มิได้อ้างอิงความบกพร่องของสังขาร ร้องขอความเห็นใจใครอย่างคับแคบชวนเวทนาแบบ “พิกาทศน์” หากเชื่อมั่นในพลังสร้างสรรค์ของตนแบบ “อัครทศน์” แสนเข้มข้นเมื่อวิจารณ์การเมือง และสังคมที่มีความเหลื่อมล้ำต่ำสูง แต่เมื่อเป็นเพลงรักกลับหวานเศร้าสร้อย และหลายเพลงบ่งบอกถึงความเก็บกด เมื่อร่างกายเป็นข้อจำกัดมิให้สมปรารถนาในรักใคร่ กระทั่งเพลงเพลื่นชมธรรมชาติก็มักจะเป็นความงามแฝงความเศร้า ดังเพลงแรกที่เขาแต่งและได้บันทึกแผ่นเสียง มนต์เมืองเหนือ พ.ศ. 2492 ขับร้องโดย สมยศ ทัศนพันธุ์

คำ พิกาทศน์ แล อัครทศน์ เป็นสำนวนของ อาจินต์ ปัญญาพรรค์ พญาอินทรียศหนึ่งในโลกวรรณกรรมไทย

แน่นอน ประวัติชีวิตของครูไพบูลย์ บุตรขัน คือ แบบอย่างสำหรับทั้งคนปกติและคนพิการ ที่แม้จะต้องประสบชะตากรรมเลวร้ายมากมาย จน “พิกาทศน์” ครอบงำ แต่ถึงที่สุดแล้วก็สมควรเลือกนำทางชีวิตด้วย “อัครทศน์”



คริสโตเฟอร์ รีฟว์ : ขอดซูเปอร์แมน



กำเนิดซูเปอร์แมน

ซูเปอร์แมน หรือ “ยอดมนุษย์” เป็นความฝันของมนุษย์ที่ต้องการบุคคลที่มีความสามารถเหนือมนุษย์ หรือเก่งเกินมนุษย์ แต่เป็นคนที่มีความดี และพร้อมจะปกป้องมนุษย์ให้พ้นจากภัยพิบัติทั้งปวง แต่การที่จะสร้างซูเปอร์แมนให้เป็นที่รัก ศรัทธา ชื่นชม และยอมรับของผู้คนอย่างกว้างขวางได้ ไม่ใช่เรื่องง่าย

ซูเปอร์แมนในโลกแห่งความเป็นจริง เกิดจากการสร้างสรรค์ของคนสองคนคือ เจอร์รี ซีเกล (Jerry Siegel) และ โจ ชูสเตอร์ (Joe Shuster)

ซีเกล เป็นนักเขียนชาวอเมริกัน ส่วนซูสเตอร์เป็นชาวอเมริกันเกิดในแคนาดา ทั้งคู่อาศัยอยู่ในเมืองคลีฟแลนด์ มลรัฐโอไฮโอ ความพยายามสร้างซูเปอร์แมน เริ่มต้นตั้งแต่ พ.ศ. 2475 เริ่มแรกทั้งสองสร้างตัวละคร “ซูเปอร์แมน” เป็นผู้ร้ายที่มีอำนาจพิเศษ มีลักษณะเป็นชายศีรษะล้าน มีอำนาจครอบครองโลก โดยทำเป็นเรื่องสั้นในรูปของนิยายวิทยาศาสตร์ ตั้งชื่อว่า “ยุคสมัยของซูเปอร์-แมน” (The Reign of the Super-Man) หนังสือได้พิมพ์จำหน่ายออกมาเมื่อ พ.ศ. 2476 ปลายปีนั้นทั้งสองเปลี่ยนบุคลิกของตัวละครนี้ เป็นตรงกันข้าม คือ เป็น “พระเอก” แทน โดยสร้างตัวละครในอุดมคติ เป็นซูเปอร์แมนคนใหม่ มีสองสถานะ สถานะหนึ่งเป็น “ยอดมนุษย์” อีกสถานะหนึ่งเป็นคนธรรมดาที่มีชื่อว่า คลาร์ก เคนท์ (Clark Kent) โดยผูกชื่อจากพระเอกหนังชื่อดังในสมัยนั้นสองคน คือ คลาร์ก เกเบิล (Clark Gable) กับ เคนท์ เทเลอร์ (Kent Taylor) ทั้งคู่พยายามขายเรื่องนี้ให้สำนักพิมพ์ต่างๆ อยู่ถึง 6 ปี จึงมีผู้รับพิมพ์จำหน่าย เป็นหนังสือการ์ตูน ชาว-ดำ หนา 48 หน้า ชื่อ “นักสืบแดน : ปฏิบัติการลับหมายเลข 48” (Detective Dan : Secret Operative No.48) มีจดหมายเขียนมาชมเชยอยู่บ้าง แต่สำนักพิมพ์ก็ไม่สนใจรับพิมพ์การ์ตูนชุดนี้อีก ซูสเตอร์เสียใจมาก ถึงขั้นเอาหนังสือการ์ตูนไปเผา ยังดีที่ซีเกลเห็นเข้า สามารถช่วยให้ปกไม่ถูกเผาไปด้วย

ซีเกล เห็นว่าซูสเตอร์คงไม่มีใจจะทำงานนี้ต่อ จึงไปสร้างทีมกับนักเขียนการ์ตูนอีกสามคน สร้างซูเปอร์แมนขึ้นมาใหม่ ต่อมาซูสเตอร์กับซีเกล

จึงกลับมาร่วมงานกันอีก ในที่สุดซูเปอร์แมนต้นฉบับดั้งเดิมก็ถือกำเนิดขึ้นในโลกในชื่อ “แอ็คชันคอมิก หมายเลข 1” (Action Comics No 1) ตีพิมพ์ออกจำหน่ายเมื่อวันที่ 18 เมษายน 2481 โดยถือเป็นฉบับประจำเดือนมิถุนายน 2481 การ์ตูนฉบับจริงเล่มนี้ มีการประมูลขายเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553 ได้ราคาถึง 1 ล้านดอลลาร์

ในการสร้างตัวละครซูเปอร์แมนให้มีความสามารถเหนือมนุษย์ ซีเกล และซูสเตอร์ มีแนวคิดคล้ายการสร้างเรื่องราวกำเนิดหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ หรือกำเนิดเห้งเจีย ในเรื่องไซอิ๋ว ซูเปอร์แมนจึงมีไซ่มมนุษย์ที่กำเนิดบนโลกมนุษย์ แต่ถือกำเนิดบนดาวพระเคราะห์ชื่อคริปตอน (Krypton) จอร์-เอล (Jor-El) พ่อของซูเปอร์แมนเป็นนักวิทยาศาสตร์ เมื่อรู้ว่าดาวคริปตอนกำลังจะแตกสลายจึงนำลูกชายขึ้นจรวดและส่งมายังโลกมนุษย์ มาถึงโลกอย่างปลอดภัยในมลรัฐแคนซัส มีชานาคือ แซม และ มอลลี เคนท์ มาพบเข้า จึงนำไปเลี้ยงดูและอบรมสั่งสอนให้เคร่งครัดในศีลธรรม โดยตั้งชื่อว่า คลาร์ก เคนท์ ซูเปอร์แมนได้แสดงพลังความสามารถเหนือมนุษย์ในฐานะเป็นมนุษย์จากต่างดาวมาตั้งแต่เล็ก

ความเหนือมนุษย์ของซูเปอร์แมน

แรกๆ ซูเปอร์แมน ยังไม่มีความสามารถเหนือมนุษย์มากมายนัก เพียงมีพลังมากขนาดยกรถยนต์ขึ้นเหนือศีรษะได้ โดยซูสเตอร์เขียนปก

การ์ตูนเล่มแรกให้ซูเปอร์แมนยกรถไฟค์เต่าทองชูขึ้นเหนือศีรษะ สามารถวิ่งได้เร็วมาก กระโดดได้ไกลถึง 1/8 ไมล์ และหนังเหนียวจนแทงไม้เข้าซีเกลและซุสเตอร์เปรียบเทียบกับพลังของซูเปอร์แมนยุคแรกเริ่มว่า มีพลังและกระโดดได้อย่าง “มดและตั๊กแตน” ต่อมาซูเปอร์แมนก็เพิ่มความเป็นยอดมนุษย์มากขึ้นๆ จนเคลื่อนที่ได้เร็วกว่าลูกปืน มีแรงยกตึกสูงๆ ได้อย่างสบาย มีตาที่มองเห็นทะลุทะลวงได้อย่างเอกซเรย์ เห็นในที่มืดได้อย่างมีแสงอินฟราเรด มองของเล็กๆ ได้อย่างกล้องจุลทรรศน์ มีหุทิพย์ มีลมหายใจพิเศษที่สามารถหายใจในจุดเยือกแข็งได้ แรกๆ เหาะไม่ได้ ต่อมาก็เหาะได้จนสามารถเหาะข้ามจักรวาล ข้ามกาแล็กซี่ และเหาะไปหยุดลูกอุกกาบาตมิให้มาชนโลกได้ ความอยู่ยงคงกะพันเริ่มจากทนกระสุนปืน ต่อมาพัฒนาไปถึงขั้นทนทานต่อพลังระเบิดนิวเคลียร์ และเก่งกว่าหนุมานที่สามารถเหาะเหินไปถึงดวงอาทิตย์ได้โดยไม่ถูกเผาทำลาย ไม่มอดไหม้เป็นจุน จากยกตึกก็ถึงขั้นเคลื่อนย้ายภูเขาได้ และสามารถท่องอยู่ในอวกาศที่ไร้ออกซิเจนได้ พลังความสามารถเหล่านี้พัฒนาขึ้นก็เพื่อให้สามารถต่อสู้กับภัยร้ายต่างๆ ได้อย่างไม่มีขีดจำกัด

บุคลิกใน คอและบุคลิกภาพ

เมื่อเริ่มต้น ซีเกลและซุสเตอร์สร้างซูเปอร์แมนให้มีลักษณะหยาบกระด้างและก้าวร้าว ต่อสู้กับอธรรมอย่างถึงลูกถึงคน โดยไม่ตระหนักรู้ว่าพลังเหนือมนุษย์ของตนอาจทำอันตรายคู่ต่อสู้ถึงตาย ต่อมาจึงมีการปรับบุคลิก

ใจคอและบุคลิกภาพซูเปอร์แมนให้อ่อนโยนลง โดยมีอุดมคติและอยู่ในกรอบศีลธรรมมากขึ้นเรื่อยๆ เริ่มจากทศวรรษ 1940 เป็นต้นมา ปัจจุบันภาพของซูเปอร์แมนจะเป็นคนกล้าหาญ แต่ใจดี มีสำนึกสูงในเรื่องความยุติธรรม ศีลธรรมและความชอบธรรม ยึดถือเคร่งครัดในหลักศีลธรรมตามที่ได้รับการอบรมสั่งสอนมาโดยครอบครัวชาวนาในชนบทของสหรัฐอเมริกา และประพฤติปฏิบัติอยู่ในกรอบของกฎหมาย ถือเป็นตัวอย่างของ “พลเมืองดี” จำนวนมาก แต่บรรดา “สายเหี้ยม” ทั้งหลายมักวิพากษ์วิจารณ์ว่าซูเปอร์แมนมีลักษณะเหมือน “ลูกเสือในชุดสีฟ้าตัวโต” (Big Blue Boy Scout)

เพราะโลกกำเนิดของตนคือดาวคริปตันของเขาถูกทำลายจึงเป็นแรงบันดาลใจสำคัญ ทำให้ซูเปอร์แมนทำหน้าที่พิทักษ์โลกซึ่งเป็น “บ้านอยู่อาศัย” ของตนอย่างแข็งขัน โดยเฉพาะคือการปกป้องครอบครัวของคลาร์ก เคนท์ และบรรดามิตรสหาย แต่เพราะสูญเสีย “โลกบ้านเกิด” และการต้องใช้พลังเหนือมนุษย์ของตนอย่างมีความรับผิดชอบ ทำให้ซูเปอร์แมนมีความอ้างว้างอยู่ลึกๆ แม้จะมีเพื่อนมากมาย มีพ่อแม่ และต่อมาผู้สร้างซูเปอร์แมนยังจัดการให้เขาแต่งงานด้วยก็ตาม

รากฐานนักรบของซูเปอร์แมน

สามลักษณะเด่นของซูเปอร์แมนที่กำหนดมาแต่ต้นคือ 1) เป็นผู้มาเยือนจากต่างดาว 2) เป็นอภิมนุษย์ และ 3) มีสองอัตลักษณ์คือ ด้านหนึ่ง

เป็นซูเปอร์แมน อีกด้านหนึ่งเป็นมนุษย์ธรรมดาในชื่อคลาร์ค เคนท์ ซึ่งมีอาชีพเป็นนักข่าวหนังสือพิมพ์ “เดลีแพลเน็ต” (Daily Planet) หรือ “ดาวพระเคราะห์รายวัน”

อิทธิพลต่อแนวคิดการสร้างซูเปอร์แมน

มีนักศึกษาและนักวิเคราะห์หลายคน ศึกษาถึงสิ่งที่มีอิทธิพลต่อแนวคิดในการสร้างตัวละครซูเปอร์แมนออกมา ได้ข้อสรุปหลายข้อ ดังนี้

1. สภาพเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก ทำให้ผู้คนอดอยากและมีปัญหาสังคมตามมามากมาย รัฐไม่สามารถแก้ปัญหาอาชญากรรมและความเลวร้ายต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดความฝันที่จะมี “วีรบุรุษ” เข้ามาต่อสู้เหล่าร้าย ช่วยเหลือผู้คนให้พ้นทุกข์ภัยได้อย่างทันการณ์

2. ภาพ “วีรบุรุษ” ที่หล่อหลอมเข้ามาเป็นซูเปอร์แมน มีตั้งแต่วีรบุรุษในตำนานอย่าง เฮอร์คิวลีส และแซมซันผู้ทรงพลัง นักบินอย่างชาร์ลส์ ลินด์เบิร์ก ผู้สามารถบินข้ามมหาสมุทรแอตแลนติกได้เป็นคนแรก และฮูก แคนเนอร์ พระเอกในนวนิยาย เรื่องแกลดีเอเตอร์ ผู้มีพลังเช่นเดียวกับซูเปอร์แมนในยุคแรก

3. อิทธิพลของนวนิยายวิทยาศาสตร์ ที่มีชื่อเสียงในสมัยนั้น เช่น เรื่องราวของอาร์โน มัณโร ทายาทของมนุษย์ในโลกแต่ไปเติบโตในดาวพฤหัสบดีซึ่งมี

แรงโน้มถ่วงสูงกว่าโลกมาก จึงมีทั้งสติปัญญา และพลังร่างกายเหนือมนุษย์ธรรมดา

4. ทั้งซีเกลและชูสเตอร์ล้วนเป็นชาวยิว จึงมีอิทธิพลจากคติของยิวแฝงอยู่ กล่าวคือชื่อเดิมของซูเปอร์แมนในดาวพระเคราะห์คริปตัน คือ “คาล-เอล” (Kal-El) ซึ่งคล้ายคลึงกับคำในภาษาฮิบรู ซึ่งมีความหมายว่า “เสียงของพระเจ้า” [el เป็น “ปัจจัย” (suffix) แปลว่า(ของ)พระเจ้า] บทบาทของซูเปอร์แมนจึงอุปมาดังบทบาท “โมเสส” ในฐานะของ “ศาสดาพยากรณ์” (Prophet) การสร้างเรื่องราวให้ซูเปอร์แมนถูกพ่อแม่ส่งจากต่างดาวมาเป็นลูกบุญธรรมของพ่อแม่คนใหม่ เพื่อให้ได้รอดตายจากดวงดาวที่กำลังแตกสลายก็คล้ายคลึงกับที่พ่อแม่กระทำกับโมเสส คำบรรยายกำเนิดเรื่องการเกิดการตายบนดาวคริปตันใช้สำนวนเลียนแบบคัมภีร์ไบเบิลภาค “ปฐมกาล” (Genesis)

นักวิทยาศาสตร์บางคนเปรียบเทียบบทบาทของซูเปอร์แมน โดยเทียบกับบทบาทของพระเยซูในฐานะ “พระมหาไถ่” สำหรับมนุษย์

5. นักวิจารณ์บางคนกล่าวถึงอิทธิพลจากหนังสือเรื่อง “อภิมนุษย์” (Übermensch) ของฟรีดริช นิทซ์เช่ นักปรัชญาคนสำคัญของเยอรมนี คำคำนี้ จอร์จ เบอร์นาร์ด ชอว์ นักประพันธ์คนสำคัญของอังกฤษแปลว่า “ซูเปอร์แมน” นักวิจารณ์บางคนตั้งข้อสังเกตว่าแนวคิดปรัชญาของนิทซ์เช่

อาจมีอิทธิพลต่อผู้สร้างซูเปอร์แมน แต่หลายคนโต้แย้งเพราะแนวคิดของ นิทซ์เซ่ เสนอให้ “มนุษย์ที่สมบูรณ์” จะต้องก้าวพ้นไปจากกฎเกณฑ์ศีลธรรม ที่สังคมยอมรับ ขณะที่ซีเกล และซุสเตอร์สร้างซูเปอร์แมนให้มีมาตรฐาน ทางศีลธรรมสูง และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของสังคมอย่างเคร่งครัด

6. ซีเกลและซุสเตอร์เล่าว่า นวนิยายวิทยาศาสตร์มีอิทธิพลต่อพวกเขา มาก เช่น เรื่องราวของมนุษย์ที่ไปอยู่ในดาวอังคารซึ่งเล็กกว่าโลก ทำให้เขามีพลังมากขึ้น ทั้งคู่เป็นนักอ่านและชอบสะสมการ์ตูน ศึกษาผลงาน ของนักเขียนการ์ตูนคนสำคัญๆ และสร้างเอกลักษณ์ของตนเองขึ้น และภาพยนตร์ก็มีอิทธิพลต่อผลงานของพวกเขา โดยเฉพาะบทบาทของดักลาส แฟร์แบงค์ในภาพยนตร์เรื่องโรบินฮูด

7. นักวิชาการบางคนตั้งข้อสังเกตว่า การที่ซูเปอร์แมนอยู่ยงคงกะพัน อาจเป็นผลจากกรณีที่พ่อของซีเกลซึ่งเป็นผู้อพยพเข้าไปตั้งหลักแหล่งโดย เปิดร้านขายเสื้อผ้าที่เมืองคลีฟแลนด์ และเสียชีวิตจากการถูกลั่นเมื่อ พ.ศ. 2475 ก่อนกำเนิดซูเปอร์แมนหนึ่งปี

8. เครื่องแต่งกายซูเปอร์แมน ได้รับแรงบันดาลใจจากชุดแต่งกาย ของนักแสดงละครสัตว์ นำมาดัดแปลงลงตัวเป็นชุดสีฟ้ารูป นุ่งกางเกงสีแดงแบบกางเกงในรัดรูปทับอยู่ภายนอก หน้าอกมีกรอบรูปโล่พร้อมตัวอักษร

เอส (S) ซึ่งย่อมาจากซูเปอร์แมน ความสามารถที่เป็นผู้ควบคุมสัตว์นา นาชนิดได้ของนักแสดงละครสัตว์โดยเฉพาะบรรดาสัตว์ร้าย เช่น เสือ สิงโต ก็ เป็นความฝันพื้นฐานของมนุษย์ที่ต้องการคนซึ่งเก่งเหนือคนทั่วไป

จากการ์ตูนสู่ส่วนลกนลาข

หลังจากซูเปอร์แมนซึ่งกำเนิดในรูปหนังสือการ์ตูนประสบความสำเร็จ เป็นที่นิยมชมชอบอย่างกว้างขวาง ซูเปอร์แมนก็ได้ออกสู่สื่อต่างๆ หลาก หลาย จากหนังสือการ์ตูนเล่ม เริ่มขยายออกสู่การทำเป็นการ์ตูนเผยแพร่ เป็นตอนๆ ในหนังสือพิมพ์รายวันตั้งแต่วันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2482 ซึ่ง ได้รับความนิยมนต์อย่างยาวนานจนถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2509 เมื่อ วิฑูริย์เริ่มมีบทบาทอย่างกว้างขวางในสังคม ก็มีการจัดทำรายการเป็นซีรีส์ ทางวิทยุในชื่อ “การผจญภัยของซูเปอร์แมน” (The Adventure of Super- man) เริ่มออกอากาศเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2483 ซึ่งก็ได้รับความนิยมอย่างยาวนาน จนถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2494 ระหว่างนั้นมีการสร้าง ซูเปอร์แมนในรูปแอนิเมชัน โดยมีการจัดทำถึง 17ภาค ในช่วง พ.ศ. 2484 - 2486

ซูเปอร์แมนได้สร้างเป็นภาพยนตร์ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2491 นำแสดง โดย เคิร์ค ออลิน (Kirk Alyn) ซึ่งได้รับความนิยมจนต้องทำภาคสองออกฉาย เมื่อ พ.ศ. 2493 ต่อมาก็ได้สร้างเป็นภาพยนตร์ชุดทางโทรทัศน์ เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2494 ในชื่อเดียวกับที่เผยแพร่ทางวิทยุคือ “การผจญภัยของซูเปอร์

แมน” นำแสดงโดยจอร์จ รีฟว์ (George Reeve) ภาพยนตร์โทรทัศน์ชุดนี้มีถึง 104 ตอน ออกฉายระหว่าง พ.ศ. 2495 — 2501

เมื่อ พ.ศ. 2509 ซูเปอร์แมนได้ขึ้นสู่เวทีละครเพลงบรอดเวย์ ในชื่อ “มันคือนก... มันคือเครื่องบิน...มันคือ ซูเปอร์แมน” (It's a Bird... It's a Plane... It's Superman) ละครได้รับคำชมจากนักวิจารณ์ด้วยดี แต่ก็ต้องลาโรงไปหลังแสดงได้ 129 รอบ ต่อมาบทละครเรื่องนี้ได้นำมาสร้างใหม่และออกฉายทางโทรทัศน์ และมีการทำในรูปแอนิเมชัน ออกฉายเป็นชุดทางโทรทัศน์ 68 ตอน แพร่ภาพในช่วง พ.ศ. 2509 — 2512 และต่อมายังมีการจัดทำในรูปแอนิเมชันออกฉายทางสถานีโทรทัศน์เอบีซี ในช่วง พ.ศ. 2516 — 2527

มีการนำเรื่องซูเปอร์แมนมาทำเป็นภาพยนตร์อีกครั้ง เมื่อ พ.ศ. 2521 นำแสดงโดยคริสโตเฟอร์ รีฟว์ ซึ่งประสบความสำเร็จอย่างมาก จนต้องทำต่อมาอีก 3 ภาค คือ ซูเปอร์แมน ภาค 2 พ.ศ. 2523 ซูเปอร์แมน ภาค 3 พ.ศ. 2526 และซูเปอร์แมนภาค 4 พ.ศ. 2531 หลังจากนั้นซูเปอร์แมนยังกลับมาอีกหลายครั้ง

พ.ศ. 2531 ซูเปอร์แมนกลับสู่จอโทรทัศน์อีกครั้ง และฉายไปจนถึง

พ.ศ. 2535 พ.ศ. 2536 สถานีโทรทัศน์ เอบีซี สร้างซูเปอร์แมนออกเผยแพร่อีกครั้ง และแพร่ภาพไปจน พ.ศ. 2540 พ.ศ. 2539 เครือข่ายโทรทัศน์ของวอร์เนอร์บราเธอร์ส สร้างแอนิเมชันซูเปอร์แมน เผยแพร่จนสิ้นศตวรรษเมื่อ 2543

เมื่อเริ่มคริสต์ศตวรรษใหม่ มีการสร้างซูเปอร์แมนช่วงวัยรุ่นออกแพร่ภาพทางโทรทัศน์ถึงสิบปีเต็ม ตั้งแต่ พ.ศ. 2544 — เดือน พฤษภาคม 2554 และอีกหลายๆ ครั้ง

ซูเปอร์แมน ได้รับความนิยม และยอมรับอย่างกว้างขวางมาอย่างยาวนาน ได้รับการยกย่องอย่างเป็นทางการหลายครั้ง เช่น นิตยสารเอ็มไพร์ ยกย่องให้ซูเปอร์แมนเป็นการ์ตูนที่ยิ่งใหญ่ที่สุดตลอดกาล ในปี พ.ศ. 2547 สมาคมผู้ชมภาพยนตร์อังกฤษยกย่องให้ซูเปอร์แมนเป็นซูเปอร์ฮีโร่ที่ยิ่งใหญ่ที่สุดตลอดกาล

สำหรับผู้แสดงเป็นซูเปอร์แมน ผู้ที่ได้รับการยกย่องมากที่สุดคือ คริสโตเฟอร์ รีฟว์ โดยเขาได้รับยกย่องทั้งในฐานะผู้แสดงเป็นซูเปอร์แมน และในบทบาททางสังคมอันโดดเด่นมากมายของเขา

คริสโตเฟอร์ รีฟว์ : ยอดซูเปอร์แมน

คริสโตเฟอร์ รีฟว์ เกิดเมื่อวันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2495 ที่นครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา เขาเป็นทั้งดาราละคร ดาราภาพยนตร์ ผู้กำกับ ภาพยนตร์ ผู้สร้าง ผู้เขียนบท นักประพันธ์ และแอ็คติวิสต์

คริสโตเฟอร์ มาจากครอบครัวและตระกูลที่มีฐานะและพื้นฐานดี แม่เป็นนักหนังสือพิมพ์ พ่อเป็นครู นักประพันธ์ กวี และนักปราชญ์ พ่อทุนหัวของเขาเป็นซีอีโอของบริษัทประกันพยูเดนเชียล ไฟแนนเชียล (Prudential Financial) อยู่ยาวนานกว่า 25 ปี บริษัทดังกล่าวเป็นบริษัทติดอันดับ 500 บริษัทของนิตยสารฟอร์จูน ทวดของเขาเป็นนักธุรกิจใหญ่ เป็นทหารผ่านศึกใน

สงครามโลกครั้งที่หนึ่ง และเป็นประธานองค์การทหารผ่านศึกอเมริกันคนแรก พ่อของเขาสืบสายจากผู้ว่าการมลรัฐแมสซาชูเซตส์ รองผู้ว่าการมลรัฐเพนซิลเวเนีย ตุลาการศาลสูงสุดแม่เป็นหลานสาวของตุลาการศาลสูงสุด และสืบเชื้อสายมาจากผู้อพยพมาอเมริกา รุ่นแรกในเรือเมย์ฟลาวเวอร์

พ่อของเขาจบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยชั้นนำของสหรัฐทั้งปรินซ์ตัน และโคลัมเบีย



คริสโตเฟอร์ รีฟว์

และยังมีชีวิต “ติดดิน” โดยแม้จะมาจากครอบครัวฐานะดี ช่วงปิดภาคเรียนฤดูร้อนก็ยังไปทำงานที่ท่าเรือ คริสโตเฟอร์มีน้องชายหนึ่งคนชื่อเบนจามิน เกิดเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2496

พ่อและแม่ของเขาหย่าขาดจากกัน เมื่อ พ.ศ. 2499 พ่อแต่งงานใหม่กับบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย ในปีเดียวกันกับที่หย่าจากแม่ ส่วนแม่แต่งงานใหม่กับนักค้าหุ้น เมื่อสามปีต่อมา คริสโตเฟอร์กับน้องชายซึ่งอยู่กับแม่เข้าเรียนที่โรงเรียนปรินซ์ตัน ซึ่งเป็นโรงเรียนเอกชนของคนชั้นสูง คริสโตเฟอร์ทั้งเรียนเก่ง และยังเก่งหลายอย่าง ทั้งกรีฑา การละคร ฟุตบอล เบสบอล เทนนิส และฮอกกี้ เขาเล่นฮอกกี้เก่งจนได้รับรางวัลเกียรติยศจากการแข่งขันของโรงเรียน คริสโตเฟอร์ บอกว่า เขาคัดดันตัวเองจนเก่งหลายอย่างเพื่อให้พ่อยอมรับ

เมื่ออายุได้ 9 ขวบ คริสโตเฟอร์ได้รับคัดเลือกให้แสดงละครสมัครเล่นเรื่องหนึ่งของโรงเรียน ซึ่งเขาพบว่าเขาชอบการแสดง ต่อมาเมื่ออายุ 15 ปี เขาได้รับคัดเลือกเข้าเป็นนักแสดงฝึกหัดที่โรงละครในเมืองวิลเลียมส์ทาวน์ ในมลรัฐแมสซาชูเซตส์ นักแสดงฝึกหัดส่วนใหญ่มาจากระดับมหาวิทยาลัย ขณะที่คริสโตเฟอร์ยังเรียนมัธยม แต่เขาก็สามารถเข้ากับรุ่นพี่ได้ดี และแสดงได้ดีจนโอลิมเปีย ดูคากิส ซึ่งเป็นนักแสดงอาชีพบอกเขาว่า “ฉันประหลาดใจมาก เธอมีความสามารถพิเศษมากเลย อย่าให้เสียของนะ” ฤดูร้อนปีต่อมา

เขาได้รับเลือกไปเป็นนักแสดงที่โรงละครฤดูร้อนของฮาร์วาร์ดที่เมืองเคมบริดจ์ ได้ค่าจ้างสัปดาห์ละ 44 ดอลลาร์ เขาแสดงได้ดีจนได้รับการวิจารณ์ชมเชย ที่นั่นเองเขามีรักครั้งแรกกับนักแสดงรุ่นพี่วัย 23 ปี ซึ่งหมั้นแล้ว แต่การหมั้นก็ต้องเลิกรา เมื่อเช้าวันหนึ่งคู่หมั้นของเธอไปหาแล้วพบเธออยู่กับคริสโตเฟอร์ อย่างไรก็ดีเพราะวัยที่ต่างกัน ไม่ช้าทั้งคู่ก็เลิกราก่อน

หลังเรียนจบมัธยมปลาย เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2523 คริสโตเฟอร์ได้แสดงละครที่บูธเบย์ในมลรัฐเมน และวางแผนจะเข้าสู่วงการละครบรอดเวย์ที่นครนิวยอร์ก แต่แม่แนะนำให้เขาเรียนต่อมหาวิทยาลัย ซึ่งมหาวิทยาลัยมีชื่อหลายแห่งઆઆรับเขา ทั้งมหาวิทยาลัยบราวน์ คาร์เนกีเมลลอน โคลัมเบีย คอร์เนล นอร์ทเวสเทิร์น และปรินซ์ตัน เขาตัดสินใจเลือกคอร์เนลด้วยเหตุผลสำคัญเพราะสามารถขับรถไปนครนิวยอร์กโดยใช้เวลาราว 3 ชั่วโมงครึ่งเท่านั้น เพราะความตั้งใจจะเอาดีทางเป็นดาราละครยังไม่เปลี่ยนแปลง

ที่คอร์เนล คริสโตเฟอร์เข้าร่วมในแผนกการละคร และได้แสดงในละครเรื่องสำคัญคือ “คอยโกโด้” (Waiting for Godot) และอีกหลายๆ เรื่อง พอถึงฤดูใบไม้ร่วงขณะเป็นนักศึกษาน้องใหม่ เขาก็ได้รับการติดต่อจากสตาร์ก เฮลเซลไทน์ ผู้จัดการชื่อดัง ซึ่งเป็นผู้ปั้นดาราตลก คือ โรเบิร์ต เรดฟอร์ด และเป็นผู้แทนให้กับดาราใหญ่หลายคนเช่น ริชาร์ด แชมเบอร์เลน ไมเคิล

ดักลาส และ ซูซาน ซารานดอน เฮลเซลไทน์ ได้ดูคริสโตเฟอร์แสดงละครเรื่อง “เดือนหนึ่งในชนบท” (A Month in the Country) และเห็นแวว จึงเสนอตัวเป็นผู้แทนให้เขา ทั้งคู่ได้พบกันและเห็นตรงกันว่า คริสโตเฟอร์ควรเรียนต่อ แต่ให้เข้ามาสมัครนิวยอร์ก เดือนละครึ่ง เพื่อพบตัวแทนบริษัทคัดเลือกดาราและผู้สร้างละครเพื่อทำงานช่วงปิดภาคเรียนฤดูร้อน ฤดูร้อนปีนั้นเองเขาได้มีโอกาสได้เข้าไปดูการผลิตละครเรื่อง “สี่สิบกะรัต” (Forty Carats)

พอขึ้นเป็นนักศึกษาปีที่สอง เขาได้สัญญาการแสดงตลอดฤดูการกับงานเทศกาลละครเซกส์ปีร์ที่ซานดิเอโกด้วยการแสดงละครสามเรื่อง ก่อนจบปีสาม คริสโตเฟอร์ขอลาพัก 3 เดือน บินไปนครลาสเวกัส สกอตแลนด์ ดูการสร้างละครทั้งที่สกอตแลนด์และอังกฤษ เขามีโอกาสได้พบปะพูดคุยกับดาราหลายคน ต่อจากนั้นได้บินไปกรุงปารีสเพื่อศึกษาการละครที่นั่น คริสโตเฟอร์พูดฝรั่งเศสได้คล่อง เพราะเรียนภาษานี้ตั้งแต่ชั้นประถม 3 และเรียนต่อมาจนเข้ามหาวิทยาลัย

หลังกลับจากยุโรป คริสโตเฟอร์ตัดสินใจที่จะให้เวลากับการแสดงเป็นหลัก ตอนนั้นเขายังต้องเรียนอีกหลายวิชากว่าจะจบหลักสูตร เขาจึงเจรจากับผู้จัดการโรงละครคอร์เนลและคณบดีคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ในฐานะที่เรียนวิชาการละครเป็นวิชาเอก เขาเสนอว่าถ้าเขาไปเรียนต่อที่สถาบันดนตรีและการละครจุลเลียร์ด (Juilliard) เขาจะ “ได้” มากกว่าเรียน

ปีที่คอร์ทเนล ทางมหาวิทยาลัยเห็นด้วยยอมเทียบการเรียนปีที่จุลเลียร์ดเท่ากับการเรียนปีสุดท้ายที่คอร์ทเนล

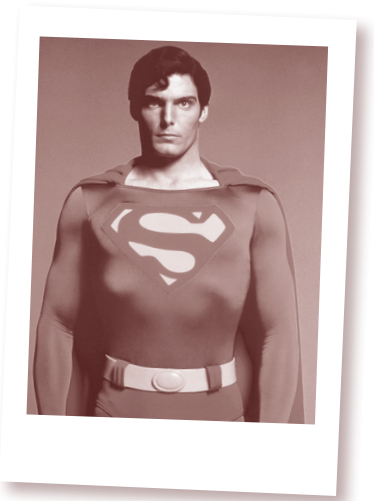
ในปี พ.ศ. 2516 มีนักศึกษาราวสองพันคนสมัครเข้าจุลเลียร์ดซึ่งรับเพียง 20 คน เขาต้องสอบกับอาจารย์ของสถาบัน 10 คน รวมทั้งจอห์น ฮูสแมน ซึ่งเพิ่งได้รับรางวัลตุ๊กตาทองจากเรื่อง The Paper Chase คริสโตเฟอร์สอบผ่าน จอห์น ฮูสแมน เสนอให้เขาออกไปเป็นนักแสดงเต็มตัว แต่เขาปฏิเสธ

ช่วงฤดูใบไม้ร่วง พ.ศ. 2518 คริสโตเฟอร์ ไปรับคัดเลือกเพื่อแสดงละครบรอดเวย์ มีดาราใหญ่รุ่นคุณย่าคือแคเทอรีน เฮปเบิร์น เห็นเขาระหว่างการคัดเลือกและชอบใจ เลือกเขาเป็นผู้แสดงเป็นหลานของเธอ ต่อมาทั้งคู่สนิทสนมกันมากจนเป็นข่าวซุบซิบถึงสัมพันธ์รักต่างวัยของคนทั้งสอง แคเทอรีนพูดถึง คริสโตเฟอร์ว่า “เธอจะเป็นดาราใหญ่ และได้ดูแลฉันตอนฉันแก่” คริสโตเฟอร์ตอบว่า “ผมไม่อาจรอได้นานขนาดนั้น” เมื่อละครเรื่องนั้นย้ายข้ามฟากไปแสดงที่นครลอสแอนเจลิสในปีต่อมา คริสโตเฟอร์ไม่ได้ตามไปด้วย สร้างความผิดหวังให้แก่แคเทอรีนมาก หลังจากนั้นทั้งคู่ยังติดต่อกันอีกหลายปี

ถึงปี 2521 คริสโตเฟอร์ เริ่มเข้าสู่วงการฮอลลีวูด โดยแสดงเป็นตัวประกอบเท่านั้น

ซูเปอร์แมน

แม้จะเพิ่งเข้าสู่วงการฮอลลีวูด แต่เพราะความสามารถทางการแสดงที่โดดเด่น และรูปร่างหน้าตาที่หล่อเหลามาดแมนพร้อมดวงตาสีฟ้า คริสโตเฟอร์ได้รับคัดเลือกให้เป็นผู้แสดงนำในภาพยนตร์เรื่องซูเปอร์แมนซึ่งเป็นหนังฟอร์มใหญ่ โดยต้องไปแสดงกับดาราผู้ยิ่งใหญ่คือ มาร์ลอน แบรนโด ซึ่งจะรับบทเป็น “จอร์-เอล” (Jor-El) พ่อของซูเปอร์แมน และ ยีน แฮกแมน ซึ่งจะแสดงเป็น เลกซ์ ลูเทอร์ ดาวร้ายตัวฉกาจในเรื่องซูเปอร์แมน คริสโตเฟอร์สูง 190 ซม. แต่น้ำหนักเพียง 87 กิโลกรัม ซึ่งนับว่าผอมไปสำหรับบทบาทซูเปอร์แมน เขามีทางเลือกสองทาง คือพอก “กล้ามเนื้อปลอม” เข้าไปได้ชุดซูเปอร์แมนกับเพิ่มน้ำหนัก เขาเลือกเพิ่มน้ำหนัก โดยไปเข้าคอร์สกับเดวิด พรอว์ส (David Prowse) ผู้แสดงเป็นดาร์ท เวเดอร์ ในเรื่องสตาร์วอร์ส คอร์สเพิ่มน้ำหนักประกอบด้วยวิ่งตอนเช้า ต่อด้วยยกน้ำหนัก 2 ชั่วโมง ฝึกยิมนาสติก 90 นาที และกินอาหารโปรตีนสูงโดยเพิ่มปริมาณอาหารเป็นสองเท่า ในที่สุดเขาก็สามารถเพิ่มน้ำหนักโดยการเพิ่มกล้ามเนื้อได้ถึง 16 กิโลกรัม เป็นที่พอใจของทุกฝ่าย



คริสโตเฟอร์ไม่ใช่แฟนการ์ตูนซูเปอร์แมนมาก่อน แต่เคยดูหนังที่จอร์จ รีฟฟ์นำแสดง เขาชอบบทในภาพยนตร์เรื่องนี้ ที่ต้องแสดงเป็นคนสอง

คน คือซูเปอร์แมน กับ คลาร์ค เค้นท์ ผลการแสดงออกมาน่าพอใจ หนึ่งได้ทั้งเงินและกล่อง นั่นคือ ได้เงินกว่า 300 ล้านดอลลาร์ ซึ่งนับว่าสูงมากในเวลานั้นและเสียงวิจารณ์ชื่นชมก็แข็งแซ่โดยเฉพาะการชื่นชมผู้แสดงนำ คริสโตเฟอร์กลายเป็นดาราช็อกโลกแล้ว

คริสโตเฟอร์ ใช้ความมีชื่อเสียงของตนทำงานการกุศลหลายแห่ง เขาร่วมกับมูลนิธิ “สร้างความหวัง” (Make-a-Wish Foundation) ไปเยี่ยมเด็กที่ป่วยระยะสุดท้าย เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเด็ก (Save the Children Fund) ซึ่งเป็นองค์กรการกุศลที่ทำงานช่วยเหลือเด็กทั่วโลก และไปเป็นโค้ชทั้งกีฬาและลานในการแข่งขันโอลิมปิกเพื่อคนพิการ

ภาพยนตร์เรื่องวัน

หลังซูเปอร์แมนภาคหนึ่งออกฉายเมื่อ พ.ศ. 2521 และได้ถ่ายทำภาคสองไปด้วย ในปีต่อมาคริสโตเฟอร์ได้แสดงเรื่อง Somewhere in Time ร่วมกับ เจน ซีมัวร์ (Jane Seymour) เป็นหนังดีแต่เพราะความผิดพลาดเรื่องการตลาด หนังจึงไม่ประสบความสำเร็จ แต่เกือบสิบปีต่อมาหนังเรื่องนี้กลับมาดังอีกครั้ง และถือเป็น “ภาพยนตร์ศักดิ์สิทธิ์” ของวงการ เจนกับคริสโตเฟอร์กลายเป็นเพื่อนรักกันและเมื่อปี 2539 จีนคลอดลูกแฝด เธอตั้งชื่อลูกคนหนึ่งว่าคริสโตเฟอร์ (Kristopher) เพื่อเป็นเกียรติแก่เขา

คริสโตเฟอร์ยังแสดงภาพยนตร์ดังๆ อีกหลายเรื่อง ร่วมกับดาราดังๆ อีกหลายคน เช่น ไมเคิล เคน วาเนสซา เรดเกรฟ และภาพยนตร์จากนวนิยายเรื่องเยี่ยมของตอลสตอย คือ แอนนา คาเรนินา

ในภาพยนตร์เรื่องหนึ่ง แคเทอริน เฮปเบิร์น โทรศัพท์ชื่นชมเขาว่า “ยอดเยี่ยมที่สุด” (absolutely marvelous)

คริสโตเฟอร์ฝึกบินจนได้รับใบอนุญาตเป็นนักบิน เขาบินเดี่ยวข้ามมหาสมุทรแอตแลนติกถึงสองครั้ง ระหว่างถ่ายทำภาพยนตร์ซูเปอร์แมนภาคสาม เวลาว่างเขาจะขับเครื่องบินเล่น เขาสมัครเป็นสมาชิกสโมสรเสืออากาศ (The Tiger Club) ซึ่งเป็นสโมสรของนักบินที่เคยเป็นนักบินรบสมัยสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง เมื่อผู้สร้างภาพยนตร์เรื่อง “นักบิน” (The Aviator) ติดต่อให้เขาแสดงนำโดยไม่รู้ว่าเขาเป็นนักบิน เขาจึงรับทันที และแสดงเองทั้งหมดในฉากผาดโผนบนเครื่องบินสมัยโบราณ โดยไม่ต้องใช้สตั้นท์หรือตัวแสดงแทนเลย

นอกจากแสดงภาพยนตร์แล้ว คริสโตเฟอร์ยังแสดงละครเวที และภาพยนตร์ทางโทรทัศน์ด้วย ทางด้านการกีฬา คริสโตเฟอร์เริ่มสนใจกีฬาแข่งม้าอย่างมากตอนช่วงปลายทศวรรษ 1980 เขาฝึกซ้อมถึงสัปดาห์ละ 5-6

วัน นอกจากนี้ยังสนใจกีฬาเรือใบ เขาสร้างเรือ “เทพธิดาแห่งท้องทะเล” (Sea Angel) และแล่นเรือจากซีซาพีคไปถึงโนวาสโกเชียของแคนาดา

งานสังคม

นอกจากงานการแสดงแล้ว คริสโตเฟอร์ทำงานสังคมมากมาย ได้แก่ เข้าเป็นกรรมการบริหารของกองทุนชาร์ลส์ ลินด์เบิร์ก ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมเทคโนโลยีที่รักษาสัตว์แวล้อม ทำงานสนับสนุนองค์กรนิรโทษกรรมสากล สภาป้องกันทรัพยากรธรรมชาติ และองค์กร “ประชาชนเพื่อวิถีอเมริกัน” (People for the American Way) เข้าร่วมกับกองบินรักษาสัตว์แวล้อมของกองทัพอากาศ ขับเครื่องบินไซแอนน์ II ซึ่งเป็นเครื่องบินเทอร์โบนำข้าราชการ และผู้สื่อข่าวบินขึ้นไปดูบริเวณที่สัตว์แวล้อมถูกทำลายเมื่อฤดูใบไม้ร่วง ปี พ.ศ. 2530 นักแสดง 77 คน ในกรุงซานติอาโก ของชิลี ถูกคุกคามอย่างหนักโดยจอมเผด็จการออกุสโต ปิโนเชต์ คริสโตเฟอร์ได้รับการขอร้องให้ไปช่วย เขาบินไปชิลีและช่วยนำการเดินขบวนต่อต้านปิโนเชต์ ต่อมาเขาได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงสุดจากชิลีที่มอบให้แก่ชาวต่างชาติ ทางด้านการเมืองในประเทศเขาณรงค์หาเสียงให้แก่วุฒิสมาชิกแพตริค เลไฮย์ ตระเวนปราศรัยไปทั่วมลรัฐ เมื่อรอน ซิลเวอร์ เพื่อนของเขาก่อตั้งองค์กร “พันธมิตรสร้างสรรค์” (Creative Coalition) เพื่อฝึก “คนดัง” ให้พูดเรื่องการเมืองอย่างผู้มีความรู้ คริสโตเฟอร์สมัครเป็นสมาชิกคนแรก พร้อม

กับดาราดังหลายคน เช่น ซูซาน ซาแรนดอน อเลค บอลด์วิน ต่อมาเขาได้รับเลือกเป็นประธานร่วมขององค์กรแห่งนี้ เขาทำงานนี้จนพรรคเดโมแครตสนใจ ชวนให้เขาลงสมัครเป็นสมาชิกสภาองเกรส คริสโตเฟอร์ปฏิเสธ เพราะรู้ว่าถ้าเขาได้เป็นสมาชิกสภาองเกรส อิทธิพลต่อรัฐบาลและรัฐสภาในกรุงวอชิงตันของเขากลับจะลดลง

ชีวิตคู่

ภรรยาคนแรกของคริสโตเฟอร์ คือ จี เอกซ์ตัน (Gae Exton) มีลูกคนแรกเป็นหญิง คือ แมทธิว เอกซ์ตัน รีฟว์ เกิดเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2522 หลังซูเปอร์แมนภาคแรก ออกฉายได้ 1 ปี โดยเกิดที่โรงพยาบาลในกรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ ลูกคนที่สองก็เป็นหญิง ชื่ออเล็กซานดรา เอกซ์ตัน รีฟว์ เกิดที่โรงพยาบาลแห่งเดียวกันในกรุงลอนดอน เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2525 ความสัมพันธ์กับภรรยาคนแรกแตกสลาย และแยกขาดจากกันเมื่อ พ.ศ. 2530 หลังซูเปอร์แมนภาค 4 ออกฉาย คริสโตเฟอร์กลับไปอยู่นิวยอร์ก โดยลูกทั้งสองคนอยู่กับแม่ที่ลอนดอน เขาปวดร้าวมาก พยายามหาทางคลายทุกข์ด้วยการแสดงภาพยนตร์



คริสโตเฟอร์ รีฟว์ กับ ดานา มอโรซิน (ภรรยา)

ประเภทชวนหัว แต่ไม่เป็นผล เพราะระหว่างถ่ายทำภาพยนตร์เรื่องนั้น ดาราสำคัญคือเบิร์ต เรย์โนลด์ กับ แคทลีน เทอร์เนอร์ มีเรื่องทะเลาะวิวาทกัน ทำให้เขาต้องไปทำหน้าที่หย่าศึกระหว่างทั้งสองคน ผลคือไม่สามารถแสดงได้ดี และหนังก็ออกมาไม่ดี ไม่ทำเงิน จนเขาคิดว่า อนาคตการแสดงภาพยนตร์ของเขาคงจะจบลงแล้ว

ห้าเดือนหลังแยกทางกับจี เอกซ์ตัน คริสโตเฟอร์พาลูกไปเมือง วิลเลียมส์ทาวน์ ทั้งสองอายุ 7 และ 3 ขวบ ไปดูการแสดงดนตรีของวง “คาบาเรต์คอร์ปส์” (Cabaret Corps) คริสโตเฟอร์ติดใจนักร้องสาวคนหนึ่ง ในวง คือ ดานา มอโรซินิ (Dana Morosini) ทั้งคู่เริ่มออกเดทกัน และในที่สุดก็แต่งงานกันเมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2535 สองเดือนหลังแต่งงาน ลูกชายคือวิลเลียม แอลลิสทรีฟว์ ก็เกิดเมื่อวันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2535

คริสโตเฟอียังพำนักรอยู่ที่นิวยอร์ก ซึ่งเขาสามารถนั่งเครื่องบินคองคอร์ดไปเยี่ยมลูกทั้งสองที่ลอนดอนเป็นประจำ ในปี พ.ศ. 2537 เขาได้รับการติดต่อให้แสดงนำในซีรีส์ทางสถานีโทรทัศน์ซีบีเอสสองเรื่อง โดยเขาต้องไปถ่ายทำที่ลอสแอนเจลิส ซึ่งอยู่คนละฟากของประเทศ ผลคือเขาจะไม่สามารถบินไปเยี่ยมลูกได้เหมือนอยู่นิวยอร์ก คริสโตเฟอร์จึงปฏิเสธข้อเสนอ

ก่อนเกิดอุบัติเหตุไม่นาน คริสโตเฟอร์ได้แสดงเป็นคณพิการ—เป็นมนุษย์ล้อ เขาต้องศึกษาชีวิตของคนพิการที่โรงพยาบาลแห่งหนึ่ง และเรียนรู้วิธีการใช้รถเข็น ต่อมาเขาได้แสดงนำในภาพยนตร์อีกเรื่องหนึ่งที่จะไปถ่ายทำที่ไอร์แลนด์ เขาตื่นเต้นที่จะได้ไปที่นั่น ขณะเดียวกันก็เตรียมเป็นผู้กำกับภาพยนตร์โรแมนติกหรรษาอีกเรื่อง แต่ทุกอย่างก็ล่มสลายหมด เมื่อเขาเดินทางไปเมืองคัลปีเปอร์มลรัฐเวอร์จิเนีย เพื่อเข้าแข่งม้าที่นั่น

อุบัติเหตุร้ายแรง

คริสโตเฟอร์ฝึกขี่ม้าครั้งแรกเมื่อแสดงนำในภาพยนตร์เรื่องแอนนา คาเรนินา ที่แรกเขามีอาการ “แพ้” ม้า ทำให้ต้องกินยาแก้แพ้ แต่เช่นเดียวกับกีฬาอื่นๆ เมื่อฝึกขี่ม้า เขาก็ฝึกอย่างจริงจัง ตั้งแต่ พ.ศ. 2528 ฝึกอยู่นานหลายปี จนชินกับม้า และอาการแพ้ก็นหายไป เขาซื้อม้าพันธุ์ดี อายุ 12 ปี และฝึกกับม้าตัวนี้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 และเริ่มเข้าแข่ง จนได้ที่ 4 จากจำนวนผู้เข้าแข่ง 27 คน ในรอบคัดเลือกที่สนามแข่งม้าเมืองคัลปีเปอร์ มลรัฐเวอร์จิเนีย

เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ. 2538 เขาเข้าแข่งขี่ม้าข้ามเครื่องกีดขวาง ขณะที่ม้ากำลังพุ่งทยานเตรียมกระโดดข้ามรั้วกันที่สาม ม้าเกิดหยุดกะทันหัน ร่างของคริสโตเฟอร์หลุดจากตัวม้า พุ่งทยานไปข้างหน้า

เชือกบังเหียนม้าพันมือทั้งสองข้างของเขาเข้าด้วยกัน ร่างของเขากระแทกพื้นโดยหัวโหม่งลงดิน หมวกนิรภัยทำหน้าที่ปกป้องสมองของเขาได้อย่างดี แต่น้ำหนักตัว 98 กิโลกรัม ทำให้กระดูกต้นคอข้อที่ 1 และ 2 แตกจนแตก แยกเอาไขสันหลังบริเวณนั้นแตกเหลวจนแทบไม่มีชิ้นดี เขาหมดสติทันทีและหยุดหายใจไปสามนาที เคราะห์ดีที่หน่วยปฐมพยาบาลเข้ามาช่วยเหลืออย่างถูกต้องและทันการณ์ ทำให้สมองของเขายังไม่ขาดออกซิเจนนานเกิน 4 นาที

กระดูกสันหลังที่บดขยี้ไขสันหลังส่วนบนแตกเหลวแทบไม่มีชิ้นดี ทำให้เขาเป็นอัมพาตทั้งหมดทันทีตั้งแต่คอลงมา รวมทั้งไม่สามารถหายใจเองได้ด้วย เขาถูกนำส่งโรงพยาบาลใกล้ที่เกิดเหตุซึ่งไม่มีขีดความสามารถจะรักษาเขาได้ จึงส่งขึ้นเฮลิคอปเตอร์ไปยังโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของมลรัฐเวอร์จิเนีย

แม้เขาไปเยี่ยม เห็นสภาพของเขาแล้ว ถึงกับวิงวอนให้เขาดัดสินใจตายเสียดีกว่าอยู่ จะได้ไม่ต้องทุกข์ทรมานและเป็นภาระแก่คนรอบข้างต่อไป เขาเกือบจะตัดสินใจลาโลกไปแล้ว แต่กลับเปลี่ยนใจอยู่สู่โลกต่อไป เพราะดานาภรรยาของเขาพูดกับเขาด้วยน้ำตานองหน้าว่า “ฉันขอบอกกับเธอว่าฉันจะขอสนับสนุนการตัดสินใจของเธอทุกอย่างไม่ว่าเธอจะตัดสินใจอย่างไร

“
เขาเกือบจะตัดสินใจลาโลกไปแล้ว
แต่กลับเปลี่ยนใจอยู่สู่โลกต่อไป
เพราะดานาภรรยาของเขา
พูดกับเขาด้วยน้ำตานองหน้าว่า
“ฉันขอบอกกับเธอว่า
ฉันจะขอสนับสนุนการตัดสินใจ
ของเธอทุกอย่างไม่ว่าเธอจะตัดสินใจ
อย่างไร เพราะมันเป็นชีวิตของเธอ
แต่ฉันต้องการให้เธอรู้ว่า
ฉันจะอยู่กับเธอตลอดไป
ไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้น
เธอยังคงเป็นเธอและฉันรักเธอ”

”

เพราะมันเป็นชีวิตของเธอ แต่ฉันต้องการให้เธอรู้ว่าฉันจะอยู่กับเธอตลอดไป ไม่ว่าจะทำอะไรขึ้น เธอยังคงเป็นเธอและฉันรักเธอ”

เมื่อตัดสินใจที่จะอยู่ต่อไป ทำให้เขาต้องเผชิญกับความยากลำบากมากมายแสนสาหัส ทั้งระหว่างการรักษาตัวในโรงพยาบาล ในสถานกักขัง และเมื่อกลับไปบ้านก็เกือบเอาชีวิตไม่รอดหลายครั้งจากเครื่องช่วยหายใจหลุดในยามวิกาล ต้องกลับเข้าไปโรงพยาบาลอีกกว่าสิบครั้ง จากอาการแทรกซ้อนต่างๆ เช่น ปอดบวม อุบัติเหตุแขนหัก แผลติดเชื้อชั้นรุนแรงจนเกือบต้องตัดขา แต่ด้วยพลังใจที่แข็งแกร่ง ด้วยความสามารถของทีมแพทย์ พยาบาล นักกายภาพบำบัด และเหนืออื่นใดคือด้วยการสนับสนุนอย่างอบอุ่นไม่เสื่อมคลายจากดานาภรรยา

แพทย์ได้ทำการผ่าตัดเชื่อมกระดูกคอข้อที่ 3 ของเขากับฐานกะโหลก โดยใช้กระดูกสะโพกมาแทนกระดูกคอข้อที่ 1 และ 2 ที่แตกแหลกเหลวไป และยึดติดด้วยลวดและแกนโลหะไทเทเนียม หลังกระดูกยึดติดดีแล้ว เขาได้ย้ายไปทำกายภาพบำบัดที่ศูนย์กายภาพบำบัดเคสส์เลอร์ในเมืองเวสต์ออเรนจ์ นิวเจอร์ซีย์ เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2538 หนึ่งเดือนกับหนึ่งวันหลังเกิดอุบัติเหตุ

นอกจากเพื่อรักษากล้ามเนื้อมิให้ฝ่อลีบไปจากอัมพาต และป้องกัน

แผลกดทับแล้ว สิ่งสำคัญคือหาทางให้เขาสามารถหายใจได้เอง แม้บางส่วนก็ยังดี ไม่เช่นนั้นจะต้องใช้เครื่องช่วยหายใจตลอดเวลา ปกติความจุปอด (Lung Capacity) เพื่อให้ร่างกายได้รับออกซิเจนเพียงพอคือต้องสูดหายใจเข้าไปให้ได้ถึง 750 ซีซี เมื่อเริ่มต้นฝึกการหายใจ ความจุปอดของเขาคือ 0 เขายังโชคดีที่ไขสันหลังส่วนตรงกระดูกคอข้อที่ 1 และ 2 มิได้ถูกทำลายไปโดยสิ้นเชิง เหลืออยู่เพียงเล็กน้อย ซึ่งทำให้เขายังบังคับกะบังลมได้บ้างตามปกติคนทั่วไปจะหายใจโดยการยกกระดูกรอบๆ ทรวงอก คือซี่โครงเพื่อสูดหายใจเข้าไป แต่เมื่อจะหายใจลึกๆ จะใช้กะบังลมซึ่งคั่นระหว่างทรวงอกและช่องท้องช่วย เมื่อหายใจเข้าแรงๆ ท้องจึงป่องออก คริสโตเฟอร์ได้รับการฝึกให้ใช้กล้ามเนื้อที่กะบังลมและกล้ามเนื้อหลังส่วนหนึ่ง (Trapezius muscle) เขาเริ่มต้นจากศูนย์ จนกระทั่งปลายเดือนตุลาคม เริ่มได้ 50 ซีซี ซึ่งแม้ยังน้อยนิด แต่มีความหมายมาก เพราะแปลว่า เขาสามารถฝึกจนสูดลมหายใจเข้าได้บ้างแล้ว วันต่อมา คริสโตเฟอร์ แสดงความเป็นซูเปอร์แมนในชีวิตจริง ด้วยการสูดลมหายใจเข้าได้ถึง 450 ซีซี วันถัดมาเพิ่มเป็น 560 ซีซี นักกายภาพบำบัดบิล แครร์รอล บอกเขาว่าเขายังไม่เคยเห็นใครพัฒนาได้รวดเร็วขนาดนี้เลย “คุณกำลังจะชนะ คุณกำลังจะหายจากเครื่องช่วยหายใจได้” ถึงวันที่ 13 ธันวาคม เขาสามารถหายใจได้เองถึง 30 นาที

การต้องพึ่งเครื่องช่วยหายใจตลอดเวลา มีความเสี่ยงสูงมาก ชีวิตเหมือนแขวนอยู่บนเส้นด้าย เพราะแขนขาเขาเป็นอัมพาตหมด แขนไม่

สามารถช่วยตนเองได้เลย บางครั้งเครื่องช่วยหายใจขัดข้อง ข้อต่อท่อหายใจหลุด ชีวิตของเขาก็ต้องเฉียดตายถ้าไม่มีใครมาเห็นและช่วยไว้ทัน การหายใจได้เองแม้บางส่วน นอกจากช่วยลดความเสี่ยงโดยตรงแล้ว ยังช่วยป้องกันโรคแทรกซ้อนจากปอดบวม ซึ่งอาจรุนแรงถึงตายได้ด้วย

การหายใจได้เอง ยังทำให้เขาสามารถกลับมาฝึกพูดได้ใหม่ ซึ่งก็ต้องใช้ความพยายามอย่างมาก เพราะหลอดคอเคยถูกเจาะไปแล้วและเมื่อพูดได้ใหม่ ก็จะไม่เหมือนเดิม เพียง “พอฟังรู้เรื่อง” เท่านั้น

เพื่อให้เขาสามารถกระทำกิจกรรมได้บ้าง เขายังต้องฝึกการใช้รถนั่ง ซึ่งเป็นรถอัตโนมัติ บังคับด้วยการเป่าหลอดดูด ทำให้เขาไม่ต้องนอนแช่อยู่บนเตียง หรือนั่งรถเข็นโดยต้องให้คนมาช่วยขึ้น

ซูเปอร์แมนในชีวิตจริง

เมื่อประสบอุบัติเหตุ สมองของคริสโตเฟอร์ได้รับการปกป้องอย่างดีจากหมวกนิรภัย และเขาหยุดหายใจไปเพียง 3 นาที สมองยังไม่ถูกทำลายจากการขาดออกซิเจน ทำให้เขายังสามารถใช้สมองได้อย่างคนปกติ เมื่อได้รับการฟื้นฟูสภาพจนสามารถช่วยตัวเองได้บ้างแล้ว เขาก็เริ่ม “ออกงาน”

เมื่อปี 2539 เขาไปปรากฏตัวในงานมอบรางวัลตุ๊กตาทอง เขาได้รับ

เกียรติโดยการที่ผู้ร่วมงานพากันลุกขึ้นยืนปรบมือ (ovation) ให้แก่เขาอย่างยาวนาน เขากล่าวปราศรัยถึงภารกิจของฮอลลีวูดที่จะต้องสร้างภาพยนตร์เพื่อช่วยแก้ปัญหาสำคัญของโลก ต่อมาเขาร่วมเป็นเจ้าภาพการแข่งขันพาราลิมปิก หรือโอลิมปิกสำหรับคนพิการที่นครแอตแลนตา และได้ไปกล่าวปราศรัยในที่ประชุมใหญ่ของพรรคเดโมแครต เขาเดินทางไปทั่วประเทศ กล่าวปราศรัยโดยไม่ต้องเขียนบทหรือใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ช่วยฉายบทพูด (Teleprompter) เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2539 นิตยสารไทม์นำรูปถ่ายของเขาขึ้นปก ปีเดียวกัน เขาเริ่มทำงานด้านภาพยนตร์โดยเป็นผู้บรรยายในภาพยนตร์เรื่องหนึ่งที่แพร่ภาพทางช่องเอชบีโอ เรื่อง “ไม่ต้องสงสาร : ภาพยนตร์เกี่ยวกับความสามารถ” (Without Pity : A Film About Abilities) ภาพยนตร์เรื่องนี้ได้รางวัลเอมมีในประเภท : สารคดีพิเศษยอดเยี่ยม” หลังจากนั้นไม่นาน เขาได้แสดงบทเล็กๆ ในภาพยนตร์เรื่อง “อีกก้าวสู่วันพรุ่งนี้” (A Step Towards Tomorrow)

คริสโตเฟอร์ได้รับเลือกตั้งเป็นประธานสมาคมคนอัมพาตอเมริกัน และรองประธานองค์การคนพิการแห่งชาติ ต่อมาเข้าร่วมก่อตั้งศูนย์วิจัย “รีฟว์-เออร์วิน” ซึ่งปัจจุบันเป็นศูนย์วิจัยเรื่องไขสันหลังขั้นแนวหน้าของโลก เขาก่อตั้งมูลนิธิคริสโตเฟอร์ รีฟว์ ซึ่งต่อมาได้เพิ่มชื่อภรรยาของเขาเข้าไปด้วย เป็นมูลนิธิคริสโตเฟอร์-ดানা เพื่อหาทุนเร่งสนับสนุนงานวิจัยและช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ มูลนิธิแห่งนี้ได้ให้เงินสนับสนุนการวิจัยไป

แล้วกว่า 65 ล้านเหรียญ และช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการไปแล้วกว่า 8.5 ล้านเหรียญ มูลนิธิได้สนับสนุนงานวิจัยเพื่อช่วยให้คนเป็นอัมพาตกลับมาเดินได้ ซึ่งสามารถช่วยให้หลายคนกลับมาเดินได้แล้ว ยูซี เออร์วิน ผู้ร่วมก่อตั้งมูลนิธิรีฟ-เออร์วิน กล่าวถึงคริสโตเฟอร์ว่า “หลังอุบัติเหตุ คริสโตเฟอร์ได้ช่วยสนับสนุนการวิจัยเกี่ยวกับการบาดเจ็บของไขสันหลัง และความผิดปกติจากระบบประสาทอื่น มากกว่าที่ใครๆ เคยทำมาแล้ว”

ปี 2540 คริสโตเฟอร์กลับมาทำงานเป็นผู้กำกับภาพยนตร์เรื่อง “ยามโพล์เพล้” (In the Gloaming) ซึ่งได้รับรางวัล “เคเบิลเอซ” (Cable Ace) ถึง 4 รางวัล และได้รับการเสนอชื่อรับรางวัลเอมมีถึง 5 รางวัล ดานาบอกว่า เขามีความสุขมากเมื่อได้ทำงานสร้างสรรค์ที่เขาชอบ ปีต่อมา เขาสร้างภาพยนตร์เรื่อง “หน้าต่างหลังบ้าน” (Rear Window) ซึ่งเป็นหนังของอัลเฟรด ฮิธช์ค็อก ที่สร้างไว้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2494 เขานำมาสร้างใหม่ เขาได้รับการเสนอชื่อเข้ารับรางวัลลูกโลกทองคำและได้รับรางวัลจากสมาคมอาชีพนักแสดงภาพยนตร์

เมื่อวันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2541 สำนักพิมพ์แรนดอมเฮาส์ได้ตีพิมพ์อัตชีวประวัติของเขา ชื่อ “ผมยังเหมือนเดิม” (Still Me) ซึ่งติดอันดับหนังสือขายดีของนิตยสารไทม์ติดต่อกันถึง 11 สัปดาห์ และเขาได้รับรางวัลแกรมมี่ในสาขาอัลบั้มคำพูดยอดเยี่ยม (Best Spoken Word Album)

คริสโตเฟอร์ พยายามดูแลสุขภาพด้วยการออกกำลังกายด้วยอุปกรณ์พิเศษอย่างสม่ำเสมอ ในปี พ.ศ. 2543 เขาเริ่มขยับนิ้วได้บางส่วน และเริ่มรู้สึกถึงความร้อนความเย็นตามร่างกาย ปี 2545 ศูนย์ข้อมูลอัมพาต คริสโตเฟอร์และดานา ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐบาลกลาง ก่อตั้งโดยศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคแห่งชาติสหรัฐ ทำพิธีเปิดที่เมืองชอร์ตฮิลส์ นิวเจอร์ซีย์ มีพันธกิจสำคัญคือการฝึกคนที่เป็นอัมพาตให้ช่วยเหลือตนเองได้มากขึ้น คริสโตเฟอร์บอกว่า “เมื่อเกิดอุบัติเหตุจนเป็นอัมพาต คนมักไม่รู้ว่าจะหันหน้าไปหาใคร ดานาและผมต้องการหน่วยงานที่สามารถให้ข้อมูลและความช่วยเหลือแก่คนเหล่านั้น ศูนย์แห่งนี้คือการเริ่มต้นที่น่าอัศจรรย์”

คริสโตเฟอร์ พยายามผลักดันให้รัฐบาลให้การสนับสนุนการวิจัยสเต็มเซลล์ ซึ่งแม้มีเรื่องถกเถียงกันมากในปัญหาจริยธรรมเรื่องนี้ แต่รัฐบาลก็สนับสนุนงบประมาณให้ราว 100 ล้านเหรียญ ซึ่งคริสโตเฟอร์เห็นว่า มาถูกทางแล้ว ในปี พ.ศ. 2545 คริสโตเฟอร์พยายามผลักดัน “พระราชบัญญัติห้ามการโคลนนิ่ง” ซึ่งห้ามศึกษาวิจัยการโคลนนิ่งโดยใช้เซลล์สืบพันธุ์แต่เปิดทางให้ใช้เซลล์ร่างกาย (Somatic cell) ได้ เขาผลักดันเรื่องนี้อย่างต่อเนื่อง บั้นปลายชีวิตเขาผลักดันให้มลรัฐแคลิฟอร์เนียออกกรัฐบัญญัติก่อตั้งสถาบันเวชศาสตร์การฟื้นฟูแห่งแคลิฟอร์เนีย (California Institute for Regenerative Medicine) หลังคริสโตเฟอร์เสียชีวิตไม่ถึงเดือนกฎหมายฉบับนี้ก็ผ่าน และรัฐได้จัดงบประมาณก่อตั้งสถาบันเป็นเงินถึง 3 พันล้านเหรียญ

ช่วงปี พ.ศ. 2545-2547 เขายังได้ร่วมแสดงภาพยนตร์ตำนานซูเปอร์แมน ซึ่งประสบความสำเร็จอย่างน่าพอใจยิ่ง ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2547 สำนักพิมพ์ แรนดอมเฮ้าส์ พิมพ์หนังสือเล่มที่สองของเขาคือ “ไม่มีสิ่งใดเป็นไปได้” (Nothing is Impossible) เป็นเรื่องทัศนะของคริสโตเฟอร์และประสบการณ์ชีวิตที่ช่วยหล่อหลอมความคิดของเขา ในปีเดียวกันนั้น เขายังได้กำกับภาพยนตร์ “เรื่องราวของบรูค เอลลิสัน” (The Brooke Ellison) ซึ่งเป็นเรื่องราวของบรูค เอลลิสัน ที่เป็นอัมพาตหมดทั้งแขนขา แต่สามารถเรียนจบจากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ช่วงเดียวกันนั้นเขายังกำกับหนังแอนิเมชันเรื่อง “วีรบุรุษของทุกคน” (Everyone's Hero) แต่ยังไม่ทันสร้างเสร็จเขาก็จากไปเสียก่อน

คริสโตเฟอร์ รีฟว์ เสียชีวิตจากภาวะหัวใจวาย เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ. 2547 รวมอายุได้ 52 ปี 15 วัน ดานา ภรรยาของเขา ทำงานสืบทอดเจตนารมณ์ของเขาต่อมา จนพบว่าเป็นมะเร็งปอด เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2548 และเสียชีวิตเมื่อวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2549

บทส่งท้าย

คริสโตเฟอร์ รีฟว์ มีชีวิตเยาวยุวัยที่ราบรื่นและประสบความสำเร็จในชีวิตการแสดงอย่างรุ่งโรจน์ แต่แล้วชีวิตก็พลิกผัน เมื่อประสบอุบัติเหตุร้ายแรงจนแทบเอาชีวิตไม่รอด แต่ก็รอดมาได้ แม้จะเป็นอัมพาตทั้งแขนขา และต้องใช้เครื่องช่วยหายใจอยู่ตลอดเวลา แต่เขาก็ไม่ยอมแพ้ ต่อสู้จนหายใจ

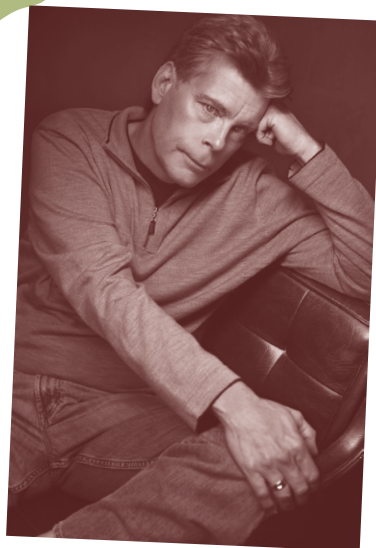
เองได้ พุดได้ และสามารถทำงานเพื่อประโยชน์ต่อมวลมนุษยชาติในสภาพร่างกายที่พิการรุนแรงต่อมาได้ยาวนานถึงเกือบ 9 ปี

ยิ่งกว่านั้น เขายังมีโรคประจำตัว เป็นโรคภูมิแพ้และหอบหืดมาตั้งแต่เด็ก เมื่ออายุ 16 ยังมีโรคผมร่วงเป็นหย่อมๆ (Alopecia areata) บั้นปลายชีวิตเมื่อเป็นอัมพาตทั้งตัว เขาจึงต้องโกนหัวหมด นอกจากนั้นเขายังป่วยอีกหลายโรค ทั้งมาลาเรีย และโรคเลือดด้วย เมื่อเป็นอัมพาตเขามีโรคแทรกซ้อนรุนแรงหลายครั้ง จนเฉื่อยตายอีกหลายครั้ง เคยเป็นแผลกดทับ และติดเชื้อรุนแรงจนเกือบเอาชีวิตไม่รอด

เขาเคยแพ้ยารุนแรงจนช็อก (Anaphylactic Shock) ยาที่เขาแพ้คือยา “ไซเจน” (Sygen) ซึ่งเป็นยารักษาไขสันหลัง เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2547 เขายังสบายดี และได้ถูกลูกรักษาจนหายดี คืนนั้นเขาได้รับประทานยาปฏิชีวนะเพื่อรักษาอาการติดเชื้อ แล้วหัวใจหยุดเต้น หหมดสติ เขาถูกนำส่งโรงพยาบาล แต่ 18 ชั่วโมงต่อมา เขาก็เสียชีวิต

คริสโตเฟอร์ รีฟว์ มีโรคประจำตัวและพิการรุนแรง แต่เขาสามารถดำรงตนเป็นซูเปอร์แมนทั้งในจอและชีวิตจริงจนวาระสุดท้าย





สตีเฟน คิง : นักเขียนดัง นักสู้ชีวิต

บทนำ

สตีเฟน คิง เป็นนักเขียนชื่อดังในยุคปัจจุบันที่สามารถสร้างผลงานจนได้รับความนิยมอย่างยืนยาวหลายทศวรรษ หนังสือนวนิยายของเขาหลายเล่มติดอันดับหนังสือ “ขายดีที่สุด” (Best seller) โดยหนังสือของเขาขายไปแล้วทั่วโลกกว่า 350 ล้านเล่ม หลายเล่มนำไปสร้างเป็นภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ หลายเล่มนำไปทำเป็นหนังสือการ์ตูน

สตีเฟน คิง มีความสามารถในการเขียนหลายด้าน งานที่เด่นที่สุดคือนวนิยายราว 50 เล่ม ซึ่งส่วนใหญ่แปลเป็นภาษาไทยแล้ว ตั้งแต่นวนิยายเล่มแรกของเขา คือ แครี่ (Carrie) ซึ่งพิมพ์ออกมาจำหน่ายในปี 2517 แปลเป็นภาษาไทยในชื่อ “คืนนรก” โดยสุวิทย์ ขาวปลอด เมื่อปี 2526 ‘Salem’s Lot’ พิมพ์จำหน่ายเมื่อปี 2518 แปลเป็นภาษาไทย เมื่อปี 2524 โดยสุวิทย์ ขาวปลอด เช่นกัน บางเล่มแปลออกมาสองสำนวน เช่น The Dead Zone เขียนเมื่อปี 2521 แปลออกมาในชื่อ “แดนมรณะ” โดยเจ้าของนามปากกา “เกียรติ” เมื่อปี 2524 และในชื่อ “มรณะดำ” แปลโดยเจ้าของนามปากกา “สิทธิพร-วรารณ” (ไม่ทราบปีที่พิมพ์) การที่นวนิยายของสตีเฟน คิง ได้รับการแปลออกสู่ภาษาไทยจำนวนมาก แสดงให้เห็นว่าเขาเป็นที่นิยมอย่างสูงในหมู่นักอ่านนวนิยายชาวไทย เช่นกัน

นอกจากเขียนนวนิยาย ในชื่อจริงแล้ว สตีเฟน คิง ยังเขียนนวนิยายโดยใช้นามปากกาอีก 7 เล่ม โดยมีนามปากกา คือ ริชาร์ด บาคแมน (Richard Bachman) และ จอห์น สวิธเน (John Swithen) หลายเล่มแปลเป็นภาษาไทยแล้วเช่นกัน

นอกจากนวนิยาย สตีเฟน คิง ยังเขียนเรื่องสั้นไว้ราว 200 เรื่อง รวมพิมพ์เป็นหนังสือรวมเรื่องสั้น 9 เล่ม และเขายังเขียนหนังสือประเภทสารคดีอีก 5 เล่ม

ไม่เพียงเป็นนักเขียนนวนิยายขายดี เท่านั้น สตีเฟน คิง ยังได้รับรางวัลเกียรติยศมากมาย รวมได้ถึง 49 รางวัล เช่น

- รางวัลหนังสือยอดเยี่ยมสำหรับเยาวชนของ สมาคมห้องสมุดอเมริกัน 2 ครั้ง จากนวนิยายเรื่อง ‘Salem’s Lot’ เมื่อ พ.ศ. 2521 และเรื่อง Firestarter เมื่อ พ.ศ. 2524 หนังสือเล่มนี้แปลเป็นภาษาไทย 2 สำนวน ในชื่อ “เผามันเลย” โดยสถาพร รายา เมื่อ พ.ศ. 2524 และชื่อ “หนูน้อยพลังเพลิง” โดย “อรรถพล” เมื่อ พ.ศ. 2531

- รางวัลสมาคมจินตนิยายอังกฤษ จากหนังสือ 6 เล่ม เช่น เรื่อง Cujo เมื่อปี 2525 ซึ่งแปลเป็นภาษาไทยแล้ว ในชื่อ “คูโจ” โดยผู้ใช้นามปากกา “ปริดา-ดวงตา” เมื่อ พ.ศ. 2524 Bag of Bones เมื่อปี 2542 แปลเป็นภาษาไทยในชื่อ “บ้านวิญญาณพะวง” โดยสุวิทย์ ขาวปลอด เมื่อปี 2546 เป็นต้น

- รางวัลของสมาคมเรื่องสยองขวัญ จากนวนิยาย 5 เล่ม เช่น Desperation เมื่อปี 2540 Black House เมื่อปี 2545 เป็นต้น

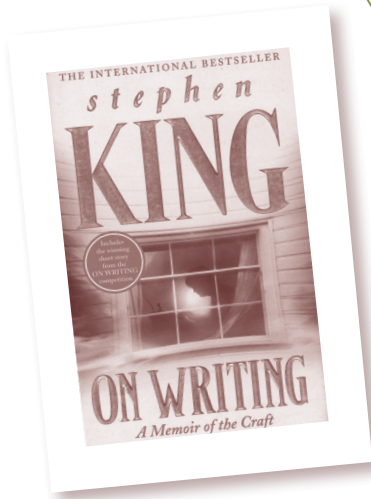
- รางวัล อุโก (ชื่อของนักประพันธ์เรื่องนามชาวฝรั่งเศส) จากนวนิยายเรื่อง Danse Macabre เมื่อ ปี 2525

- รางวัล โอ. เฮนรี (ชื่อของนักเขียนเรื่องสั้นเรื่องนามชาวอเมริกัน) เมื่อปี 2536 จากเรื่องสั้นชื่อ The Man in the Black Suit

- ฯลฯ

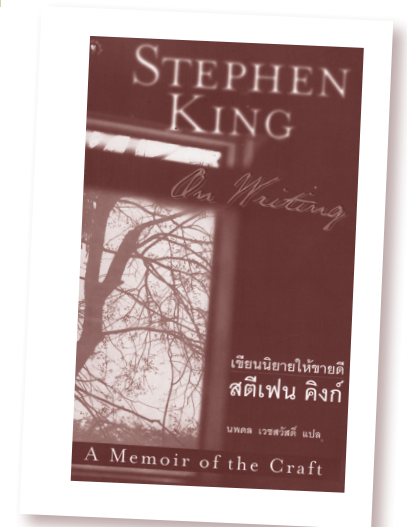
ถือว่า สตีเฟน คิง ประสบความสำเร็จในงานประพันธ์อย่างสูง ได้ทั้ง “เงิน” และ “กล่อง” มากมาย โดยที่เขาไม่ได้เรียนมาทางด้านการประพันธ์เลย และชีวิตในวัยเด็กของเขาก็แสนลำเค็ญ เมื่อเรียนจบมหาวิทยาลัยแล้วก็ยังต้องไปทำงานหนักแสนลำบากตรากตรำ จึงน่าสนใจว่าเขาอดปากเหยี่ยวปากกา และสร้างผลงานจนประสบความสำเร็จมีชื่อเสียงโด่งดังมาได้อย่างไร

สตีเฟน คิง มิใช่คนพิการ แต่ช่วงหนึ่งของชีวิตเขาตกอยู่ในสภาพเหมือน “พิการชั่วคราว” เพราะประสบอุบัติเหตุถูกรถชนจนแทบจะเสียชีวิต หลังได้รับการผ่าตัดช่วยชีวิตจนรอดมาได้อย่างหวุดหวิด เขาต้องใช้เวลาในการ “ฟื้นฟูสภาพ” ด้วยความทุกข์ทรมาน แต่ช่วงนั้นเอง ที่เขากลับสร้างงานสำคัญขึ้นเป็นผลสำเร็จ นั่นคือ ได้เขียนอัตชีวประวัติซึ่งเคยเขียนไว้แล้วแต่ไม่จบ โอกาสนั้นเขาสามารถเขียนต่อจนจบ โดยมี 2 ภาคใหญ่ๆ คือ ภาคเรื่องราวชีวประวัติ ซึ่งรวมทั้งประวัติการเขียนงานประพันธ์ของเขาด้วย อีกภาคหนึ่งเป็นคำแนะนำในการเขียนนวนิยาย เรื่องราวเหล่านี้รวมพิมพ์เป็นหนังสือ ชื่อ “ว่าด้วยการเขียน” (On Writing) ซึ่งแม้เป็นหนังสืออัตชีวประวัติแต่เขาเขียนได้สนุก ตื่นเต้น เร้าใจ จนเป็นหนึ่งในหนังสือที่ได้รับรางวัล



จาก สมาคมสยองขวัญ (Horror Guild) เมื่อปี พ.ศ. 2544 หนังสือเล่มนี้แปลเป็นภาษาไทยแล้วในชื่อ “เขียนนวนิยายให้ขายดี” โดยนักแปลคือ คุณนพดล เวชสวัสดิ์ ซึ่งก็เป็นคนพิการประเภท “มนุษย์ล้อ” คนหนึ่ง และมีผลงานแปลออกมามากมาย

หนังสือ “ว่าด้วยการเขียน” เล่มนี้ ผู้เขียนประวัติสตีเฟน คิง ล้วนจัดอยู่ในประเภทหนังสืออัตชีวประวัติ แต่สตีเฟน คิง เองเขียนไว้ชัดเจนในหนังสือเล่มนี้ว่า ยังไม่ใช่อัตชีวประวัติ คงเพราะมีเนื้อหาในส่วนของชีวประวัติไม่มากนัก เนื่องจากเนื้อหาส่วนใหญ่เป็นคำแนะนำในการเขียนนวนิยาย และประวัติการเขียนหนังสือของเขา ในขณะที่เขาต้องการเขียนให้กระชับ ไม่เยิ่นเย้อ เนื้อหาในส่วนของชีวประวัติจึงนับว่าน้อย หนังสือเล่มนี้มีชื่อรองว่า “บันทึกความทรงจำของช่าง (วรรณกรรม)” (A Memoir of the Craft) อย่างไรก็ดี เนื้อหาส่วนที่น่าเสนอก็คือเรื่องราวที่น่าสนใจเกี่ยวกับชีวิตของสตีเฟน คิง อยู่มากพอสมควร ข้อสำคัญ มีการเปิดเผยด้วยตัวของเขาเองว่า เขาเคยตกเป็นทาสสุราอยู่นานกว่าสิบปี และถึงขั้นเป็นทาสยาเสพติด คือ โคเคน ด้วย



“
แต่ช่วงหนึ่งของชีวิตเขา
ตกอยู่ในสภาพเหมือน “พิการ
ชั่วคราว” เพราะประสบอุบัติเหตุ
ถูกรถชนจนแทบจะเสียชีวิต
หลังได้รับการผ่าตัดช่วยชีวิตจน
รอดมาได้อย่างหวุดหวิด

”

วิทย์ชัยเขาร

สตีเฟน คิง ชื่อเต็มว่า สตีเฟน เอ็ดเวิร์ด คิง เกิดเมื่อวันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2490 ที่เมืองพอร์ตแลนด์ มลรัฐเมน สหรัฐอเมริกา พ่อชื่อโดแนลด์ เอ็ดเวิร์ด คิง เกิดเมื่อราว พ.ศ. 2456 ที่เมืองเปรู มลรัฐอินดีแอนา เป็นพ่อค้าปลา แม่ชื่อเนลลี รูธ เกิดเมื่อวันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2456 ที่เมืองสคาร์โบโรห์ มลรัฐเมน พ่อกับแม่แต่งงานกันเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2482 ที่อำเภอ คัมเบอร์แลนด์ มลรัฐเมน ทั้งคู่รับเด็กผู้ชายมาเป็นลูกบุญธรรมคนหนึ่งคือ เดวิด ซึ่งแก่กว่าสตีเฟน 2 ปี เมื่อสตีเฟนอายุได้ 2 ขวบ พ่อก็ทิ้งแม่และลูก ทั้งสองหายสาบสูญไป หลังจากบอกแม่ว่า “จะออกไปซื้อบุหรี่ยักษ์ซอง” แม่ของสตีเฟนจึงกลายเป็น “แม่เลี้ยงเดี่ยว” มาจนตายจากไปด้วยโรคมะเร็งเมื่อ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2517 ในวัย 61 ปี ทันได้เห็นนวนิยายเรื่องแรก ซึ่ง ต่อมาเป็น นวนิยายขายดีของสตีเฟน คิง ดีพิมพ์ออกมาครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. 2516 แม้รายได้จากนวนิยายเล่มนั้น จะได้มาเป็นค่ายาแม่ได้บ้าง แต่แม่ก็ไม่ทันเห็นความรุ่งโรจน์ในชีวิตเขาเลย

หลังพ่อทิ้งแม่และลูกทั้งสองคนไป แม่ต้องปากกัดตีนถีบเลี้ยงลูกด้วย ตัวคนเดียว โยกย้ายไปหางานทำหลายแห่งได้แก่ เดอะเบเร มลรัฐคอนเนคติกัต เมื่อคิงอายุได้ 11 ขวบ แม่ย้ายกลับมาอยู่ที่เมืองเดอร์แฮม มลรัฐเมน เพื่อ ดูแลยายกับตาของคิง ซึ่งเวลานั้นอยู่ในวัยชรา ทั้งนี้ตามที่น้องสาวสี่คนของ แม่ประชุมตกลงกันมอบภาระนี้ให้แม่ของคิง ในฐานะเป็นลูกสาวคนโต ซึ่ง

หน้าที่ดังกล่าวทำให้แม่มี “ความมั่นคง” เรื่องที่อยู่กินของตัวเองกับลูกทั้งสองคน แต่ก็ต้องอยู่ในฐานะลำบาก เพราะไม่มีรายได้ของตัวเอง ต้องอาศัยเงินทองที่น้องสาวรวบรวมส่งมาให้แต่ละเดือน ซึ่งพอจะใช้จับจ่ายซื้ออาหารมาเลี้ยงปากท้องทุกคนในบ้าน ไม่เหลือพอจะเจียดไปซื้ออะไรอื่นได้ เสื้อผ้าก็ใช้จากที่น้องสาวรวบรวมของใช้แล้วส่งมาให้

การที่น้องสาวตกลงกันให้แม่มารับหน้าที่ดูแลตากับยาย ก็เพราะเห็นว่านอกจากจะได้ดูแลพ่อแม่ในวัยชราแล้ว แม่จะได้ “ปักหลัก” เสียที ไม่ต้องอพยพโยกย้ายไปมา จะได้มีเวลาเลี้ยงดูลูกชายจอมซนทั้งสองเป็นเรื่องเป็นราว และไม่ต้องไปตรากตรำทำงานหนักด้วยการไปเป็นคนงานในโรงอบขนมปัง ซึ่งต้องตื่นไป อบคุกกี้ตั้งแต่ตีห้า หรือเป็นคนงานโรงรีดผ้า ป้อนผ้าเข้าไปในลูกกลิ้งที่ร้อนจัด ในโรงงานที่อุณหภูมิสูงกว่า 150 องศาฟาเรนไฮต์ ในฤดูร้อน เหงื่อโชกท่วมตัวจนหัวหน้าคนงานต้องแจกเกลือเม็ดให้คนงานตอนบ่ายโมง และอีกเม็ดตอนบ่ายสาม เพื่อชดเชยเกลือที่เสียไปกับเหงื่อที่โชกชุ่มตัว

ตอนนั้นยายอายุเกือบแปดสิบแล้ว อ้วนจุ๋มตาเป็นต้อหินจนเกือบบอดสนิท ส่วนตาอายุ 82 ผอม ซึมเศร้า และมีกระเป็ดอารมณ์ฉุนเฉียวบนไว้วายคำพูดพรึงพริ้งออกมาซึ่งมีแต่แม่ที่ฟังรู้เรื่องราวว่าตาพูดอะไร

คิงเขียนว่า แม่เกลียดงานในหน้าที่นี้ แต่ก็ไม่มีทางไปจึงอยู่ดูแลตากับยายจนทั้งคู่ตายจากไป หลังจากตายตายแล้ว แม่ก็ออกไปทำงานนอกบ้าน และอาศัยอยู่ในบ้านหลังนั้นจนมะเร็งมาเยือน บั้นปลายชีวิตแม่ไปอยู่กับเทพลูกชายคนโตและลินดาลูกสะใภ้ คิงบอกว่า “ความเจ็บปวดที่เธอได้รับในตอนท้ายของชีวิต ก็คงพอจะทำให้เธอโล่งใจที่จะจากโลกนี้ไปเสียได้”

เทพ พี่ชายของคิง เป็นเด็กฉลาด วัดไอคิวได้ถึง 150 แต่ชนเหล็กร้าย เคยพาน้องชาย “ทดลองวิทยาศาสตร์” เพื่อให้เกิดพลังแม่เหล็กไฟฟ้ามหาศาล โดยทดลองกับไฟฟ้าในบ้าน จนทำให้ไฟฟ้าทั้งอพาร์ทเมนต์ดับวูบ หม้อแปลงไฟฟ้าหน้าอาคารระเบิด เเคราะห์ดีที่ทั้งคู่ไม่โดนไฟฟ้าดูดจนตาย และไม่โดนจับได้ว่าเป็นตัวการเล่นพิเรนครั้งนั้น

ตั้งแต่ยังจำความไม่ได้ คิงเขียนถึงชีวิตวัยนั้นว่า แม่ต้องพาลูกทั้งสองคนไปฝากน้องสาวและเพื่อนพี่ชั้วคราวในยามที่เศรษฐกิจรัดตัว หรือสภาพอารมณ์ย่ำแย่จนดูแลลูกทั้งสองคนไม่ไหว “หรืออาจเป็นในยามที่เธอต้องการความคล่องตัว ไล่ตามตะครูปัวพ่อ ผู้ก่อหนี้ท่วมหัว พ่อทั้งพวกเราไปตอนที่ผมอายุสองขวบ เดฟอายุสี่ขวบ ถึงแม่จะทำเช่นนั้น แม่ก็ไม่เคยพบหน้าพ่ออีกเลย”

ความทรงจำในวัยเยาว์ของคิงมีเรื่องเลวร้ายหลายเรื่อง เช่น เมื่ออายุได้ 2 ขวบ ผันว่าจะเป็นนักกล้ำม บรูซผู้แข็งแกร่งที่สุดในโลกละครสัตว์จึงไปยกแท่งอิฐบล็อกจากอวดผู้คน เพราะหวั่นมีตัวต่อในรูอิฐบล็อกบินออกมาต่อยตึงหูของเขา ความเจ็บทำให้ต้องปล่อยอิฐบล็อกลง อิฐบล็อกตกกระแทกกระดูกนิ้วเท้าแตกไม่มีชิ้นดี

สมัยเป็นเด็กเล็ก คิงมีพี่เลี้ยงเปลี่ยนหน้ามาดูแลหลายคน ที่มีพี่เลี้ยงหลายคนไม่ทราบเพราะ “เราสองพี่น้องจนจนไม่มีใครรับงาน หรือว่าพี่เลี้ยงได้งานใหม่ที่ค่าแรงมากกว่าเดิม หรือว่าเป็นเพราะแม่ตั้งมาตรฐานการเลี้ยงดูเด็กไว้สูงลิบจนไม่มีใครทะยานขึ้นไปถึง” ในบรรดาพี่เลี้ยงมีคนหนึ่งซึ่งคิงจำได้ติดตา “ชื่ออุลา หรือ บูลาร์ ผมไม่แน่ใจนัก” ตอนนั้นคิงอายุได้ 4 ขวบ อุลา-บูลาร์ เป็นสาวรุ่น ร่างยักษ์เหมือนตึกเดินได้ มีอารมณ์ขันเหลือร้ายที่คิงเรียกว่า “อารมณ์ขันอำมหิต” และ “มีสายฟ้าซ่อนอยู่ในอุ้งมือตบปลอก” เธอชอบคุยโทรศัพท์ และหัวเราะร่วนกับคู่สนทนา “เธอจะกระดิกนิ้วเรียกให้ผมเดินไปหา เธอจะกอดผมไว้นั่น มือข้างที่ว่างจะจิกจี้ให้ผมหัวเราะร่วนกันทั้งสองคน เธอจะเดินข้ามหัวผม จนจนผมล้มฟาดกับพื้น จากนั้นก็ใช้ปลายเท้าจี้ผมต่อ เราสองคนหัวเราะกันอีกครั้ง”

“อุลา-บูลาร์ โปรดปรานการตด ประเภทเสียงสะท้อนเลื่อนลั่นส่งกลิ้ง

เหม็นเขียว ในบางครั้ง เธอจะจับผมเหวี่ยงไปนอนหงายบนโซฟา บันท้ายในกระโปรงขนสัตว์จะหย่อนลงมาจ่อใบหน้า ‘ตูม’ ระเบิดเต็มหน้า ตามด้วยการแผดเสียงหัวเราะของเธอ ผมรู้สึกเหมือนถูกฝังทั้งเป็นในบึงพุดอกไม้ไฟแข็งแะ ผมยังจำได้ถึงความทุกข์ทรมาน อึดอัดแทบขาดใจตาย แต่ก็จำได้ว่าผมหัวเราะออกมาเต็มเสียง...”

คิงมีอารมณ์ขัน มองเหตุการณ์สมัยนั้นด้วยการชื่นชมถือว่า อุลา-บูลาร์คืออาจารย์ชั้นเลิศ ฝึกให้เขามีความอดทนสูงมาตั้งแต่ยังเป็นเด็กตัวเล็ก ๆ เพราะต่อมาเมื่อมีชื่อเสียงเขียนหนังสือออกมาแล้วโดน “ยำละ” จากบรรดานักวิจารณ์ คิงก็ทนได้เพราะคำวิจารณ์ร่อนแรงนั้นไม่ได้รุนแรงไปกว่าตดมหาภัยของอุลา-บูลาร์

อุลา-บูลาร์ ถูกแม่ไล่ออกเมื่อทอดไข่ให้คิงกิน คิงชอบมาก หมดฟองหนึ่งก็ขออีก เธอตามใจทอดให้จนหยุดที่ฟองที่เจ็ด สักพักก็ได้ผล เมื่อคิงอ้วกออกมา อุลา-บูลาร์ก็จัดการเดินข้ามหัวคิง จนจนเขาล้มฟาดลงบนพื้นนอนกลิ้งบนเศษไข่ที่อ้วกออกมา จากนั้นก็จับเอาคิงไปขังในตู้เสื้อผ้า อ้วกต่อจนหมดแรงหลับไป ดีที่ไม่ตายเพราะขาดอากาศหายใจหรือเสื้อฝารัดคอตาย ตอนเย็นแม่กลับมาถึงบ้าน อุลา-บูลาร์ นอนหงายหน้าหลังบนโซฟา ส่วนคิงหลับในกองอ้วกในตู้เสื้อผ้าที่ล้นกฏูญแจขังไว้

คิงยังเล่าถึงความทรงจำอันเลวร้าย เมื่อป่วยเป็นโรคหัดแล้วมีโรคแทรกซ้อนหูเป็นน้ำหนวกเฉียบพลัน ต้องไปให้หมอเจาะแก้วหูระบายหนองออกหลายครั้ง ซึ่งเจ็บปวดแสนสาหัส ตอนนั้นเขาอายุได้ 6 ขวบ

อีกเรื่องคือ ตอนที่ย้ายไปอยู่เมืองสแตตฟอร์ด มลรัฐคอนเนตทิคัต คิงเข้าไปเที่ยวเล่นในป่ากับพี่ชาย แล้วเกิดปวดท้องอี ขอให้พี่ชายพากลับบ้าน แต่พี่ชายบอกให้เข้าไปจัดการปลดทุกข์ในป่า แม้จะไม่เห็นด้วย เพราะ “ไม่มีอะไรเช็ดกัน” แต่ในที่สุดก็ไม่มีทางเลือก และเมื่อพี่ชายแนะนำให้เอาใบไม้เช็ด เหมือนอย่างพวกควาบอย กับพวกอินเดียนแดง ก็ทำให้คิงฟุ้งฝันจินตนาการว่า การถ่ายในป่าเช่นนั้นเหมือน “ได้นั่งขี้อย่างพวกควาบอย” ซึ่งจะต้องระมัดระวังตัวเตรียมพร้อม ชักปิ่นออกมาไว้ในมือไม่ให้ใครมาลอบทำร้ายได้ง่ายๆ แต่เรื่องร้ายที่เกิดขึ้นก็คือ ใบไม้ที่คิงเอามาเช็ดกันเป็นพวกหมามุ่ย ทำให้เกิดอาการแพ้ผื่นคันตั้งแต่กัน ลูกอ๊อดทะทั้งสองข้างลามลงไปถึงขาพับ ลามขึ้นมาถึงแผ่นหลังและต้นคอ มือที่กำใบไม้มาเช็ดกันบวมเป่งตลอดหกสัปดาห์หลังจากนั้นเขาต้องนอนแช่น้ำอุ่นผสมเบิ้งลงผ้า รู้สึกทุกข์ทรมาน อับอายขายหน้า ขณะที่พี่ชายและแม่หัวเราะกันคิกคัก

ตั้งแต่อายุ 11-19 ปี ความสุขที่คิงรอคอยก็คือการเข้าไปดูหนังในเมืองที่อยู่ห่างไป 14 ไมล์ โดยจะโบกรถเข้าไปดูทุกวันหยุด เว้นแต่เมื่อป่วยหรือมีเหตุขัดข้องอย่างอื่น

นอกจากหนังแล้ว สิ่งที่โปรดปรานอีกอย่างของคิงก็คือการอ่านหนังสือ และได้ปากเปียร์เขียนหนังสือตั้งแตยังเป็นเด็กชั้นประถม

เริ่มต้นงานประพันธ์

แม้แม่จะเรียนหนังสือมาน้อย และต้องทำงานหนักตรากตรำเป็นกรรมกร รวมทั้งสามียังทิ้งไปให้ต้องเลี้ยงลูกเล็กๆ ถึง 2 คน ด้วยตัวคนเดียว แต่แม่นั้นแหละคือผู้ชี้ทางและจุดประกายการเป็นนักประพันธ์ให้แก่สตีเฟน คิง

ตอนที่คิง เพิ่งเข้าเรียนชั้น ป. 1 และป่วยด้วยโรคหัดกับหูน้ำหนวก ต้องไปๆ มาๆ ให้หมอรักษา ปีนั้นคิงลาหยุดเรียนแทบทั้งปี ต้องนอนแกร่วบนเตียงอยู่กับบ้าน ไม่มีอะไรทำ นอกจากอ่านหนังสือการ์ตูน คิงเขียนแบบ “เวอร์ๆ” ว่า ตอนนั้น “ไม่มีอะไรทำ นอกจากอ่านหนังสือการ์ตูนชักหักกันได้กระมัง” อ่านไปมากๆ เขาก็จัดการคัดลอกเรื่องจากการ์ตูนไปอวดแม่ แม่ดีใจและประหลาดใจ และถามว่าเป็นเรื่องแต่งเองหรือไม่ คิงต้องสารภาพว่าคัดลอกเนื้อหาส่วนใหญ่มาจากการ์ตูนคอมแบ็ต เคสีย์ (Combat Casey) แม่ฟังแล้วให้ “บทเรียนการประพันธ์” บทแรกแกคิงว่า “เขียนเรื่องของหนูเอง สตีวี..... เนื้อหาจากคอมแบ็ต เคสีย์ ส่วนใหญ่เป็นเรื่องขยะทั้งเพ พระเอกไม่ทำอะไรนอกจากจะหาเรื่องชกปากคนจนฟันกระเด็น แม่เชื่อว่าหนูทำได้ดีกว่านั้น... เขียนเรื่องของหนูเอง”

ในที่สุดคิงก็เขียนเรื่องของตัวเองไปอวดแม่ แม่อ่านจบถามและได้คำตอบว่าไม่ได้ลอกใครมา แม่ก็ให้บทเรียนที่สอง คือให้ความเห็นว่าเนื้อหาดีพอจะตีพิมพ์ได้ ซึ่งเป็นคำชมที่คิงบอกว่า “ตลอดชีวิตของผม ไม่มีคำใดจากปากใครจะทำให้ผมสุขใจได้มากไปกว่าความเห็นของแม่ในวันนั้น” แม่ไม่เพียงแค่ชมเท่านั้น ต่อมาเมื่อคิงเขียนไปอวดแม่ แม่ควักเงินให้เป็นค่าเรื่องตอนละ 25 เซ็นต์ แล้วส่งไปให้น้องสาวทั้งสองของแม่ได้อ่านด้วย คิงเขียนไป 4 เรื่อง ได้เรื่องละ 25 เซ็นต์ รวมเป็น 1 ดอลลาร์ เป็นค่าเขียนเรื่องครั้งแรกในชีวิต ซึ่งเป็นเงินก้อนโตสำหรับเด็กวัยนั้น และแน่นอนคือพลังใจที่ทำให้แวอัจฉริยะของความเป็นนักประพันธ์ นอกจากไม่ถูกปิดกั้นแล้ว ยังได้รับการกระตุ้นอย่างถูกต้องอย่างยิ่ง

เมื่ออายุได้ 13 ปี ฟอร์เรสต์ แอ็กเคอร์แมน ออกนิตยสารชื่อ “มนุษย์อวกาศ” (Spaceman) คิงนำเรื่องสั้นเรื่องแรกในชีวิตไปเสนอนิตยสารนั้น ซึ่งถูกโยนทิ้ง “ลงตระกร้า” ไป แต่น่าประหลาด เพราะฟอร์เรสต์ เก็บต้นฉบับเรื่องสั้นนั้นไว้ไม่ทิ้ง ยี่สิบปีต่อมาเมื่อคิงมีชื่อเสียงโด่งดังมากแล้ว ขณะเขาไปแจกลายเซ็นที่ร้านหนังสือในลอสแอนเจลิส ฟอร์เรสต์ นำต้นฉบับเรื่องสั้นของคิงที่พิมพ์ด้วยเครื่องพิมพ์ดีดกระเป่าหิ้วยี่ห้อรอยัลไปให้ดูพร้อมขอลายเซ็น พิมพ์ดีดเครื่องนั้นแม่ซื้อให้เป็นของขวัญวันคริสต์มาสเมื่อคิงอายุได้ 11 ปี

คิงยังเขียนเรื่อง “ส่งไปลงตระกร้า” อย่างไม่หยุด โดยทุกเรื่อง “เจียบหาย” แดปปีเต็มๆ ที่ไม่มีใครมีแกลใจตอบมา จนมีเรื่องหนึ่งส่งไปลงนิตยสารเรื่องลึกลับของ อัลเฟรด ฮิตช์ค็อก (Alfred Hitchcock's Mystery Magazine) คิง “โชคดี” กับเรื่องสั้นเรื่องนี้ เพราะมีแบบฟอร์มแจ้งปฏิเสธมาพร้อมคำแนะนำการส่งต้นฉบับ เขียนด้วยลายมือมาด้วยว่า “ห้ามเย็บด้วยลวดเย็บกระดาษ จัดเรียงหน้า เสียบด้วยลวดเย็บกระดาษ ถือเป็นวิธีที่ถูกต้องในการส่งต้นฉบับ”

เรื่องสั้นเรื่องแรกที่ได้ตีพิมพ์ คือเรื่อง “ไอหนุ่มวัยรุ่นนักปล้นหลุมศพ” (I was a Teen-Age Grave-Robber) แต่บรรณาธิการเปลี่ยนชื่อให้ใหม่เป็น “สยองขวัญครึ่งโลก” (In a Half-World of Terror) ตีพิมพ์ในนิตยสารสยองขวัญของไมก์ แกรเรตต์ เมืองเบอร์มิงแฮม มลรัฐแอละแบมา

เดฟ พี่ชาย ก็ชอบเขียนและทำหนังสือขาย โดยใช้เครื่องโรเนียว ให้คิงช่วยทำและช่วยเขียนด้วย โดยขายให้แก่ญาติพี่น้องในเมืองเล็กๆ ที่อาศัยอยู่ ขณะนั้นประชากรเมืองนั้นราว 900 คน หนังสือของเดฟเริ่มขายได้ 5 ฉบับ ต่อมาขายได้ถึง 50-60 ฉบับ

คิงเอาอย่างพี่ชาย เขียนเรื่องแล้วโรเนียวขายในชั้นเรียน ทำท่าจะได้

กำไรดี แต่โดนครูเบรกจนหัวคะมำ ไม่ยอมให้คิงใช้โรงเรียนเป็นตลาดสด ซ้ำชี้หน้าตำหนิว่าเรื่องที่เขียนและพิมพ์ขายเพื่อนนั้นเป็นเรื่องขยะ คิงรู้สึกกับการกระทำของครูว่า “เหมือนการฉวนหนังสือพิมพ์กล่าวโทษลูกหมาซึ่งเพิ่งจะขีรดพรมปูพื้น” แต่คิงก็ไม่เข็ด

เมื่อเรียนมัธยม คิงเข้าไปทำหนังสือพิมพ์ของโรงเรียน จนเมื่อเรียนชั้น ม. 4 ก็ถึงขั้นได้เป็นบรรณาธิการนิตยสารของโรงเรียน จนเกิดเรื่องราวใหญ่โตถึงขั้นเกือบถูกไล่ออกจากโรงเรียน เมื่อเขียนล้อเลียนครูอย่างแรงๆ ซึ่งครูส่วนใหญ่ไม่ถือโทษ แม้จะโกรธเคือง แต่ครูผู้หญิงคนหนึ่งซึ่งเป็นครูที่ดุและเข้มงวด “ไม่ยอม” เธอถูกเรียกว่า “หนอนเนา” ในข้อเขียนล้อเลียนของคิง เธอยื่นคำขาดกับครูใหญ่ให้ไล่คิง ออกจากโรงเรียน แต่ครูใหญ่ยังเมตตา สุดท้ายครูผู้หญิงคนนั้นยอมรับคำขอโทษอย่างเป็นทางการบวกกับให้กักตัวคิงอยู่ในโรงเรียนสองสัปดาห์

ครูคนนั้นเกลียดชังและผูกพยาบาทคิงยาวนาน เมื่อคิงเรียนหนังสือได้ดีจนมีชื่อติดอยู่ในบัญชีนักเรียนผู้มีความรู้ดีเลิศในอีกสองปีต่อมา เธอเป็นหนึ่งในคณะกรรมการคัดเลือกนักเรียนดีเด่นประจำชาติของโรงเรียน และตัดชื่อคิงมิให้เข้าไปอยู่ใน “สมาคมนักเรียนเกียรติยศ”

เหตุการณ์ครั้งนั้น ทำให้คิง “ไม่เฉียดไปใกล้งานล้อเลียนถากถางอีกเลย” แต่สิ่งที่น่าชื่นชมก็คือ ครูที่ปรึกษาได้นำเรื่องของคิงไปถกเถียงกันอย่างเคร่งเครียด ได้ข้อยุติว่าควรส่งเสริมไฟในตัวของคิงให้ลุกกลามไปอย่างสร้างสรรค์ และถูกทิศทาง โดยครูได้ไปติดต่อ จอห์น โกลด์ บรรณาธิการนิตยสารรายสัปดาห์ของเมืองลิสบอน ตอนนั้นนิตยสารขาดผู้สื่อข่าวกีฬา ครูจึงเรียกตัวไปพบ แนะนำให้ไปรับงานนั้น คิงฟังแล้วไม่รู้สึกรังเกียจ เพราะกำลังเบื่อทั้งหนังสือพิมพ์ของเดฟพี่ชาย และเบื่อบ้านหนังสือพิมพ์ของโรงเรียน เรื่องกีฬาตัวเองก็ไม่มีใครรู้เรื่องมากนัก แต่สายตาที่ครูจ้องมองขณะเรียกไปพบวันนั้น แม้สี่สิบปีให้หลังคิงก็ยังเชื่อว่า ครูที่ปรึกษาเอาจริง และต้องรับทำตามข้อแนะนำนั้น ชนิดที่ว่า “ไม่ทำ เ็งตาย”

คิง “จำใจรับ” แต่กลับกลายเป็นว่าการรับงานอย่างไม่เต็มใจครั้งนั้นคือโอกาสทองให้เขาได้พบกับ “ครูการเขียน” ที่เยี่ยมยอดอย่างจอห์น โกลด์ เมื่อเขาบอกว่าไม่รู้เรื่องกีฬามากนัก จอห์น โกลด์ บอกว่า “มีกีฬาแข่งขันถ่ายทอดทางทีวี แม้แต่ขี่เมานั่งเกาะบาร์เหล่ายังเรียนรู้อีกจากดูสนุก ทำไมเธอจะทำได้” และสัญญาจะให้ค่าจ้างเขียนข่าว “ค่าละครึ่งเซ็นต์”

เมื่อเขาส่งรายงานข่าวชิ้นแรกไปให้ จอห์น โกลด์ ทำหน้าที่บรรณาธิการ แก่ภาษาสำนวนให้อย่างยอดเยี่ยม บอกเขาว่า “ฉันตัดออกแต่เฉพาะส่วนที่ใช้ไม่ได้ ส่วนใหญ่ก็ไม่เลวทีเดียว”

จึงรับว่า “ผมทราบครับ... ต่อไปผมจะไม่ทำอีก”

จอห์น โกลด์ สอนเขาต่อไปโดยหัวเราะและพูดว่า “หากเป็นเช่นนั้นจริง เธอคงไม่ต้องเขียนเพื่อเลี้ยงชีพอีกแล้ว เธอจะมานั่งเก้าอี้ตัวนี้แทน จะให้ฉันอธิบายเหตุผลใหม่ว่าทำไมต้องแก้ไข”

จึงตอบว่า “ไม่” แต่จอห์น อธิบายต่อว่า “ในยามที่เธอเขียนเรื่อง เธอเล่านิยายให้ตัวเองฟัง ในยามที่เธอตรวจแก้ไข หน้าหลักของเธอก็คือ ตัดทอนสิ่งที่ใช้นิยายเรื่องนั้นทิ้งไป”

จึงบันทึกไว้ต่อมาว่า “จอห์น โกลด์บอกเล่าสิ่งที่น่าสนใจที่สุดให้ผมได้รับทราบในวันที่ผมส่งข่าวสองชิ้น ข้อแรกที่สุด เขียนด้วยประตูปิด และข้อสอง ขัดเกลาด้วยประตูปิด หรือพูดได้อีกอย่างหนึ่งว่า นิยายทุกเรื่องเริ่มในใจของคุณ เขียนเสร็จก็ต้องผ่านประตูออกไปหลังจากที่คุณทราบเรื่องราวเนื้อหาทั้งหมดแล้ว ตรวจแก้ไขขัดเกลาลให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้.... เรื่องนั้นกลายเป็นสมบัติของผู้อ่าน ทุกคนที่ประสงค์จะอ่าน (หรือวิจารณ์)”

ขณะนั้นเขายังเรียนไม่จบชั้นมัธยมปลาย หนทางข้างหน้ายังยาวไกล และยากลำบาก

เขียนไป ทำงานไป

นอกจากเรียนหนังสือ ทำกิจกรรมในโรงเรียน และเป็น “ผู้สื่อข่าวกีฬา” ของนิตยสารรายสัปดาห์แล้ว คงยังต้องทำงานอื่นเพื่อช่วยจุนเจือครอบครัวด้วย เพราะรายได้ของแม่นับว่าน้อยนิด จากงานแม่บ้านสำหรับคนไข้ผดผกิตทางจิต รายได้ของเขาจากการเป็น “ผู้สื่อข่าวกีฬา” ของหนังสือพิมพ์เอนเตอร์ไพรซ์ในท้องถิ่นได้แค่เดือนละ 5-6 เหรียญเท่านั้น “ไม่พอยาไส้”

ช่วงนั้น เป็นช่วงสงครามเวียดนามกำลัง “ร้อนแรง” จึงเคยคิดว่าเมื่อเรียนจบชั้น ม.6 แล้ว สมัครไปเป็นทหารจะดีไหม เพราะถ้าได้ไปรบ นอกจากจะมีเงินเดือนใช้แล้ว อาจได้ความรู้ประสบการณ์น่าสนใจมาเขียนนวนิยายขายก็ได้ แต่พอไปปรึกษาเรื่องนี้กับแม่ คำตอบที่ได้สามารถเปลี่ยนใจเขาได้ชะงัด เพราะแม่บอกว่า “อย่าโง่ไปหน่อยเลย สายตาสั้นเกือบบอดแบบนี้ แกจะเป็นคนแรกที่โดนยิง แยกตายไปแล้วก็เขียนหนังสือไม่ได้ จริงไหม?”

ในที่สุด จึงก็ตัดสินใจยื่นขอรับทุนการศึกษาและสมัครเข้าไปเป็นกรรมกรโรงงานย้อมผ้าตอนที่เรียนหนังสืออยู่ชั้น ม.6 เขาไม่ยอมทำงานที่นั่นเลยเพราะรู้ทั้งรู้ว่าโรงงานแห่งนั้น ทำผดผกิตหมาย ทำลายสิ่งแวดล้อมอยู่ทุกวัน เพราะ “สร้างยื่นเข้าไปในแม่น้ำ ปล่อยน้ำเสียลงในแม่น้ำ....เหมือนโรงงานนรกในนิยายของชาร์ลส์ ดิกเกนส์” ข้อสำคัญ งานที่นั่นหนักหนา

สาหัสมาก เขาจะต้องตื่นนอนตอนเจ็ดโมงเช้า ไปเรียนหนังสือตอน 7 โมงครึ่ง เลิกเรียนบ่ายสอง ตอกบัตรเข้าทำงานที่ชั้นสามของโรงงานเวลา 14.55 น. แบกถุงผ้า 8 ชั่วโมงเต็มๆ เลิกงาน 23.02 น. กลับถึงบ้านราวเที่ยงคืน กินอาหารประเภทธัญพืชสำเร็จรูปแทนมื้อเช้านอน แล้วตื่นเข้าไปโรงเรียนวนเวียนอยู่เช่นนี้ บางครั้งเขาทำงาน 2 กะ ต่อเวรตึกถึงเวรเช้า จีบหลับในรถเก่าของพี่ชายราวหนึ่งชั่วโมงก่อนระงังเข้าเรียน ตอนคาบเรียนที่ 5 และ 6 หันไปนอนเอาแรงในห้องพยาบาล และไปเข้ากะใหม่

โชคยังดี ที่เขาผ่านชีวิตในโรงงานนั้นมาได้ โดยไม่พลาดหลุดเข้าไปในเครื่องจักรหรือถูกจักรอุตสาหกรรมเย็บนิ้วให้ติดกัน

หลังจบ ม.6 เขาก็มาถึงทางสองแพร่ง เขาอยากออกไป “โบยบิน” เป็นนักเขียน แต่แม่ยืนยันหนักแน่นให้เขาเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัยให้จบปริญญาเสียก่อน “จะได้มีตาข่ายนิรภัยไว้รองรับ” คิงเชื่อแม่ เข้าเรียนในคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเมเน

ระหว่างเรียนมหาวิทยาลัย เขาตกหลุมรักเพื่อนนักศึกษาสาวชื่อ ทาบีธา สปรูซ ดูใจกันปีครึ่งก็แต่งงานกัน ทาบีธา หรือ แท็บบี้ เป็นนักต่อสู้เพื่อสิทธิสตรี มาจากครอบครัวกรรมกรเหมือนกัน คิงบอกว่า “ชีวิตทางเพศ

ของเราเข้ากันได้ และมีแนวคิดหัวเดียวเมียเดียวตามธรรมชาติ แต่สิ่งที่รัตรังให้เราสนิทแนบแน่นกันมากที่สุด จะเป็นถ้อยคำ ภาษาและงานที่เราทำ” แท็บบี้เป็นนักเขียนเหมือนกัน ทั้งคู่แต่งงานกันสามปีก็มีลูก 2 คน

ช่วงฤดูร้อนปี พ.ศ. 2512 คิงอายุ 22 ปี ยังเรียนหนังสือ เขาได้งานทำในหอสมุดมหาวิทยาลัยเมเน และตอนปลายภาคหลังสอบเสร็จ เขาเขียนเรื่องสั้น Graveyard Shift ได้ลงตีพิมพ์ในนิตยสาร คาวาเลียร์ (Cavalier) ได้ค่าเรื่องมาถึง 200 เหรียญ นับว่าสูง เพราะสองเรื่องก่อนหน้านั้นได้ค่าเรื่องมารวมแล้วแค่ 60 เหรียญ

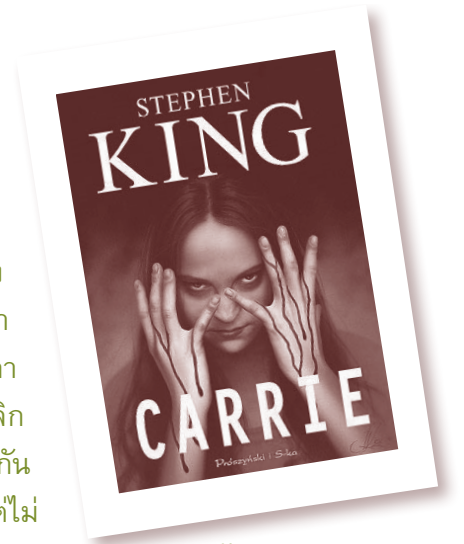
หลังจบมหาวิทยาลัย เขายังหางานดีๆ ทำไม่ได้ จึงต้องสมัครเข้าไปทำงานเป็นกรรมกรในโรงงานซักเสื้อผ้า ซึ่งสภาพแวดล้อมหนักหนาสาหัสยิ่งกว่าในโรงงานย้อมผ้าเสียอีก ผ้าที่ส่งมาซักที่โรงงานแห่งนั้น จะเป็นผ้าปูเตียงจากโมเต็ลในเมืองชายทะเลมลรัฐเมเน และผ้าปูโต๊ะจากภัตตาคารชายทะเล ผ้าเหล่านั้นมักสกปรกและมีกลิ่นเหม็นมาก โดยเฉพาะผ้าปูโต๊ะจากภัตตาคารซึ่งกว่าจะส่งมาถึงโรงซักก็หลายวัน นอกจากเหม็นร้ายกาจจากเศษอาหารแล้วมักมีหนอนอยู่ยับไปหมด หนอนจะคลานกระดุกกระดิบมาตามท้องแขนของเขาเมื่อต้องหอบผ้าเหล่านั้นไปเข้าเครื่องซัก เขาคิดว่าทำง ำไปก็จะชินสภาพเหล่านั้นไปเอง แต่ก็ไม่เคยทำได้เลย

ที่เลวร้ายกว่าผ้าปูโต๊ะอาหาร ก็คือผ้าจากโรงพยาบาลซึ่งจะมีหนองที่กินเลือดที่ติดมากับผ้าอยู่บ่อยเหมือนกัน ในช่วงฤดูร้อนอุณหภูมิในโรงงานจะทำให้เหงื่อออกมาโชกตัว หัวหน้าคนงานต้องเอาเกลือเม็ดมาแจกทดแทนเกลือที่เสียไปกับเหงื่อ ชีวิตช่วงนั้นของเขาจึงซ้ารอยกับที่แม่เคยประสบ ทั้งๆที่เขาเรียนจบปริญญาแล้ว ส่วนภรรยาไปทำงานเป็นพนักงานในร้านดังกิน'สโตนัท ขณะนั้นเขามีลูกแล้ว 2 คน รายได้จากงานหนักในสภาพอันเลวร้ายต้องเหนื่อยสายตัวแทบขาด แต่บางช่วงเงินก็ไม่พอแม้แต่จะจ่ายค่าเช่าบ้าน ค่าน้ำค่าไฟ ส่วนแม่ก็กำลังป่วยด้วยมะเร็งปากมดลูกระยะสุดท้าย ไปอาศัยอยู่กับเดฟพี่ชายของเขา

นวนิยายขายดีเรื่องแรก

แม้จะตกอับสุดๆ เขาไม่เคยหยุดเขียนหนังสือ โดยมักเขียนตอนหลังเลิกงาน แม้จะเหนื่อยหนักหนาสาหัสมาแล้ว บางครั้งก็ใช้ช่วงพักงานตอนเที่ยงเขียนหนังสือ ขายได้บ้างไม่ได้บ้าง ที่ขายได้ก็ไม่ได้เงินซักเท่าไร

ต่อมาเขาได้งานสอนภาษาอังกฤษ ได้ค่าจ้างดีขึ้น คือ 6,400 เหรียญต่อปี เทียบกับค่าจ้างชั่วโมงละ 1.6 เหรียญ ในโรงงานชักฝันว่าดีกว่ามาก และงานก็เบากว่า ในช่วงนั้นเอง เขาเริ่มเขียนนวนิยายซึ่งต่อมาเป็นนวนิยายขายดีเรื่องแรกของเขา คือเรื่อง แครรี่ (Carrie)



ผู้ที่เป็นกำลังใจสำคัญที่ทำให้เขาไม่ทิ้งงานเขียน คือ ภรรยาของเขาเอง คิงบอกว่า ถ้าเธอหลุดปากออกมาว่าเขาไม่ควรเสียเวลาไปกับงานเขียนหนังสือ เขาก็คงถอดใจเลิกเขียนไปแล้ว นอกจากไม่เคยบันทึกบทกวีใจกันแล้ว คราวหนึ่งเขาเขียนเรื่องสั้นไม่ทันจบ แต่ไม่ชอบใจจึงขยำแล้วโยนทิ้งถังขยะ ภรรยาไปพบคลีอ่านแล้วบอกให้เขียนต่อให้จบ เพราะ “ฉันอยากอ่านตอนจบ” ซึ่งมันเป็นกำลังใจให้แก่เขาอย่างยิ่ง เขาสรุปชัดเจนว่า “งานเขียนหนังสือเป็นงานเหงาเปล่าเปลือง ขอเพียงมีใครสักคนที่เชื่อมั่นเต็มเปี่ยมในตัวคุณ” โชคดีที่เขา มี “ใครคนนั้น” อยู่เคียงข้างตลอดเวลา

ในที่สุด สำนักพิมพ์ใหญ่แห่งหนึ่ง คือ สำนักพิมพ์ดับเบิลเดย์ (Doubleday) ก็ตกลงรับซื้อนวนิยายเรื่องแครรี่ซึ่งเขาส่งไปเสนอขายทางไปรษณีย์ เขาได้รับแจ้งทางโทรเลขแสดงความยินดีจากสำนักพิมพ์ พร้อมแจ้งจ่ายเงินล่วงหน้า 2,500 เหรียญ ทางสำนักพิมพ์พยายามจะแจ้งข่าวดีแก่เขาทางโทรศัพท์ แต่ติดต่อไม่ได้ เพราะที่บ้านเขาเวลานั้นไม่มีโทรศัพท์ จึงแจ้งทางโทรเลข ผู้แจ้งข่าวคือ “บิล ทอมป์สัน” ซึ่งต่อมาเป็นนักประพันธ์นามอุโฆษ คือ “จอห์น กริแชม”

“
งานเขียนหนังสือ
เป็นงานเหงาเปล่าเปลี่ยว
ขอเพียงมีใครสักคนที่เชื่อมั่นเต็ม
เปี่ยมในตัวคุณ”
โชคดีที่เขามี “ใครคนนั้น”
อยู่เคียงข้างตลอดเวลา
”

เป็นธรรมเนียมของสำนักพิมพ์ที่จะพิมพ์นวนิยายครั้งแรกเป็นหนังสือปกแข็ง หากขายดีจึงจะพิมพ์ต่อมาเป็นปกกึ่งปกอ่อน เขาฝันว่าหากแครีขายดี เขาคงจะได้เงินค่าลิขสิทธิ์แบ่งครึ่งกับสำนักพิมพ์เป็นเงินสัก 3 หมื่นเหรียญ ซึ่งภรรยาเขาไม่คิดว่าจะได้ “มากขนาดนั้น” แต่ภายหลังบิลโทรศัพท์มาแจ้งว่า แครีขายลิขสิทธิ์ปกอ่อนได้ถึงสี่แสนเหรียญ!

เมื่อตอนนวนิยายเรื่องแครีเข้าโรงพิมพ์ ต้องผ่านกระบวนการพิมพ์อย่างเชื่องช้า เขาไม่ “หลงระเหิร” กับความสำเร็จครั้งแรก ไฟการเป็นนักประพันธ์ในตัวเขาลุกโชนอยู่ตลอดเวลา เขาเริ่มนวนิยายเล่มใหม่ทันทีชีวิตอันรุ่งโรจน์ของเขาเปิดฉากแล้ว ขณะที่แม่ของเขาป่วยหนักลงเรื่อยๆ นวนิยายเรื่องแครีตีพิมพ์ออกมาเมื่อ ปี พ.ศ. 2516 พอถึงเดือนกุมภาพันธ์ปีต่อมา แม่ก็จากไป รายได้จากนวนิยายขายดีเรื่องแรกของเขาามีโอกาสช่วยเหลือค่ายาแม่ได้บ้าง

สุภา แสงอาทิตย์

คิง เริ่มตีพิมพ์เล่มแรกเมื่ออายุได้ 19 ปี ตอนไปทัศนศึกษากับทางโรงเรียน เมื่อเรียนจบมัธยมปีสุดท้าย และเริ่มติดสุราจนเรื้อรังมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 เมื่ออายุได้ 28 ปี ที่จริงตอนนั้นชีวิตเขาเริ่มจะรุ่งโรจน์แล้ว เพราะเพิ่งประสบความสำเร็จกับนวนิยายขายดีเรื่องแรก ได้ราว

2 ปี คิงติดสุรารู้อยู่จนถึง 12 ปี สิบปีหลังติดสุรา ถึงปี พ.ศ. 2528 เขาเริ่มใช้ยาเสพติดคือโคเคน ปีต่อมาขณะเขากำลังเขียนนวนิยายเรื่องหนึ่งตอนเลยเที่ยงคืนไปแล้ว ฤทธิ์โคเคนทำให้หัวใจเขาเต้นระรัว ถึง 130 ครั้งต่อนาที เลือดกำเดาไหลจากจมูก เพราะเส้นเลือดฝอยแตกจากการสูดโคเคน

พิษภัยจากยาเสพติดนั้น นักหนาสาหัส คิงเล่าว่า “ผมชอบโคเคน ไว้มิดชิด หนึ่งมันเป็นเพราะความหวาดหวั่นเกรงว่าหากไม่มียาเสพติด ชีวิตก็คงรอดสืบไปไม่ได้ ผมลืมหิวติดสามัญไปโดยสิ้นเชิงแล้ว อีกครั้งหนึ่ง ชอบยาเสพติดเพราะอับอายใจ...” คิงเปรียบชีวิตที่เป็นทาสยาเสพติดว่าเหมือนเมื่อครั้งเช็ดกันด้วยหมามุ่ย ซึ่งครั้งนั้นเช็ดหนเดียวแต่ต้องทนทุกข์ทรมานไปถึงหกอาทิตย์ แต่ชีวิตช่วงติดยาเปรียบเสมือนเช็ดกันด้วยหมามุ่ยทุกวัน และไม่อาจเปิดปากร้องขอความช่วยเหลือจากใครได้ “เพราะนั่นไม่ใช่วิธีการดำเนินชีวิตในครอบครัวของผม” ที่ต้อง “เก็บปัญหาไว้กับตนเอง”

ที่จริงเมื่อคิงเริ่มติดเหล้าใน ปี พ.ศ. 2518 เขาเริ่มจะประสบความสำเร็จในชีวิตแล้ว เพราะนวนิยายเล่มแรกขายดีทำรายได้ให้มากมายแล้ว ตามมาด้วยเรื่องที่สองในเวลาไม่ช้า แต่ทำไมเขาจึงต้องหันเข้าหาเหล้าและต่อมาถึงขั้นเสพยาเสพติด เรื่องนี้คิงไม่ได้เขียนออกมาตรงๆ แต่มีข้อความเป็นนัยว่า สุรายาเสพติดทำให้เขามีจินตนาการและมีพลังในการสร้างงาน โดยสามารถสร้างงานในสภาพที่ยังควบคุมตัวเองได้ แต่สุดท้ายก็มาถึงจุดที่เขาไม่อาจควบคุมตนเองได้อีกต่อไป

ไม่นานหลังจากนั้น ภรรยาเขาก็รู้ชัดว่าเขากลายเป็นทาสสุราและยาเสพติดจนไม่อาจปล่อยไว้เช่นนั้นได้แล้ว จึงตัดสินใจยื่นคำขาดกับเขา แท็บบี ภรรยาของเขาเป็นยอดหญิงที่รู้ว่าจะพบกับสามีในภาวะเช่นนั้นอย่างไร เธอยืนยันกับเขาว่าเธอกลัวลูกๆ รักเขาที่สุด จึงไม่อยากเห็นเขาฆ่าตัวตายต่อหน้าต่อตา และเสนอทางเลือกให้เขา “หากไม่เข้าสถานบำบัด ก็ต้องไล่หัวออกจากบ้าน”

เขาพยายามต่อรอง แต่ในที่สุดก็ยอมเมื่อคิดว่า “.....ถึงจะเขียนหนังสือไม่ได้เลยก็ตามที่ขอให้เหลือครอบครัวไว้เป็นพอ” ในที่สุดเขาก็ยอมเข้าสถานบำบัดและสามารถหลุดพ้นจากขุมมรกขึ้นมาได้

บุตโนด

คิงถูกรถตู้ชนขณะออกไปเดินเล่นออกกำลังกายเป็นประจำ ขณะไปพักในบ้านพักตากอากาศทางตะวันตกของมลรัฐเมน รถชนเขาขณะเดินอยู่บนไหล่ทางตามถนนในชนบท สาเหตุเพราะสุนัขพันธุ์ร็อตไวด์เลอร์ที่อยู่ตอนหลังรถตู้คันนั้น กระโดดข้ามมาตะกุกกระดิกแซ่เยิ่นที่ใช้เก็บเนื้อสด คนขับรถหันไปผลักหมาไม่ให้เปิดกระดิกทำให้รถเสียหลักออกนอกทางไปชนเขา คนขับรถชื่อไบรอัน สมิท อายุ 42 ปี เคยก่ออุบัติเหตุทางรถยนต์มาแล้วกว่าสิบครั้ง ตอนที่ชนเขา สมิทเล่าให้เพื่อนฟังภายหลังว่านี่กว่าชนกว่าจนกระทั่งเห็นแว่นตาเปื้อนเลือดตกบนเบาะนั่งข้างหน้า กรอบแว่นบิดงอ

ไบรอัน สมิธ ถูกศาลตัดสินลงโทษจำคุกหกเดือนฐานขับรถประมาท ทำให้ผู้อื่นบาดเจ็บ โทษจำคุกศาลรอลงอาญา และให้ถอนใบอนุญาตขับรถหนึ่งปี ปีต่อมาเมื่อผู้พบเขาตายในบ้านรถเทรลเลอร์ของเขา สาเหตุการเสียชีวิตไม่ทราบแน่ชัด

ผลการตรวจร่างกายในเวลาต่อมา กระดูกขาขวาของเขาหัก 9 ท่อน เบ้ากระดูกต้นขาที่สะโพกขวาแตกทำให้หัวกระดูกต้นขาหลุดออกจากเบ้า เจียงกระดูกสันหลังหักไป 8 แห่ง ซีโครงหัก 4 ซี ทิมปอดจนฉีกขาด หนังสือกระดูกขาต้องเย็บ 20-30 เข็ม

เขารอดมาได้ เพราะระบบการแพทย์ฉุกเฉินที่มีประสิทธิภาพมาถึงในเวลาไม่นานนัก ให้การปฐมพยาบาลอย่างถูกต้อง แล้วรีบส่งไปโรงพยาบาลด้วยความเร็วถึง 110 ไมล์ต่อชั่วโมงตามถนนลาดยางปูมะนิชนบท ไปถึงโรงพยาบาลที่ใกล้ที่สุด ทางโรงพยาบาลตรวจแล้ว ไม่สามารถรักษาได้ จึงต้องใช้เฮลิคอปเตอร์พาไปส่งที่ศูนย์การแพทย์ของมลรัฐเมนในเมืองลูอิสตัน

เขาเข้าโรงพยาบาลเมื่อวันที่ 19 มิถุนายน พ.ศ. 2542 ลูกจากเตียงได้ครั้งแรก เมื่อวันที่ 25 ได้กลับบ้านเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม น้าหนักตัวเคยซั่งได้ 216 ปอนด์ ลดลงเหลือ 165 ปอนด์ วันที่ 4 สิงหาคม กลับเข้า

โรงพยาบาลรับการผ่าตัดอีกครั้ง และต้องทำกายภาพบำบัดต่อเนื่องกายภาพบำบัดแปลตรงตัวจากภาษาอังกฤษ Physical Therapy ตัวย่อคือ PT จึงบอกว่าคนที่เคยผ่านการทำกายภาพบำบัดลงความเห็นว่า PT มิได้ย่อมาจาก Pyhsical Therapy แต่ย่อมาจาก Pain and Torture คือ “ปวดและทรมาน”

หนังสืออัตชีวประวัติ “ว่าด้วยการเขียน”

จึงเขียนหนังสืออัตชีวประวัติ “ว่าด้วยการเขียน” ตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2540 ใช้เวลา 18 เดือน เขียนไปได้แค่ครึ่งเล่ม ผิดจากการเขียนนวนิยายซึ่งเขามักจะเขียนจบสำเนาแรกภายใน 3 เดือน เพราะสำหรับคิง การเขียนนวนิยายเป็นเรื่องสนุกสนาน แต่การเขียนสารคดี กว่าจะเขียนได้แต่ละคำเป็นเรื่องยาก บางครั้งถึงขั้น “ทรมานสันดี” จนต้องพับเก็บเข้าลิ้นชัก

ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2542 เขาตั้งใจจะเขียนต่อให้จบ คืบก่อนเกิดอุบัติเหตุเขาเขียนหัวข้อออกมาได้ 4 หน้ากระดาษ จนกระทั่งกลับอกจากโรงพยาบาลเขาตั้งใจจะนำกลับมาเขียนต่อให้จบ

แต่ความเจ็บปวดทรมานในร่างกาย ทำให้เขาไม่อยากกลับมาทำงานเขียนอีก เขาขวาเขายังงอไม่ได้ เวลาเดินต้องใช้วอล์คเกอร์ เวลานั่งก็ทรงตัวได้ลำบาก เอวบิดแทบจะขาด นั่งได้นานที่สุดไม่เกินสี่สิบนาที และนั่งต่อไป

ไม่ได้เลยหลังจากชั่วโมงสิบห้าที่ผ่านไป ข้อสำคัญจะหาสมาธิได้ที่ไหน เพราะพะวงคิดแต่ว่าเมื่อไรจะถึงเวลากินยาแก้ปวด เขาเดินมาถึงทางสองแพร่ง จะเขียนหรือไม่เขียน

และแล้ว ภรรยาเขานั้นเองที่ เป็นผู้เลือกทางเดินให้เขา ปกติแท็บบีจะคอยเตือนให้เขาวางมือจากการเขียน เมื่อเห็นเขาหักโหมทำงานหนักเกินไป คราวนี้เมื่อตั้งต้นจะกลับมาเขียน เขาคิดว่าเธอจะเทศนาเสียก้นทีใหญ่กว่า อย่าเพิ่งฝันสังขาร ตรงกันข้าม เธอกลับสนับสนุนและช่วยตั้งเครื่องพิมพ์ให้

ชัดเจนว่า แท็บบี รู้ดีเสมอว่า เมื่อใดเขาทำงานหนักเกินไป และเธอก็ทราบดีว่า คราวนี้ งานเขียนจะช่วยชุบชีวิตเขาให้ฟื้นคืนดีขึ้นมาได้

ครั้งนั้น เขากลับมาเขียนหนังสือได้ 1 ชั่วโมง 40 นาที แม้อากาศไม่ร้อน แต่เหงื่อเขาชุ่มโชก ปวดร้าวไปทั่วทั้งตัว ปวดที่บั้นเอวเหมือนจะขาด หนังสือแต่ละตัวเหมือนชายชราเดินข้ามลำธารน้ำขุ่น ต้องคอยมองหาที่หยั่งเท้าบนก้อนหินที่เปียกชื้น “ไม่มีแรงบันดาลใจหลุดไหลมาในบ่ายวันนั้น มีแต่เพียงความตั้งใจมุ่งมั่นกัดฟันลากเท้าเดินต่อไป ด้วยความหวังว่า ถ้าลองสู้ต่อไปไม่หยุด ผลที่ตามมา ก็น่าจะมีแต่ดีขึ้นกว่าเดิม”

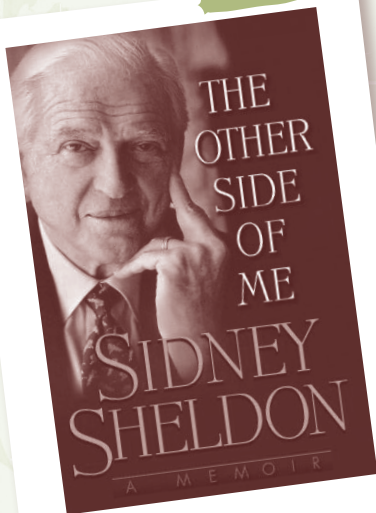
หลังจากนั้น เขากลับเข้าโรงพยาบาลไปรับการผ่าตัดอีก 2 ครั้ง แผลติดเชือรุนแรงหลายครั้ง เขาต้องกินยามากมาย “วันละนับร้อยเม็ดกระมัง”

แม้จะต้องทรมานสังขารเช่นนั้น เขากลับไปเขียนหนังสือได้อีก “บางวันพิมพ์ได้ตะกุกตะกักไม่กี่คำ บางวันไหลร่อออกมาเป็นสาย เมื่อเขาเริ่มหายปวด ห่วงความคิดจับจ้องหะเดิมได้อีกครั้ง”

บทสรุป

สตีเฟน คิง มีชีวิตเยาวย้วยที่ทุกข์ยากลำบาก แต่ก็ฟันฝ่ามาได้ และประสบความสำเร็จในงานอาชีพอย่างยิ่ง นอกจากพื้นฐานด้านพรสวรรค์ และมีใจรักอย่างมุ่งมั่นแล้ว ยังเพราะเขาเป็นนักสู้ชีวิตโดยแท้ แน่จนบางครั้ง เขาชวนเซหรือหลงทาง แต่เขาโชคดีที่มีทั้งแม่และเมียที่รักและดีต่อเขาอย่างแท้จริง ข้อสำคัญทั้งแม่และเมียรู้จักเขาอย่างลึกซึ้ง และรู้ดีว่าจะพูดกับเขาอย่างไร





ซิดนีย์ เชลดอน

ด้านอื่นของชีวิต ซิดนีย์ เชลดอน

บทนำ

ซิดนีย์ เชลดอน เป็นนักประพันธ์เรื่องนามอีกคนหนึ่งของสหรัฐ เป็นนักเขียนหนังสือขายดีอันดับเจ็ดของโลกในช่วงเวลายาวนาน คนไทยส่วนใหญ่รู้จักเขาในฐานะนักเขียนนวนิยายระทึกขวัญ แต่แท้จริงแล้ว เขามีผลงานโด่งดังทั้งในฐานะนักเขียนบทโทรทัศน์ นักเขียนบทภาพยนตร์ และผู้กำกับภาพยนตร์ ก่อนจะเริ่มมามีชื่อเสียงในฐานะนักเขียนนวนิยาย เมื่ออายุย่างสู่วัยเกิน 50 แล้ว

เขาเคยเป็นนักเขียนบทละครเพลงที่ประสบความสำเร็จ เช่นในช่วงหนึ่งมีบทละครเพลงจากฝีมือการประพันธ์ของเขาแสดงในโรงละครบรอดเวย์ ในนครนิวยอร์กถึง 3 เรื่อง พร้อมกัน คือเรื่อง “แม่หม้ายอารมณ์ดี” (The Merry Widow) “แจ็กพ็อต” (Jackpot) และ “ฝันไปกับดนตรี” (Dream with Music) ความสำเร็จบนเวทีละครบรอดเวย์ ทำให้เขาได้งานใน “โลกมายา” ของฮอลลีวูด คือโลกภาพยนตร์ เขาเขียนบทภาพยนตร์ให้ทั้งเครือเมโทรโกลด์วินเมเยอร์ (MGM) และพาราเมาท์พิกเชอร์ส (Paramount Pictures) จนประสบความสำเร็จอย่างสูงในภาพยนตร์เรื่อง The Bachelor and the Bobby-Soxer ซึ่งเขาได้รับรางวัลตุ๊กตาทอง (Academy Award) ในฐานะผู้เขียนบทภาพยนตร์ยอดเยี่ยม เมื่อ พ.ศ. 2490 ขณะนั้นเขาอายุได้เพียง 30 ปี

เมื่อโทรทัศน์เริ่มเข้ามามีบทบาทในโลก เขาก็เข้าสู่วงการโทรทัศน์ และประสบความสำเร็จอย่างสูงในฐานะผู้เขียนบทซีรีส์ทางโทรทัศน์ที่ครองใจคนทั่วโลกยาวนานถึง 7 ปี คือ “แพตตีดูคโชว์” (The Patty Duke Show) เขากลายเป็นนักเขียนบทโทรทัศน์ “มือทอง” ในเวลาอันรวดเร็ว โดยเป็นผู้สร้างซีรีส์ชุด “ฉันฝันถึงจินนี่” (I Dream of Jeannie) ซึ่งครองใจคนดูยาวนานถึง 5 ปี ขณะที่เขียนบทแพตตีดูคโชว์และเรื่องอื่นด้วย จนทำให้เขาต้องใช้ “ชื่อปลอม” (Pseudonyms) คือ มาร์ค โรเวน (Mark Rowan) แอลเลน เดวอน (Allen Devon) และคริสโตเฟอร์ โกลเลโต (Christopher Golato) เพราะไม่อยากให้ผู้ชม เห็นชื่อเขาซ้ำๆ บนจอโทรทัศน์

ซีรีส์ชุด “ฉันฝันถึงจินนี่” ยุติเมื่อ พ.ศ. 2513 ช่วงปลายของซีรีส์ชุดนี้ ซิดนีย์เริ่มหันไปเขียนนวนิยาย เมื่อ ปี พ.ศ. 2512 นวนิยายเรื่องแรกของเขา คือ The Naked Face ตีพิมพ์ออกจำหน่าย และประสบความสำเร็จในทันทีด้วยการได้รับเสนอเข้ารับ “รางวัลเอ็ดการ์ แอลแลน โป” ในฐานะ “นักเขียนเรื่องลึกลับของอเมริกา” ในกลุ่มนักเขียน “นวนิยายเรื่องแรก” นวนิยายเรื่องนี้แปลเป็นภาษาไทยแล้วในชื่อ “ไอ้ฆาตกร” โดย สุวิทย์ ขาวปลอด นวนิยายเรื่องต่อมา คือ “ด้านอื่นของเที่ยงคืน” (The Other Side of Midnight) ทะยานขึ้นติดอันดับหนังสือขายดีที่สุดของหนังสือพิมพ์เดอะนิวยอร์กไทมส์ ติดต่อกันนานถึง 52 สัปดาห์ตามมาด้วยนวนิยายเรื่องอื่นๆ อีกหลายเรื่องที่ล้วนประสบความสำเร็จ หลายเรื่องได้นำไปสร้างเป็นภาพยนตร์หรือซีรีส์ทางโทรทัศน์

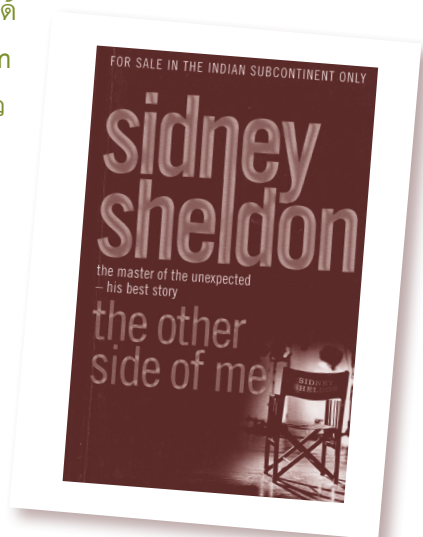
ซิดนีย์ เชลดอน เขียนนวนิยายรวม 18 เรื่อง ซึ่งนำไปสร้างภาพยนตร์ 3 เรื่อง เขียนหนังสือสำหรับเด็ก 9 เล่ม เขียนบทละครเวทีบรอดเวย์ 7 เรื่อง บทภาพยนตร์ 25 เรื่อง สร้างบทโทรทัศน์ทางโทรทัศน์ 4 ชุด

งานที่ ซิดนีย์ เชลดอน ชอบมากที่สุดคือ การเขียนนวนิยาย เพราะเป็นงานที่เขาสามารถทำได้โดยอิสระ ไม่เหมือนสื่ออื่นอย่างเช่นภาพยนตร์ที่ต้องร่วมมือกันหลายฝ่าย งานประพันธ์ของซิดนีย์ เชลดอน ส่วนมากเป็นเรื่องของ “ผู้หญิงที่แกร่งและมุ่งมั่นในโลกซึ่งกำหนดโดยผู้ชายที่ก้าวร้าว”

แฟนของซิดนีย์ส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง ซิดนีย์เคยบอกว่า “ผมชอบเขียนถึงผู้หญิงที่ฉลาดและเก่งแต่ที่สำคัญที่สุดคือ ยังคงรักษาความเป็นผู้หญิงเอาไว้ ผู้หญิงนั้นมีพลังมหาศาล-ในความเป็นผู้หญิงของเธอ ซึ่งผู้ชายไม่มีทางทำได้เช่นนั้น”

นับว่า ซิดนีย์ประสบความสำเร็จอย่างสูงในชีวิตการทำงาน นอกจากรางวัลตุ๊กตาทองในฐานะผู้เขียนบทภาพยนตร์ยอดเยี่ยมในวัยเพียง 30 ปีแล้ว เขายังได้รางวัลโทนีอะวอร์ด (Tony Award) ในบทละครเพลงเรื่อง Redhead เมื่อปี พ.ศ. 2502 ในวัย 42 ปี ได้รับการเสนอชื่อรับรางวัล เอ็มมี (Emmy Award) ในงานหัตถกรรมทางสถานีโทรทัศน์ เอนบีซี ในภาพยนตร์ชุด “ฉันฝันถึงจีนนี่” เมื่อ 2537 เขาได้รับการประทับ “ตราดาวทอง” ที่The Palm Springs Walk of Stars และเขามีอายุยืนยาวถึงเกือบ 90 ปี

ความสำเร็จอย่างรุ่งโรจน์ตั้งแต่วัยไม่ถึง 30 ปี เข้าสู่การไถ่ถอนประสบความสำเร็จจนโด่งดัง และมีอายุยืนยาวขนาดนี้ หลายคนคงคิดว่า ชีวิตของซิดนีย์ เชลดอน คงราบรื่นมาตั้งแต่วัยเด็ก แต่ความจริงหาเป็นเช่นนั้นไม่



เพราะในช่วงย่างเข้าสู่วัยรุ่น เขาป่วยเป็นโรคจิตซึ่งไม่มีทางรักษาหาย และถึงขั้นเคยลงมือฆ่าตัวตายมาแล้ว เมื่ออายุได้ 17 ปี เขาเขียนเล่าเรื่องนี้ไว้เองในหนังสืออัตชีวประวัติ ชื่อ “ด้านอื่นของชีวิตฉัน” (The Other Side of Me) ซึ่งตีพิมพ์เผยแพร่เมื่อ พ.ศ. 2547 ขณะเมื่อเขาอายุได้ 87 ปี

วัยเยาว์

ซิดนีย์ เชลดอน เกิดเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2460 ที่เมืองชิคาโก มลรัฐอิลลินอยส์ สหรัฐอเมริกา ชื่อเดิมคือ ซิดนีย์ เชคเทล (Sidney Schechtel) พ่อแม่เป็นชาวยิวเชื้อสายรัสเซีย แม่ชื่อนาตาลี มาร์คัส อพยพหนีการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ของพวกรัสเซียมาตั้งแต่อายุได้ 10 ขวบ นาตาลีเป็นคนสวย เธอไม่เคยเข้าโรงเรียน แต่พยายามเรียนหนังสือด้วยตนเอง เธอชอบดนตรีและชอบอ่านหนังสือ ความฝันของเธอคือได้แต่งงานกับเจ้าชายรูปงาม และได้ท่องเที่ยวไปรอบโลก แต่ “เจ้าชาย” ของเธอกลับกลายเป็นออกตโต เชคเทล ซึ่งเคยเป็นเด็กเกเรตามท้องถนนในชิคาโก และต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน แต่ออกโตรูปหล่อและมีเสน่ห์

ตระกูลมาร์คัส และ เชคเทล แต่งงานกันหลายคู่ ฝ่ายพ่อทำงานเป็นเชลล์แมน ชอบคุยโวโอ้อวดว่ากำลังจะขายสินค้าน่ารายการใหญ่ และชอบอวดมั่งอวดมีโดยชอบสั่งอาหารดีๆ มาเลี้ยงเพื่อน โดยไม่มีเงินพอจะจ่าย และใช้วิธียืมเพื่อนในวงจ่ายไปก่อน

เมื่อย้ายไปอยู่เมืองใหม่ พ่อมักจะใช้โหวทในฐานะนักขายพุดกับครู เพื่อให้ชิตนีย์ได้เรียนในชั้นสูงๆ ผลก็คือชิตนีย์ มักจะอายุน้อยกว่าเพื่อนในชั้น ประกอบกับต้องย้ายโรงเรียนบ่อยๆ ทำให้ชิตนีย์ไม่มีโอกาสคบใครเป็นเพื่อนสนิทเลย

โชคดีที่แม่รักและเข้าใจชิตนีย์ สำหรับชิตนีย์แล้วแม่ คือ “ดาวเหนือ” ที่คอยส่องทางชีวิต คอยให้ความอบอุ่น และคุ้มภัยให้เสมอ

อุปนิสัยที่แตกต่างกันมากระหว่างพ่อกับแม่ ไม่นานหลังแต่งงานทั้งคู่ก็ทะเลาะกันเป็นประจำ โดยทะเลาะกันอย่างรุนแรง ต่างก็กันตัวดูอ่อนของกันและกัน เมื่อชิตนีย์เริ่มรู้ความ ก็ทนสภาพนั้นไม่ได้ โชคดีที่เขหาทางออกโดยการหนีไปอ่านหนังสือในห้องสมุดสาธารณะ

เย็นวันหนึ่งหลังกลับจากโรงเรียนเห็นพ่อกับแม่ทะเลาะกัน ชิตนีย์ก็ถึงขีดทนไม่ได้ จึงไปหาป้าซื้อพอลีนให้ช่วย ป้าแนะว่า ทั้งพ่อและแม่ต่างก็รักเขาดังนั้นถ้าเขาเห็นพ่อแม่ทะเลาะกันต่อหน้าอีก ให้บอกพ่อกับแม่ตรงๆ ว่า เขาไม่ยอมให้พ่อแม่ทะเลาะกันต่อหน้าเขา

ชิตนีย์ เชื่อป้า เมื่อพ่อแม่ทะเลาะกันอีก เขาก็บอกพ่อแม่ตามที่ป้าสอน

ปรากฏว่าได้ผล แม่บอกว่า “ลูกพุดถูก ลูกรัก มันจะไม่เกิดขึ้นแบบนี้อีก” ส่วนพ่อก็บอกว่า “พ่อขอโทษ เราไม่มีสิทธิ์เอาปัญหาของเราไปให้ลูกแบก” หลังจากนั้น เมื่อพ่อกับแม่จะทะเลาะกันก็จะเข้าห้องปิดประตูไปต่อกันในห้องแทน

โรงเรียนที่ชิคาโก มีสภาพเลวร้ายมาก เช้าวันหนึ่ง ในห้องเรียนชั้นป.3 ครูผู้หญิงเกิดโมโหเด็กคนหนึ่ง จึงเอาขวดหมึกใบแข็งขว้างไปที่เด็กคนนั้น เคราะห์ดี ถ้าโดนหัวเด็กคงถึงตาย ทำให้ป้าวันนั้นชิตนีย์ไม่กล้ากลับเข้าไปในห้องเรียนนั้นอีก

สิ่งที่พ่อชอบคุยอวดด้วยความภาคภูมิใจคือ ตลอดชีวิตไม่เคยอ่านหนังสือจบสักเล่ม ขณะที่แม่ปลุกฝังนิสัยรักการอ่านให้ชิตนีย์ เขาชอบยืมหนังสือจากห้องสมุดสาธารณะไปอ่านที่บ้าน พ่อมักจะคอยบอกว่า จะเสียดายตา และไล่ให้ออกไปเล่นฟุตบอลเหมือนเชย์มัวร์ลูกผู้พี่ ลุงก็คอยบอกพ่อว่าชิตนีย์อ่านหนังสือมากไป อนาคตจะแย่

เมื่ออายุได้ 10 ขวบ ชิตนีย์ริเขียนบทกลอนส่งเข้าประกวดในนิตยสารสำหรับเด็กเล่มหนึ่ง เขาขอให้พ่อช่วยส่งให้ พ่อเกิดหวังดีกลัวทางนิตยสารปฏิเสธจะทำให้ชิตนีย์เสียใจ จึงเปลี่ยนชื่อผู้เขียนเป็นชื่ออา สองสัปดาห์ต่อมาอาถามพ่อว่า ทำนิตยสาร “วี วิสคอม” (Wee Wisdom) ส่งเช็คมูลค่า 5 ดอลลาร์ มาให้

งานประพันธ์ชิ้นแรกในชีวิตของชิตนีย์ จึงได้ตีพิมพ์ในชื่อ “อัลมาร์คัส” อาของเขา โดยได้ค่าเขียน 5 ดอลลาร์

เมื่ออายุได้ 12 ขวบ ขณะเรียนอยู่ชั้นประถม 7 ชิตนีย์ เขียนบทละครครูอ่านแล้วชอบ จึงสนับสนุนให้นำไปแสดง ชิตนีย์ดีใจมาก รับบทเป็นทั้งผู้สร้าง ผู้กำกับและผู้แสดงนำด้วย ระหว่างฝึกซ้อมมีข่าวไปทั่ว ชิตนีย์ฝันถึงการเป็นผู้เขียนบทละครที่บรอดเวย์ ทั้งครูและนักเรียนรวมทั้งครูใหญ่ต่างตื่นต่อนายกตุระของ “เด็กอัจฉริยะ” แต่พอวันแสดงจริง ชิตนีย์กลับล้มเหลวไม่เป็นท่า เพราะในฉากสำคัญที่เขาจะออกแสดง ในบทนักสืบ เพื่อนเกิดพูดผิดทำให้ชิตนีย์ขำกลิ้ง หัวเราะจนหยุดไม่ได้ ทำให้ละครล่มลงกลางคัน

เมื่อถึงปี พ.ศ. 2473 เศรษฐกิจตกต่ำรุนแรงแล้ว คนตกงานไปทั่ว คนเข้าคิวรับขนมปังไปประทังความหิว แฉวยาวขึ้นๆ บนท้องถนนบางแห่งถึงขั้นเกิดจลาจล

ชิตนีย์เรียนจบชั้นมัธยมต้น และได้งานเป็นเด็กส่งของที่ร้านขายยาแห่งหนึ่ง แม่ทำงานเป็นแคชเชียร์ที่ร้านรอลเลอร์สเก็ต พ่อยังคงเดินทางไปทั่ว และกลับมาบ้านเป็นบางครั้ง ลู่ๆ พ่อก็บอกให้เตรียมย้ายไปเมืองเคิร์คแลนด์ในมลรัฐอริโซนา เพราะได้ไปซื้อเหมืองแร่เงินที่นั่น ทุกคนฝันเฟื่อง

แต่เอาเข้าจริงกลับต้องไปอาศัยอยู่หลังปั้มน้ำมันโตรมๆ ถึงสามเดือน ก่อนจะพบว่าเหมืองแห่งนั้นไม่มีแร่เงินอยู่เลย

โชคยังดี ที่ลุงแฮร์รีโทรศัพท์มาตามไปช่วยงานในบริษัทโบรคเกอร์ที่เดนเวอร์ เป็นครั้งแรกที่ชิตนีย์ได้อยู่ในบ้านหรูที่พ่อจะซื้อไว้ ชิตนีย์ฝันไกลไปถึงว่าจะได้แต่งงานและมีลูกที่บ้านหลังนั้น เพราะธุรกิจของลุงไปได้ดีมาก ฤดูใบไม้ร่วงปีนั้นชิตนีย์ก็เข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมปลาย เขามีความสุขมากในช่วงนั้น เป็นเวลาถึง 3 ปี ลู่ๆ เช้าวันหนึ่งพ่อก็มาบอกว่าต้องย้ายกลับชิคาโก แม่อธิบายว่า เพราะ “พ่อแกกับลุงแฮร์รีมีเรื่องผัดใจกัน”

ที่ชิคาโก ชิตนีย์ต้องกลับไปอยู่ในห้องเช่าเล็กๆ โทมๆ พ่อกลับไปตระเวนหางานใหม่ แม่ไปเป็นเสมียนในห้างสรรพสินค้า รายได้ไม่พอจیبจ่าย ความฝันจะได้เข้าเรียนมหาวิทยาลัยล่มสลาย ชิตนีย์ซึมเศร้าหนัก จนในที่สุดก็ตัดสินใจฆ่าตัวตาย

ฉากกระทกวัฏ

ชิตนีย์ เชลตอน เปิดฉากอัตชีวประวัติของเขาด้วยเรื่องการพยายามฆ่าตัวตาย เมื่ออายุได้ 17 ปี ปีนั้นเป็น พ.ศ. 2477 เศรษฐกิจกำลังตกต่ำทั่วโลก ตลาดหุ้นวิกฤต ธนาคารนับพันแห่งล้ม ผู้คนตกงานกว่า 13 ล้านคน

ค่าแรงตกลงเหลือแค่ชั่วโมงละ 5 เซ็นต์ เศรษฐีเงินล้านจำนวนมากฆ่าตัวตาย ผู้บริหารธุรกิจบางคนเปลี่ยนอาชีพไปขายแอปเปิ้ลริมถนน ช่วงนั้น ชิตนีย์เชลตอนอยู่ในภาวะซึมเศร้าสุดๆ มองไม่เห็นประโยชน์ที่จะมีชีวิตต่อไป และคิดฆ่าตัวตาย

ตอนนั้นเขาทำงานเป็นเด็กส่งของในร้านขายยา จึงเป็นโอกาสดีที่จะแอบขโมยยานอนหลับครั้งละ 2-3 เม็ด เพื่อไม่ให้เจ้าของร้านรู้ จนครบ 20 เม็ด เขาอ่านหนังสือพบว่าถ้ากินยานอนหลับกับเหล้าจะช่วยให้ฤทธิ์แรงขึ้น ร้านยาปิด 6 โมงเย็น เขาเลือกจิ้งหะวันศุกร์ เพราะพ่อแม่กำลังจะออกไปเที่ยวกันในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ ริชาร์ดน้องชายก็ไปนอนอยู่บ้านเพื่อน

บ้านเขาอยู่ใกล้ทะเลสาบมิชิแกน คืนหนึ่งเขาเดินไปริมทะเลสาบเพื่อสงบอารมณ์ ขณะนั้นท้องฟ้ามีเมฆครึ้ม ลมแรง เขาแหงนมองขึ้นไปในท้องฟ้า ราฟิงว่า “ถ้าพระเจ้ามีจริงขอให้สาแดงตนต่อข้าเถิด” ทันใดนั้น เมฆม้วนตัวเข้าหากันกลายเป็นรูปใบหน้าขนาดมหึมา พร้อมกับมีฟ้าแลบแปลบปลาบเหมือนใบหน้ายักษ์กระพริบตา ทำให้เขาวิ่งกลับเข้าบ้านด้วยอาการอกสั่นขวัญแขวน

วันที่เขาตั้งใจฆ่าตัวตาย เมื่อกลับถึงบ้าน บ้านว่างเปล่า พ่อกับแม่ไปเที่ยวกันแล้ว น้องชายก็ไปแล้ว เขาเดินเข้าไปในห้องนอนที่เขากับริชาร์ด

นอนด้วยกัน จากนั้นเดินเข้าไปในครัว หยิบขวดเหล้าเบอร์บอนของพ่อเอากลับเข้าไปในห้องนอน มองยานอนหลับกับขวดเหล้า แล้วคิดว่ามันจะใช้เวลาเท่าไรหนอกว่าจะออกฤทธิ์ จากนั้นเทวิสก็ลงแค้นขึ้นดื่ม เพราะไม่เคยดื่มเหล้า เขาจึงสลัก จากนั้นเขาเตรียมเตียงนอนหลับเข้าปาก ทันใดนั้นเอง ก็มีเสียงพูดจากด้านหลังว่า “แกกำลังทำอะไรนะ”

เป็นเสียงพ่อ ยืนอยู่ที่ประตูห้องนอน พ่อเดินเข้าไปใกล้เขา พูดว่า “พ่อไม่รู้ว่แกดื่มเหล้า”

ชิตนีย์มองพ่อ พูดด้วยความประหลาดใจว่า “ผม-ผมคิดว่าพ่อไปแล้ว”

“พ่อลืมของ พ่อขอถามแกซ้ำว่า แกกำลังทำอะไร”

พ่อพูดพร้อมดึงแก้วเหล้าไปจากมือของเขา

“เปล่า เปล่า” เขาปฏิเสธ

พ่อขมวดคิ้ว พูดว่า “นี่มันไม่ใช่แก ชิตนีย์ เกิดอะไรขึ้นรี” พ่อเห็นยานอนหลับ “โอ พระเจ้านี่มันอะไรกัน นี่คืออะไรเนี่ย”

“ยานอนหลับ”

“ทำไม”

“ผมกำลังจะ - ฆ่าตัวตาย”

พ่ออึ้ง ก่อนจะพูดว่า “พ่อไม่รู้เลยว่า แกทุกข์ขนาดนี้”

ชิตนีย์ตอบว่า “พ่อหยุดผมไม่ได้หรอก ถ้าพ่อห้ามผมวันนี้ได้ พรุ่งนี้ผมก็จะทำใหม่”

พ่อยืนนิ่ง ครุ่นคิดว่าจะพูดอะไร จากนั้นก็พูดว่า “มันชีวิตของแก แกจะทำอะไรก็ได้ แต่ถ้าแกไม่รีบร้อนเกินไปนัก ไปเดินเล่นกับพ่อสักครู่ดีไหม”

เขารู้ว่าพ่อคิดอะไร เพราะพ่อมีอาชีพเป็นเซลส์แมน พ่อต้องการเปลี่ยนใจเขา แต่ไม่มีทางหรอก เพราะเขาตัดสินใจแน่วแน่แล้ว อย่างไรก็ตาม พ่อได้บอกพ่อว่า “ได้”

“ใส่เสื้อคลุมด้วยนะ เดี่ยวจะเป็นหวัด” พ่อบอก เขาฟังแล้วอดยิ้มไม่ได้ เขาจะตายแล้ว ทำไมต้องกลัวจะเป็นหวัด

ห้าวันที่หลังจากนั้น ซิตินี้กับพ่อก็ออกไปเดินบนถนนที่ว่างเปล่า ไม่มีผู้คน ลมแรง หนาวยะเยือก

หลังจากเจียบอยู่พักใหญ่ พ่อเริ่มถาม “บอกพ่อซิลูก ทำไมลูกจะฆ่าตัวตาย”

เขาไม่รู้จะเริ่มต้นอย่างไร เพื่อจะบอกพ่อว่า เขาเหงาแค่ไหน สิ้นหวังกับชีวิตแค่ไหน เขาอยากมีอนาคตที่งดงาม แต่ไม่มีความหวังใดๆ เขาอยากเข้าเรียนมหาวิทยาลัย แต่พ่อก็ไม่มีเงินส่ง จึงเป็นได้แค่เด็กส่งของในร้านยา เขาอยากเป็นนักเขียน และเขียนเรื่องสั้นนับสิบเรื่องส่งไปลงพิมพ์ แต่ก็ไม่มีคำตอบปฏิเสธ....

พ่อฟังแล้วพูดว่า “.....และมีสถานที่สวยงามมากมายในโลกที่แกยังไม่เคยเห็น.....”

เขาไม่ฟัง แต่พ่อก็พูดต่อ

“.....แกจะชอบกรุงโรม....”

เขาฟังแล้ว ยังแน่วแน่ว่า ถ้าพ่อออกไป ค็นนี้เขาก็จะฆ่าตัวตาย พ่อพูดต่ออีก

“ซิตินี้ แกบอกพ่อว่า แกอยากเป็นนักเขียนมากกว่าอะไรทั้งหมด”

“นั่นมันเมื่อวาน” เขาสวน

“แล้วพรุ่งนี้ล่ะ”

เขามองพ่อ งง ถามว่า “อะไรนะ”

“แกไม่รู้หรือว่าอะไรจะเกิดขึ้นพรุ่งนี้ ชีวิตก็เหมือนนวนิยาย ไซไฟไหมล่ะ มีเรื่องซวณะที่ทักขวัญมากมาย แกไม่มีทางรู้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นจนกว่าจะพลิกอ่านหน้าต่อไป”

“ผมรู้ว่าอะไรจะเกิดขึ้น ไม่มีอะไรเลย”

“แกไม่รู้จริงๆ หรือ ไซไฟ ไหม ชีวิตทุกวันนี้เหมือนเรื่องราวในแต่ละหน้า ซิตินี้ และมันอาจเต็มไปด้วยเรื่องน่าประหลาดใจ แกไม่มีทางรู้จนกว่าแกจะพลิกไปอ่านหน้าต่อไป”

“
มีเรื่องชวนระทึกขวัญมากมาย
แถมไม่มีทางรู้ว่า
จะเกิดอะไรขึ้น
จนกว่าจะพลิกอ่านหน้าต่อไป”
”

ผมเริ่มคิด พ่อพูดมีประเด็น ทุกวันพຽ່ນนี้เหมือนหน้าต่อไปของนวนิยาย

เราเลี้ยงที่มุดึก พ่อพูดต่อ “ถ้าแຕ້องการฆ่าตัวตายจริงๆ ชิดนีย์พ่อเข้าใจ แต่พ่อไม่เยักเห็นแถโยนหนังสือทิ้งเร็วเกินไปและพลาดโอกาสรับรู้เรื่องน่าตื่นเต้นที่แถอาจได้พบในหน้าต่อไป—หน้ากระดาษที่แถกำลังจะเขียน”

“อย่าโยนหนังสือทิ้งเร็วเกินไป.....ผมโยนหนังสือทิ้งเร็วเกินไปหรือเปล่า พຽ່ນนี้อาจเกิดสิ่งมหัศจรรย์ขึ้นก็ได้”

ถ้าไม่ใช่เพราะพ่อเป็นยอดเซลส์แมน ก็เพราะความตั้งใจฆ่าตัวตายของเขาไม่แรงพอ เพราะพ่อเดินไปอีกหนึ่งช่วงตึก เขาก็ยอมเลื่อนการตัดสินใจฆ่าตัวตายออกไป

แต่ไม่ถึงกับปิดประตูเสียทีเดียว

เส้นทางวิชาอังกฤษชาวไทย

คำพูดของพ่อที่ให้ชิดนีย์พลิกหน้ากระดาษเรื่องราวในชีวิตไปอีกหน้า และอีกหน้า เป็นแรงบันดาลใจสำคัญที่ทำให้เขามีแรงสู้ชีวิตอันล้ำค่าต่อไป

ปลายปีนั้น เขาเข้าโรงเรียนมัธยมปลายที่นั่น พ่อยังคงฝันที่จะ “ขายรายการใหญ่” ต่อไป แม่ได้งานใหม่ในร้านตัดเสื้อผ้า แต่ค่าจ้างก็ไม่พอใช้

จ่าย ชิตนีย์จึงหางานทำเพิ่ม โดยไปของงานอาทำที่โรงแรมบิสมาร์ค ทำหน้าที่รับฝากเสื้อโค้ตแล้วเอามาคืนให้เวลาแขกจะกลับ ได้ค่าแรงคืนละ 3 ดอลลาร์ ทุกเช้าเขาต้องรีบไปโรงเรียนจนบ่ายสาม ไปเข้าทำงานที่โรงแรมตอน 5 โมงเย็น จนกระทั่งเลิกซึ่งบางครั้งต้องอยู่จนถึงสองยามหรือดึกกว่านั้น ต้องทำงานตลอดเจ็ดวันของสัปดาห์ ช่วงคริสต์มาส เขาต้องดูครอบครัวต่างๆ ฉลองคริสต์มาสกันโดยเขาไม่มีโอกาสจะทำเช่นนั้น เพราะแม่ต้องไปทำงาน พ่อก็ไม่รู้ไปอยู่ไหนเขากับน้องชายจึงไม่มีโอกาสอยู่พร้อมหน้าพ่อแม่ลูก ค่าจ้างทั้งหมดเขาให้แม่

แล้ววันหนึ่ง หัวใจเขาก็สั่นไหว เมื่อพบกับพนักงานสาวสวยคนหนึ่งเข้ามาทำงานใหม่ ชื่อ โจน วิตุซ์ซี เธอเป็นคนเชื้อสายอิตาเลียน แก่กว่าชิตนีย์หนึ่งปี เขาฝันจะได้ออกเดทกับเธอ แล้วฝันของเขาก็ทำท่าจะเป็นจริงเมื่อเธอชวนเขาไปกินข้าวกลางวันกับครอบครัวของลูกกับป้าซึ่งพบกันทุกวันอาทิตย์ ลูกของโจนเป็นประธานสหภาพการโรงของชิคาโก วันนั้นชิตนีย์มีความสุขมาก แต่ความสุขของเขาแสนสั้น วันรุ่งขึ้นลูกของโจนถูกยิงตาย หลังจากนั้นเธอก็หายไป

ชิตนีย์ ยังคงทำงานหนักที่โรงแรมทุกคืน วันเสาร์ยังเป็นเด็กส่งของที่ร้านขายยา แล้ววันหนึ่งพ่อก็เข้ามาหาชิตนีย์ บอกว่าจะต้องไปทำฟาร์ม

สักสามปี ชิตนีย์ผันถึงชีวิตในฟาร์มแล้วอยากไปด้วย แต่พ่อบอกไม่ได้ เพราะแท้จริงแล้ว พ่อถูกตัดสินจำคุก 3 ปี เนื่องจากร่วมกับเพื่อนขายเครื่องจำหน่ายสินค้าแบบหยอดเหรียญ เพื่อนเซดเงินไปหมด แต่ไม่มีสินค้าส่งให้ลูกค้า จึงถูกจับและถูกศาลตัดสินจำคุก 3 ปี

แต่พ่อติดคุกอยู่ปีเดียวก็ได้กลับบ้านในฐานะฮีโร่ เพราะได้กระโดดลงไปช่วยเด็กคนหนึ่งที่กำลังไปในถังน้ำในคุก โดยที่ตัวเองว่ายน้ำไม่เป็น ทั้งเด็กและพ่อรอดตาย เผอิญเด็กคนนั้นเป็นลูกผู้คุม ทางการศึกษาความดีความชอบของเขาในฐานะที่ความผิดของเขาก็ไม่ร้ายแรง จึงอภัยโทษให้ พ่อกลายเป็นคนดัง ที่สื่อพากันสรรเสริญ และมีผู้เสนองานให้ทำ

โชคดีประดังเข้ามา ชิตนีย์ได้ทุนการศึกษาขององค์กรการกุศลแห่งหนึ่งของชาวยิว ทำให้เขาสามารถเข้าเรียนมหาวิทยาลัยได้

เขาเป็นคนแรกของตระกูลที่ได้เข้าเรียนมหาวิทยาลัย

แต่ทุนการศึกษาก็ไม่พอใช้จ่าย เขาจึงต้องหางานทำเพิ่ม งานแรกคืองานผู้ช่วยบริกรในร้านอาหารของมหาวิทยาลัย ซึ่งก็ยังไม่พอ เขาจึงไปสมัครเป็นผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ “นอร์ทเวสเทิร์นรายวัน” (Daily Northwestern) โดยยังคงทำงานที่โรงแรมและร้านยาด้วย ขณะที่ลงทะเบียนเรียนเต็มพิกัดบวกภาษาละติน

แม้จะเรียนหนักและทำงานหนักขนาดนั้น รายได้ก็ยังไม่พอใช้จ่ายในครอบครัว ค่าเช่าห้องค้างเขาหลายเดือนแล้ว ขณะที่อาการโรคจิตของเขา ก็ไม่ดีขึ้น เขาเกือบจะได้ไปรักษานักจิตวิทยาแล้ว แต่ขณะกำลังจะไปขอคำปรึกษาอยู่ อาการซึมเศร้าก็กลับหายไป เขาจึงไม่ได้ไปรักษา ทำให้เขาต้องอยู่กับอาการของโรคนี้ต่อมาอีกนาน

เพื่อเพิ่มรายได้ แม่ตัดสินใจจะทำงานอีกหนึ่งจ๊อบตอนกลางคืน ชิดนีย์รู้เข้าก็ไม่ยอม เพราะแม่ทำงานทั้งวันแล้ว เมื่อกลับบ้านก็ยังไปทำอาหารให้ทุกคนและเก็บกวาดห้องอีกด้วย เขายอมให้แม่ทำงานเพิ่มอีกไม่ได้

เช้าวันรุ่งขึ้นเขาลาออกจากมหาวิทยาลัย

และเข้าไปสมัครงานในร้านขายรองเท้าสตรี โดยโกหกผู้จัดการว่าเคยทำมาแล้ว ผู้จัดการจับได้ แต่ก็ตัดสินใจจ้างเขา แต่พอประเดิมงานได้ 15 นาที ก็ถูกไล่ออก หลังจากได้ลูกค้ารายแรก ขอซื้อรองเท้าเบอร์ 7B เขาเข้าไปหาในสต็อกไม่เจอเบอร์นั้น จึงเอาเบอร์ใกล้เคียงมาให้แล้วยืนยันว่าเป็นเบอร์ 7B ลูกค้าลองใส่ก็รู้ว่าไม่ใช่ จึงขอพบผู้จัดการ และเขาก็ต้องออกจากงานนั้นทันที เพราะหยังดีที่เพียงโดนย้ายไปแผนกอื่น

ค่าวันหนึ่งขณะนั่งรถกลับบ้าน เขาเห็นโฆษณาว่า พอล แอช หัวหน้า

วงดนตรีชื่อดัง กำลังจัดแข่งขันรับโฆษณาสมัครเล่นที่ชิคาโก เขาไปสมัครโดยเปลี่ยนชื่อจาก ชิดนีย์ เชคเทล เป็น ชิดนีย์ เชลดอน เพราะเห็นว่าชื่อสกุล เชคเทลไม่เหมาะกับงานแสดง พอถึงเวลาแข่งขันจริงเขากลับเผลอประกาศชื่อตัวเองว่า เชคเทล แม้เขาจะทำหน้าที่โฆษกได้ดี แต่สุดท้ายก็ถูกสั่งว่า “สัปดาห์ให้พ้นภายใน 15 วินาที” เขาไม่ได้งานกับวงดนตรีของพอล แอช แต่เขาได้ชื่อใหม่ และครอบครัวของเขาแทบทุกคน เปลี่ยนไปใช้นามสกุล เชลดอนกันหมด เว้นแต่ลุงแฮร์รี ซึ่งยังคงใช้นามสกุล เชคเทล ตามเดิม

แก้วใต้เขิน คีตกวี

ตอนเด็กๆ แม่ไม่รู้เอาเงินจากไหนมาซื้อเปียโนมือสองเครื่องเล็กๆ ให้ ชิดนีย์ และเคย์นเคย์ขอให้เขาหัดเล่น พ่อไม่เข้าใจถามว่า “ทำไม” แม่บอกว่า “แล้วเธอจะเห็น ชิดนีย์มีมือของนักดนตรีนะ” ชิดนีย์หัดเล่นได้ไม่กี่เดือนก็ต้องเลิก เพราะต้องย้ายไปดีทรอยต์ แต่ต่อมาก็ได้กลับมาหัดเล่นอีกเมื่อย้ายกลับมาชิคาโก

บ่ายวันอาทิตย์หนึ่ง ทุกคนออกไปจากบ้านหมด ชิดนีย์นั่งเล่นเปียโน แล้วลองแต่งเพลงแรกในชีวิต ตั้งชื่อว่า “โลกเงียบในชีวิตฉัน” (My Silent Self) ตอนนั้นเขาอายุได้ 19 ปี เขาเอาเพลงนี้ไปให้ฟิล เลเวนท นักดนตรีหนุ่มที่เล่นดนตรีอยู่ในโรงแรมบิสมาร์คที่เขาทำงานอยู่ดู ฟิลเล่นดนตรีในวง

ออกเคสตราของโรงแรมซึ่ง มีการถ่ายทอดทางวิทยุไปทั่วประเทศ ฟิลรับโน้ตเพลงจากเขาไปดูผ่านๆ แล้วก็เดินจากไป ซิดนีย์ใจแป้ว แต่อีกชั่วโมงต่อมา ฟิลกลับมาหาซิดนีย์ที่ห้องทำงาน บอกว่าชอบเพลงนั้น เพราะมีความ “ใหม่” (Original) ฟิลคิดว่าเพลงนี้จะดัง จึงถามว่า จะขัดข้องไหมถ้าให้ออกเคสตราของเขาเล่น แนนอน ซิดนีย์ดีใจมาก

หลังจากกลับบ้านคืนนั้น ขณะกำลังอาบน้ำ พ่อบอกมีโทรศัพท์จาก ฟิล เลแวนต์ ซิดนีย์ รีบนั่งผ้าเช็ดตัวออกมารับโทรศัพท์ ฟิลแจ้งว่า มีผู้ผลิตแผ่นเสียงจากบริษัทฮาร์มมิวสิกในนิวยอร์ก ฟังเพลงนี้แล้วอยากนำไปผลิตจำหน่าย ให้ไปพบเขาที่โรงแรมเลยได้มั๊ย

ซิดนีย์รีบแต่งตัว ขอยืมรถพ่อกลับไปโรงแรม ขับไปได้พักเดียวก็โดนตำรวจเรียกให้หยุด เพราะขับเร็วเกินกำหนด เขาขอให้ตำรวจออกไปสั่งปรับเขาเลย แต่ตำรวจบอกว่าตามระเบียบใหม่ต้องไปที่โรงพัก พร้อมขอดูใบขับขี่แล้วยึดไป ซิดนีย์จำใจต้องขับตามรถมอเตอร์ไซค์ตำรวจไปโรงพัก แต่ขับไปสักพักไม่เห็นตำรวจ เขาเลยตรงไปโรงแรมบิสมาร์ค ไปถึงก็เจอตำรวจดักรออยู่ที่นั่น ถามว่าเขาจะหนีหรือ และจะ让他ไปโรงพักให้ได้ ซิดนีย์ ขอโทรศัพท์ถึงพ่อ บอกเล่าเหตุการณ์ให้ฟัง พ่อขอพูดกับตำรวจ พักเดียวตำรวจคืนใบขับขี่ให้เขา เพราะพ่ออ้างว่าจะฝากงานให้ลูกตำรวจ ในที่สุดเขาจึงได้พบกับเบรนท์ซึ่งเป็นตัวแทนจากบริษัททีบีฮาร์มส์ซึ่งเป็นบริษัท

ผลิตแผ่นเสียงใหญ่ที่สุดในโลก เบรนท์บอกว่าจะนำเพลงเขาไปผลิตจำหน่าย แต่เห็นว่าฟิล เลแวนต์ ยังไม่ “ดัง” พ่อ เขาอยากให้โฮราซ ไชด์ท์ ซึ่งดังกว่า เล่น จึงให้ซิดนีย์ไปหาไฮด์ท์ที่โรงแรมเตรคในคืนนั้น ไฮด์ท์ดูแล้วชอบ ยื่นเงื่อนไขขอแบ่งผลประโยชน์ครึ่งต่อครึ่ง ซิดนีย์ตกลง ต่อมาไฮด์ท์ยื่นเงื่อนไขกับบริษัทอีกขอเงินล่วงหน้า 5,000 ดอลลาร์ บริษัทไม่ตกลง ไฮด์ท์บอกว่าไม่เป็นไร เขาจะผลิตจำหน่ายเอง สองสามสัปดาห์หลังจากนั้น ไฮด์ท์เล่นเพลง My Silent Self ออกอากาศบ่อยครั้งในรายการดังๆ ของเขา แต่จนแล้วจนรอดก็ไม่ยอมผลิตออกจำหน่าย

แม่ฟังเพลงเขาแล้ว ชมว่า ดีกว่าเพลงของเออร์วิง เบอร์ลิน ยอดนักแต่งเพลงยุคนั้นเสียอีก เขาใช้เวลาว่างแต่งเพลงอีก 12 เพลง จะส่งไปรษณีย์ไปให้บริษัทแผ่นเสียงในนิวยอร์ก แต่แม่บอกว่า เขาต้องไปที่ นิวยอร์กด้วยตนเองเขาจะไปได้อย่างไรละ เพราะต้องทำงานหลายจ๊อบเพื่อช่วยทางบ้าน แม่คะยั้นคะยอว่าต้องไป ในที่สุดเขาก็ตัดสินใจไปนิวยอร์ก แม่ซื้อตั๋วรถบัสเกรย์เฮานด์ให้ ซึ่งต้องใช้เวลาเดินทางถึง 4 วันครึ่ง ด้วยความหวังอันเรื่อรองว่าจะร่ำรวย

เขาจองที่พักที่หอพักวายเอ็มซีเอ ค่าเช่าอาทิตย์ละ 4 ดอลลาร์ เขามีเงินติดกระเป๋าแค่ 30 ดอลลาร์ ทันทีที่ไปถึงที่พัก เขาขอพบผู้จัดการ ขอทำงานทำโชคติดอยู่ในนิวยอร์กไม่ทันข้ามวันเขาก็ได้งานทำ เป็นพนักงานพา

ผู้ชมเข้าไปหาที่นั่งในโรงหนัง เพื่อประหยัดเงินเขาต้องเดินทางจากหอพักไปทำงานระยะทางถึง 39 ช่วงตึก ได้ค่าจ้างอาทิตย์ 14.40 ดอลลาร์ ทำงานตั้งแต่บ่าย 4 โมง 40 นาที ถึงเที่ยงคืน ช่วงเช้าเขาจึงมีเวลาว่าง ไปติดต่อบริษัทแผ่นเสียง

วันแล้ววันเล่า เขาได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่น พร้อมคำตอบว่าเพลงที่เขาแต่งดี แต่ยังไม่ใช่ที่บริษัทต้องการ บางบริษัทบอกว่าเคยมีเพลงที่ผลิตจำหน่ายแล้วไหม เพราะ “เราปรับแต่งเพลงของคนที่เคยมีผลงานมาแล้ว” เพลง My Silent Self ของเขาดี แต่ก็ไม่มีใครสนใจจะผลิตจำหน่าย เพราะไฮรอสไฮด์ท์ เล่นจน “จืด” แล้ว

กระเป๋าคอเขาแฟบลงเรื่อยๆ แม่ส่งเงินมาให้เขามาก 20 ดอลลาร์ เขารับส่งคืนเพราะรู้ว่าแม่ต้องการใช้มากกว่าเขา “คลีนซิมเศร้า” โถมทับเขาเป็นระยะๆ สลับกันสองชั่วระหว่างฟุ้งฝันกับความรู้สึกอยากฆ่าตัวตายโดยไม่มีเหตุผล

วันหนึ่ง พนักงานเชียร์ลูกค้าหน้าโรงหนัง (Barker) ป่วย ชิดนีย์ถูกเรียกไปทำหน้าที่แทน ซึ่งเขาทำหน้าที่ได้อย่างดี งานเก่าเขาก็ดี เขาได้ค่าจ้างเพิ่มสัปดาห์ละ 1 ดอลลาร์ บวกกับงานในหน้าที่ใหม่ทำให้รายได้เพิ่มขึ้น เขาเจียดเงินส่งให้แม่ และใช้จ่ายอย่างกระเบียดกระเสียร ตอนใกล้สิ้นสัปดาห์

เขามักเหลือเงินในกระเป๋าแค่ 10 เซ็นต์ เขาต้องเลือกเอา 2 อย่างจาก 3 คือ ฮอตด็อก 5 เซ็นต์ กับโค้ก 5 เซ็นต์ แต่ต้องเดิน “ย่ำต๊อก” กลับที่พัก 35 ช่วงตึก หรือนั่งรถใต้ดินค่าโดยสาร 5 เซ็นต์ แต่ต้องงดโค้ก บางครั้งเขาเลือกโค้ก บางครั้งเขาเลือกนั่งรถใต้ดิน

ในที่สุดเขาก็เกือบไปถึงฝั่งฝัน เมื่อพบกับแม็กซ์ ริช นักแต่งเพลงของบริษัทแผ่นเสียงแห่งหนึ่ง ชวนเขาไปทำงานแต่งเพลงด้วยกัน โดยนัดให้เขาไปทำงานวันรุ่งขึ้น

คืนนั้นอาการโรคจิตของเขากำเริบ แทนที่จะนอนหลับฝันดีเขากลับสับสนมาก และสูญเสียความมั่นใจ ย้ำคิดว่าทำไมแม็กซ์ ริช มาชวนเขาร่วมแต่งเพลง ในเมื่อแม็กซ์จะไปแต่งเพลงกับใครก็ได้ เพราะแม็กซ์สงสาร หรือแม็กซ์ประเมินค่าเขาสูงเกินความจริง เขาโดนปฏิเสธจากบริษัทแผ่นเสียงชั้นนำมาแล้วทุกแห่ง พวกนั้นเป็นพวกมืออาชีพทั้งนั้น พวกเขารู้ว่าใครเป็นอัจฉริยะ ซึ่งตัวเขาไม่ใช่ เมฆหมอกทะมึนแห่งความเศร้าย้อมถาโถมเข้าครอบงำเขา

10 โมงเช้าวันรุ่งขึ้น แทนที่จะเดินทางไปทำงานกับแม็กซ์ ริช เขาขึ้นรถเกรย์เฮานด์กลับบ้านที่ชิคาโก ด้วยอารมณ์ซึมเศร้า เมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2480 ขณะอายุได้ 20 ปี

ไปชวลีวุฒ

ไม่นานหลังกลับจากนิวยอร์ก ครูผู้ปกครองของเขามาเป็นแขกที่บ้าน พวกเขา กำลังจะเดินทางไปแคลิฟอร์เนีย ชิตนีย์อาสาช่วยขับรถไปให้ทุกคนในบ้านไม่เห็นด้วยเพราะเขาเพิ่ง “ล้มเหลว” จากนิวยอร์ก จะไปอีกแล้วแหละ แต่แล้วแม่ก็เป็นคนบอกพ่อว่า “อ็อตโต มันเป็นความต้องการของชิตนีย์ เราควรให้โอกาสเขา เอาอย่างนี้แล้วกัน ถ้าลูกหางานทำไม่ได้ในสามอาทิตย์ ลูกต้องกลับบ้าน”

ชิตนีย์ตกลง

การเดินทางถึงซานฟรานซิสโกใช้เวลา 5 วัน ชิตนีย์มีเงินติดกระเป๋า 50 ดอลลาร์ เขาซื้อหนังสือพิมพ์ลอสแอนเจลิสไทม์ ดูโฆษณาหาห้องพักได้ห้องพักราคา 4 ดอลลาร์ครึ่งต่อสัปดาห์ในบ้านเช่าขนาด 20 ห้องนอน ที่นั่นเขาพบนักแสดงชายกลุ่มหนึ่ง บ้างเป็นนักเขียน นักแสดง ผู้กำกับ นักร้อง ทุกคนล้วนแต่งงาน และฝันถึงโลกมหัศจรรย์ที่ยากจะไขว่คว้าไปถึง

เขาตระเวนไปยังสตูดิโอหลายแห่ง แต่ทุกแห่งยามจะถามว่า มาพบใคร มีนัดไว้ก่อนไหม ถ้าไม่มีนัดก็แปลว่าจะเข้าไปในอาคารไม่ได้ ลอสแอนเจลิสไม่เหมือนนิวยอร์กที่เต็มไปด้วยอาคารสูง ไม่มีค่าโดยสารก็พอเดินไปได้ แต่ที่ลอสแอนเจลิสมีแต่ต้องใช้รถโดยสาร ซึ่งต้องเสียเงินทั้งสิ้น สอง

สัปดาห์ผ่านไป ไม่มีแว่วว่าเขาจะได้งาน เงินก็หมด จู่ๆ เจ้าของห้องเช่าก็ประกาศว่า จะไม่มีอาหารมื้อเช้าบริการแล้ว เพราะแต่ละคนค้างค่าเช่าจนเจ้าของบ้านไม่สามารถจัดหาอาหารมาบริการได้ มีจดหมายจากทางบ้านสอດตัวรถเกรย์แฮนด์ ขากลับมาให้แล้ว วันหนึ่งเขาหิวจัดจนไม่มีสมาธิจะเขียนหนังสือ จึงเข้าไปในครัวจะหาอะไรกิน เจอเจ้าของบ้านไล่ให้กลับห้อง เขาหิวจนตาลาย สิ้นหวัง แต่โดยไม่นึกไม่ฝันสืบทอดที่ต่อมา เจ้าของบ้านยกถาดอาหารมาให้ มีน้ำส้ม กาแฟ ไข่ เบคอน และขนมปัง “กินเสียตอนที่มันยังร้อนๆ” เธอบอก อาหารมื้อนั้นอร่อยที่สุด และอยู่ในความทรงจำของเขาไม่รู้ลืม

เย็นนั้น เพื่อนในบ้านพักบอกว่า น้องสาวของเขาเพิ่งได้งานเป็น “นักย่อเรื่อง” (reader) ที่บริษัท เอ็มจีเอ็ม เขาอธิบายว่า ทุกสตูดิโอจะมี “นักย่อเรื่อง” ทำหน้าที่อ่านเรื่องยาว แล้วย่อให้ทางผู้อำนวยการสร้างดู ถ้าชอบเรื่องย่อจึงจะไปอ่านฉบับเต็ม ประโยคสำคัญสำหรับชิตนีย์คือ บางครั้งบริษัทสร้างภาพยนตร์เหล่านี้ต้องการ “นักย่อเรื่อง” จากข้างนอกบริษัท

ชิตนีย์ ฟังแล้ว ก็จัดการทำเรื่องย่อของนวนิยายเรื่องเอกของจอห์น สไตน์เบ็ค คือ Of Mice and Men (แปลเป็นไทยแล้วในชื่อ “เพื่อนยาก”) ถ่ายสำเนาส่งไปให้หลายสตูดิโอ เรื่องเงียบหาย วันกำหนดกลับชิคาโกใกล้เข้า

มาแล้ว เขาสิ้นหวัง และเตรียมบอกลาเจ้าของบ้าน เจ้าของบ้านถามว่า มีอะไรจะให้ช่วยได้บ้าง เขาโอบกอดเธอ บอกว่าเธอเป็นคนที่มีหัตถกรรมมาก เธอบอกว่า “ต้องไม่หยุดฝัน”

แต่แล้วรุ่งขึ้น ก็มีโทรศัพท์จากเลขาการของ เดวิด เซลสนิค ผู้อำนวยการสร้างภาพยนตร์ผู้ยิ่งใหญ่ แจ้งขิตินีย์ว่ามีนวนิยายที่ต้องการให้ทำเรื่องย่อ แต่ไม่มีใครว่าง จึงเสนอให้เขารับงานนี้ คือต้องทำเรื่องย่อขนาด 30 หน้ากระดาษพิมพ์ พร้อมบทคัดย่อ 2 หน้า และบทวิจารณ์อีก 1 ย่อหน้า ให้เสร็จภายใน 6 โมงเย็นวันนั้น นวนิยายเรื่องนั้นหนา 4 ร้อยหน้า เวลานั้น 9 โมงครึ่งแล้ว ไม่มีทางทำได้ แต่เขาก็รับปาก

จากห้องพัก ต้องใช้เวลาเดินทางชั่วโมงครึ่งไปปรับต้นฉบับนวนิยาย 400 หน้า มาอ่านแล้วย่อและพิมพ์ให้เหลือ 30 หน้า บวกบทคัดย่ออีก 2 หน้า และบทวิจารณ์อีก 1 ย่อหน้า โดยที่เขาพิมพ์ติดได้แบบ “จัมติด” พิมพ์สัมผัสไม่เป็น จะอย่างไร

เขานึกถึง ซียัตนีย์ ชิงเกอร์ ภรรยาเก่าของเชย์มัวร์ ลูกพี่ของเขา ซึ่งมาทำงานเป็นเลขาการของผู้บริหารคนหนึ่งในบริษัทเอ็มจีเอ็ม เขาลืมไปว่า ซียัตนีย์ อยู่กับเชย์มัวร์แค่หกเดือนและหย่าขาดจากกันด้วยความเจ็บ

แค้น เขาโชคดีที่ลู่ๆ ก็ไปขอพบและเธอยอมให้พบ แต่เขาได้รับการต้อนรับอย่างเย็นชา และทำท่าจะกลับไปมือเปล่า แต่เพราะเธอเห็นว่าเรื่องที่เขาไปขอให้ช่วยนั้นเป็นเรื่องที่ “มีความหมายต่อชีวิตของเขามาก” และเห็นความมุ่งมั่นของเขา เธอถึงขั้นยอมอดอาหารกลางวัน ลงมือช่วยเขา

วิธีการคือ เขาอ่านอย่างรวดเร็ว พอถึงตอนสำคัญเขาจะบอกคำบอกให้เธอช่วยพิมพ์ ถึงบ่าย 4 โมง เพิ่งทำไปได้ครึ่งเล่ม เขาต้องเร่งทำจนเสร็จครบ 30 หน้า พร้อมบทคัดย่อ 2 หน้า และบทวิจารณ์อีก 1 ย่อหน้า ขอบคุณและร่ำลาเธอ แล้วรีบวิ่งกลับไปทันส่งงานหกโมงเย็นพอดี พร้อมกับความหวังว่าจะได้ทำงานกับเดวิด เซลสนิค เขาทราบประวัติว่าเซลสนิคเริ่มงานในโลกบันเทิงด้วยการเป็น “นักย่อเรื่อง” นี่แหละ ถ้าได้พบกัน คงมีเรื่องคุยกัน

แต่เรื่องก็กลับตาลปัตร เลขาการของเซลสนิครับงานพร้อมคำชมและเผยความจริงว่า เขาได้งานนี้เพราะความเข้าใจผิด แท้จริงแล้วเขาไม่มีรายชื่ออยู่ในบัญชี “นักย่อเรื่อง” ของบริษัทเลย

เขาได้ค่าจ้างครั้งนั้น 10 ดอลลาร์ และจบลงแค่นั้น เขาควรจะรู้สึกเศร้ามาก แต่เขากลับรู้สึกมีความสุข เขาไม่รู้ทำไมไม่เป็นเช่นนั้น

ชิตนีย์โทรศัพท์บอก “ข้าวดี” แก่แม่ว่าเพิ่งทำเรื่องย่อให้เดวิด เซลสนิค เขาให้ความหวังแก่แม่ว่า นี่คือจุดเริ่มต้น ประตุเปิดให้เขาแล้ว แม่ดีใจและไม่เร่งให้เขากลับบ้าน เขาเอาตัวรถเกียร์แฮนด์ไปคืน ขึ้นเงินมาใช้

จากงานชิ้นแรก ชิตนีย์ขยายผล โดยส่งเรื่องย่อเรื่องอื่นไปยังสตูดิโออีกหลายแห่ง โดยเขียนจดหมายนำด้วยการเริ่มต้นว่า “ตามการร้องขอของเดวิด โอ. เซลสนิค ผมเพิ่งทำเรื่องย่อนวนิยายให้แก่เขาเรื่องหนึ่งเสร็จ ตอนนี้นผมว่างพร้อมทำเรื่องย่อเรื่องอื่น....”

ชิตนีย์ เสาะหางาน และได้เข้าทำงานอีกหลายแห่ง ได้แก่งานดูแลการอนุรักษ์ฟิล์มภาพยนตร์ของสถาบันศิลปะและวิชาการภาพยนตร์ งานโอปะเรเตอร์ที่โรงแรมแห่งหนึ่ง งานที่โรงเรียนสอนขับรถ สำหรับงานย่อเรื่องที่เขาส่งไป หลายสตูดิโอตอบกลับมา เสนองานให้เขา จนในที่สุดถึงขั้นได้งาน “นักย่อเรื่อง” ประจำที่ ยูนิเวอร์แซลสตูดิโอ

เขาได้งานประจำในโลกบันเทิงแล้ว แต่ชั่วเดือนเดียวงานนี้ก็หลุดมือไปเพราะยูนิเวอร์แซลเปลี่ยนเจ้าของ

เขายังคงหางานทำไปเรื่อยๆ จนได้งานย่อเรื่องกับบริษัททเวนตี้

เซนจูรี-ฟ็อกซ์ ผลงานของเขาคง “เข้าขั้น” วันหนึ่งก็ได้งานย่อเรื่องแบบเป็นพนักงานประจำ ได้ค่าจ้างสัปดาห์ละ 23 ดอลลาร์

งานย่อเรื่องเป็นงานเร่งรีบ เพราะแต่ละสตูดิโอจะพยายามเสาะหาเรื่องดีๆ มาสร้างเป็นภาพยนตร์ ผู้สร้างต้องอาศัยคนย่อเรื่องมาย่อเรื่องไว้ให้พิจารณา เรื่องไหนจะได้ซิงซ์ชื่อมาก่อนเจ้าอื่น ที่บริษัททเวนตี้ เซนจูรี-ฟ็อกซ์ เขาโชคดี เพราะได้รับมอบหมายให้ทำงานให้ยักษ์ใหญ่ในวงการภาพยนตร์เวลานั้น คือ ดาร์ริล เอฟ. ชานุก ซึ่งเป็นผู้บริหารแบบถึงลูกถึงคน รู้งานดีทุกขั้นตอน

ทีมงานย่อเรื่องที่นี่มี 12 คน อายุตั้งแต่ 35 ถึง 60 ส่วนใหญ่เป็นญาติผู้บริหารฝากฝังเข้ามา มาทำงานเบาๆ ด้วยค่าจ้างของบริษัท แต่สำหรับชิตนีย์ เขาต้องทำงานหนักจนเลยเที่ยงคืนเป็นประจำ

เขาพอใจกับงานนี้ แต่เขายังฝันจะเป็นนักเขียนเรื่องมาสร้างหนังมากกว่า เขาบอกเรื่องนี้กับหัวหน้าเขา เพราะทราบว่าเขาบริษัทมีโครงการส่งเสริมนักเขียนรุ่นใหม่ นายเขาเข้าใจแต่ไม่ตามใจ บอกว่า “อย่าลืมนะว่าคุณได้ทำงานกับชานุกนะ นั่นนะสำคัญกว่า”

ทำงานในหน้าที่นักย่อเรื่องประจำได้ไม่นาน ก็มีคนมาชวนก่อตั้งสมาคมอาชีพนักย่อเรื่อง เพื่อต่อรองค่าจ้างกับนายจ้าง เขาไม่ปฏิเสธและไปชวนเพื่อนร่วมงานมาร่วม โดยไม่คิดว่าจะมีใครมาเข้าร่วม เพราะส่วนใหญ่เป็น “เด็กฝึก” แต่ปรากฏว่าทุกคนเข้าร่วมหมด ในการเจรจาค่าจ้างครั้งแรก เขาถูกเลือกเป็นตัวแทนฝ่ายลูกจ้าง 6 คน ไปเจรจากับนายจ้าง 4 คน ชิตนีย์เปรียบเทียบว่า เหมือนลูกแกะ 6 ตัว ไปเจรจากับสิงโต 4 ตัว

ฝ่ายนายจ้างคนหนึ่งจากบริษัทเมโทร-โกลวิน-เมเยอร์ เล่นบทโหด เริ่มการเจรจาด้วยการส่งเสียงคำรามถามว่า “มีปัญหาอะไรอะ” พอฝ่ายลูกจ้างบอกว่าได้ค่าจ้างแค่อาทิตย์ละ 16 ดอลลาร์ ไม่พอยาไส้ เขาลุกขึ้นแล้วตะคอกว่า “อ้าวไม่อยากฟังเรื่องซี้ๆ พวกนี้” แล้วผลุนผลันออกไปจากห้องเจรจา

ฝ่ายลูกจ้างทั้ง 6 คน ตะลึงงัน การเจรจาทำท่าจะจบลง

ฝ่ายนายจ้างนายหนึ่งสันตริชะ พูดว่า จะลองเรียกเขากลับมา เขายอมกลับมาพร้อมคุกคามต่อไป หลังการเจรจาราวสองชั่วโมง ทางสมาคมยอมรับค่าจ้างขั้นต่ำสัปดาห์ละ 21.50 ดอลลาร์ สำหรับพนักงานประจำ ถ้าเป็นคนนอกจะได้เพิ่มร้อยละ 20 ผลการเจรจาคครั้งนั้นทำให้สมาคมเป็นที่ยอมรับของทุกสตูดิโอ ชิตนีย์ได้รับเลือกเป็นรองประธานสมาคม

เขาโทรศัพท์ไปบอกเรื่องนี้ให้พ่อกับแม่ฟัง พ่อแม่ตระหนกตกใจมาก แต่หลังจากนั้นพ่อก็ออกไปไม่ให้เพื่อนๆ ฟังว่า ชิตนีย์ได้ช่วยทุกสตูดิโอให้รอดพ้นจากการสไตรค์ครั้งใหญ่

ที่บ้านเช่า เขาได้เพื่อนใหม่ชื่อเบน โรเบิร์ต เป็นนักเขียนวัยเดียวกัน ทั้งคู่ถูกคอกันและตกลงทำงานเขียนด้วยกัน และลงมือเขียนส่งไปสตูดิโอต่างๆ เรื่องที่หนึ่งเจียบหาย เรื่องที่สองก็อีกรอบเดียวกัน เรื่องที่สามก็ไม่มีใครสนใจ พวกเขาเริ่มท้อ จนกระทั่งได้เขียนเรื่อง “วันหยุดอันตราย” (Dangerous Holiday) ปรากฏว่าบริษัทสร้างหนังขนาดเล็กสนใจ ตกลงจะซื้อเรื่องในราคา 500 ดอลลาร์ รวมค่าเขียนบทหนึ่งด้วย ชิตนีย์ดีใจมาก เพราะจะได้มี “ผลงานเรื่องแรก” ซึ่งจะเป็นประตูดอกสำหรับเรื่องต่อไป

สองสามเดือนก่อนหน้านั้น เขารู้จักกับ เรย์ ครอสเซตต์ ซึ่งทำงานกับบริษัทเอเยนซีแห่งหนึ่ง เรย์ “เชื่อมือ” ชิตนีย์ และหวังว่าสักวันหนึ่ง เรย์จะเป็นตัวแทนให้เขา เขาจึงโทรศัพท์ไปบอกข่าวดีเรื่องที่จะขายเรื่องได้ให้เรย์ทราบ เรย์ไม่รู้จักรับบริษัทที่จะซื้อเรื่องจากชิตนีย์ เพราะเป็นบริษัทเล็กๆ

สองชั่วโมงต่อมา เรย์โทรศัพท์มาหาชิตนีย์บอกว่าบริษัทพาราเมาท์จะเป็นผู้ซื้อเรื่องจากเขาในราคาหนึ่งพันเหรียญ ไม่รวมค่าเขียนบทอีกต่างหาก

ชิตนีย์ตกใจ กลัวจะผิดคำพูดกับบริษัทแรก จึงพยายามติดต่อบอกข่าวให้ทราบแต่ผู้จัดการบริษัทนั้นไม่ว่าง เพราะกำลังอยู่ในห้องติดต่อสั่งไม่ให้ใครรบกวน เขาพยายามโทรไปหลายครั้ง แต่ไม่ได้รับการติดต่อกลับ ในที่สุดเขาตกลงขายเรื่องสำหรับทำหนังเรื่องแรกให้กับบริษัทพาราเมาท์ ซึ่งเป็นบริษัทยักษ์ใหญ่ในวงการภาพยนตร์ฮอลลีวูด

ทางบริษัทแรก รู้เรื่องทำท่าจะต่อว่า เขารีบบอกไม่ต้องเสียใจ เขามีอีกเรื่องที่ดีกว่า ชื่อเรื่อง “ทางใต้ของปานามา” (South of Panama) ซึ่งเป็นเรื่องประเภทดราม่า เป็นเรื่องรัก ตื่นเต้น เร้าใจ ทางบริษัทตอบตกลงให้เอาเรื่องไปดู 8 โมงเช้า พรุ่งนี้

แท้จริงเรื่องนั้นยังไม่ได้เขียน เขารีบโทรศัพท์ไปบอกเบนว่าต้องงัดอาหารเย็น แล้วลงมือเขียนกันคืนนั้น ก็จะเขียนให้จบตอน 7 โมงเช้า เพื่อให้ทันนัด ปรากฏว่าใช้เวลาทั้งวางพล็อต กำหนดฉาก ตัวละคร แล้วลงมือเขียน แก้วไขจนพอใจ สามารถพิมพ์เสร็จเมื่อตี 5 ทั้งสองตั้งนาฬิกาปลุกตอน 7 โมง แล้วเข้านอน

ชิตนีย์ หอบต้นฉบับ 2 ชุดไปส่งให้ทางสตูดิโอ ซึ่งผู้บริหารระดับสูงสูดหนังรออยู่แล้ว ทั้งคู่รีบไปอ่านรวดเดียวจบในเวลาใกล้เคียงกัน ปฏิกริยาจาก

ผู้บริหารทั้งสองคือ “ยอเดเยียม” “มหัศจรรย์” “ดีกว่า วันหยุดอันตราย จริงๆ ด้วย”

ทั้งคู่เสนอซื้อทันทีในราคาเดิม คือ 500 ดอลลาร์ รวมค่าเขียนบทภาพยนตร์ด้วย

ชิตนีย์กับเบนได้สร้างสิ่งมหัศจรรย์ขึ้น ด้วยการขายเรื่องไปสร้างภาพยนตร์ได้ 2 เรื่อง ภายในเวลา 24 ชั่วโมงเท่านั้น ทั้งสองเรื่องได้สร้างเป็นภาพยนตร์ โดยเรื่อง “วันหยุดอันตราย” ทางบริษัทพาราเมาท์เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น “บินเที่ยวกลางคืน” (Fly-By-Night) นำแสดงโดยริชาร์ด คาร์ลสัน กับแนนซี เคลลี

อนาคตอันรุ่งโรจน์รอเขาอยู่ข้างหน้าแล้ว ตอนนั้นชิตนีย์เพิ่งอายุได้ 21 ปี เท่านั้น

ฟานลัสน

ไม่นานหลังจากนั้นชิตนีย์ตัดสินใจลาออกจากการย่อเรื่องที่บริษัทฟ็อกซ์แล้วร่วมกับเบนเขียนเรื่องขายไปทำหนัง



ได้อีก 3-4 เรื่อง ในราคาเรื่องละ 500 เหรียญ พร้อมให้เขียนบทหนังด้วย ลีโอนาร์ด ฟิลด์ แห่งค่าย รีพับลิคสตูดิโอ ชื่อเรื่อง “อัยการศาลแขวงใน คดีคาร์เตอร์” (The District Attorney in the Carter Case) ในราคา 600 เหรียญ ซึ่งหนังทำเงินได้ดีพอใช้ ลีโอนาร์ด จึงจ้างทั้งคู่เป็นนักเขียนประจำ ในอัตราค่าจ้างสัปดาห์ละ 500 เหรียญ สัญญาหนึ่งปี พอครบสัญญาลีโอนาร์ด จะต่อสัญญาโดยชมว่าผลงานของพวกเขายอดเยี่ยม เขาขอขึ้นค่าตัวเป็น สัปดาห์ละ 600 เหรียญ ผลคือลีโอนาร์ดไม่ติดต่อกลับมาอีก แต่เขาและเบน ยังคงเขียนเรื่องต่อไป

เขากลับไปเยี่ยมบ้านที่ชิคาโก ช่วงวันขอบคุณพระเจ้า เช่นเคยพ่อ ต้องการอวดเพื่อนบ้านให้ได้มาพบลูกชายซึ่งเป็นผู้ “ควบคุมฮอลลีวูด” จึงขอ เชิญมากินข้าวที่บ้านด้วย ชิดนีย์พบว่า พ่อกับแม่ยังเกลียดกันและทะเลาะ กันรุนแรงขึ้นจนไม่มีใครยับยั้งได้ คนที่ต้องรับหนักคือริชาร์ดน้องชายของเขา เขาจึงตัดสินใจชวนริชาร์ดซึ่งเรียนจบชั้นมัธยมต้นแล้ว ให้ไปเรียนต่อ มัธยมปลายที่ฮอลลีวูด ซึ่งริชาร์ดดีใจมาก ทำให้พ่อกับแม่หมดภาระและตัว เชื่อมชีวิตคู่ ไม่ซ้ำทั้งคู่ก็หย่าขาดจากกัน และไม่นานต่างก็แต่งงานใหม่

ปี พ.ศ. 2482 สงครามโลกครั้งที่สองระเบิดขึ้นในยุโรป อีกสองปีต่อมาสหรัฐก็เข้าสู่สงครามหลังเพิร์ลฮาร์เบอร์ถูกโจมตีเมื่อวันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2484 ชิดนีย์รู้ว่าในไม่ช้าเขาจะต้องถูกเกณฑ์ทหาร จึงสมัครเข้าเป็นทหารใน

กองทัพอากาศ เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2485 ซึ่งตามระเบียบจะต้องมี จดหมายแนะนำตัวจากบุคคลสำคัญ 3 ฉบับ เขาต้องเขียนจดหมายไปขอ หนังสือดังกล่าวจากสมาชิกสภาองเกรสแจ้งความจำนงค์ขอสมัครเข้า “รับ ใช้ชาติ” เขาต้องใช้เวลาราว 2 เดือน กว่าจะได้หนังสือแนะนำตัวครบ จากนั้น เขาต้องไปสอบข้อเขียน ซึ่งผ่าน แต่เกือบตกที่การตรวจร่างกายเพราะเขา เคยมีปัญหาหมอนรองกระดูกสันหลังเคลื่อน เป็นแต่ละทีที่ต้องนอนคว่ำนิ่งๆ สามวันให้มันกลับเข้าที่ หมอนทราบประวัติแล้วปัม “ขาดคุณสมบัติ” ความที่ เขาอยากเป็นนักบินมากจึงเจรจาว่ามันเป็นและหายไปนานแล้ว จนหมอยอมลบผลนั้นออก แต่เขาเกือบตกตรวจสายตา เพราะอ่านชาร์ตสองแถว ล่างไม่ได้เลย ต้องหลอกหมอว่าเมื่อคืนเฝ้าแม่ซึ่งป่วยจนแทบไม่ได้นอนทั้งคืน จึงขอตรวจใหม่วันรุ่งขึ้น หลังจากนั้นไปปรึกษาหมอสายตา (Optometrist) แนะนำให้สวมแว่นบิ๊บสายตาก่อนวัด ปรากฏว่า แทนที่จะอ่านได้กลับมอง ตัวหนังสือบนชาร์ตไม่เห็นเลย ต้องขอตรวจใหม่อีกรอบหลังจากไปปรึกษา วิธีกับหมอสายตาอีกครั้ง และฝึกซ้อมจนในที่สุด ก็ผ่านแต่ไม่ใช่ชนิดปกติ 20/20 แต่เป็นชนิด 20/20+2 ทางเจ้าหน้าที่ยอมให้เข้าไปฝึกเป็นทหารอากาศ ได้ แต่ไม่ให้แก่นักบินรบ ให้เป็นนักบินขนส่งแทน

ปัญหาต่อมาคือ ใครจะดูแลริชาร์ด ในที่สุดได้แม่กับสามเฒ่ามาดูแลแทน จึงเป็นครั้งแรกที่ชิดนีย์เจอ “พ่อเลี้ยง” ซึ่งใจดี การที่ทางกองทัพอากาศรับเขาเข้าฝึกเป็นนักบินขนส่ง เขาจะได้รับค่าจ้างเฉพาะเบี้ยเลี้ยง

แต่ต้องหาเครื่องแบบเอง พ่อเลี้ยงขอเป็นคนซื้อให้ ซึ่งชิตนีย์ปฏิเสธ แต่พ่อเลี้ยงก็ยืนยันและพาไปซื้อให้จนได้ ชิตนีย์ยังได้แจ็คเก็ตหนังและผ้าพันคอสีขาวมาด้วยเทไปเลย

ชิตนีย์เข้าฝึกเป็นนักบินในหลักสูตรเร่งรัด ปกติใช้เวลา 6 เดือน แต่เพราะสงครามทำให้ต้องเร่งฝึกในเวลาเพียง 3 เดือน หลังจากนั้นทางกองทัพให้ทุกคนกลับบ้านโดยขอหมายเลขโทรศัพท์ไว้ เพื่อรอเรียกเข้าฝึกหลักสูตรขั้นที่สองต่อไป

ชิตนีย์กลับไปนิวยอร์ก ไม่ช้าก็ได้งานใหม่เป็นผู้เขียนบทละครบรอดเวย์ ชิตนีย์ตกตะลึงกับข้อเสนอเพราะไม่คิดว่าตัวเองจะทำได้เนื่องจากไม่เคยมีความรู้เรื่องการเขียนบทละครมาก่อนเลย เมื่อถูกถามว่าจะรับหรือไม่ เขาพูดไม่ออกใจไม่ยอมรับ แต่ก็ไม่กล้าปฏิเสธ และหลุดปากตอบรับไป จากนั้นเขาติดต่อเบน ซึ่งก็ไปเข้าค่ายฝึกทหารอยู่เช่นกัน ทั้งสองกลับมาร่วมงานกัน เมื่อเขียนเรื่องที่หนึ่งจบ ก็ส่งให้ทางบริษัท คนแรกเห็นแล้วไม่พอใจ แต่อีกสองคนชอบและทางบริษัทตกลงรับซื้อ เขาจึงได้เป็นผู้เขียนบทละครบรอดเวย์เรื่องแรกในชีวิต ละครยังไม่ทันลงโรง มีอีกบริษัทมาติดต่อขอให้เขียนบทละครอีกเรื่อง ทำให้มีละครสองเรื่องที่เขาและเบนเขียนบทเล่นพร้อมกันในนิวยอร์ก

ไม่ใช่แค่สองเรื่องเท่านั้น ชื่อของเขากำลังหอม หุ้ง ก็มีบริษัทที่สามเข้ามาติดต่อขอให้เขาไปทำงานอีกด้วย บริษัทนี้มีนักเขียนมือตืออยู่แล้ว วยห่าสิบ แต่เป็นชาวอังกฤษ เขามีหน้าที่ไปช่วยปรับสำนวนให้เป็นอเมริกัน ใจเขาไม่ยอมรับ แต่ปากก็รับเหมือนสองเรื่องก่อน ด้วยความไม่มั่นใจในตัวเอง เขาหวังว่าจะมี “ระฆังช่วย” คือทางกองทัพจะเรียกกลับไปฝึกบิน “ขั้นที่สอง” เขาจะได้มีข้ออ้าง ไม่ต้องฝืนทำงานที่จะแสดงว่าเขาไม่ได้มีฝีมือเหมือนอย่างที่ผู้บริหารในบรอดเวย์คิด แต่พอไปพบกับนักเขียนชาวอังกฤษ ซึ่งมีอัตราค่าจ้างดีมาก เขาก็อยากทำงานด้วย เขากะว่า บทละครทั้ง 3 เรื่องคงใช้เวลาสัก 2-3 เดือน ตอนนั้นเขอยากทำงานให้เสร็จ แต่หุ้ง ก็มีโทรศัพท์เรียกตัวจากกองทัพให้ไปรายงานตัวใจเขาแป้ว ตกอยู่ในอาการซีมเศร้าอีก แต่ก็ต้องไปรายงานตัว พบว่าตอนนั้นสถานการณ์เปลี่ยน สหรัฐเริ่มกลับเป็นฝ่ายรุก เพราะฉะนั้นทางกองทัพจึงต้องการนักบินรบ ซึ่งเขาขาดคุณสมบัติ เขาได้รับข้อเสนอทางเลือก 2 ทาง คือ สมัครเข้าไปเป็นพลทหารในกองทหารราบ หรือกลับเข้าไปรอคัดเลือกใหม่ เขาเลือกทางที่สองเพราะหวังว่าจะมีเวลาได้กลับไปทำงานให้เสร็จก่อน

พอกลับไปทำงานเขียนบทละครต่อไม่ทันไร ก็โดนเรียกตัวอีก ใจแป้วและซีมเศร้าอีก แต่ก็ได้ “ระฆังช่วย” อีก เพราะแพทย์พบประวัติหมอนรองกระดูกเคลื่อนของเขา จึงสั่งให้ “ปลดประจำการ” และสั่งไม่ให้กลับไปแต่ง

เครื่องแบบอีก เขาจึงได้กลับไปทำงานต่อ ปรากฏว่าละครที่เขาเขียนบทร่วมกับเบน ประสบความสำเร็จอย่างมากได้แสดงอยู่ในบรอดเวย์ร่วมปี แล้วยังไปตระเวนแสดงที่อื่นๆ ต่อจากนั้นอีกสองปี

ละครเรื่องที่สองของเขา ก็ดัง แต่สองเรื่องต่อมากลับ “แป้ก” โดนนักวิจารณ์ยำและ ซึ่งทำให้ซิดนีย์เศร้ามาก ถึงขั้น “ถอดใจ” เห็นว่างานเขียนบทละครให้บรอดเวย์ไม่ใช่ “ทาง” ของเขา และตัดสินใจกลับไปฮอลลีวูด

ควรเล่าไว้ด้วยว่า ที่บรอดเวย์เขามีโอกาสเลือกนักแสดงหนุ่มคนหนึ่ง ซึ่งต่อมามีชื่อเสียงโด่งดังมาก คือ เคิร์ค ดักลาส

กลับไปฮอลลีวูด

กลับไปฮอลลีวูดคราวนี้ “ต้นทุน” ของเขานับว่าสูงแล้ว ไม่ช้าเขาก็ได้ร่วมงานกับเชลสนิค ยักษ์ใหญ่แห่งฮอลลีวูดในเวลานั้น เป็นเชลสนิคที่เขาทำ “ย่อเรื่อง” ครั้งแรกส่งให้ และได้ค่าจ้างมาจากเลขานุการของเขาแค่ 10 เหรียญเท่านั้น ไม่มีโอกาสแม้แต่ได้เห็นตัวเขา แต่มาคราวนี้เชลสนิคขอนัดพบและเสนอให้มาทำงานด้วย โดยจะให้ค่าจ้างเขียนเรื่องและบทภาพยนตร์ถึง 35,000 เหรียญ ซึ่งซิดนีย์รับข้อเสนอ และได้มีโอกาสทำงานกับดาราใหญ่อย่างแครี แกรนท์ ที่สำคัญหนังเรื่อง Suddenly It's Spring ซึ่งจุ๋จ

เชลสนิค ก็เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น The Bachelor and the Bobby - Soxer ประสบความสำเร็จอย่างสูง ใกล้เคียงกับเรื่อง “วิมานลอย” (Gone with the Wind) นักวิจารณ์พากันเขียนชื่นชมเช้งแซ่ และซิดนีย์ก็ได้รับการเสนอชื่อเข้าชิงตุ๊กตาทอง

ชีวิตของซิดนีย์ในฮอลลีวูดหลังจากนั้น ก็ดังที่เขาเขียนไว้ว่า “เหมือนกับลิฟต์ซึ่งขึ้นลงตลอดเวลา เคล็ดลับก็คือ อย่าออกจากลิฟต์ตอนที่มันลง”

อยู่ที่ฮอลลีวูดไม่นาน และต่อมาเขาก็ได้รางวัลตุ๊กตาทองในฐานะผู้เขียนบทภาพยนตร์ยอดเยี่ยมจากเรื่อง The Bachelor and the Bobby - Soxer ที่แรกเขาตัดสินใจไม่ไปงานมอบรางวัล เพราะไม่คิดว่าจะได้รางวัล จนเพื่อนต้องคะยั่นคะยอให้ไป เขาจึงยอมไป และเมื่อได้รางวัลแทนที่จะดีใจ เขากลับรู้สึกว่าเขาไม่สมควรได้รับรางวัล และเกิดอาการซึมเศร้าจนเขาตัดสินใจไปพบจิตแพทย์

จิตแพทย์วินิจฉัยว่าเขาเป็นโรคซึมเศร้า (Manic Depression) และบอกเขาตรงๆ ว่า โรค



นี้รักษาไม่หาย “ที่แย่ที่สุดที่เราทำได้ คือพยายามควบคุมอาการด้วยการใช้ยา” และบอกเขาด้วยว่า “ปัญหาก็คือบางครั้ง มีโรคแทรกซ้อน หนึ่งในห้าของคนเป็นโรคนี้อาจเสียชีวิต 20-25 % พยายามฆ่าตัวตายอย่างน้อยหนึ่งครั้ง โรคนี้อาจเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการฆ่าตัวตายปีละ 3 หมื่นราย” หมอบอกด้วยว่า “จะมีบางเวลา โดยไม่มีการเตือนล่วงหน้า ที่คุณจะต้องควบคุมตัวเอง และคำพูดของตัวเองไม่ได้” หลังจากนั้นหมอเขียนใบสั่งยาให้

หมอบอกด้วยว่า ผู้มีชื่อเสียงหลายคนป่วยเป็นโรคนี้ เช่น วินเซนต์ แวนโก๊ะห์ ยอดศิลปินนิมเพรสชันนิสต์ เอ็ดการ์ แอลแลน โป ยอดนักเขียนเรื่องสั้นชาวอเมริกัน เวอร์จิเนีย วูล์ฟ นักประพันธ์มีชื่อชาวอังกฤษคนอเมริกัน อย่างน้อยสองล้านคนป่วยด้วยโรคนี้ ฉะนั้นจึงมีคนเป็นโรคนี้ถึง 1 ใน 10 ครอบครัวในสหรัฐ

อาการสำคัญของโรคนี้คืออาการซึมเศร้า แต่ก่อนภาษาอังกฤษเรียกโรคนี้ว่า Depressive illness ต่อมาพบว่า นอกจากอาการซึมเศร้า (depress) แล้วมักมีอาการเคลิบเคลิ้มเป็นสุข (euphoria) หรือ “คลุ้มคลั่ง” (mania) สลับกัน จึงเรียกโรคนี้ใหม่ว่า “Manic Depression” และต่อมาเปลี่ยนเป็น “โรคอารมณ์สองขั้ว” (Bipolar Disorder) ซึ่งเข้าใจยาก ปัจจุบันในภาษาไทยนิยมเรียกว่า “โรคอารมณ์แปรปรวน”

อาการ “ควบคุมตัวเองไม่ได้” เกิดกับชนิดนี้บางครั้ง ซึ่งบางครั้งเกิดในช่วงจังหวะสำคัญจนทำให้ชีวิตผกผัน

ชีวิตรัก

ตลอดชีวิตอันยืนยาวของชนิดนี้ เซลดอน มีผู้หญิงผ่านเข้ามาในชีวิตหลายคน เริ่มจากโจน วิตุซ์ซี ซึ่งเป็นเพียง “ผัวข้ามคืน” แล้วก็ไม่ได้พบกันอีกเลย

ถัดมาคือ มิลาดา มลาโดวา ซึ่งเริ่มคบกันตอนไปเริ่มเขียนบทละครให้บรอดเวย์ที่นิวยอร์ก เย็นวันหนึ่งเขาชวนเธอไปกินข้าวที่โรงแรมหรู ที่เลือกโรงแรมหรูก็เพื่อให้เธอประทับใจ แต่พอพนักงานยื่นบิลให้ เป็นเงินถึง 35 เหรียญ เขาก็เหวี่ยงตักเพราะเงินไม่พอ ต้องขอพบผู้จัดการ สารภาพว่าไม่มีเงินขอเป็นหนี้ไว้ก่อน โชคดีเจอผู้จัดการใจดี นอกจากยอมให้เขาติดหนี้แล้วยังขอจับมือกับเขา โดยให้เงินเขามาใช้อีก 50 เหรียญด้วย เขาไม่มีเงินไปจ่ายจนเมื่อละครเรื่องแรกที่เขาเขียนเปิดโรง และประสบความสำเร็จอย่างน่าพอใจ เขาเจอผู้จัดการใจดีคนนั้นซึ่งไปดูละครของเขาด้วย และชื่นชมเขามากเขาจึงมีโอกาสใช้หนี้คืนตอนนั้น

คนที่สามเป็นดาราละครชาวอังกฤษ ชื่อเวนดี้ แบร์รี เธอมีแฟนแล้วและถูกตบตี จึงมาร้องให้กับเขา และเริ่มคบกัน ไม่ทันไรก็มีคนโทรศัพท์มาบอกให้เลิกติดต่อกับเวนดี้ เพราะเธอเป็นเด็กของมือปืนคนหนึ่ง

คนต่อมา เริ่มคบกันไม่ทันไร เธอก็เปิดเผยว่า เธอคบกับอีกคนชื่อ ไฮเซ ซึ่งเป็นนักเปียโนชื่อดัง เขารู้ว่าเขาไม่มีทางเทียบได้กับนักเปียโนคนนั้น ซึ่งบอกเธอว่า ซิดนีย์ “คือโคคา โคลา” โดยเธออธิบายว่า โคลา โคลา มีเป็นล้าน แต่ไฮเซนั้นเป็นหนึ่งเดียว และเธอก็เลือกไฮเซ

ต่อมาเพื่อนแนะนำให้รู้จักกับเจน ฮาร์ดิง สาวสวยจากนิวยอร์ก เธอเป็นคนอารมณ์ดี ฉลาด และมีชีวิตชีวา เขาชอบเธอทันที และคบกันเพียงสองเดือนก็แต่งงานกัน แต่ไม่ถึงเดือนทั้งคู่ก็พบว่าทัศนคติไม่ตรงกันเลย ทั้งคู่พยายามประคองชีวิตคู่ต่อมาอีก 9 เดือน ก็ตกลงหย่าขาดจากกันด้วยความรู้สึกขมขื่น วันที่หย่ากัน ซิดนีย์ออกไปกินเหล้าจนเมามาเป็นครั้งแรกในชีวิต

ผู้หญิงคนถัดมาคือ ซิด ชาริสส์ เป็นนักบัลเลต์ ซิดนีย์ชอบเธอและมีนัดเดทกับเธอคืนวันเสาร์ แต่เธอโทรมาขอเลิกนัด สาเหตุเพราะเธอกำลังจะแต่งงานกับโทนี่ มาร์ติน นักร้องมีชื่อเสียง หลังจากนั้นไม่นานระหว่างไปเที่ยวยุโรป ซิดนีย์ได้รับเชิญจากโทนี่ให้ไปดูการแสดงของเขา ซิดนีย์อยากปฏิเสธ เพราะไม่อยากยุ่งกับคนที่แย่งแฟนไป โทนี่คะยั้นคะยอพร้อมให้ตัวไว้ด้วย ซิดนีย์ไปตามคำชวนและพบว่าโทนี่เป็นคนน่ารักมาก ทั้งสามท่องเที่ยวด้วยกัน และเป็นเพื่อนกันต่อมา

ต่อมา ซิดนีย์พบดาราสาวสวยจากสวีเดน ชื่ออินกริด โดยการแนะนำของเอเยนต์รายหนึ่ง ทั้งคู่เริ่มคบหากัน สองสามสัปดาห์ต่อมา มีเสียงเคาะประตูห้องซิดนีย์ตอนตี 4 ผู้ “มาเยือน” เป็นชายหนุ่มถือปืนจะมายิงซิดนีย์ เพราะไปนอนกับภรรยาเขา ซิดนีย์บอกว่าคงมีการเข้าใจผิด เพราะเขาไม่เคยมี “อะไร” กับผู้หญิงที่มีสามีแล้ว ปรากฏว่าซิดนีย์พลาดเพราะไม่รู้ว่าเป็นกริดมีสามีแล้ว เพราะ “เธอไม่ได้สวมแหวนแต่งงาน และก็ไม่เคยเอ่ยถึงสามี” เคราะห์ดีที่คุยกันจนรู้เรื่อง สามีอินกริดกลับออกไป พักใหญ่มีเสียงเคาะประตูอีก คราวนี้เป็นอินกริดโดนซ้อมมหานัก ซิดนีย์ต้องเรียกหมอมารักษา หลังจากนั้นอินกริดก็หายไป

ซิดนีย์จับผู้หญิงอีก 2-3 คน รวมทั้งมาริลิน มอนโร ก่อนมาพบกับจอร์จา เคิร์ตไรท์ (Jorja Curtright) นักแสดงสาวเชื้อสายฮังการีจากอาร์คันซอส ตอนนั้นซิดนีย์กำลังดวงขึ้น ได้เลื่อนขั้นเป็นผู้สร้างภาพยนตร์ของเมโทร และทางบริษัทโคลัมเบียก็ติดต่อให้ไปรับตำแหน่งใหญ่ที่นั่น แต่เขาปฏิเสธ เมื่อพบจอร์จาครั้งแรกซิดนีย์ชวนเธอไปกินข้าวเย็น แต่เธอปฏิเสธ เขาเพียรพยายามชวนเธออีกหลายครั้ง แต่เธอก็ปฏิเสธ จนครั้งที่ 5 เธอจึงยอมรับ เพราะเป็นการไปร่วมงานที่มีแขกหลายคน ไม่ใช่สองต่อสอง หลังงานเลิก ซิดนีย์ขอไปส่งเธอที่บ้านแต่เธอก็ปฏิเสธบอกว่า “ฉันขับรถมาเอง” ยังดีที่เธอไม่ปฏิเสธ เมื่อซิดนีย์เอ่ยปากชวนว่า ขอเชิญไปกินข้าวเย็นสักวันจะได้ไหม

แล้วทั้งคู่ก็กินข้าวเย็นกันสองต่อสอง ชิตนีย์จึงทราบเหตุผลที่เธอไม่ยอมรับนัดเขาก่อนหน้านั้นนั่นคือ เพราะชิตนีย์ออกเดทกับผู้หญิงหลายคน และเธอไม่อยากเป็นคนหนึ่งในบรรดาผู้หญิงเหล่านั้น

ในที่สุดชิตนีย์ก็ตกหลุมรักเธอ และสามเดือนหลังจากเริ่มคบกัน เขาก็ขอเธอแต่งงาน ชิตนีย์พาจอร์जाไปพบแม่ แม่ซักไซ้ด้วยคำถามเป็นร้อยสรุปว่าเธอคือคนที่ “ตื่นเต้นเร้าใจ” (Thrill) เขา ชิตนีย์ซื้อเรือนหอที่เบเวอร์ลีฮิลล์ และขอพักร้อนสามเดือน ไปฮันนีมูนที่ยุโรป

เมื่อแต่งงาน ชิตนีย์อายุราว 35 ปี หลังจากนั้น 3 ปี เขาก็ได้ลูกสาวคนแรก เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2498 จอร์จาบอกเขาว่าเธอตั้งท้อง ขณะเธอร่วมแสดงในภาพยนตร์เรื่อง “ความรักคือสิ่งงดงามหลากหลาย”(Love is a Many - Splendered Thing) ซึ่งสร้างจากนวนิยายเรื่องเยี่ยมของฮันซูหยิน เมื่อผู้สร้างภาพยนตร์เรื่องนี้รู้ว่าเธอตั้งครรภ์ ก็ยังให้เธอแสดงต่อจนถ่ายทำเสร็จ ทั้งคู่รักและเอาใจใส่ลูกมาก ทุกครั้งที่ชิตนีย์ได้ยินเสียงลูกร้อง พอเข้าไปในห้องลูก จะเห็นจอร์จาอุ้มลูกเขย่าเบาๆ เพื่อให้หยุดร้อง และทุกครั้งที่จอร์จาได้ยินเสียงลูกร้อง พอเข้าไปในห้องลูก ก็จะเจอชิตนีย์เข้าไปอุ้มปลอบลูกอยู่ก่อนแล้ว ชิตนีย์บอกว่า “เราเอาใจลูกมากเกินไปแล้ว เราควรลดลงซักครั้งนึง” จอร์จาตอบว่า “เธอพูดถูก เธอลดส่วนของเธอแล้วกัน”

ชีวิตของชิตนีย์ควรจะสุขสบายมากหลังจากนั้น แต่เพราะเขาได้นิสัยการใช้เงินแบบไม่บันยะบันยังมาจากพ่อ เมื่อหามาได้มากก็ใช้มาก เขาอยู่บ้านหุรหุรา มีสระว่ายน้ำ มีสวน ข้อสำคัญเขาไม่เคยเก็บออม ขณะที่โลกมายาของฮอลลีวูดไม่เคยปราณีใคร เมื่อภาพยนตร์เรื่องหนึ่งของเขาทำเงินไม่ได้ เขาก็ตกงานอยู่นาน จนเงินเริ่มขาดมือ ถึงขั้นต้องขอให้ลอราแม่บ้านออกจากงาน ทั้งๆ ที่ลอราเป็นแม่บ้านที่ดีเยี่ยม รักลูกสาวของเขาและลูกสาวก็รักเธอมาก เมื่อชิตนีย์พูดว่าจะให้เธอออก เธอยืนกรานไม่ออก และทำงานต่อไปโดยไม่รับค่าจ้าง ทั้งคู่ต้องตัดรายจ่าย ไม่ออกไปงานนอกบ้าน เพราะไม่มีเงิน วันหนึ่งลอราเห็นทั้งคู่ตัดสินใจไม่ไปงานเพราะไม่มีเงินติดบ้านเลย ลอราเอาเงินมาให้เขา 20 ดอลลาร์ เขาแทบร้องไห้ ในที่สุดบ้านก็ถูกยึด

ชิตนีย์ตกอยู่ในอาการซึมเศร้าอย่างหนัก ครุ่นคิดแต่จะฆ่าตัวตาย พยายามคิดถึงความสำเร็จอันรุ่งโรจน์ แต่สุดท้ายก็กลับจมปลักกับความคิดอยากฆ่าตัวตาย ถึงขั้นวางแผนไม่ยอมให้ภรรยาประกันชีวิตขาดส่ง เพื่อให้จอร์จาและลูกได้เงินประกันใช้

แต่ความคิดหนึ่งที่ผุดขึ้นเขาไว้ได้ ก็คือ เขาไม่สามารถจากจอร์จาและลูกไปได้ จากจุดนั้นเอง เขาเริ่มคิดได้ว่า เมื่อฮอลลีวูดไม่ต้องการเขา เขาก็จะไปเผชิญช่องทางใหม่คือโทรทัศน์

ตอนนั้น รายการทางโทรทัศน์ยอดนิยมคือ “ฉันรักลูซี่” นำแสดงโดย ลูซิลล์ บอล ผู้สร้างคือ เดซี อาร์นาซ สามีของเธอ ชิดนีย์ลงมือเขียนบทชื่อ “การผจญภัยของนางแบบ” (Adventure of a Model) นำไปเสนอเดซี อาร์นาซ โชคดีอาร์นาซเคยได้ยินชื่อเสียงของเขา เห็นชื่อเรื่องก็สนใจ ลงมืออ่านจนจบทันทีและชอบ

หน้าหนังสือหน้าใหม่ในชีวิตของเขา กำลังจะพลิกเปิดขึ้นอีกแล้ว อาร์นาซไม่เพียงชอบเรื่องของเขาเท่านั้น แต่ตกลงใจจะเป็นผู้ผลิตรายการ และได้ช่องออกรายการทางสถานีโทรทัศน์ซีบีเอสด้วย ชิดนีย์และจอร์จาดีใจจนต้องออกไปเลี้ยงฉลอง ซึ่งลอราให้เขายืมเงิน 20 ดอลลาร์อีกครั้ง

แต่แล้วฝันก็สลาย เมื่อทางซีบีเอสเกิดปัญหาไม่สามารถจัดผังรายการให้ได้ เขาต้องอยู่ในสภาพตกงานต่อไป

แต่จริงๆ ทางโรงละครบรอดเวย์ที่นิวยอร์กก็ติดต่อให้เขาไปทำละครเรื่อง Redhead เขาได้งานแต่ต้องสูญเสียลอราไป เพราะเขาต้องย้ายครอบครัวไปอยู่นิวยอร์ก ลอราไม่สามารถทิ้งครอบครัวของเธอตามไปอยู่ด้วยได้ เขาจ่ายค่าจ้างที่ค้างไว้ให้เธอ พร้อมโบนัสน้อีกก้อนโต รวมทั้งเงินที่เธอเคยให้ยืมทั้งหมด

โชคดี ละครเรื่อง Readhead ประสบความสำเร็จน่าพอใจ ชีวิตของเขาเหมือนอยู่ใน “ลิฟต์ขาขึ้น” อีกแล้ว เขาตัดสินใจย้ายกลับไปฮอลลีวูด เขียนบทละครเรื่อง “เทียนโรมัน” (Roman Candle) ส่งไปทั้งโรงละครบรอดเวย์และฮอลลีวูด หลายคนอ่านแล้วชอบ อยากเล่น อยากสร้าง อยากกำกับ แต่ละคนล้วน “ใหญ่ๆ” ทั้งนั้น เช่น วิลเลียม ไวซ์เลอร์ ผู้กำกับ เบนเฮอร์ และ โรมัน ฮอลิเดย์ นักแสดง อย่างออเดรย์ เฮปเบิร์น และ เซอร์ลีย์ แม็คเลน อ่านบทแล้วก็อยากเล่น ในที่สุด ก็ได้สร้างละครที่ทุกคนเชื่อมั่นว่าจะฮิตมาก ได้เล่นนานถึงสองหรือสามปี แต่เอาเข้าจริง ละครเล่นได้แค่ 5 รอบก็ต้องลาโรง ไม่นานวิลเลียมไวซ์เลอร์ ก็แจ้งบอกเลิกที่จะกำกับหนังเรื่องนี้

ชิดนีย์สรุปอย่างมีอารมณ์ขันว่า “ง่ายมากที่จะสร้างละครบรอดเวย์ที่เกือบบดง”

ชีวิตของเขาอยู่ใน “ลิฟต์ขาลง” อีกแล้ว

อันที่จริงละครของชิดนีย์ไม่ได้แย่อย่างที่โดนนักวิจารณ์ “ยำละ” จึงยังมีคนในฮอลลีวูดเชื่อมือเขาอยู่ ไม่ช้าเขาก็ได้งานพร้อม “ข่าวดี” เมื่อจอร์จาบอกเขาว่า เธอกำลังตั้งท้องลูกคนที่สอง แต่ลูกคลอดออกมาพิการรุนแรง และในที่สุดเสียชีวิต ชิดนีย์และภรรยาเศร้ามาก เพื่อบรรเทาความเศร้าและเพื่อให้ลูกสาวมีพี่น้อง ทั้งคู่ตัดสินใจรับลูกบุญธรรมมาเลี้ยง โดยติดต่อหมอ

ที่ทำคลอด จนได้ลูกที่เกิดจากนักศึกษามหาวิทยาลัยคนหนึ่งมาเลี้ยง ทั้งคู่มีความสุขมาก ลูกสาวก็รัก “น้อง” มาก น้องก็ดูชอบพี่มาก แต่จู่ๆ หมอก็แจ้งว่าแม่เด็กขอรับลูกคืน เพราะพ่อเด็กตกลงแต่งงานกับเธอ และตามกฎหมายของรัฐแม่เด็กที่ยกลูกให้เป็นลูกบุญธรรมไปแล้ว สามารถขอคืนได้ภายใน 6 เดือน ชิตนีย์ จอร์จา และลูก ต้องยอมคืนเด็กให้พ่อแม่เขาไป ด้วยความขมขื่น

เมื่อลูกตาย ชิตนีย์รู้สึกเหมือนตกนรก ครั้งนี้ก็เหมือนตกนรกซ้ำสอง

เข้าสู่วงการโทรทัศน์

วันหนึ่งชิตนีย์ได้รับการติดต่อจะให้เขียนบทโทรทัศน์ ให้แก่สถานีโทรทัศน์เอบีซี สมัยนั้น คนในวงการฮอลลีวูดยัง “ดูแคลน” รายการบันเทิงทางโทรทัศน์ ชิตนีย์ก็เช่นกัน จึงปฏิเสธ แต่เอเจนต์ของเขาก็ขอร้องว่า “เพื่อมารยาท” ขอให้ไปกินข้าวเย็นกับเขาหน่อยแล้วกัน ชิตนีย์ยอม

รายการนั้น คือรายการ “แพตตี ดุคโชว์” (Patty Duke Show) ผู้ที่จะนำแสดงคือ แพตตี ดุค (Patty Duke) ซึ่งเคยแสดงเป็น เฮเลน เคลเลอร์ ตอนอายุ 12 แพตตี ดุค มีประวัติชีวิตที่ขมขื่นมาก แต่ประสบความสำเร็จในการแสดงตั้งแต่อายุยังน้อย เมื่อพบกับชิตนีย์ เธอจับมือเขา ซึ่งเขารู้สึกได้ถึงความอ้างว้างว่าเหงาของเธอ รายการโทรทัศน์ที่ผู้สร้าง “ขาย” ให้เอบีซีนั้น แท้จริงแล้วยัง “ว่างเปล่า” มีแต่ชื่อรายการ และผู้แสดง ยังไม่มีบทเลย

ผู้สร้างต้องการให้ชิตนีย์ไป “สร้าง” รายการขึ้นมา

จากการไปกินข้าวด้วยอย่าง “เสียไม่ได้” ชิตนีย์กลับไม่อาจทาน “ความน่ารัก” ของแพตตี ดุค ได้ จึงออกปากชวนเธอไปกินข้าวที่บ้าน เพื่อให้พบกับจอร์จาและลูก แพตตี ดุค ตอบรับทันที ทั้งจอร์จาและลูกต่างก็ชอบแพตตี ดุค ระหว่างกินข้าวด้วยกัน จู่ๆ แพตตี ดุค ก็หายตัวไป ปรากฏว่าเธอเข้าครัวไปทำอาหารมาให้ชิตนีย์เป็นการเฉพาะ ชิตนีย์ตื่นตัวใจมาก โอบกอดเธอ และบอกว่า จะเป็นผู้เขียนบทให้รายการของเธอ จากนั้น ก็เกิดตำนานรายการ “แพตตี ดุค โชว์” อันโด่งดัง เป็นที่รักและนิยมของคนอเมริกันทั่วประเทศ สามารถออกอากาศทุกสัปดาห์ยาวนานถึง 7 ปี และยังเป็นที่ยินยอมไปทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย

เมื่อชิตนีย์ตกลงรับเป็นผู้สร้างบทโทรทัศน์ให้แกโชว์ชุดนี้ ทางผู้สร้างเตรียมการอย่างเป็น “ระบบ” เตรียมทีมผู้เขียนบทไว้หลายคน จะให้เขาเป็นบรรณาธิการและ “พี่เลี้ยง” นักเขียนในทีม แต่ชิตนีย์ต้องการรักษาชื่อเสียง โดยต้องการ “ควบคุมคุณภาพ” อย่างเต็มที่ จึงขอเป็นผู้ทำหน้าที่สร้างและเขียนบทด้วยตนเองทั้งหมด สร้างความหนักใจให้แก่ทางผู้สร้าง เพราะจะต้อง “พึ่ง” คนคนเดียว รายการที่ออกอากาศทุกสัปดาห์จะสะดุดไม่ได้ แต่ข้อเสนอของชิตนีย์เป็นเสมือน “คำขาด” ทางผู้สร้างจึงต้องยอม

อย่างไรก็ดี ชิตนีย์มาทราบภายหลังว่า ผู้ผลิตรายการได้แอบจ้างนักเขียนสำรองไว้อีก 4 คน เพื่อเตรียมไว้แก้ปัญหาในกรณีที่ชิตนีย์เกิดมีปัญหาขึ้นมา แต่ชิตนีย์ทำงานอย่างรับผิดชอบมาก ไม่เคยทำให้เกิดปัญหาเลย นอกจากครั้งหนึ่งเขาและครอบครัวพากันไป “พักร้อน” ที่ยุโรป เขาเตรียมทุกอย่างล่วงหน้าไว้หมดแล้ว และรายการก็ถ่ายทำล่วงหน้าไว้แล้วหลายตอน จึงไม่ได้นำบทของตอนเก่าๆ ติดตัวไปด้วย จู่ๆ ทีมงานก็ติดต่อไป แจ้งว่า รายการที่ถ่ายทำไว้หลายตอน บางตอนขาดไป 1, 2 หรือ 3 นาที ขอให้เขียนบทเพิ่มให้โดยเร็ว ชิตนีย์จะทำได้อย่างไร เพราะเมื่อเขียนบทแต่ละตอนจบและถ่ายทำไปแล้ว เขาก็มักจะลืมเนื้อหาไปหมด เพื่อให้สมองโล่งสำหรับเขียนตอนอื่นต่อไป เมื่อจะต้องเขียนบทเพิ่มย้อนหลังไปนาน ก็ไม่มีทางทำได้ ถ้าไม่มีบทของเดิมอยู่ในมือ เขาบอกจอร์จว่า อาจจะต้องกลับไปแก้ปัญหา

แต่เรื่องก็คลี่คลายไปได้อย่างดี เพราะพอลูกสาวได้ฟังพ่อบ่นเรื่องนี้กับแม่ ก็บอกว่าเธอจำบทรายการชุดนี้ได้ทุกตอน ชิตนีย์จึงเขียน “เติม” ได้จนเป็นที่เรียบร้อย

ก้าวเข้าสู่โลกวรรณกรรม

ระหว่างทำงานอยู่ในฮอลลีวูด ชิตนีย์เริ่มเขียนนวนิยายเรื่องแรก โดยบอกคำบอกให้เลขานุการพิมพ์ตอนเช้า บ่ายทำงานผลิตรายการโทรทัศน์

นวนิยายเขียนเสร็จแล้ว ส่งไปให้เพื่อนซึ่งเป็นนักเขียนนวนิยาย คือ เออร์วิง วอลเลซ ลองอ่านดู เออร์วิงอ่านดูแล้วชอบจึงให้อเอเยนต์ของเขาที่นิวยอร์กจัดการส่งให้สำนักพิมพ์ต่างๆ พิจารณา สำนักพิมพ์ 5 แห่งปฏิเสธ สำนักพิมพ์ฮิลเลลแบล็ครับพิมพ์จำหน่าย โดยจะจ่ายค่าเขียนให้ล่วงหน้าหนึ่งพันดอลลาร์

หนังสือพิมพ์ออกจำหน่ายเมื่อปี พ.ศ. 2513 เมื่อชิตนีย์อายุได้ 53 ปี ชิตนีย์ถามสำนักพิมพ์ว่าจะมีรายการประชาสัมพันธ์หนังสือตามรายการโทรทัศน์ต่างๆ หรือไม่ ทางสำนักพิมพ์ตอบว่าไม่ เพราะ “นอกโลกฮอลลีวูด ไม่มีใครรู้จัก ชิตนีย์ เซลดอน” ทางสำนักพิมพ์ไม่ทำ แต่ชิตนีย์ทำ เขาจัดการออกรายการแนะนำหนังสือของเขาหลายรายการ และไปร่วมงานเปิดตัวหนังสือในงานเลี้ยงอาหารกลางวันที่โรงแรมฮันติงตันใน พาซาเดนา แคลิฟอร์เนีย ร่วมกับนักเขียนคนดังอีก 5 คน หลังเปิดตัว มีคนซื้อหนังสือแล้วมาเข้าคิวขอลายเซ็นนักเขียนแต่ละคน นักเขียนคนอื่นๆ มีคนเข้าคิวยาว แต่ที่โต๊ะชิตนีย์ไม่มีใครเลย พักใหญ่จึงมีหญิงชราเดินเข้ามาถามเขาว่า หนังสือของเขาชื่ออะไร พอทราบชื่อก็บอกว่าจะซื้อเล่มหนึ่ง วันนั้นหนังสือของเขาขายได้เล่มเดียว

สองสามสัปดาห์ต่อมา จึงมีข่าวดี สำนักพิมพ์แจ้งว่านวนิยายของเขาขายไปได้แล้ว 17,000 เล่ม และกำลังพิมพ์ครั้งที่สอง เขาฟังแล้วไม่รู้สึกลิ้นเต้น เพราะ 17,000 เล่มนั้น นิดเดียว ขณะที่รายการโทรทัศน์ของเขามี

คนดูสปดาห์ละ 20 ล้าน

ที่ชิตนียรู้สึกดีก็คือ คำวิจารณ์ต่างๆ ออกมาชื่นชมมาก และปลายปีนั้นเขาก็ได้รับการเสนอชื่อเข้ารับรางวัลเอ็ดการ์ แอลแลน โป เหนืออื่นใดคือเขาพบ “อิสรภาพ” ในการเป็นนักประพันธ์นวนิยาย เพราะสามารถทำงานได้โดยอิสระอย่างแท้จริง ไม่เหมือนงานละคร ภาพยนตร์ หรือโทรทัศน์ ซึ่งต้องทำเป็นทีมร่วมกับหลายฝ่าย หลายคน ชิตนียจึงเริ่มนวนิยายเรื่องที่สองคือ “อีกด้านของเที่ยงคืน” (The Other Side of Midnight) ซึ่งประสบความสำเร็จอย่างมาก ติดอันดับหนังสือขายดีที่สุดของนิวยอร์กไทม์ยาวนานถึง 52 สัปดาห์

นวนิยายเรื่องต่อมาก็ล้วนประสบความสำเร็จ และเป็นที่ยอมรับทั้งในสหรัฐและทั่วโลก งานของเขามีขายใน 180 ประเทศ แปลเป็นภาษาต่างๆ 51 ภาษา ขายไปแล้วกว่า 500 ล้านเล่ม

บันปลายชีวิต

จอร์จเสียชีวิตจากหัวใจวายเมื่อ พ.ศ. 2528 เวลานั้นชิตนียอายุได้ 68 ปีแล้ว สามปีต่อมาเขาพบรักใหม่และแต่งงานกับอเล็กซานดรา คอสตอฟฟ์ ที่เคยเป็นดารานักแสดงเด็ก ลูกสาวของเขาเป็นนักเขียน เมื่อเขาอายุได้ 89 ลูกสาวมีนวนิยายพิมพ์จำหน่ายแล้ว 10 เล่ม หลานสาวก็เขียนนวนิยายพิมพ์

ขายได้เมื่ออายุเพียง 16 ปี

ชิตนียกล่าวสั้นๆ ถึงพ่อกับแม่ ขอบคุณพ่อที่โหม่นนำวเขาให้พลิกหน้ากระดาษชีวิตของเขาต่อไป ขอบคุณแม่ที่มีศรัทธาในตัวเขาอย่างไม่เคยคลอนแคลนเลย ชิตนีย เคยกล่าวถึงเรื่องพ่อแม่ทะเลาะกันว่า ภาพที่เห็นจำเและทำให้รู้สึกขมขื่นอย่างยั้งนั้นทำให้ตลอดชีวิตของเขาไม่ชอบทะเลาะกับใคร

ชิตนียจากโลกนี้ไปเมื่อวันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2550 สิริอายุรวมได้ 89 ปี 11 เดือน 18 วัน

บทส่งท้าย

ชิตนีย เชลดอน เกิดมาในครอบครัวยากจน พ่อแม่ทะเลาะกันรุนแรงเป็นประจำ พ่อไม่สนใจเรื่องการศึกษา และไม่ต้องการให้เขา “หมกมุ่น” กับหนังสือ เขายากจนถึงขั้นต้องจำใจลาออกจากมหาวิทยาลัยหลังจากได้ทุนเข้าเรียนได้ช่วงสั้นๆ เท่านั้น ในด้านสุขภาพเขามีปัญหาทั้งทางร่างกายและจิตใจ ทางร่างกายมีปัญหามอนรองกระดูกสันหลังเคลื่อน ทำให้เขาต้องมีสภาพเหมือนคนพิการเป็นครั้งคราว โชคดีที่เขาพบแพทย์ที่แนะนำวิธีการรักษาอย่างถูกต้องให้แก่เขา คือให้นอนคว่ำนิ่งๆ บนเตียง ให้มอนรองกระดูกเคลื่อนกลับเข้าที่ ซึ่งแต่ละครั้งใช้เวลาสามวัน อาการมักเกิดเวลาเขา

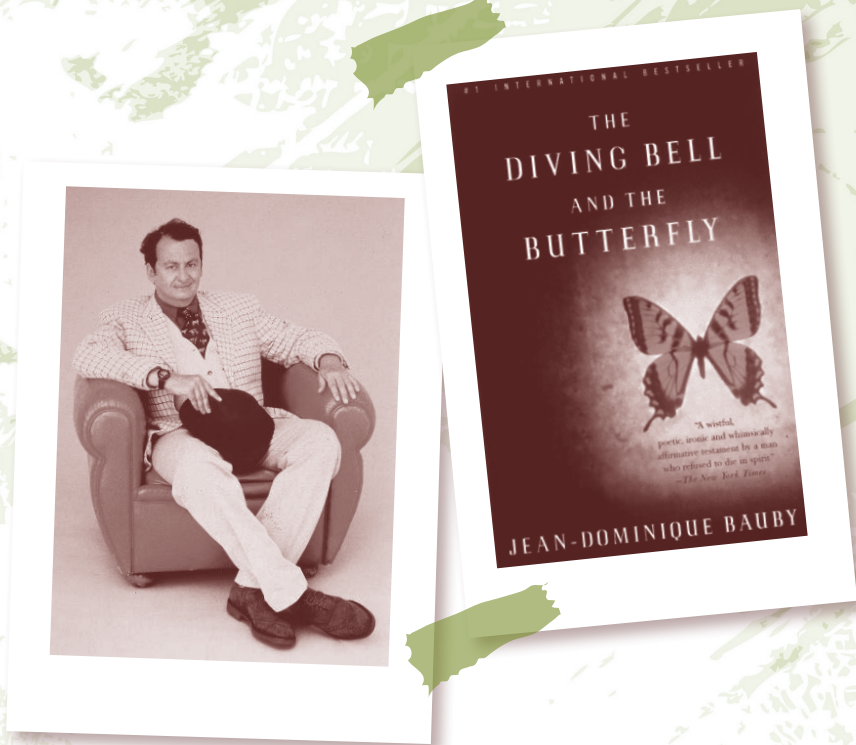
กัมหยิบของผิดท่า และทำให้เขาต้อง “เว้นวรรค” ทำงานชั่วคราว ในทางจิตใจ เขามีปัญหาทางจิตเป็นโรค “อารมณ์แปรปรวน” ถึงขั้นลงมือฆ่าตัวเมื่ออายุ 17 ปี เขารอดตายมาได้เพราะ “เหตุบังเอิญ” พ่อกลับมาพบ และเปลี่ยนใจเขาได้ หลังจากนั้น เขาต้องประสบอุปสรรคขวากหนามมากมาย ล้มเหลวครั้งแล้วครั้งเล่า แต่เขาก็รอดปากเหี่ยวปากกามาได้ และประสบความสำเร็จในชีวิตอย่างรุ่งโรจน์ แต่ชีวิตก็ผกผัน จนคิดฆ่าตัวตายอีกครั้ง แต่เพราะเขารักภรรยาและลูกมากเกินกว่าจะทิ้งไปได้ ทำให้เขารอดพ้นวิกฤตมาได้อีกครั้งจนมาเป็นนักประพันธ์ที่ประสบความสำเร็จอย่างมาก

นี่แหละหน้าที่ท่านอังคาร กัลยาณพงศ์ กวีศรีอยุธยา ได้รจนาบทกวีไว้บทหนึ่งว่า

น้ำเน่าขังทอช้าง	ถนน
มันย่อมเป็นเมฆฝน	แห่งฟ้า
ถึงต่ำแต่หมายผล	อันเลิศ
เพียงเปรื่องปราชญ์มิช้า	ช่วยขึ้นภูมิสงว



“
 ชดนิยกล่าวสั้นๆ
 ถึงพ่อกับแม่ ขอบคุณพ่อ
 ที่โอบน้อมเรา
 ให้พลิกหน้ากระดาษชีวิต
 ของเราต่อไป ขอบคุณแม่
 ที่มีศรัทธาในตัวเรา
 อย่างไม่เคยคลอนแคลนเลย
 ”



ชุดประดาน้ำและผีเสื้อ

วิชา วิวัฒน์ธร แปลจาก *Le Scaphandre et le Papillon*
ของฌ็อง-โดมินีก โบบี
(Jean-Dominique Bauby)

หนังสือเล่มนี้เป็นงานวรรณกรรมเล่มเล็กๆ เนื้อหาจริงๆ มีความยาวเพียง 224 หน้า แต่มีความยิ่งใหญ่หลายประการ

ประการแรก เป็นงานเขียนของอดีตบรรณาธิการนิตยสาร ELLE ซึ่งมีชื่อเสียงของฝรั่งเศส เขียนขึ้นขณะป่วยเป็นอัมพาตทั้งตัว ที่เรียกว่า Locked-in syndrome ตัวย่อคือ LIS ทั้งร่างกายขยับได้เพียงการยกเปลือกตาข้างซ้าย - ด้วยความยากลำบากเท่านั้น แต่สมองยังเป็นปกติดี

โดยลำพังตัวเองแล้ว ผู้เขียนย่อมไม่สามารถเขียนหนังสือเล่มนี้ออกมาได้ เพราะแม้แต่ช่วยตัวเองเพื่อให้มีชีวิตรอดก็ทำไม่ได้แล้ว แต่งานนี้สำเร็จลงได้ด้วยความรักและความพยายามของทั้งผู้เขียนและผู้ช่วย คือ โกลิต มอนติบิล (Claude Mendibil) บรรณาธิการต้นฉบับอิสระ จากสำนักพิมพ์โรแบร์ต ลัฟฟงต์ ซึ่งได้ทำงานร่วมกับโบบีนานสองเดือนเต็ม ระหว่างกรกฎาคม–สิงหาคม พ.ศ. 2539 ณ โรงพยาบาลริมทะเลเมืองแบร์ก - ปลาซทางเหนือของฝรั่งเศสและร่วมตรวจ แก้วไข่อีกสองสัปดาห์ ในเดือนพฤศจิกายนปีเดียวกัน

โกลิตใช้วิธีท่องตัวอักษรซึ่งเรียงลำดับตามความถี่ในการใช้ภาษาฝรั่งเศส ESARINTULOMDPCFBVHGGJQZYXKW เมื่อถึงตัวอักษรที่ต้องการโบบีจะเลิกเปลือกตาซ้ายซึ่งเป็นอวัยวะส่วนเดียวที่เขาสามารถขยับเขยื้อนได้



โบบีจะต้องแต่งเรื่องราวไว้ล่วงหน้า จดจำไว้ แล้วค่อยมาเลือกอักษรทีละตัว เพื่อประกอบเป็นคำ รวมเป็นประโยค ย่อหน้า บท และจบจบเป็นเล่ม งานนี้จึงต้องใช้ความเพียรพยายามอย่างยิ่ง ทั้งผู้เขียนและ

ผู้ช่วยที่สามารถดึงศักยภาพของบุคคลที่แม้เป็นอัมพาตทั้งตัว สร้างงานวรรณกรรมที่มีคุณค่าออกมาได้ แม้ป่วยด้วยโรคร้ายถึงเพียงนี้ นอกจากงานเขียนชิ้นนี้แล้ว โบบียังได้จัดตั้งสมาคมผู้ป่วยอัมพาตทั้งตัวเพื่อช่วยเหลือผู้ป่วยให้ดำรงชีวิตอยู่ได้ในฐานะ “คน” คนหนึ่งในสังคม สามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นผ่านคอมพิวเตอร์ที่สั่งงานด้วยสายตา แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการฟื้นฟูทางกายภาพ และมีส่วนร่วมจัดทำวารสารเชิงศิลปะและวัฒนธรรม สมาคมนี้ยังคงดำเนินงานต่อไป ถึงแม้โบบีจะจากโลกนี้ไปแล้วก็ตาม

ตลอดระยะเวลาที่ป่วย อานน์ มารี (Anne Marie Périer) ผู้อำนวยการบริหารของนิตยสาร ELLE ให้ตีพิมพ์ชื่อของฌ็อง-โดมินิก โบบี ในฐานะบรรณาธิการบริหาร และหวังว่าเขาจะสามารถส่งบทความลงในนิตยสารได้

โบบี จากโลกนี้ไปหลังป่วยเป็นอัมพาตทั้งตัวได้ 5 เดือน เขาจากโลกนี้ไปเมื่อวันที่ 9 มีนาคม พ.ศ. 2540 หลังจากหนังสือ “ชุดประดาน้ำและผีเสื้อ” ภาควิชาภาษาฝรั่งเศส วางตลาดได้ 3 วัน

ประการที่สอง เรื่องราวในงานวรรณกรรมชิ้นนี้ เป็นเรื่องราวของบุคคลที่เป็นอัมพาตทั้งตัว แต่มันสมองยังดี ทำให้ยังมีความคิดเช่นคนปกติ คือยังมีความคิดที่เป็นอิสระ ร่างกายจึงเหมือนถูกรัดรั้งด้วยชุดประดาน้ำ แต่จิตใจยังโบยบินไปได้ประดุจผีเสื้อ และได้เล่าเรื่องทั้งที่เกี่ยวกับความเจ็บป่วย

ของตนเอง การดูแลรักษาพยาบาลของแพทย์ พยาบาล และนักสัทบำบัด — ที่ใช้ความเพียรพยายามฟื้นฟูให้ผู้ป่วยสามารถกลับมาพูดได้อีก — คือ ซองดรีน ฟิชชู (Sendrine Fichou) ซึ่งผู้เขียนถือเป็น “แม่ทูนหัว” รวมทั้งเรื่องราวความสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัว โดยเฉพาะลูกชายลูกสาวรวมสองคนของผู้เขียน ที่ได้ “โอบสีระของผมไว้ระหว่างแขนเปลือยเปล่าของแก จูบหน้าผากผมเสียงดังหลายฟอด และร้องซ้ำซากดังถูกเวทย์มนต์ ‘นี่พ่อของหนู นี่พ่อของหนู’ วันนี้ เราฉลองวันพ่อกัน ก่อนเกิด ‘อุบัติเหตุ’ เราพ่อลูกไม่เห็นว่าจะต้อง มาพบกัน ตามวันในปฏิทินสายสัมพันธ์ แต่ครั้งนี้เราใช้เวลาร่วมกันในวันแห่งสัญลักษณ์นี้ แะละ เพื่อยืนยันว่า โครงร่างหรือเพียงเงา หรือแม้ส่วนหนึ่งของพ่อก็ยังเป็นพ่ออยู่”

นอกจากนี้ยังเล่าเรื่องการเขียนหนังสือเล่มนี้ด้วย

ในฐานะบรรณาธิการมืออาชีพ ของนิตยสารชื่อดังอย่างนิตยสาร ELLE ผู้เขียนย่อมมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์สูง ทั้งจากการอ่านและการเขียน งานเขียนชิ้นนี้จึงมีคุณค่าทั้งสาระและศิลปะการประพันธ์ ผสมผสานการเล่าเรื่องราว ที่สอดแทรกทั้งทัศนวิจารณ์ และอารมณ์ขัน แม้จากสภาพร่างกายที่ พิกัดขั้นทุพพลภาพ งานนี้จึงมีความยิ่งใหญ่อีกประการหนึ่งในด้านคุณค่าของวรรณกรรม

ประกาศที่สาม ผู้แปลหนังสือเล่มนี้ เป็นนักวิชาการ ซึ่งเป็นนักแปลมือเยี่ยมของโลกวรรณกรรมในประเทศไทย มีงานแปลคุณภาพสูงมาแล้วหลายเล่ม โดยเฉพาะจากงานวรรณกรรมฝรั่งเศส เช่นงานของ ออนอเร็ บัลซัค นักประพันธ์ชาวฝรั่งเศส ผู้ได้รับสมญาว่า “นโปเลียนแห่งอาณาจักรวรรณกรรม” งานหลายเล่ม ของวอลแตร์ และอังเดร มาลโรซ์ เป็นต้น งานชิ้นนี้ ผู้แปลแปลด้วยความรัก และศรัทธาอย่างยิ่งต่อผู้เขียน และประทับใจในเรื่องราวความเป็นมาของงานชิ้นนี้ ตั้งแต่ก่อนที่จะได้เห็นงานชิ้นนี้ และปรารถนาจะแปล ด้วย “หวังให้งานประพันธ์ของเขาเป็นตัวอย่างแก่บุคคลทั่วไป ทั้งผู้ที่ร่างกายสมบูรณ์ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ทุพพลภาพ”

ผู้แปลมีโอกาสดำเนินเยือนสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับหนังสือเล่มนี้ โดยเฉพาะโรงพยาบาลริมทะเลที่ผู้เขียนพำนักอยู่ตลอดช่วงสุดท้ายของชีวิต ได้พบปะสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะโกลิต ม็องดิล ซองดรีน ฟิชชู และ มาตามโอติล ผู้อำนวยการโรงพยาบาล ทำให้ผู้แปลได้รับรู้เรื่องราวเพิ่มเติมเกี่ยวกับงานวรรณกรรมชิ้นนี้อีกเป็นอันมาก โดยเฉพาะ ได้ตระหนักอย่างชัดเจนว่า หนังสือเล่มนี้ “เป็นตัวอย่างและเป็นกำลังใจดียิ่งแก่ผู้ป่วยอัมพาต อีกทั้งเป็นเครื่องเตือนใจแก่ฝ่ายรักษาพยาบาล ซึ่งบางครั้งหลงลืมไปว่าคนป่วยที่ขยับเขยื้อนไม่ได้พูดไม่ได้นั้นยังคงเป็น “คน” อยู่”

สุดท้าย ผู้แปลยังมีโอกาสไปยังหลุมศพของโบบีในสุสาน แปร ลาแซส
ในกรุงปารีส

ผู้แปลได้บันทึกไว้ว่า

“โกลิตกล่าวว่า การได้ทำงานเขียนกับโบบีนั้นนับเป็น ‘ประสบการณ์
พิเศษสุด’ สำหรับเธอ

ซองดรีน บอกว่า การได้ทำงานด้านออกเสียงกับโบบีเป็น ‘โอกาสที่
ไม่เคยมีมาก่อน’

สำหรับผู้แปล การแปลเรื่องนี้เป็นประสบการณ์พิเศษสุด และโอกาส
ที่ไม่เคยมีมาก่อน เป็นความผาสุกและความสุขเกินคำบรรยาย

หนังสือเล่มนี้ จึงเป็นหนังสือที่นักอ่านทั้งหลายไม่ควรพลาด และ
สำนักพิมพ์ก็ควรพิมพ์หนังสือเล่มนี้ให้ผู้อ่านหาซื้อได้โดยต่อเนื่อง หนังสือ
ดีๆ เช่นนี้ ไม่ควรให้หมดไปจากท้องตลาด

